

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

KİMYA HATUN

SAİDE KUDS

KİMYA HATUN

MEVLÂNÂ VE ŞEMS'İN YAŞAMINA DAİR
BİLİNMEYEN HER ŞEY

SAİDE KUDS

ROMAN

sonsuz

MEVLÂNÂ CELALEDDİN-İ RUMÎ'NİN HAREMİNDEN

Kimya Hatun

Farsçadan Çeviri:

Veysel BAŞÇI

Sonsuz Kitap: 2
ISBN: 978-605-384-327-6
Yayıncı Sertifika No: 16238

Kimya Halun

Yazar: Saide Kuds
Çeviri: Veysel Başçı
Yayın Yönetmeni: Ender Haluk Derince
Görsel Yönetmen: Faruk Derince
Yayın Koordinatörü: Tanıl Yaşar

Baskı: Melisa Matbaacılık
Matbaa Sertifika No: 12088 Çifte Havuzlar Yolu Acar Sitesi No: 4
Davutpaşa/İSTANBUL

YAKAMOZ KİTAP © SAIDE KUDS

Yayınevinden izin alınmaksızın tümüyle veya kısmen çoğaltılamaz,
kopya edilemez ve yayımlanamaz.

Sonsuz Kitap, Yakamoz Yayınları'nın tescilli markasıdır.

YAKAMOZ KİTAP / SONSUZ KİTAP
Gürel Mah. Alaybey Sk. No: 7/1 Kağıthane/İSTANBUL
Tel: 0212 222 72 25 Faks: 0212 222 72 35
www.yakamoz.com.tr / info@yakamoz.com.tr
www.facebook.com/yakamozkitap
www.twitter.com/yakamozkitap
www.instagram.com/yakamozkitap

MEVLÂNÂ CELALEDDİN-İ RUMÎ'NİN HAREMİNDEN

Kimya Hatun

YAZAR HAKKINDA

Saide Kuds, 1951 yılında Tahran'da edebi bir aile içerisinde doğmuştur. 1973'te Tahran Üniversitesi Politik Coğrafya Bölümünden mezun olmuştur. Bir diplomatla evli olan yazar iki çocuk annesidir.

"Mevlânâ Celaleddin-i Rumi'nin Hareminden... Kimya Hatun" yazarın ilk romanıdır. Yazar, yayınlandığı tarihte İran'da büyük ilgi gören ve uzun süre en çok satanlar listesinde bulunan bu ilk romanıyla, İran'ın en prestijli ödülllerinden olan 2006 Parvin Etesami Edebiyat Ödülü'nü almıştır.

Teşekkür

Sevgili eşime, bu değerli çalışmada beni yalnız bırakmayan değerli dostlarım; Hasan Kiyaiyan, Ferruh Emirfer-yar, Behmen Hamidi ve Hasan Zindedi'le, iki yıl boyunca kitabın müsveddelerini usanmadan düzeltten Cemile Fikri hanımefendiye ve sürekli beni yazmaya teşvik eden Fireşte Tevekküli'ye, ayrıca Milli Kütüphane ile Pakistan'ın başkenti İslamabat'taki Gençbahş Kütüphanesi yetkililerine teşekkürü bir borç bilirim...

Eğer bu güzel insanlar ve onların değerli katkıları olmasaydı, Kimya Hatun'un genç ama unutulmuş naaşını tarihin yıpranmış tozlu sayfaları arasından, özellikle de eksik ve çelişkili kaynaklardan çekip çıkarmak imkânsız olurdu. İrfan ve tasavvuf dünyasının iki dev ismi -Mevlânâ ve Şems'in- yaşamına dair birçok bilinmeyenin bilinmesine yardımcı olacağını umduğumuz bu romanın asıl kahramanları, herhâlde kadın oldukları için tarih tarafından bir kenara itilmiştiler. İşte bu çalışmamızda o kadınları ve onların duygu dünyalarını ön plana çıkararak tarihin bir kesitine ışık tutmaya çalıştık...

Saide KUDS

İçindekiler

1. Bölüm

Meçhule Doğru.....	13
Kerra Hatun.....	17
Harem.....	51
Necis Olmanın Nevin Tadı.....	141
Güzel Günler.....	151

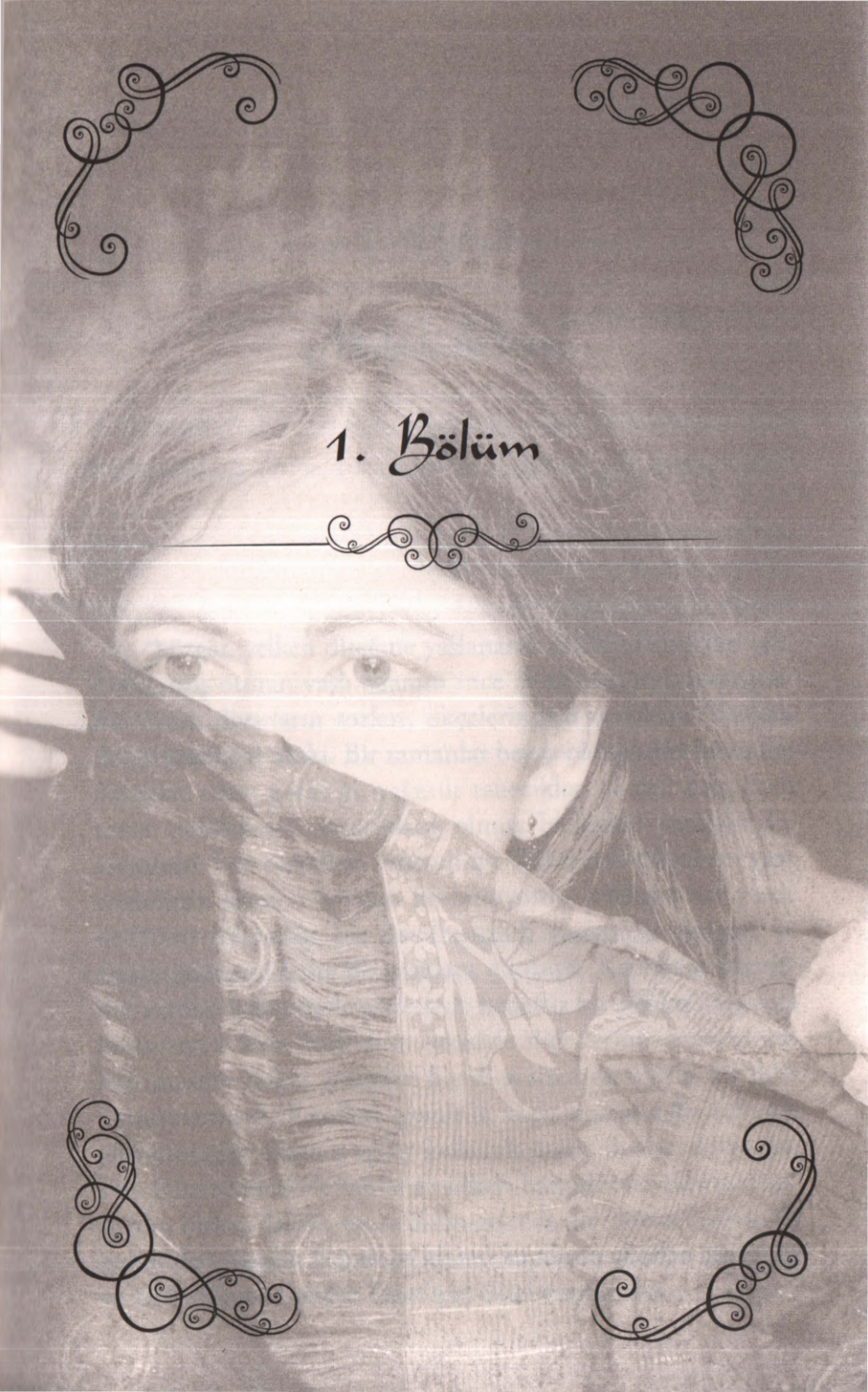
2. Bölüm

Afakî Bir Adam	197
Fırtınalar Kopuyor.....	241
Kücelere Su Serpin Yâr Gelende Toz Olmasın	249
Kimya ve Saadet.....	265
Bakışlarıyla Toprağı Kimya Edenler	285
Vuslat Gecesi	289
Aşk, Önce Kolay Göründü.....	297
Son Uçuş.....	329
Nedir Aşk? Kimdir Maşuk? Hangisi Âşık? Payidar Bir Aşk....	357

*G labdere'nin o uzun kış gecelerinde bizlere ninni yerine
Mesnevi okumayı tercih eden sevgili anneme...*

Saide KUDS

1. Bölüm

Meşhule Doğru

Rüzgâr, yelken direğine yaslanarak dizlerini sinesine çekmiş oturan yaşlı adamın ince uzun saçlarıyla oynuyordu. Uzak diyarların tozları, ökçelerindeki çatlaklara harçtan dolgu yapmıştı sanki. Bir zamanlar beyaz olduğu her hâlden anlaşılan uzun gömleği, yağmur tanecikleri ve deli dalgaların tuzlu damlalarıyla sıırıslılam olmuş bedenine yapışuyordu. Geminin her sarsıntısı, vücudunu kükreyen dalgalara yem edebilirdi; fakat o bundan korkmuyordu. Olduğu her yerde nedenini bilmediği bir doyumsuzluk yaşıyordu. Solgun ve esrarlı gözlerini daha da uzaklara dikmişti. Kaptanlar fırtınanın verdiği ürküntüyle güvertede hedefsiz bir şekilde sağa sola koşturuyor; keza korkunun etkisiyle diğerlerinin anlayıp anlamamasına aldıış etmeden kendi aralarında acayip bir dille konuşuyorlardı. Kimileri, geminin ıslak tabanına diz çökerek gözlerini göğe dikmiş; eğilip kalkarak özgün dualar okuyordu. Hiç kimse bahriyeli kaptanın öfkeli bağrıışlarına aldıış etmiyordu, birkaç dakika sonra ölüm gelecek diye kimse kaptan filan dinlemiyordu. Geminin idaresi kaptanın elinden alınmıştı ve artık dümen, sadece Tanrı'nın elleri arasındaydı.

Henüz bahar mevsimi gelmemiştii ve kimse o mevsimde böylesine yoğun bir yağış beklemiyordu; ama emrihak tıpkı bir ecel gibi inmişti tepelerine. Kaptanlar, bu acımasız denizlerde ansızın çıkan bu fırtınalardan kurtulamayacaklarını gayet iyi biliyorlardı. Herkes en kısa zamanda deli dalgalara yem olacağından ve okyanusun karanlık sularına gömüleceğinden emindi. Fakat yaşlı adam bundan korkmuyordu. Gemi okyanusun en karanlık noktasına saplanacak bile olsa o kendisinin ölmeyeceğini iyi biliyordu. Nasıl olsa bir yunus balığı gelip kendisini yutacaktı, sonra onu tekrar lanetli bir toprağa tükürecek ve orada çekmesi gereken neyse çekecekti. Ölüm onun için kurtuluştı; fakat henüz ölmemesi gerekiyordu. Belki de bir ölüydü ve içinde bulunduğu gemi onu almış, bir ömür toprağını öpme hasretiyle yanıp tutuştuğu bargâha götürüyordu. Bulmak için uzun emekler verip yıllarca doğu ve batıyı arşınladığı bir bargâha. Acaba bu perperişan adamı tekrar alıp bir zamanlar kendisiyle yakınlık kurmuş birinin yanına mı götürüyorlardı? Kendisine yakın olduğu için bir gulyabaniye dönüşen birinin yanına... Fitne ateşinin mestane ve gururlu nefesini üzerine üfledikleri bir çıkmaza mı sürükleniyordu yoksa? Bak, kılıçlarını çekmiş o kalenderi nasıl da zarı zarı doğruyorlar!

Eğer birisi, onun o tuhaf gözlerine bakabilecek gücü kendisinde bulsaydı, o gözlerin nasıl da yalvardığını mutlaka görürdü. Rüzgâra daha hızlı esmesi ve onu alıp daha uzaklara götürmesi için âdeta yalvarıyordu. Daha fazla bekleyecek takati yoktu. Cananını el üstünde götürmüşler, onu ise yalnız başına bırakmışlardı. Öyleyse uzaklara, çok uzaklara gitmeliydi... Sonsuz bir meçhule gidebilirdi mesela... Yaşamı boyunca ben “fırtınakuşuyum” der ve bilinmez okyanuslara doğru uçardı. Bir süreliğine bir kara parçasına yaslanmıştı. Her zamankinden daha fazla gitmeyi kafasına koymuştu ve her zamankinden daha uzaklara uçmayı arzuluyordu. Bu sefer arkada bırakacağı

her şeyle vedalaşmak istiyordu. Kaçmak istiyordu. Pençelerini aşırı derecede sıkıldığı için o beyazım gerdanı kırılan fırtınakuşu, yaban ellerden zarif bedeninin sıcaklığını unutmalarını istiyordu... Aniden irkildi. Gökyüzü kükrüyordu. Ufuktaki kara bulutlar da gittikçe yaklaşıyordu. Dalgalar, bulutlar ve gökyüzü bir olmuştu. Kıyamet sahnesiydi sanki.

Rüzgâr, kelebek kanadı gibi, kırılmış geminin etrafında uluyordu. Fakat nafile. Zira gemi, insanı yutan o fırtınanın bile boğamayacağı esrarengiz bir yolcu taşıyordu. Onu boğmanın tadına varmak mümkün değildi. Rüzgâr öfkeden kükrüyor, geminin güvertesini kırbaçlıyordu ve verip veriştirerek yaşlı adamı kendiyile beraber götürüyordu. Öyle ki artık hiç kimse hiçbir zaman onun nerede olduğunu bilemeyecekti. Bugün bile nereye gittiğini kimse öğrenemedi. Adalet dergâhına mı? Olabilir ama belki de bilinmezlere, düşüncenin bile varamayacağı uzaklara ve adalet kavramının ayrı mefhum taşıdığı bir meçhule gitti... Kim bilir?

Kerra Flatun

Yasemin güllerinin ağır hevengi, bahar esintisinin ahengi ile sevgililer gibi fısıldaşıyordu. Bahçenin büyük kapısını mermer köşke bağlayan taşlık yolun iki tarafında yer alan beyaz, eflatun ve erguvani yaseminler bir bahar havasında en güzel giysilerini giyinip yolun iki tarafına dizilmiş saray zenneleri gibiydiler. Gören, yoldan haşmetli bir padişah geçecek sanırdı. Yolun iki tarafındaki beyaz taşlıkları güzelce yıkamışlardı. Güller üzerindeki şebnem tanecikleri binlerce güneş yansıtıyordu. Her tarafta ıtır ve amber kokusu, iç açıcı bir yenilik ve ter ü taze bir hava hissediliyordu. Bu ev, babamın talihsiz ölümünden sonra ilk kez bu kadar yaşanabilir bir hâl almıştı. Annem o gün koyu renkli matem giysilerini çıkarmıştı. Başına gece mavisi, üzeri gümüş renklerle yıldızlar bezenmiş yaldızlı bir ipek şal almıştı. Şal gerçekten de annemin güzelliğine güzellik katmıştı. Misafirimiz olacak şehrin en büyük âlimi için bu denli alımlı süslenmesi benim bile gözümünden kaçmamıştı. Annem benim gözümde her zaman için Tanrı'nın yarattığı en güzel kadındı. Fakat o gün bir başka güzeldi. Heyecanlıydı. Parlak gözleri ve yanaklarında açan güller heyecanını ele veri-

yordu. Bahçedeki ağaç yaprakları dahi hanımefendinin yaşama dönen bu hâlini görünce sevinçten bülbül olup şakımışlardı. Bir mucize gerçekleşiyordu sanki.

Babam öleli yıllar olmuştu. Onun ölümünden sonra mermer hamamın yaşlı tellalı Neneci teyze her ay evimize yani anneme görücü gelmişti. Her ay başka birisi için annemi görmeye gelirdi. Her seferinde de annemim hayır cevabıyla karşılaşır ve buruk bir yüz ifadesiyle evden ayrılırdı. Evden her ayrıldığında da, “Bir daha adımımı atmam bu eve” derdi; ama birkaç gün sonra gelmeden de edemezdi ve o bildik hikâye tekrar eder dururdu. Nihayet Neneci’nin, “Kızım, senin bahtın kapanmış” diyerek üzerinde ısrarla durduğu düğüm çözüldü ve annem herkesin garip bakışları arasında, Konya’nın değerli âliminin evlilik teklifine evet diyerek eve görücü gelmesini kabul etti. Onun gururlu ve yepelek biri olduğunu söylüyorlardı. Aynı zamanda da Konya’nın ileri gelen ailelerinden birine mensup, sade yaşayan mutaassıp bir âlim olduğunu da... Her ne özelliği olursa olsun, biz onu annemle evlenmek isteyen diğer adaylar arasında ayrıcalıklı biri olarak görmüyorduk.

Babamın sütannesi, annemin her zamanki sırdaşı İran asıllı dadımın belleğime kazıdığı öğütlerden olsa gerek, sürekli annemin tekrar evlenmesini istiyordum. Dadımın ardı arkası kesilmeyen hatırlatmaları kulağımdan eksik olmazdı: “Hanım eğer evlenmezse kısa zamanda su yüzü görmemiş gül gibi solup gidecek.” Ben ise annemin solup gitmesini istemiyordum. O benim her şeyimdi. Ölümünün korkusundan olsa gerek ta küçüklüğümden beri ona yakışan birini bulabilir miyiz, diye düşünmüş ama onunla hayat arkadaşı olmaya layık kimseyi görmemiştim. Zaten bu dünya denilen yerde, güzel bahçemizden, büyük ve aydınlık evimizden, mermer hamamdan ve babamı gömdükleri mezarlıktan başka bir yer de görmemiştim. Bütün bu yerleri seviyordum çünkü onlar benim güzel dünyamdılar.

Hatta hafta sonları hep beraber, elimizde gül demetleri, tatlı ve mumlarla gittiğimiz babamın mezarını bile seviyordum. Çok iyi hatırlıyorum; babam henüz hayattayken güzel bahçemizin büyük kapısı hiçbir zaman kapanmazdı. Her saat evimizin o tozlu yolunda, şehirden fayton veya atlarla gelen saygın birileri mutlaka görünürdü. Gelecek misafirleri ağırlamak için yirmi dört saat soframız yerde olurdu. Sürekli evde ziyafetler verirdik ve bu ziyafetlere genelde Bağdat, Şam ve Konya'dan davetliler katılırdı. Sultan ve Emirler aileleriyle beraber gelirlerdi. Annem ise o varlıklı konukların arasında parlak seher yıldızı gibi dolaşır, hepsine tek tek içtenlikle "Hoş geldiniz" derdi. Ben ise, annemin beni karşısındakilere tanıtmayı sayesinde, alışılmış dışı övülmelerin verdiği gururu yaşıyordum. Öteden beri kendine özgü yegâne üslubuyla şehrin diğer kadınlarından farklıydı annem.

Evimizin, içerisinde gizemli harem daireleri bulunmayan, civardaki sayılı evlerden biri, belki de tek ev olduğunu çok uzun süre sonra öğrenebildim. Annemin benliğinden süzülen saadetin nedeni, o koca evde yaşanan karşılıklı aşktı. Bu karşılıklı aşkta babam, annemin aşk tuzağına takılmıştı anlaşılan. Annemin babası aslen Aleghna Rumlarındandı. Toplu olarak müslümanlığı kabul ettikten sonra Akdeşan Türkleri olarak anılmaya başladılar ve dedem Akdeşan Türklerinin reisiydi. Rum geleneğine has birtakım kültürel öğeleri vesvese yoluyla da olsa korumuşlardı. Babam ise Pers asıllı bir Müslüman'dı. Evlilikleri, babamın ölene kadar annemin üzerine kuma getirmeyeceğine ve ona gözü gibi bakacağına; hakeza şehirdeki diğer şehzadeler gibi evinin bir köşesine harem adında bir oda yaptırıp kadınları içerisinde hapseden ve başkalarıyla görüşme gibi en tabii haklarını ellerinden alan diğerleri gibi olmayacağına, kısacası sevgili eşinin özgürlüğüne karışmayacağına dair söz vermesiyle gerçekleşmişti. Gerçekten de ölene kadar verdiği

söze sadık kaldı. Şehzadeydi; ama aşkının kölesi baki kalmıştı. Özgür kalması annemin en temel hakkıydı; çünkü o zamanın en güzel, en nazık ve en müşfik kadınıydı. Kelimenin tam anlamıyla eşsizdi.

Babam, annemin aşkından, doğduğu yeri ve yârenlerini unutmuş biriydi. Ben ve kardeşim Şemsettin ise bu arı, duru aşkın meyveleriydik. Babamın yaşamımızı gölgeleyen o vakitsiz ölümüne kadar mutluluk dolu günleri onların dizlerinde geçirmiştik. Babamın ölümünden sonra her şey değişti. Bir anda, o tozpembe dünyamız kararmaya başladı. Bir ipekböceği ömrü kadar kısa geçirdiğimiz o günler bizlere yadigâr kalmıştı. Oysa annem anılarıyla bir türlü anlaşılmıyordu. Asla yalnızlığın acısını içinden söküp atamadı. O kadar kendisiyleydi ki her şeyi unutmuştu. O ihtişamlı yaşamdan geriye soluk bir bahçe, tozlu bir ev ve bir de acısını yüreğinde hisseden, münzevi olmaktan ve bitmek tükenmek bilmeyen matem havasından el etek çekemeyen bir dul kalmıştı. Bir de gösterişli bir yaşamın içinde olup da hiçbir şeyden haberi olmayan iki çocuk. Her şeye rağmen yine de eğer evin hanımefendisi olmasaydı ne var ne yok her şey dağılıp gidecekti. Annemin, artık sevip koklamaya bile güç yetiremediği o günlerde, gönüller sultanı, evin tek gülü kardeşim Şemsettin neler yaşadı neler çekti bilmiyorum ama bildiğim, çok kısa zamanda kendimi toparladığımdı. Zira Şemsettin'in doğduğu gün, insanın dünyasının da bir günde değişivereceğini öğrenmiştim. O, doğumuyla, anne ve babam gibi mutlu bir çifte ilk olarak kız çocuğu bahşetmiş olan doğanın hatasını telafi etmişti. Doğumuyla, etrafımızdakilerin bana olan geçici ilgilerini mümkün olduğu kadar en aza indirdi. Hâliyle o durumda dünyada var olan her şeyin, her an ve her saniye değiştiği bilmecesini çözmüştüm. Onun için, babamın ölümüyle evimizin o renkli dünyası ve büyümlü sultanı bir anda değişti ve annemin kimi zaman abartmaya kadar götürdüğü

aşırı gaileleri, ev halkının her şeye sıfırdan başlamasına engel olmuştu. “Evimizdeki bu durum günün birinde değişebilecek mi?” diye birçok kez kendi kendime sormuştum. “Mutlaka değişecek, ama zamanı geldiğinde, şimdilik sabretmek gerekiyor” demiştim.

Uzun zamandır evimizin o can sıkıcı durumunun sona ermesini umuyordum. Beklentilerim olumlu çıkmıştı; çünkü artık annem, gençliğine uygun bir yaşama geri dönmeye karar vermişti. Annemin bu kararına sevinmiştim sevinmesine fakat bahçede yürüyüşe çıkıp yaseminlerin hatırını sorduğumda ve o güzelim çiçeklerin, tuzlu toprağın kokusuna karışmış rayihaları her zamanki gibi ruhumu doyurduğunda bile içimde birtakım nahoş duygular hissediyordum. Yaseminlerin esrarlı titreşimleri, hiç belli etmeden beni huzursuz ediyordu.

İlk günden itibaren yaseminlerle sırdaş olmuştum. Kim bilir belki de onlar benimle sırdaş olmuşlardı? Bir şekilde birbirimizi anlıyoruz işte. Çabucak yekdiğeriyle özdeş oluyoruz ve ne olduğunu anlamadan yine çabucak ayrılıyoruz. Benimle konuşuyorlar, bazen sevindirip bazen üzüyorlar. Baharla beraber geliyorlar, üç ay sonra da başlıyorum onların gülsüz dallarına bakarak yollarını gözlemeye. Neden bilmiyorum. Nedenini anneme sorduğumda, “Belki de sen onlarla beraber dünyaya geldiğin içindir; sen de onlar gibi baharda doğmuştun. Hatırlıyorum; sen dünyaya geldiğinde ilk olarak yatağımın başucunda duran bir demet yasemin gülüne bakmıştın. Babanın tavsiyesiyle doğduğun odayı yaseminlerle süslemişlerdi. Odayı süsleyen rengârenk çiçeklerin ruh okşayıcı kokuları, babanın adına senin doğumunu kutlamışlardı” diye cevap verdi.

Annem o kadar iyi bir kadındı ki bana, “Sevgili eşime bir kız çocuğu doğurduğum için son derece üzülmüştüm” diye-memişti. Benim o küçücük yaşıma rağmen, erkek kardeşimin

doğduğu gün annem ve babama gelen o sıcak tebriklerden, kendi varlığımın onun için ne kadar utanç verici olduğundan haberim olduğunu bilmiyordu. Fakat hiç üzülmiyorum. Anne ve babama karşı kadirşinas ve kibar olmam gerektiğini de iyi biliyorum. Hiç olmazsa bana yanlarında kalabilme fırsatını vermişlerdi. Zira buralarda zengin-fakir birçok aile, kızlarını büyötmeleri ve büyöttükten sonra da evlendirmeleri için para karşılığında bakıcıya veriyorlar.

Yaseminler peşimi bırakmıyor, her daim anlaşılmaz bir acıyı aşlamaya çalışıyorlar. Aya Hanım bana “yalgın” ismini boşuna takmamış anlaşılan. Valla o ne derse desin yaseminlerin titreştiği hissediliyor. Sanki bir şeylerden endişelenmiş gibiler. Kendilerinden mi? Yoksa annemden mi? Belki de sadece benden endişeleniyorlardır, kim bilir?

Görünürde endişelenecek bir durum yoktu; fakat yaseminlerin titreşimleri içimi tırmalıyordu. Kendi kendime, “Peki ya annemi istemeye gelecek adam beni sevmezse ya da ben ondan hoşlanmazsam ne olacak?” diye düşündüm. Allah göstermesin! Böyle bir şey birazdan gelecek adamla aramızda yaşanabilecek en kötü ihtimaldir, düşünmek bile istemiyorum...

Artık dayanacak gücüm kalmamıştı, heyecandan bayılacak gibiydim. Neden gecikmişti merak ediyordum. Uzaktan, kırmızı güller arasında duran İlyas'ın kalpağını gördüm. Hemen yanına koştum. Onu görmek bana her zaman huzur veriyordu. Başını kaldırdı ve her zamanki gibi elini alnında şemsiye gibi tuttu. Hiçbir zaman gözlerinin ne renk olduğunu anlayamamıştım. O gün de gözlerinin rengi kaşları gibi griye çalışıyordu. Kimi zamanda siyahlaşıyordu. İlyas beni görür görmez hayretle, “Küçük hanım, burada ne işiniz var? Demin haber getirdiler, birkaç dakika sonra misafirler gelecek. Sizin şimdi annenizin yanında olmanız gerekir. Hemen annenizin yanına

gitmelisiniz” dedi. Orada olmama karşı çıkışına aldırış etmeden kendisine, “Sen annemi istemeye gelecek mübareği tanıyor musun?” diye sordum. Kalpağını başından çıkardı. Güneşten yanmış alnına düşen beyaz gür saçlarını kaşıyarak, “Onun hakkında diğerleri ne biliyorsa ben de o kadarını biliyorum. Sen bilmiyor musun hanımcığım? Biliyorsun biliyorsun! Hadi, bak annen salonda bekliyor, yanına git olur mu? Misafirler de neredeyse gelir zaten” dedi.

Yorgun bacaklarına dayanarak ayağa kalktı. Yanımdan uzaklaşıp vakitsiz sorularımdan kurtulmak istiyordu. Kaçmak istediğini biliyordum, çünkü onu gayet iyi tanıyordum. Hiçbir zaman diğerleri gibi ikna edici cevaplar vermezdi. Ardı arkası kesilmeyen sorularıma bildiklerinin de yardımıyla, verebileceği kadar cevap verirdi. Benimle her zaman içtenlikle konuşurdu. Fakat bazı nedenlerden ötürü konuşmak istemediğinde sürekli endişeli görünen gözlerini benden kaçırır, yani git demek isterdi. Lakin bu sefer rolünü iyi yapamamıştı. Belki bir şeyler anlatır da merakım bir nebze olsun azalır diye peşine takıldım. Bu birkaç gün içerisinde annemi istemeye gelecek esrarengiz mihman hakkında çok şey işitmişim ama gönlüm onun hakkında daha çok şey öğrenmek istiyordu. Biraz naz biraz cilve karışık bir ses tonuyla küçüklüğümden beri sevdiğini bildiğim ismiyle ona seslendim:

“Canım bayı! İnan ki hiçbir şey bilmiyorum, sadece onun büyük ve meşhur birisi olduğunu duydum ama onun hakkında daha çok şey öğrenmek istiyorum. Sen de biliyorsun ki kimse bana onun hakkında bildiklerini anlatmıyor. Kime onun hakkında soru soracak olsam hemen başka bir işle uğraşıyormuş gibi yapıp benden kaçıyor. Onun hakkında tüm bildiklerini bana anlatmadıkça adımımı şuradan şuraya atmam, bilesin.”

“Canım yavrum, senin de gözün benden başkasını görmüyor maşallah! Eğer hanımannen uygun görseydi gerekli açıklamayı yapardı, demek ki uygun görmemiş. Şimdi bir dur hele; misafirlerimiz gelsin, ne oluyor ne olmuyor görelim ondan sonra Allah kerim, söz veriyorum misafirler gittikten sonra bildiğim her şeyi anlatacağım. Şimdi git de üstünü başını değiştir. Neredeyse gelirler” dedi.

Sonra da bahçıvanın zavallı oğluna bağırarak yanımdan uzaklaştı, böylelikle kaçmak için de güzel bir bahane bulmuş oldu. Artık sabretmekten ve misafirlerin gelmesini beklemekten başka çarem kalmamıştı. Ne yapacağımı bilmiyordum, sinirden yoluma çıkan ne kadar ağaç yaprağı varsa hepsini yoldum ve daha sonra büyük salona gitmek için koşmaya başladım. Bir zamanlar anne ve babamın özel odasına giden iki tarafı güzel resimlerle nakşolunmuş ince merdivenleri dikkatlice çıktım. Salondaki üzerinde çıra ve mumların durduğu o esrarengiz siyah raflar, içimde nedenini bilmediğin bir korku yaratıyordu. Annemin odasına gittim. Annem ile Aya Hanım konuşuyorlardı, beni görür görmez ağızlarını yumdular. Aya Hanım bana bakarak kaşlarını çattı ve “Sen niye böyle çeriler gibisin? Şuna bak, bu döküntü ev elbiseleriyle misafir karşılamaya çıkacak! Bu kahrolası dadın hangi cehennemde? Neden üzerini değiştirmemiş senin?” dedi. Annem, yüzündeki tebesümlü ifadeyle bana bakarak Aya Hanıma:

“Ayacığım, şimdi konuşmanın sırası değil, hadi oyalanma, sen de hazırlan, birazdan gelirler. Ben Şemsettin’e bakıp geliyorum” dedi.

Zaten her zaman öyle olurdu, yani benimle Aya Hanım, Şemsettin’le ise annem bizzat ilgilenirdi. Bir kez olsun ne annem benim işlerimle ilgilenmişti ne de Aya Hanım Şemsettin ile. Aya Hanım, çığlık atarcasına hizmetçilere emirler yağdı-

arak odadan ayrıldı ve beni ahıra götürülen bir yonca balyası gibi arkasından çekip götürdü.

Aya, hanımannemin dadısıydı. Annemi doğduğu günden itibaren ona teslim etmiştiler. Şimdi ise babamın ölümünden sonra evin tüm işlerini üstlenmişti. Cılız, cüssesiz dadıcığımın aksine duba gibi şişman, tombul tombalak bir kadındı. Annemden başkasından emir almazdı. Aya, özel bir durumdan ötürü uzun bir zamandır giysilerimi değiştirmemişti ve ben bu durumun ne kadar sancılı ve acılı geçtiğini hatırlamıyordum bile. Çok küçük olduğum dönemlerde ağlardım ama şimdi İlyas'ın da dediği gibi koca bir kız olmuştum ve artık ağlayamazdım. Yapabildiğim tek şey, işlerinde onlara yardımcı olmamaktı. Fakat Aya işini biliyordu. Daha önce hiç görmediğim ve kimin getirdiğini öğrenmek istediğim güzel bir elbiseyi üzerime giydirdi, saçlarımı taradı ve beni kurbanlık bir koyun gibi süsledi. Bir ay öncesine kadar bütün elbiselerim üzerime olurken ne oldu da hepsi birden üzerime dar gelmeye başladı, anlayamamıştım. Oysa içimdeki duygularda herhangi bir değişiklik hissetmiyordum. Fakat bedenim değiştiğini gördükçe hem çok şaşıırıyordum hem de utanıyordum. Gittikçe büyüyor, boy atıyordum ve o iri eller ile kocaman ayaklara alışamamıştım. İşin doğrusu pek de büyümek istemiyordum. Annem ile Aya'ya bir şeyler soracak olsam, "Artık vakti gelmiş sayılır" diye kendi aralarında fısıldaşıyorlardı ve ben onların ne demek istediklerini anlamıyordum. "Bu ne demek?" diye soruyordum; "Biraz daha sabret, göreceksin ne demek olduğunu" diyorlardı.

Aya'nın saçımı inci boncuklarla süslemesinden hoşlanmıştım. Uzun bir aradan sonra aynaya baktığımda, karşımda, artık dağınık saçları toz toprak içinde küçük bir kız değil, kâmil anlamda bir hanımefendi ve bir asilzade görüyordum.

Birkaç dakika sonra hepimiz eyvandaki sedirlere oturmuş, kadife yastıklara sırtımızı dayamıştık. Her dakika bana bir asır gibi geliyordu. Derken beklenen misafirler de geldi. Hepsi Konya ahalisinden ve Şeyh'in yakınları olan birkaç fayton dolusu misafir gelmişti. Faytonları ve atları köşkün kapısında duran uşaklara bırakarak büyük kapıdan içeri girdiler. Koca bir alay gelmişlerdi. Alayın başında da rahmetli babamın kadim dostu, Konya Sipahileri Emiri Burhanettin Gühertaş vardı. Sanırım anneme bu Şeyh'le evlenmesini öneren ve her konuda kendisine kefil olan da oydu. Misafirler bahçe kapısından içeri girdikten sonra annem, evimizin yaşlı başmuallimi ile gelenleri evvanda karşıladı.

Misafirlerin özellikle anneme yönelik garip ve teşvik edici bakışlarını görebiliyordum. Heyecandan nefesim tutulmuştu. Kimin kim olduğunu bilmiyordum. Fakat merak edip de kimseden soramıyordum. Başımı öne eğdim ve sarı iskarpinlerimin parlak uçlarına dikkatle baktım. Misafirler büyük salona geçerek kendileri için daha önceden hazırlanmış yerlere oturdular. Hizmetçiler ise ikramda gecikmemiş, hemen gerekli ağırlamayı başlatmışlardı. Annem uzun bir aradan sonra, konuklarını tekrardan en güzel ve en iyi şekilde ağırlama hünerini sergileme fırsatı bulmuştu. Herkes hep bir ağızdan anneme övgüler yağıdırıyordu, ben ise kimseye bakmaksızın yapılan bu övgülerden gururlanıyor, göğsümün kabardığını hissediyordum.

Tekrar içimdeki merak duygusu kaynaşmaya başladı ve kendimde ipek perdenin arkasından gelen misafirlere bakma cesaretini buldum. Hepsinin yüzüne tek tek baktım ama kimseyi gözüm tutmadı. Biraz yorgunluk atıldıktan ve şerbetler içildikten sonra Gühertaş, kız istemeye gelen Şeyh'i, ailesiyle birlikte büyük salonla aralarında sadece ipek bir perde olan küçük salona almaları için izin istedi. Bir göz açıp kapayıncaya kadar küçük salon misafirlerle doldu taşı.

Annemi istemeye gelen adamın yanına gitmeye cesaret edemedim. Eski karısının annesinden başlayarak gelenleri izlemeye başladım. Kaynata olarak tanıtılan bu kadın, ufak tefek, zayıf, çelimsiz bir şeydi. Bardak altlığına benzeyen küçük yüzü dışında her yerini örtmüştü. Yandan bakıldığında, sonbaharda kuzey platolardan göç edip gelen ve evimizin bahçesi üzerinde uçan göçmen kartallara benziyordu. Küçükken İlyas Kâhya bana, o kartalların eğer isterlerse bizi tek pençeleriyle göğsü kaldırabileceklerini söylemişti. Öyle dediğinden beri o kartallardan nefret etmiştim ve onlardan korkmaya başlamıştım. Şimdi de onlara benzeyen bu kadından hem nefret ediyor hem de korkuyordum.

O kadının yanında Emir Burhanettin oturuyordu. Onu daha önceden tanıyordum. Babam hayattayken sürekli evimize gelirdi. “Neneci’yle istemeye geleceğiz” diye mesaj gönderen de oydu. Bakışlarını, naz ederek kimseyle göz göze gelmemeye çalışan annemden kaçırıyordu. Onun, “Keşke karım ölseydi de bu inci gibi güzel kadını kendi eşim yapabilseydim” diye iç geçirdiğini tahmin etmek zor değildi. Kuşkusuz Burhanettin Gühertaş gibi adamlar için, dilediği bir bayanı istemek, Konya eşrafı arasında revaçta olan geleneğe aykırı değildi. Fakat annem kesinlikle hareme tıklılacak bir kadına benzemiyordu. Zira oradaki bir düzine kadın arasında, yaşanan entrikalarla ya zehirlenerek öldürüleceğini ya da kısırlaştırılacağını veya hut çopur suratlı bir kadın hâline getirileceğini iyi biliyordu. Kendisini istemeye gelen bekâr erkekler için de, “Mutlaka sorunları vardır, onun için bugüne kadar evlenmemişler” derdi; böylelikle bekârların bile evlenme arzularını kursaklarında bırakırdı. Onun yerine karar alacak ve onu istemediği bir evliliğe zorlayacak babası, ağabeyi veya büyük bir kayını da yoktu. Geçimini rahatlıkla sağlayacak kadar malı mülkü de vardı. Dolarısıyla iki lokma ekmek için başkasının koynuna girmesine de

gerek yoktu. Uzun yıllar bu köşkte, hiç kimseye muhtaç olmadan, halkın diline düşmeden iffet ve namusuyla genç kocasının ölümüne yas tutmuştu ve evlenmek için istemeye gelen sayısız adama ret cevabı vermişti. Öyle yabana atılacak ve zorla evlenmeye razı olacak bir kadın değildi. Nasıl oldu da bu adamın evlilik teklifini kabul etti, hayret doğrusu!

Gizlice anneme talip olan adama baktım. Ulu Tanrı'm! Kendisi ve ailesi, dinen mutaassıp ve kanaat ehli olmakla ünlü Konya Müftüsü olan bu adamın, annem gibi bir kadını istemesinde ne gibi bir iletı olabilir? El bebek gül bebek büyümüş soylu anneme Neneci'nin dediğı gibi; "binlerce Züleyha'nın haremlerine girmeye can attığı" sultanlar, divan büyükleri ve emirler talipken ne olmuştu da o böyle bir adamla evlenmeye karar vermişti? Şehrin en ünlü âlimi olduğı söylenen bu küçük endamlı utangaç adam diğerleri karşısında pek de ayrıcalıklı görünmüyordu. Konya'nın refika hanımlarından ve annemim yakın dostu Gerçe Hatun bu adam hakkında, "Sadece bir kez evlenmiş ve karısı Gevher Hatun vefat ettikten sonra bir daha da evlenmemiş, yalnız başına iki erkek çocuğunu büyüttmüş" demişti. Acaba annem Gerçe Hatun'un bu dediklerinden mi etkilenmişti yoksa "Onun Konya'daki meclislerine katılmaya ve tatlı dilinden dökülenleri işitmeye kadın-erkek can atıyor" dediklerinden mi? Kim bilir belki de annem yakın bir dostuyla gizlice onun vaazlarından birine gitmiş ve orada ona vurulmuştu? Aya Hanım, "Tanrı'ya şükürler olsun! Her ne kadar sipahi değilse de şehrin önde gelen, itimat edilen kişilerindendir" diyordu. Dadım için her şeyden önemlisi babam gibi bir asilzade oluşuydu. Arz-ı Rum'da ne kadar sultan ve emir varsa onlara yakınlığı da cabasıydı.

Ben, şöreti Hamun nehrinden Ceyhun'a, Dicle'den Nil'e kadar olan topraklara yayılmış kişinin karşımda duran bu küçük cüsseli utangaç adam olduğuna bir türlü inanamıyordum.

Son bir ayda özellikle Neneci'nin haber getirdiği günden itibaren dadımdan, Aya Hanım'dan ve özellikle de annemin evlenmeye karar vermesi için rutin ziyaretlerle şehirden bağ evimize gelen Gerçe Hatun'dan bu tür şeyler duyuyordum. Tüm bu dediklerini doğru kabul edersek bile yine de ben anneme talip birisinin daha ayrıcalıklı sıfatlara sahip olduğunu aklımdan geçirmiştım ki yanıliyordum. İyi veya kötü not vermek için kalabalığa aldırış etmeksizin göz ucuyla ona baktım. Ona bakarken "İçimde hissettiğim baba boşluğunu doldurabilir mi?" diye düşündüm. "Peki ama bunu beceremeyecek olursa ben ne yaparım?" dedim kendi kendime. İşte bu korkudan aldığım cesaretle yüzüne baktım. Benim için her şeyin bu bir anlık bakışa bağlı olduğunu biliyordum; o mübarek hâl ya vuku bulacaktı ya da bulmayacaktı! Kaynanası olacak o kadınla hesabım görülmüştü, ona notunu vermişim. Onu asla sevemeyeceğimi biliyordum artık. Peki ya kendisini? Onu da mı sevemeyecektim? Keşke babam ölmeseydi. O beklenmedik ölümüyle arkasında benim gibi kararsız birini bıraktı gitti. Aya Hanım'ın nefret dolu bakışlarından bir anda boyumu aşan şeylere kalkıştığımı düşündüm.

Küçük salona ağır bir hava hâkimdi. Orada bulunan herkesin o yabansı sessizlik içerisinde, benim öğütlere benzer sözlerime kulak kabarttıklarını zannedyordum. Şeyh bile sessizdi. Çok fazla geçmeden misafirperverliği ve dilberliğiyle annem çıktı sahneye. Zaten bu konularda üzerine yoktu. Bir anda herkesi kendine getirdi. İpekle dokunmuş o narin sesiyle:

"Umarım, yolculuğunuz rahat geçmiştir. Yolda herhangi bir olumsuzlukla karşılaşmamışsınızdır?" diye sordu. Bir anda tüm dünyanın gözü kulağı bu sorudaymış zannettim çünkü hepsi bir ağızdan cevap vermeye başlamıştı. Aya Hanım'ın korkusundan olsa gerek gülmek için kendimi zor tuttum. Hepsi bir anda soruyu cevapladı. Daha sonra soruya sadece

Şeyh cevap versin diye yine bir anda sustular. Bu hengâmede bile yüzüne bakmaya cesaret edemiyordum. Küçük bedeninin aksine sesi bir başka geliyordu. Sesinde akan suların hışırtısı gibi ruhu okşayan nefasetin yanı sıra görkemli bir şelalenin heybetine benzer abidevi bir üslup vardı. Artık kendimi daha fazla tutamazdım. Serçe parmağımla annemin eteğini delmiştim. Teninin sıcaklığını hissederek korkularımı az da olsa yenmek istiyor gibiydim.

Başımı kaldırdım ve Şeyh'in yüzüne baktım. Evet, konuşan bizzat kendisiydi! Böylesine bir ses, ancak bunun gibi nahif ama nahif olduğu kadar da olgun bir genç gibi görünen birine ait olabilirdi. Ne kadar genç ne kadar yaşlı olduğunu bir türlü anlayamadım. Yüce bir vakarla arkasındaki yastığa dayanmış; o güne kadar hiç duymadığım güzel tatlı bir dille yolculuklarının nasıl geçtiğini anlatıyordu. İki büyümlü çırağ gibi duran gözleri sadece tüm vücudunu değil, etrafını bile aydınlatıyordu. Hatta yüzünün sarılığını ve endamının ilk örnek eksikliğini bile gizliyorlardı. Eşrafi elleri benim ellerimin aksine, karnının üzerinde kendinden gayet emin duruyorlardı. Hâlâ onu sevip sevemeyeceğime karar verememiştim. Derken bir anda onunla göz göze geldik, sakın ve ışıltılı bakışları renkli bir kelebek gibi bir süreliğine yüzüme kondu ve aramızda bir kıvılcım ateşlendi. İşte o zaman bu adamı sevebileceğimi anladım ve rahat bir nefes aldım. Tabii bu arada Aya Hanım bana kükreyen bakışlarını hediye etmişti. Otuz altı yaşında olduğunu söylemişlerdi ama daha yaşlı gösteriyordu. Tek kusuru bu olsa gerek, çünkü ben İlyas dışında yaşlı adamları pek sevmiyordum. Neyse, heyecandan içim içime sığmıyordu. Acaba Şemsettin'in annesi de benim hissettiklerimi hissediyor muydu? Yoksa...

Küçük salonun havası bir anda ısınıvermişti. Birkaç dakika öncesinin aksine artık oradan çıkmak istemiyordum. Zarif giysiler arasında tecelli eden Şeyh'in samimi ve içten bakışla-

rı ile büyülu sesi, aradaki resmi sınırları kaldırmış, o küçük salonda yıllardır birbirlerini tanıyan, aynı dili konuşan ve aynı duyguları paylaşan kadim dostlar oturuyormuş gibi bir hâl oluşturmuştu. Bir anda salonun kapısı, penceresi, perdesi, halıları ve içindeki insan sesleri arasında sıcak ve içten bir bağ oluşmuştu. Annemin de benim gibi salonun o samimi ve sıcak havasını teneffüs ettiğini görüyordum. Belki Şemsettin de bizim gibi aynı havayı soluyordu. Bu adamda şeytan tüyü vardı sanki; karşısındakini büyüliyordu. Hepimiz pür-dikkat onun sözlerine kulak kesilmiştik. Konuşmaları bizi öylesine büyülemişti ki Aya Hanım herkesi öğle yemeği için sofraya davet ettiğinde bile kimse kalkıp gitmek istememişti. Şeyh'in sihirli sözleri ve zarif esprileri, yanında oturan o kartal suratlı kadını bile vecde getirmişti. Gerçi kız isteme merasimleri öyle pek uzun sürmezdi ama bağ evimizin şehre uzaklığı nedeniyle misafirlere öğle yemeği vermek zorunda kalmıştık. O gün, misafirlerin kalkmak için izin istedikleri akşamüstüne kadar anneme talip olan bu adamı tanıma fırsatı bulmuştum. Kiminle ne konuştuysa kulak kesildim, kimi dinlediyse onu seyrettim. Ondan hoşlandığımdan emin olmak istemiştım. Acaba benliği babamın yerini doldurmaya müsait mi, diye onu izlemiş durmuştum. Ona ilgi duymuştum. Benim kendisini ne kadar merak ettiğimi kesinlikle anlamıştı. Bunu anladığı için olsa gerek iğneden ipliğe kendisini izlemem için bana pek bakmamıştı. Sadece bir iki kez şeker gibi tatlı bir tebessümle bana bakmıştı, o kadar.

Misafirler gitmişlerdi. Konuşulanlardan annemin evlilik için son kararını verdiği anlaşılıyordu. Ne yapacağımı şaşırmıştım. İşte beklediğim değişiklik buydu. Yaseminlerin mesajını tümünden unutmuştum. Onlarla aramda geçen ve birçoğunun anlamını bile bilmediğim konuşmalar burada son bulmuştu, çünkü iki hafta sonra düğün alayı gelecek ve annemi Şeyh'in

haremine götürecekti. İçerisinde nikâhlı, nikâhsız, cariyé veya halayık sıfatında hiçbir kadının olmadığı, sadece Şeyh'in çocuklarının ve himayesi altına aldığı öğrencilerinin kaldığı bir hareme götüreceklerdi annemi. Şeyh, haremdeki öğrenciler için, "Onlar bana babamın yadigârlarıdır" demişti.

Büyükler, ailenin hepsini mi yoksa sadece annem ile dadıyı mı götürseler, kararsız kalmışlardı. Kimisi "Hepsini beraber götürelim" demişti. Kimisi de "En iyisi çocuklar bir süre bağ evinde Aya'yla beraber kalsınlar" demişti. İlk önce yalnız annemi götürmeye karar vermişlerdi. Önce annem gidecekti, birkaç gün sonra da gerekli hazırlıklar tamamlanır tamamlanmaz bizi yanına alacaktı. Hizmetçilerden de sadece Aya ve Evci-benim kara cariyem- Şeyh'in evine geleceklerdi. Şemsettin'in yaşlı mürebbiyesi Lala'yı götürüp götürmemekte bir türlü karar kılınamamıştı. Şemsettin'i büyüten, bir an olsun yanından ayrılmayan, ona okuma yazmayı öğreten kişi, babamın uzak-tan akrabası olan Lala'ydı. Lala'yı beraberinde götürmek, annemin vazgeçilmezleri arasındaydı. Şeyh, Lala için, "Şimdilik bağ evinde kalsın, haftanın birkaç günü çocuğa ders vermek için eve gelebilir ama bizde kalıp kalmaması hususunda düşünmem gerekir, bu konuda size daha sonra kararımı bildiririm" demişti. İlyas'ı da beraberimde götürmek istiyordum ama Lala için söylenilenleri duyduktan sonra bu düşüncemden vazgeçtim. Konya gibi bir şehirde bu derece muteber ve önemli bir kişinin Şemsettin'in özel mürebbiyesine vereceği bir oda için bu denli söylenmesine bayağı şaşırmıştım.

Zavallı dadım da evlenmesi için anneme ettiği ısrarların kurbanı oldu. Haremde dadım için kalacak yer yoktu. Şeyh'in kaynatası, "Haremde adımını atacak yer yok, bu gidip gelmelerin de bir yararı olmadığına göre burada kalması daha iyi olur" demişti. Ben, dadımın, babamın ölümüne güç yetirmiş olsa bile annemin hasretine dayanamayacağını iyi biliyordum.

Annem de, “Eğer haremde uygun yer yok ise yaşlı ve hasta dadının şimdilik burada kalması daha uygun olur” demişti. Ben annemin bu teklifine hiç mi hiç sevinmemiştim ve dadım için yüreğim yanmıştı. Onu her zaman Aya’dan daha çok sevmiş, saymıştım. Daha sonra dadı için annemle konuşurum, diye düşündüm kendi kendime. Belki günün birinde onu da yanımıza alabilirdik. Şeyh’in evi herhâlde şu bahçesinde çeşitli meyve ağaçlarının olduğu duvarları yüksek, içleri küçük olan evlerdendir, diye düşündüm. Mermer hamama giderken yol üstünde bu tür evlerden çok görürdüm. Benim için evin büyük veya küçük olması önemli değildi. Evin gezebileceğim bir bahçesinin olması yeterliydi.

O gün yalnız başıma, bahçede yarım saat dolaştım. Karşılaştığım her ağaçla, gördüğüm her kelebekle, rastladığım her kuşla ayrı ayrı sözleştim. Arılarla, kedilerle, havuzlarla, fiskiyelerle kısacası o güzel bahçede ne varsa hepsini görmeye geleceğime dair söz verdim, çünkü bundan sonra en büyük sıkıntım onlardan ayrı kalmak olabilirdi. Ama benim gibi hayatın her an değiştiğine inanan birisi, bu ayrılığa dayanabilmeliydi. Şeyh’in bahçesinde her şeye yeniden başlayabilirdim. İşin en güzel yanı ise onun bahçesinde, mutlu bir annem ve yeni bir babam olacaktı. Eğer dadıyı ve İlyas’ı da beraberimizde götürebilseydik hiçbir eksiğim kalmayacaktı.

İki hafta göz açıp kapayıncaya kadar geçti. Annem sabahın köründen gece yarısına kadar ayaktaydı. Eşyalarını topluyordu. İki kelime bile edememiştik. Bizimle göz göze gelmemeye dikkat ediyordu. Ben ise bir an olsun arkasından ayrılmamış, bir saniye bile gözümü üzerinden ayırmamıştım. Gideceği saat yaklaştıkça içimde, beni rahatsız eden garip bir his oluşuyordu. Öyle ki bazen Şeyh’in elçileri hiç gelmesin ve annemi götürmesinler, diye arzu ediyordum. Fakat elçiler kapıda görünmüşlerdi bile. Tan vakti ulaşmışlardı köşke. Gelin hanımı bir sonraki

gün yapılacak düğüne yetiştirmeleri için aynı gün götürmeleri gerekiyordu. Düğünden hemen sonra dönmek şartıyla Aya'nın annemle birlikte gitmesi kararlaştırıldı.

Annemi, şahların, sultanların oturduğu Şeyh'in bahçesinde boynunda kıymetli mücevherlerle dolaşırken hayal ediyordum. Yine her zamanki gibi meclisin en gözdesi olacak, diyordum kendi kendime. Böyle bir mecliste olamayacağım için ağladım. İstemeye geldikleri günün aksine kederli, kara bir gündü. Dadı ve evin diğer hizmetçileri donup kalmışlardı. Derin bir sessizlik içerisinde, kendi elleriyle bağ güneşini evden çıkarmaya hazırlanıyorlardı. Sadece Aya sinirlerine hâkimdi. Annem oldukça heyecanlı görünüyordu. Öğleye doğru aceleyle atları hazırladılar, eşyaları kaleskalara yükleyip yola koyuldular. Geriye kalan bizler, annemin gittiğine inanamıyorduk. Her şey ne de çabuk gelişmişti.

Ben, yalnız bir örümcek gibi, büyük kapının korkuluklarına yapışmış ağır ağır giden düğün alayını izliyordum. Derken içimdeki umutlar, iyi bir şeylerin olacağını haber vermeye başladı. Çok üzgündüm, annemin gitmesini istemiyordum. Boğazımı sıkan ağır bir şeyler hissediyordum ama ağlayamamıştım. Düğün alayı uzaklaştıkça gözlerimin önü kararıyordu. Bahçemin ve hayatımın güneşi, geleceğin müphem bulutları ardında kayboluyor; ben ise onun uzaklaşmasından ve o esrarlı hislerimden başka bir şey göremiyordum. Şeyh'in yeni eşini taşıyan düğün alayı, arkasında koca bir toz bulutu bırakarak uzaklaşıyor ve annem gitgide bu tozların arasında kayboluyordu. Bir an, keşke tüm ruhum feryat olsaydı da dünyayı çektiğim acıların dalgalarıyla doldursaydım, diye düşündüm. Kapıda ne kadar durduğumu hatırlamıyorum. İlyas'ın omuzlarımı sıkan elleri beni yerimden öyle bir sıçrattı ki kendisi bile korktu. Korkulu bir sesle:

“Küçük hanım! Ne zamandan beridir burada durmuş sizi izliyorum. Hareket etmeksizin öylece durmuşsunuz. Kötü bir şey mi oldu diye endişelendim doğrusu. Hadi içeri girin artık kapıyı kapatmalıyım” dedi.

İlyas’ı görünce bir nebze olsun rahatlamıştım. Birkaç gün öncesine kadar, yani Aya tarafından bahçede dolaşmam yasaklanmadan evvel, koca günün yarısını onun omuzlarında, diğer yarısını da küçük ellerimle abasından tutarak bahçede bir sağa bir sola koşarak geçiriyordum. Şemsettin doğduktan sonra anne ve babamın gözleri ondan başkasını görmez oldu, ben de içimdeki boşluğu bahçede İlyas’la doldurmaya çalışıyordum. İşte o günlerde İlyas’a karşı aşırı ilgi duymaya başlamıştım. Annemler, ona aşırı bağlanmış olmamdan endişe etmemişler, aksine buna sevinmişlerdi. Babam, annemden bir düzine erkek çocuk istemişti, bu arada ben dünyaya gelmişim işte! Ne yaparsın! Eğer fazla gelmediysem bile yeterli görülmüştüm. Babamın bana yaptığı en büyük iyilik, bahçede İlyas’la oyunlar oynayarak daha fazla kendisine bağlanmamam için Konya’daki köle pazarından benim yaşlarımda bir halayık satın alması olmuştu. Bunu da tabii Aya’nın direktifleriyle yapmıştı. Halayığı satın almıştı ama bu, ilk etapta benim İlyas’la bahçede lakayt gezintilerime mani olamamıştı. Çünkü küçük halayığımı hiç sevmemiştim. Bir garip kokuyordu ve dilimizi de konuşamıyordu. Sürekli ağlıyor, etrafta kimsecikleri görmediğinde bana olan nefretini bir şekilde gösteriyordu.

O koca evde tek sığınağım, yaşlı İlyas’ın ve dadımını sevgi dolu kollarıydı. Buna rağmen anne ve babamı taparcasına seviyordum. Her ne kadar onlara fazla ayak bağı olmamam gerektiğimi biliyorduysam da en ufak teveccühleri bile beni mutlu etmeye yetiyordu. Onları hiçbir zaman suçlamadım, hiçbirine kin gütmedim, tüm öfkem ve nefretim, olanlardan baştan aşağı sorumlu tuttuğum erkek kardeşim Şemsettin’eydi. Hatta

babamın ölümünden bile onu sorumlu tutmuştum. Zira yakınlarımızı bir bir alıp götürən o kara ve uğursuz taun yılında, Şemsettin bahçedeki kaysılardan yemiş ve şiddetli bir karın ağrısına tutulmuştu. Babam da çocuk veba olur endişesiyle atına bindiği gibi Konya'daki Hekim Şeyh Kisra Hamedani'nin evine gitmişti. Şemsettin iyileşmişti ama babam Konya'dan hasta dönmüştü. Hasta yatağından bir daha kalkamamıştı. Sultan'ın özel hekimi Şeyh Kisra gece gündüz demeden bir hafta boyunca babamın başından ayrılmadı. Ne kadar derman ettilerse de bir sonuç vermedi. Dadım, "Baban, Halep'teki taundan kaçmış bir adama kendi kırbasından su içirdiği için hastalık ona da bulaşmış" diyordu. Evet, bu olay uzun bir zaman etkisinden kurtulamadığım bir kâbusa dönüşmüştü benim için.

İlyas'ın sesi tekrar beni kendime getirdi. Onunla beraber taşlı yoldan köşke doğru ağır adımlarla yürümeye başladık. Kocaman yağmur damlaları, ürküten bir sesle yukarıdan aşağıya doğru akmaya başladı. İçimden yalnızlığımı, çiseleyen yağmur tanelerini yutan o iri taşların arasına atıp ayağımla ezmek geliyordu. Belki böylece rahatlardım. Her yer sakindi. Bahçe, içerisinde ölümler senfonisinin çaldığı kocaman bir mezarlığı andırıyordu. Bakıcısı Şemsettin'i omuzlarına alıp oradan uzaklaştırmıştı. Çocuğun, annesinin gittiği sahneyi görmesini istememişti. Aya Hanım, annemi Şeyh'in haclegâhına hazırlamak için onunla beraber gitmişti. Her zaman siyah bir ruh gibi sessizce iki metre arkamdan gelen halayık da görünürlerde yoktu. Onun herkesten daha üzgün olduğuna inanabilirdim. Dadı da sabahtan beridir etrafta görünmüyordu. Annemi istemeye geldikleri ve Şeyh'in evine şu an için gitmeyeceği kararlaştırıldığı günden sonra bir başka olmuştu. Haklıydı. Yıllarca süren hizmetin ardından yaşlı ve çaresiz bir hâlde bırakılmamalıydı. Sanırım, o gün yağmurlarla birlikte babası ölmüş, annesi elinden alınmış küçük bir kızın hâline ağladım ve yine ilk kez o

gün “Ailemizin emniyet ve selameti, annenin bu evliliğindedir yavrum” diyen dadıma bu saçma lafından ötürü lanet ettim. Şimdi hem kendini hem de bizi nasıl ateşe attığını düşünüyor-
dur, sanırım.

İlk kez o gün akşam yemeğinde tüm benliğimle bir yetim ve öksüz olduğumu hissettim. İçime o güne kadar bir an olsun yaşamadığım sağır ve ağır bir acı çökmüştü. Hatta babam öldüğü zaman bile böyle bir acı duymamıştım. Babam öldükten bir hafta sonra hastalanıp yatağa düşmüştüm. Galiba annem, Aya, İlyas ve diğerleri babamın ölümünden ötürü hastalandığımı düşünmüşlerdi. Baharın son gününde, insanüstü bir figanın, sahibinden izin alarak bahçeyi ne gibi inleyişlerle doldurduğunu bugün bile bilmiyorlar. Günün büyük bir kısmını bahçede dolanarak geçiren hayalperest küçük kızın yalnız bırakıldığını hesaba katan olmamıştı. Belki bahçedeki söğüt, kavak ve çınar ağaçları ne olduğunu benden daha iyi biliyorlardı. O küçük kız, sadece bahçede insan aklının alamayacağı devasa bir olayın vuku bulduğunu ve büyüklerin çıkardığı tüm o kargaşaların nedeninin bu devasa olayın bir neticesi olduğunu biliyordu. O ağlıyordu ama babasının ölümüne değil, yalnızca korktuğu ve kimin eteğine sarılacak olsa kendisini terk ettiği için. Cedit ve büyük bir olay olmuştu ama her ne olmuşsa kimse onun buna ortak olmasını istemiyordu. Evden çıkması ve bahçeye gitmesi gerekiyordu.

Her zaman evin bütün uğursuzluklarını bahçedeki güzke-
diciklerine bir üfürmeyle uzaklara, çok uzaklara yollamıştı. O gün de yine her zamanki gibi dert ve ıstırap dolu binadan dışarı çıktı ve büyük havuzun etrafında bir kez döndükten sonra elleriyle gözyaşlarını sildi. Daima yaptığı gibi, yıllardan beridir havuzun ortasında duran ve dudakları arasından yükselen fiske-
kiyenin eliyle ağzına doğru tuttuğu üzüm salkımını yemesine izin vermediği melek yontusuyla konuşmaya başladı. Kirazlar-

dan kendisine küpe yaptı. Sardunya yapraklarıyla tırnaklarını süsledi ve birkaç nilüfer tomurcuğunu, yarılrken çıkarttıkları gülünç sesleri işitmek için cırt diye yırttı ve sarı kelebeğin arkasında bir o tarafa bir bu tarafa koştu durdu, nihayet mahbubuyla sözleştikleri yere yani babasının, bahçenin sonunda dut ağaçlarının karşısına annesi için yaptırdığı kulübeye kadar geldi. Babası, dutlar olgunlaştığı vakit, güzel eşi Kerra Hatun derununda oturup dinlensin; bahçıvanlar sepetlerle rengârenk dutları sevgili eşine götürsünler, o da doyasıya hepsinden yesin ve iki tarafından geçerek ilerdeki firuzeden yapılma büyük havuza dökülen ve içerisinde kurbağaların, üzerinde renkli yusuflukların eksik olmadığı akan suların sesini işitsin diye bu kulübeyi yaptırmıştı. Burası onun dünyası ve cennetiydi. Fakat o gün, orası da üzgün görünüyordu. Havasında, görünmeyen ama hissedilen cendere vardı. Her günkü gibi orada zaman geçiremeyeceğini düşündü. Boğazını sıkı bir şeyler vardı, tekrar ağlamak istiyordu ama ağlayacak gücü yoktu.

Güneş gökyüzünün ortasındaydı ama hiçbir şeye ışık vurmuyor gibiydi. Otların arasından deve sırtı gibi akıp gelen küçük dere bile artık parlamıyordu. Eğildi ve yerden, taze dutlardan daha lezzetli olan bir iki tane kuru dut alarak yedi. Fakat hayır, bu dutların bile eski tadı kalmamıştı. Kendini kulübenin yanındaki iri gövdeli incir ağacına, Şemsettin için yaptıkları salıncağa güçlkle atabildi. Birdenbire yaprağa benzer bir şeyin kulağının yanından süratle geçtiğini gördü. Korkudan çılgınlık atarak salıncaktan indi. Etrafına bakındı, derken o siyah şey tekrar kulağının yanından önceki şekliyle uğuldayarak geçti. Birde baktı ki kulağının yanından geçen, kendi kırlangıç kuşuymuş. İki aydan beridir bu kuşa bakıyordu. Kırlangıç, kulübenin tavanının bir köşesine yuva yapmıştı. İlyas, “O ve eşi burada yuva yapıyorlar ve iki aya kadar da yavruları dünyaya gelecek ve bu yuvada büyüyecekler” demişti.

Kırlangıçlar hiç bu kadar alçaktan uçmazlardı. Onların böylesine alçaktan uçuşması garip bir durumdu! Derken salıncağın arka tarafında yerde yatan küçücük iki kırlangıç yavrusu gördü ve kırlangıçların neden bu kadar alçaktan uçtuğunu anladı. Zavallı kırlangıçlar, yavrularının ezilmelerinden korkmuşlardı galiba. Ama o, yavrulara, dişi kırlangıçtan daha iyi bakmıştı. Belki de bu güzel kuşları, aşk ve yalnızlık dolu o küçük kıza, şefkat sahibi yüce Tanrı göndermişti. Bundan sonra onlarla arkadaş olabilirdi, hatta onlara anne bile olabilirdi. Kırlangıçlar yeniden o sıcak yuvalarında yumurtlayabilir ve birçok yavru dünyaya getirebilirdiler. Evet, bu kırlangıçlar şüphesiz, bahçe sahibi yüce Tanrı'nın ona bir hediyesiydi.

Çok enteresan ama bugün içimden o yaşadığım macerayı birilerine anlatmak, kırlangıçların sahibi “o hayalperest yalnız kız çocuğu” bendim, demek geliyordu... Etrafıma baktım ama kimseleri göremedim. Sabah İlyas'ı aynalı eyvanda serpuşunu çıkarmış, başına topraklar dökerek zarı zarı ağlarken görmüştüm. Bedenimin kara ruhu da kokuşmuş gözler ve açık duran ağzıyla salondaki kargaşaya gözlerini dikmişti, artık gölge gibi arkamdan gelmiyordu. Diğerlerinin de durumu malumdu zaten. Korku ve tereddütle yavaşça eğildim ve titreyen kırlangıç yavrularını yerden aldım. Ne kadar da cik cik ötüyorlardı! Gagaları ise bayağı sivriydi ama tüm o zayıflıklarına rağmen insanın elini didikleyecek kadar cesurdular. Onları rahatlıkla iki avucumun arasında tutabiliyordum ama zayıflıkları sadece dile kolay geliyordu, bazen beni korkutuyorlardı. Hele bir de babaları gelmiş, böyle başımın üzerinde uçarken iyiden iyiye korkmuştum. Az kalsın gözlerimi çıkaracaktı. Kendimi hemen kulübeye attım ve kapıyı üzerime kapadım. Kulübenin ahşap duvarları arasında bir kırlangıcın rahatlıkla girebileceği boşluklar vardı ama yavruların ebeveyninin içeri girmeyeceğini biliyordum. Yavruları çinili havuzun yakınında yere bıraktım

ama daha sonra buna pişman oldum. Havuzun kenarındaki su birikintisine düşüp boğulmalarına ramak kalmıştı. İçerisinde kulübenin çanak çömleği bulunan sepeti aldım ve içindekileri kulübenin bir köşesine boşalttım. Yavruları sepetin içerisine koydum ve ağzını kapattım. Anne ve baba kırlangıç, kendilerini kulübenin ahşap duvarına vuruyorlardı. Çok korkmuştum fakat benim o küçük yavrucaklara ihtiyacım vardı, ne pahasına olursa olsun onları yitirmeyeceğime karar vermiştim. Bir kırlangıç çifti için yeniden yavrulamak çok da zor bir iş değildi, ama ben bir daha iki güzel kırlangıç yavrusu sahibi olur muydum, bilemiyordum. Hem öteden beridir iki yavru kuşum olsun istiyordum.

Sepeti ayaklarımın önüne koydum ve halının üzerinde uzanarak yavruları izlemeye başladım. Durmadan cik cik ötüyorlardı, bana sövüyor gibiydiler. Fakat önemli değildi; dost olmamız için biraz zamana ihtiyacımız vardı galiba. Yavrucakları izlemeye o kadar dalmışım ki ne zaman uyuduğumu hatırlamıyorum. Tekrar onların ötüşleriyle uyandığımda, vakit öğleden sonrayı bulmuştu ve epey de acıkmıştım. Kulübeden çıktım ve kapıyı iyice kapattığımdan emin olduktan sonra doğruca eve koştum. Anne ve baba kuş uğuldayarak yarı yola kadar arkamdan geldiler. Çok korkmuştum fakat gitmem gerekiyordu. Hem kendimi doyurmalıyım hem de yavrulara yiyecek bir şey götürmeliydim. Onları, içerisinde feryat ve figanların koptuğu bir eve götüremezdim.

Her yerde İlyas'ı aradım fakat görünürlerde yoktu; uşaklardan birine sordum, yarınki merasim hazırlıkları için Konya'ya gittiğini söyledi. Tanrım ne yapacaktım ben? Şimdi yavru kırlangıçların ne yediğini kimden soracaktım? Doğruca mutfağa gittim. Mutfak kalabalıktı, giren çıkan belli değildi. Kendim ve yavru kırlangıçlar için uygun bulduğum yiyecekleri, raflar arasında bulduğum boş bir Hindistan baharatı torbasına dol-

durdum. Halayığımı buldum, onu elinden tutarak çeke çeke kulübeye doğru götürdüm. Durup o görkemli kaleskaların başındaki değişik ve garip yüzlere bakmayı tercih ediyordu. Kulübeye ulaştığımızda karanlık basmak üzereydi. Ona, kapının önünde beklemesini ve eline uzun bir çubuk alarak kırlangıçları kulübeden uzak tutmasını söyledim. Bu arada gözlerine dikkat etmesini tembihledim, zira kırlangıçlar gözünü çıkarabilirlerdi. Benim aksime o, ne karanlıktan ne de kırlangıçlardan korkuyordu.

Yavrucaklara henüz bir damla su veya bir tane kokuşmuş susam bile veremedi her tarafı derin bir sessizlik kapladı. Alacakaranlık olmuştu. Açlıktan ve yorgunluktan ölecek gibiydim ama iştahım da yoktu. Kırlangıçlar bir şey yemeden kendim bir şeyler yiyeceğimi hiç zannetmiyordum. Kurbağaların da kırlangıçların da sesi kesilmişti. Her yerde sadece ürküten bir sessizlik vardı. Ben de gitgide korkmaya başlamıştım. Köşke dönmem gerektiğini düşündüm. Kırlangıçları kimseler görmeden beraberimde götürmeliydim. Yemek torbasını ve sepeti alarak kulübeden dışarı çıktım. Halayık uyumuştu, kırlangıçlar da görünmüyordu. Onu uyandırdım ve sepeti eline vererek karanlıklar ortasında körler gibi köşkün yolunu tuttuk. Bazen kara bir gölge başımızın üstünden geçiyordu ama pek yaklaşmıyordu. Halayıktan korkuyordu galiba. Yavruların sesi öğleden sonrasına göre biraz daha zayıf geliyordu ama kesilmiyordu.

Köşke ulaşmıştık. Ev ahalisi ve misafirler büyük salonda sessiz ama vakarla oturuyorlardı. Şamdan ve kandillerden yansıyan gölge ışıkların sayesinde kimsecikler, benim, halayığın ve elinde tuttuğu sepetin farkına varmamıştı. Annem, babam ve Şemsettin'in beraber kaldıkları odaya uzak olan özel odama çıktım. Halayık mumları yaktı. Yavru kırlangıçları sepetten çıkarttık. Yemeleri için önlerine su, yem ve süt koyduk. Ha-

layık sanki her şeyi daha yeni görüyormuş gibi o iri gözlerini açmış, nefretle beni süzüyordu. Yüzüne bakmamaya çalıştım. Ne zaman olduğum yerde aç, yorgun argın yıkılıp uyumuşum, hatırlamıyorum. Sabah erkenden hizmetçilerin babamı aile mezarlığına defnetmek için yaptıkları hazırlıkların patırtısı ve uyuşmuş elimin ağrısıyla uyandım. Güneş henüz doğmamıştı. Gözlerimi açar açmaz yavru kırlangıçlar aklıma geldi. Sesleri gelmiyordu. Oda yarı aydınlıktı. Ağır ve dikkatli adımlar atıyordum. Görünmüyorlardı. Perdeyi araladım; sabahın parlament mavisi ışıkları odaya vurduğunda, perde ile duvar arasında iki karartı gördüm. Eğildim ve ne olduklarını anlamak için onları elime aldım. Gördüklerime inanamıyordum. Ölmüşlerdi, her ikisi de ölmüştü...

Oysa yemeleri için önlerine her şeyi koymuştum, sevmiştim onları hem de çok sevmiştim. Onlar için pembe renkli ipek tül den cibinlik diktirecektim. İlyas'tan onlara, insanların evine benzeyen sıcak ve güzel bir yuva yapmasını isteyecektim. İstedikleri her şeyi onlara verebilirdim. Neden ölmüşlerdi? Nasıl böylesine çabuk ölmüşlerdi? Oysa ölmesinler diye elimden geleni yapmıştım!

İçimden bir ses, belki henüz ölmemişlerdir, dedi. Belki uğur böceklerinden ilham alarak ölmüş gibi yapıyorlardı. İlyas bana uğur böceklerinin nasıl ölü rolü yaptıklarını göstermişti. Sonra onları bir an önce alıp anne babalarına götürmeyi düşündüm. Onları görünce canlanabilirler, diye geçirdim aklımdan. Hala yığım bir köşede büzülmüş uyuyordu. Gitmeye karar verdim; yavru kırlangıçları sepete koyarak üzerime bir şal aldım ve dikkatlice aşağıya indim. Köşkün arka kapısından çıktım ve kulübeye doğru koşmaya başladım. Sabahın o puslu havasında, arkamdan gelen karartılar hissediyordum. Nihayet kulübeye ulaşmıştım. Kırlangıçların yuva yaptığı kiraz ağacına tırmandım. Sepetin kapağını açtım ve onları kedilerin ulaşamayacağı

yuvaya en yakın bir dalın üzerine bırakarak geldiğim yoldan geri döndüm.

İlk kez, bahçenin bu kadar sessiz olmasından ürkmüştüm. Canım yanıyordu ve kendimden nefret etmişim. Dilim tutulmuştu. Bir şeylerin beni takip ettiğini hissediyordum. Arkama ne kadar baktıysam da kırlangıçları görememiştim. “Şu anda yuvalarında uyuyorlar mıdır acaba?” diye düşündüm ama hayır, böyle bir şey mümkün değildi. Zihnimdeki bu keşmekeşlik fazla uzun sürmedi. Köşkün yakınına geldiğimde İlyas’ı odamın penceresinin hemen altında duruyor gördüm. O da beni görmüştü ve bana, “Sabahın bu saatinde burada ne arıyorsun?” diye soracağını bekledim fakat bir şey sormadı. Uşaklardan biriyle konuşuyordu. Onu görmek bana huzur veriyordu. Ona doğru gittim. Heyecanla elinde tuttuğu bir şey hakkında konuşuyordu. Eline baktım. Elinde kanlı bir gaga ve cansız bir bedenle duran kırlangıç, benim yavru kırlangıçların annesiydi. Zavallı anne kırlangıç da ölmüştü. Neden öldüğünü bilmiyordum; neden ölmüştü acaba? Yavrularının hasretinden mi? Her neden öldüyse bile ben, onun ve yavrularının katiliydim.

İlyas, ölü kırlangıcın burada yani benim penceremin altında ne aradığını bilmiyordu. Kırlangıcın ölümünü kötüye yorumlamıştı. Uşağa, “Bu evin etrafında şom gözler, büyü ve nazar kol geziyor, bir başka uğursuz hadise baş göstermeden mutlaka hemen bugün kurban kesmeli ve kan akıtmalıyız” diyordu. Ben ise artık ne duyabiliyor ne de görebiliyordum. Gözlerime kırmızı bir perde inmişti ve midemde ne varsa çıkarıyordum. Hangi güçle geri dönüp sepeti kiraz ağacından alarak yavruları toprağa gömdüğümü ve tekrar eve geri dönerek odama çıktığımı bilmiyorum. Sadece oda kapısının önünde hâlâ uyumakta olan halayığın üzerinden sessizce geçtiğimi hatırlıyorum... Güneşin aydınlığıyla ikinci kez gözlerimi açtığımda, “Baygın hâlde yatışının yedinci gününü doldurdun” demişlerdi bana.

Babamın ölümüne dayanamamış, onun acısından yataklara düşmüştüm. Gözlerimi açtığımda, annemi, dadımı, Aya Hanım'ı ve İlyas'ı başucumda görmüştüm. Sevinçliyidiler ve Tanrı'ya şükrediyorlardı. Babamın atını büyük bahçe kapısının önünde kurban etmiş, kem gözlere şiş, demişlerdi ve böylelikle ben de ikinci kez hayata dönmüştüm. Ama babam sağ olsaydı atının kurban edilmesine mi yoksa kızının ölümüne mi daha çok üzülürdü, onu bilmiyorum.

Birkaç gün geçtikten sonra yavaş yavaş her şeyi hatırlamaya başlamıştım. İşlediğim suçun öldürücü hisleri ruhumu tekrar kuşatmıştı. Kimse sabahın o erken saatinde bahçede ne yaptığımı merak etmemişti. Ölümün sınırına kadar neden gittiğimi kimse sormamıştı. Belki de soran olsaydı, bu soru tüm cesaretimi toplayıp her şeyi anlatmam için bir başlangıç olurdu ve böylelikle yakamı bırakmayan bu vicdan azabından bir nebze olsun kurtulurdum.

O korkunç olayın üzerinden yıllar geçmesine rağmen hâlâ bir kâbus olup rüyalarım giriyor. Babamın ölümünden uzun bir müddet sonra hemen hemen her gece aynı kâbusları gördüm. O kâbusların hiçbirinde kırlangıçlar yoktu fakat her seferinde evimizin arka tarafındaki o terk edilmiş bahçede kurumuş bir ağaca takılıp kaldığımı, tüm o bağrıslara rağmen boğazımdan ses çıkmadığını, İlyas'ın yakınımda bana teveccüh etmeden durarak uşaklardan biriyle konuştuğunu görmüştüm. İlyas'ın elinde tuttuğu sepetin içinden başını çıkaran siyah bir yılan vardı. O bitmek tükenmek bilmeyen kâbus dolu rüyalarda, kocaman bir yılanın sepetten çıkıp üzerime geldiğini, sessiz bağrıslarla ondan kaçtığımı görüyordum. Her uykudan sıçradığımda kan ter içinde kalıyor, tir tir titriyordum. Her seferinde kendime gelmem ve gördüklerimin bir rüya olduğunu fark etmem bayağı zaman alıyordu. Bu rüyayı her gördüğümde birkaç gün kendime gelemedim.

O kötü günleri atlattıktan sonra nispeten daha iyi günler yaşadım. Babamın ölümünden etkilendiğimi sandıkları o gece kâbusları ve hastalık bana annemin insiyaki sevgisini bağışlamıştı. Sevgilisinin ölümüyle büsbütün yasa boğduğu sevgisinin geri kalanını bana sarf etmiş ve zamanının büyük bir bölümünü bana ayırmıştı. Sevgili kızı için, üzerinde kendi elbiselerine benzeyen oyuncak bebekler dikmişti fakat kendisi ise o güzel rengârenk elbiseleri giymeyi terk etmişti. Halayığımı benimle daha çok konuşmaya zorluyordu, zira Aya Hanım'ın benden annem gibi bir hanımefendi yaratmak için bana yetişkin bir kız muamelesi yaparak "Şöyle yap, böyle yap, şunu yapma, bunu yap" gibi direktiflerinden bir nebze olsun sıyrılmamı arzu ediyordu. Her şeyden önemlisi artık ders almıyordum ve beni Aya Hanım'ın emir ve yasaklarından daha çok sıkıan ders programım bir süreliğine tatil edilmişti. Olayın en sevindirici yanı bu olsaydı gerek. Derslerden hiç hoşlanmıyordum çünkü saatlerce kıınıldamadan diz üstü oturmak gerekiyordu. Lala'nın davranışları ise malum ortadaydı, ne zaman Şemsettin'i dövmek istese benim avucuma değnekle vururdu. Özellikle de tecvit derslerinde. Her zaman önce bana sonra Şemsettin'e ders verirdi. Daima sudan bahanelerle dersimi yanlış okuduğuma kanaat edilirdi ve ilk olarak dayağı ben yerdim, böylelikle benim hâlimi gören Şemsettin, harf ve kelimelerin doğru telaffuzunu öğrenmiş olurdu. Derslerin tatil edilmesine en çok erkek kardeşim ve ben sevinmiştik. Babamın tartışmasız hayranı olan ve onun beklenmedik ölümüyle yıkılan Lala'nın o can sıkıcı derslerinden bir süreliğine de olsa kurtulmuştuk. İnşallah bu Lala da en kısa zamanda ölür de o azap veren derslerinden tümüyle kurtulmuş oluruz diye ümit ediyorduk. Babamın ölümünden sonraki o özgür günler, bana anne sevgisinin tadını doyasıya yaşattı. O günlerde uzun bir süre acı ve kederin farkına varmıştım.

İyileştikten sonra her şey eski hâline dönmüş sayılırdı. Annem, matem kozasına geri dönmüş ve beni tekrar bahçe, İlyas, dadı, halayık ve Aya Hanım'la baş başa bırakmıştı. Oysa sonsuz bir mutluluğun tadı damağımda kalmıştı. Bir anneye sahip olmanın ne demek olduğunu anlamış ve bir annem olduğu için de kendimi şanslı hissetmiştim. Artık onun sevgisinden emindim ve gerektiğinde yardımına koşacağından şüphem kalmamıştı. Bundan böyle hiç kimse ve hiçbir şey bu sevgiyi benden alamazdı. Annemin zamanının çoğunu benimle geçirmemesi artık önemli değildi, önemli olan onun varlığını hissediyor olmamdı. "İnşallah, o bücürüm Şeyh tekrar annemi benden almaz!" diye dua ediyorum.

Bazen düşünüyordum da, belki de Şemsettin babamın ölümüne neden olmamıştır. O yavru kırlangıçların ölümü ve ardından yataklara düşmem, anneme olduğu gibi ona da daha fazla yakınlaşmam için bir fırsat olmuştu benim için. Eğer biraz da baba sevgisinin tadına varmış olsaydım hiçbir eksikim kalmayacaktı. Baba sevgisinden mahrum kalmış olmam, beyaz hayat defterimdeki tek kara lekeydi. Şimdiye dek kimse bana gerçek aşkın erkeklere ait doğal bir hak olduğunu, dolayısıyla babam olsun veya olmasın bir erkeğin eninde sonunda annemi benden alacağını ve beni bir düğün alayının çıkardığı toz bulutları arkasında yalnız bırakacağını anlatmamıştı.

Sonraki gün, gece yarısına kadar Aya'nın dönmesini bekledim. Hiçbir zaman bu acımasız ceberut karının evdeki varlığının hangi güvenin menşei olduğunu anlayamadım. Belki de o olmazsa babamın boşluğu bizlere kendini daha da çok hissettirebilirdi, diye düşündüm. Bu sonuca vardım varmasına ama hiç bilmediğim ve yaşamadığım hâlde, huzur, asayiş ve mutluluk dolu günleri bahçenin dört duvarı arasında ardı sıra bıraktığımı da fark ettim.

Artık bu evden ayrılmama sayılı günler kaldı. Şemsettin'e tevarüs edecek bağ evininin, olduğu şekliyle yerinde kalmasına karar verilmişti. "Emanete riayet eden, dünya malına meyletmeyen, ileri görüşlü sade bir adamdır" dedikleri annemin yeni eşi de Şemsettin'in aklı-baliğ olup miras alabilecek yaşa gelinceye kadar her şeyin yerinde kalmasından yanaymış. Kimse benim hakkımda tek bir kelime bile etmemişti ama ben herkesten daha rahattım çünkü İlyas bana, "İsteseler de istemeseler de bu bağ evinden sana da pay düşecek ve ben senin payına düşen yerin etrafına duvar öreceğim, orada senin için kırmızı renkli yabani yaseminler ve enva-i çeşit meyve ağaçları ekecek, ömrümün sonuna kadar senin özel bahçıvanın olarak kalacağım" demişti. Onun bu sözleri bana güven veriyor, geleceğimi kırmızı yaseminlerin kokusuyla süslüyordu fakat annemin gidişi küçük, sütlüman bir havuza atılan taş gibi bir anda her şeyi darmadağın etmişti.

Dadı mı aradım. Beni en iyi anlayan bir tek o vardı çünkü. O da en az benim kadar dertliydi. Kilere doğru gittiğini söylediler. Kileri çok severdim. Buğday, pirinç, un, fasulye, nohut ve diğer hububat ürünleri ile kurutulmuş meyveler, gazyacı, odun, giysi ve parçalarla doluydu, yani hayatın kokusunu veriyordu ve sürekli canlı ve hareketliydi. Evet, orası mutfak ve sofrahane için depo olarak kullanılırdı ama ben orada gördüğüm kocaman farelerden çok korkardım. Fakat o gün çok üzgün olduğum için fareler aklıma bile gelmedi. Koşarak kilere doğru gittim. Onu nerede bulacağımı iyi biliyordum. Sürekli kış veya yaz mevsiminin başında sandıklara doldurduğu elbiselerini çıkarır, mevsimine göre lazım olan giysilerini alır, diğerlerini katlayarak tekrar yerine koyardı, bu arada ben de etrafında dolaşırdım. İyice yorulduktan sonra da yatakların birinde tatlı bir uykuya daldardım. Zavallı kadıncağız beni göremeyince bir o tarafa bir bu tarafa koşturur, binbir zahmetle beni bulurdu.

Birçok kez elbiselerini katlarken kendi kendine, “Bu kiler aslında küskünlerin kalması için harikulade bir yer, hem sıcak hem de gözden ırak” demişti. Aya Hanım onun için her zaman, “Bu kadın da çok alingan canım” derdi. Daha sonraları üvey babamın haremde kendimin de ne kadar alingan olduğumu anlayacaktım...

Tam da tahmin ettiğim yerde buldum onu. Elinde zannedersenem gençliğinden kalan bir iş önlüğü vardı ve bir şeyler arıyordu. Yanakları gözyaşlarıyla sıırıslıslam olmuştu. Öyle ki yüzü parlıyordu. Beni görür görmez yüzünü çevirdi ama daha çok ağlamaya başladı. Koşarak boynuna sarıldım ve yüzünü öperek:

“Dadıcığım, neden ağlıyorsun? Dünyadan gitmiyorum ya! Sadece birkaç fersah ötede yaşamaya devam edeceğiz o kadar, bunda ağlayacak ne var?” der demez bu defa da hıçkırıklarla ağlamaya başladı. Kendi acılarımı unuttum. O nahif bedeni bana tekrar yavru kırlangıçları hatırlattı. Bir anda Şeyh’ten, anemden ve o evlilikten nefret ettiğimi hissettim ama dadıma bir şey belli etmeden:

“Dadıcığım, öyle sürüp gitmeyecek ya söz veriyorum en kısa zamanda seni de yanımıza alırız, önce rahat edeceğin bir yer ayarlamamız lazım, sonra sen de gelirsin yanımıza, üzülme şimdi, tamam mı? Şimdilik burada kalırsan daha rahat edersin. Belki de ben ve Şemsettin o evde kalmaz, geri döneriz. Hem bak, İlyas da geri döneceğimizden emin olduğu için gayet rahat” dedim.

Ağlamaktan kızarmış burnunu sildi ve dünyanın tüm derdinin müşahade edildiği gözleriyle bir süre bana baktı. Durağanlığından tereddüt dökülen bir sırada bana:

“Sizden ayrılacağım için ağlamıyorum, kendi hâlime ağlıyorum. Bir kâğıt mendil gibi kullanılıp bir köşeye atıldım. İlyas

ne de olsa bir erkek, benden daha yaşlı ama hâlâ sevdiği işin başında ve istediği yerde de kendine iş bulabilir, dahası evlenebilir ve çocuk sahibi olabilir; oysa ben, ömrümü rahmetli babanın yanında geçirdim. Onu ciğerparem bilirdim. Öldükten sonra ise sana ve annene sadık kaldım ama şimdi beni istemiyorsunuz. Artık Azrail bile beni istemiyor. Galiba bu eğri büğrü ellerimle işin fatihasını okumalıyım. Gençken kocamın peşine takılıp eşten dosttan ayrılmak zorunda kaldım, ailemi terk edip bu diyarlara geldim. Çocuklarım öldürüldü, aradan pek zaman geçmeden bu sefer kocam, 'Ağlayışlarını daha fazla duymak istemiyorum' deyip başka bir kadınla evlendi ve beni bir başıma bırakarak terk etti. Şimdi de siz beni terk ediyorsunuz. Kurban olduğum Allah'ım, benim gibi bir kadın da yaratıyormuş demek ki! Bundan böyle bu bağ evinde Azrail kargası gözlerimi oyana, beni bu beladan kurtarana dek yalnız oturmam gerekiyor galiba" dedi.

Her ne kadar konuşmak istediysem de söyleyecek kelime bulamadım. Tekrar ona sımsıkı sarıldım, usulca kulağıma, "Dikkatli ol yavrum, dikkatli ol!" dedi...

Flarem

Günler geçmek bilmiyordu, işte ilk kez o zaman anladım ki saat, zamanın ölçüsü değildir. Lala da benim gibi düşünüyordu. Tanrı'nın, "Bir gün binlerce güne de dönüşebilir" diye buyurduğunu söylüyordu. Otuz altı yaşındadır dedikleri üvey babamı elli, altmış yaşında olan İlyas'ı ise bin yaşında tasavvur ediyordum ve anneme kavuşmak için beklediğim her gün, bana koca bir yıl gibi geliyordu.

O günlerde ardı ardına zihnimi meşgul eden varlık sırlarına ve açmazlara ne kadar da teşneydim. Hatırlıyorum da eski günlerin aksine artık kendisi için iyi bir öğrenci olduğum Şemsettin'in Lala'sı bana bakıyor ve "Bu Şeyh, çağın tüm ilimlerini bilen bir dehadır. Yıllar boyu Şam ve Halep'te ilim öğrendi ve şu anda evinde ve medresesinde Konya'nın en muteber kütüphanesi mevcuttur" diyor ve tavsiye ediyordu:

"Şimdilik benim oraya gelip gelemeyeceğim belli değil ama sen ve kardeşin Şemsettin onun gibi büyük bir âlimin yakınında olma fırsatından yararlanmalısınız. Ondan ve kütüphanesinden manevi haz almalısınız. Bu insanın âlemde ve medresesinde yanıtlayamayacağı soru yoktur" diyordu. Lala'nın

babama olan sevgisi öyle az buz bir sevgi değildi ve inanıyorum ki eğer annem Şeyh'ten başka biriyle evlenecek olsaydı Lala mutlaka bizi terk ederdi. Oysa o, annemin bu evliliğinden vecde gelmişti çünkü şehrin en âlim kişisiyle hem-dem olma şerefine erecekti. Her gece Tanrı'dan Şeyh'in medresesinin bir köşesinde sükûnet etmeyi diliyordu.

Bahçe takviminin yapıkları bir bir kesilip atılıyordu. Kirazlar bitmiş, kaysılar kurumuştur. Domatesler kırmızı şamdanlıklar gibi parlıyordu. Geceleri, olgunlaşmış elmalar bahçedeki havuzun içine düşüyor ve bizi o güzelim uykudan uyandırıyorlardı. Nar gülleri yavaş yavaş açmaya başlamıştı. Ayvaların o güzel kokusu arıları adeta mest ediyordu. Günler ardı ardına akıp geçmişti fakat bizi alıp anneme götürecek elçilerden ses seda yoktu. Bize doğruyu söylediklerinden şüphe etmeye başlamıştım. Belki de bu adam Konya'da oturmuyordur, diye geçirdim içimden. Belki de annemi alıp uzaklara, babamın ve Lala'nın doğduğu yerlere götürmüştür, diye düşündüm. Belki de artık annemi göremeyecektim. Belki o gün yaseminler beni uyarmak ve yas dolu bu mesajı bana vermek istemişlerdi. Zira yaseminleri seyrederken annemi istemeye geldikleri gün İlyas'ın bana nasıl da karamsar ve acıyarak baktığını hatırlamıştım. İşte, yaseminlerin bana vermek istedikleri mesaj bu olsa gerek, dedim kendi kendime. Bizi almaya gelip gelmeyeceklerini merak etmişim ve bu konuda kimden ne sorduysam sıkıntı verici cevaplar işitmişim: "Bu kadar aceleci olma canım! Hele bir yeriniz hazır olsun o zaman almaya gelirler sizi."

İlk zamanlar Şeyh'in evini büyük bahçesi ve yüksek duvarları olan bir ev olarak hayal etmişim ve mutlaka bu büyük bahçenin bir köşesinde bizler için ayrı bir oda yapıyorlardır, onun için bu kadar geciktir, diye düşünmüştüm. Hatta bu düşündüklerime bayağı da sevinmişim. Zira kızının yerini alan annemle beraber o kartal suratlı kadınla aynı yerde kal-

mayacaktık. Ona ve torunlarına engel olmayacak, yerlerini daraltmayacaktık. Ama şimdilerde ise ciddi ciddi annemin İran'a gittiğine inanmaya başlamıştım. Özellikle de Aya Hanım'ın götürülmemiz hususunda her sefer ayrı bir bahane getiriyor olması, Şeyh'in evi ve bahçesi hakkında sorduğum sorular karşısında esrarengiz bir sessizliğe kapılması, bu şüphelerimi iyice pekiştirmişti. İşte bu şüpheler bana annemin Konya'da olmadığını düşündürmüştü.

Yine her zamanki gibi Aya Hanım'dan annemi ve Şeyh'in evini sormuştum; o da beni dadıma yollamıştı. Dadım ise bana darılmış, tek bir kelime dahi etmiyordu. Memleketi hakkında sorduğum sorulara büyük bir iştiaqla cevap vermekten hoşlandığını biliyordum. Ne zaman memleketini soracak olsam ağır aksak oturduğu yeri şöyle bir dörter, ardından gözlerini uzaklara dikerek başlardı memleketinin güzelliklerini, bereketlerini anlatmaya: "Memleketim çok güzeldir yavrum, bereketlidir, bayındırdır; zaten böyle olduğu için sürekli düşman atlarının ayakları altında esaret yaşıyor ya" derdi.

Dadımanın acı tatlı hatıralarını dinlemek benim için hayatın en güzel uğraşlarından birisiydi. Selçuklu sarayında hizmetçi olduğunu söylediği kocasıyla beraber buralara nasıl göç ettiklerini anlatırdı. Çocukluğundan söz ederdi. O gün de yine memleket sorularıyla ağzını açmayı başarmış ve asıl sorumu sormuştum. Acaba Şeyh annemi alıp da geldiği yerlere mi götürdü, diye sordum dadıma. Dadım, "Şeyh'in anneni alıp oralara götüreceğine ihtimal bile vermiyorum zira Anadolu'dan Doğu'ya gittikçe her tarafta kargaşa ve savaş var yavrum, Moğollar geçtikleri yerleri yakıp yıkıyorlar, bu şartlar altında ne anneni ne de kendisini oralara götürebilir" dedi. Öyleyse annem burada olmalıydı... Peki, ama neden her şey böylesine kuşkuluydu? Bugüne kadar neden bizi görmeye gelmemişti? Belki de başına kötü bir şey gelmişti. Artık Neneci de şehirden evimize gelmez

olmuştu. Gelecek olsaydı belki annemden bir haber getirirdi. Ama uzun bir süredir o da gelmiyordu. Hem artık bizleri neden mermer hamama götürmüyorlardı da evin o küçük dar hamamında banyomuzu yaptırıyorlardı? Evet, kesinlikle, bu işte bizim bilmemizi istemedikleri bir şeyler vardı.

Uzun bir süre bu şekilde geçti. Nihayet günlerden bir gün katmerli bir akşamüzeri Konya'dan gönderilen ulak, "Yarın hep beraber gideceksiniz" haberini getirdi. Yarın Konya'dan gelecek bir kaleska ile beni, Şemsettin'i, Aya Hanım'ı ve Evc'i'yi yeni evimize götüreceklerdi. Ulak, Lala'ya, Hüdavendiğâr'ın annemin ısrarları üzerine en kısa zamanda ona da evinde yer vereceğini fakat bir süre daha burada kalmasını istediğini söylemişti. Bir de annem yanıma mümkün olduğu kadar az şey almamız hususunda haber göndermişti. Annemin gönderdiği haberi ulaktan işiten Aya Hanım, içten bir ah çekmişti. Zira günlerdir hem kendisinin beğendiği hem de ilerde annemin geleceğini süsleyeceğini umduğu şeyleri toplamakla meşguldü. Sadece on sandık dolusu elbiselik kumaş, süs eşyası ve inci boncuk toplamıştı, geriye kalanlar da cabasıydı. Annemin ulakla gönderdiği bu ısrarlı haberini aldıktan sonra sandıklara doldurmak için katlayıp bir köşeye bıraktığı neyi gördüyse sinirinden alıp sağa sola fırlatmıştı. Zavallı ulak ise başını eğmiş, geri geri büyük salondan çıkmıştı.

Ben ise İlyas ve dadımı da götürebileceğimiz umudunu tamamen yitirmiştim. Bana, Aya Hanım'a ve Evc'i'ye izin verdikleri için sevinmeliydim aslında. Buna da şükür demeliydim. Zira geçen birkaç ay gibi daha uzun yıllar bu evde bekletilebilir ve hiçbir şeye itiraz edemeyebilirdik. Aya, öfkesinden aslanlar gibi kükrüyor, bir o tarafa bir bu tarafa dönüp duruyordu. Aslında düğün merasimi bitip Şeyh'in evinden geri döndüğü günden beri annemin evliliği için yoğun çaba sarf ettiği o hummalı enerjisinden ve durmadan Şeyh'i övdüğü o tarifele-

rinden eser kalmamıştı. Suçluluk duygusu yaşıyordu ama pek belli etmemeye çalışıyordu, çünkü eleştirilmekten korkuyordu. Şimdi ise kontrolünü kaybetmişti ve ağzına geleni söylüyordu. Kendine dahi lanet ediyordu. Herkese, özellikle de suç ortağı zavallı dadıma verdikçe veriyordu. Alay edercesine dadıma: “Sevin sevin, sevin de yanağında güller açsın, nasıl olsa burada kalacaksın!” diyordu.

O gün, gün boyunca benim ve kardeşimin özel eşyalarını bize sormadan çıkarttı durdu. Götürülecek kıyafetlerimizi kendi zevkine göre kendisi belirledi. Kimse onun katı davranışlarına itiraz edecek cesareti kendinde bulamıyordu. Halayığımın elinden beyaz baharat çuvalını kapıp içindekileri halının üzerine dökmüştü. Çuvaldan yere dökülenler, birkaç tane eski elbise, birkaç adet yuvarlak ve parlak taş, birkaç tane kuru sarıçam meyvesi ve benim kendisine vermiş olduğum parçalardan dikilme oyuncak bir bebekti. Yere döktükleri arasından sadece elbiseleri tekrar çuvala doldurdu ve halayığın eline vererek “Yürü, gözüm seni görmesin!” dedi. Zavallı halayığım, arkasını döndüğünde baldırına yediği tekmeyle hemen dışarı çıkmıştı. Benim ise sabrım taşmıştı, olanlara daha fazla tahammül edememiştim. Aniden yerdekileri toplamakla meşgul hizmetçiyi bir kenara iterek dışarıda hüngür hüngür ağlayan ve dayak yeme korkusuyla başını ellerinin arasına almış olan halayığımın öteberilerini kendi ellerimle yerden topladım. Önceki gibi hepsini çuvala doldurdum ve halayığıma verdim. Bu arada nefret dolu gözlerle Aya’ya bakıyordum, o ise hiçbir şekilde inanmak istemeyen bakışlarla hayatımın ilk isyanına tanık oluyordu. Aya’nın sesinin kesilmesine neden olan yüz ifadem nasıldı, bilmiyorum, tek bildiğim o, öfkeli bir şekilde halayığa bakmakla yetinmiş ve arkasını dönerek odadan çıkmıştı.

Evcî’nin minnettar bakışlarına tahammülüm yoktu. Hem yaptıklarımın onunla bir ilgisi de yoktu. Ben sadece Aya’nın

yaptıklarına sinirlenmiştim o kadar. Küçükken birbirimizi hiç sevmememize rağmen o günlerde gittikçe Evcî ile birbirimize ısınıyorduk. Ben doğa ile kaynaşmış, hoş kokulu bahçenin bağrında şemim gibi kokarken o bir acayip kokardı ve ben sürekli ondan kaçmayı tercih ederdim. Kendisi de bunu anlamış olacak ki yakınımaya gelmez, mesafeli durmaya özen gösterirdi. Babamın ölümünden sonra annemin o sonsuz şefkatine vurulmuştu ve sürekli bir gölge gibi onu takip ederdi. Annem Hüdavendiğâr'ın evine gittiği gün ortalıklardan kaybolmuştu, akşama kadar kimse görememişti onu. Kaçtı zannetmiştik hepimiz. Ama sonraki gün onu tesadüfen odunlukta görmüşlerdi. Ağlamaktan göz kapakları birbirine yapışmıştı sanki. Onun anneme duyduğu bu sevgi bende ona karşı derin bir ilgi uyandırmıştı. Daha önce ona kötü davrandığıma pişman olmuştum ve yaptıklarımдан utanmıştım. Şimdi ise geçmişi telafi etmek istediğimden onunla yakınlık kurmuştum. Onunla ilişki kurabilmenin ilk yolu, ona şöyle güzel bir takma isim bulmak olacak, demiştim kendi kendime.

Siyah kıvrıkcık saçları, içine kapanıklığı ve teninin renginden ötürü ona Karagül ismini takmışlardı ama ben bu ismi beğenmemiştim. Annem ne ettiyse bir türlü ona Farsça ve Türkçe konuşmayı öğretememişti. Ara sıra hiç anlamadığımız bir dilde bir şeyler mırıldanırdı sadece. Bazen de çaresiz birkaç kelimeyle de olsa bizim gibi konuşmaya gayret ederdi ama ne demek istediği pek anlaşılmazdı. Ona sevdiği bir isimle hitap etmek istediğimi zorla anlatabilmiştim. Bu isteğimi duyduğunda ise derin düşüncelere dalmıştı. Ne düşündüğünü, zihninden neyin geçtiğini bilmeyi çok istemiştim. Nihayet bakışlarını yerden kaldırmış ve parlayan gözleriyle bana bakarak, "Evcî" demişti. Kendisine Evcî ismiyle hitap etmemi istiyordu. Doğru telaffuz ediyor muyum diye üç dört kez tekrarlamıştım söylediği o kelimeyi. Emin olmak istemiştim. Zannedersen, bu isim ona

anne ve babasından kalmıştı. O günden sonra artık kimse ona Karagül dememişti. Zamanla birbirimizi çok sevmiştik; ilişkilerimiz de giderek olağan bir hâl almıştı. Hem artık nedenini bilmediğim bir sebepten ötürü o kötü kokusunu da hissetmez olmuştum.

Onu da beraberimizde götürmemize izin verdikleri için sevinçliydim. Konya'dan gönderilen elçiler, kararlaştırılan gün öğleye doğru evimize ulaştılar. Annemi ve yeni evimizi görme heyecanı, dadımdan ve bahçeden ayrılığın üzüntüsünü ve bir daha İlyas'ı görememenin kahrını bana unutturmuştu. Alelacele yola koyulduk. Beni ve Şemsettin'i midilli bir ata bindirmişlerdi. Ana kapının yanına geldiğimizde İlyas yanımıza gelerek atı durdurdu ve iki dizi üzerine çöktü. Önce Şemsettin'in çizmelerini öptü sonra da eteğimin bir ucundan tutarak yüzüne gözüne sürdü ve sağ gözünün üzerinde öylece tuttu. Sırılsıklam olmuş diğer gözüyle ağır ve ümitsizce bize bakınca gönlüm paralandı. Dayanamadım ve ben de ağlamaya başladım. Neredeyse aşağı atlayacak ve "Ben gelmiyorum" diyerek geri dönecektim. İlyas'ın bakışları annemi istemeye geldikleri günkü bakışlarını andırıyordu. Garip ve yabansı bakışlar...

Gönlümde kayıp bir his uyanmıştı. Bir ömür boyu evimizin bahçıvanlığını yapmış ve en içten duygularla ailemize hizmet etmiş bu adamın bakışlarında şom bir ifade vardı. Sanki uğursuz bir şeylerin olacağını söylemeye çalışıyordu. Ağzımı açıp iki kelime edeceğim sırada bakışlarını yere dikti. Sanki "Hayır, hiçbir şey konuşmamalıyız" demek istiyordu. Oysa dudak altından dua ettiği anlaşılıyordu. Tespihini boynuma astı ve başından eksik etmediği serpuşunun ucu ile gözlerindeki yaş sildi, eliyle de atın baldırına vurarak bizleri gönderdi. Böylelikle bana da konuşma fırsatı vermemişti.

Gözden kaybolana kadar şaşkın şaşkın arkama baktım durdum. Bakışlarındaki bilmece beni tarumar etmişti. Ataları atalarımıza hizmet etmişti, kendisi de hiçbir zaman babamın hizmetinden ayrılmamıştı. O sadece evimizin bir bahçıvanı veya bir kâhyası değildi, bizden biriydi, ailemizin bir ferdi gibiydi. Bütün ısrarlara rağmen en ilkel şartlarda yaşamayı tercih etmiş; duygu dünyasına, gönül halvetgâhına benden başka kimseleri yaklaştırmamıştı. Kimse onun neden sürekli yalnız kalmak istediğini veya her zaman az konuşmayı tercih ettiğini bilmiyordu. Fakat herkes onun diyanetlilerin en diyanetlisi olduğunu biliyordu. Aile efradı, onun garip bakışlarındaki ulvi manadan gafil değillerdi. Kimi zaman gözlerinden ve bütün bir bedeninden yükselen doğaüstü bir güç, babamdan çekinmeyen Aya Hanım'ı bile korkutuyor ve onu olduğu yerde sessiz ve sakin oturmaya zorluyordu. Ben onun hayatının yegâne istisnası ve bahçe dışında, yeryüzündeki tek mutluluğuydum. Şimdi ise umursamadan ve teveccüh etmeden onu terk ediyordum. Belki de o enteresan ve kasavet dolu bakışları, kendisini terk ettiğim içindi. Hatırlıyorum da ne vakit annem onun yalnızlığına atıfta bulunacak ve kendisine yardım etmek isteyecek olsa, "Hanımcığım! Biz Horasanlılar yalnızlığa, evsiz barksız olmaya alışık insanlarız; kendimize çeki düzen vermek bizi daha da kararsız kılar" derdi.

Yüreğim yanmış, gönlüm daralmıştı. Etrafı izleyerek İlyas'tan ayrılmanın acısını unutmaya çalışıyordum. Bağ evini çoktan geride bırakmıştık. Hasat edilmiş ekinlerin altın sarısı harman mahallini de geçmiştik. Konya eşrafının o görkemli yayla konaklarını da arkada bırakıp yüksek duvarları, küçük yalıları olan o eski bağ evlerini bir bir geçerken Hüdavendiğâr'ın evi de bunlardan biri olmalı, diye geçirdim içimden. Oysa bizi getirmekle görevli hizmetçiler, atlarını sürmeye devam ediyorlardı. Korkmuştum. Çünkü gitgide Konya'nın kenar mahallele-

rinden, yeni yetme Türklerin bulunduğu görkemli semtlerden birine doğru ilerliyorduk. Akşama doğru eski şehrin yer yer yıkılmış duvarları önüne ulaşmıştık. Görünürlerde ne bağ kalmıştı ne bahçe. Hamama gideceğimiz zaman sürekli bu yoldan geçerdik fakat şu ana kadar bu yıkık dökük duvarları, bu eski burçları hiç görmemiştim. Bugüne kadar surların üzerinde, o ürküten giysiler içerisinde duran askerler dikkatimi hiç çekmemişti. Neyi koruduklarını da bilmiyordum. Tek bildiğim, onların orada olmasının, insana güvenden çok güvensizlik hissi veriyor olduğuydu.

Ağır ağır şehrin eski mahallerine doğru ilerliyorduk. Geçtiğimiz mahalleler, büyük bir sur içerisinde kalan, yıkık dökük evlerden müteşekkil dar sokakları olan bir yerdi. Karanlık çökmüştü, dar sokaklardan geçen insanlara biraz merakla biraz da akli karışık bir hâlde bakarak yolumuzda ilerliyorduk. İlk kez orada ders okumanın ne kadar faydalı olduğunu anlamıştım. Lala bize, Konya'nın Rumlar zamanında surlarla çevrili koca bir kale olduğunu, havası, suyu güzel, toprakları bereketli, meyve ağaçları ile dolu bahçeleri olan ve görkemli binalarıyla ünlü bir yer olduğunu anlatmıştı. "Doğuyu batıya bağlayan bir güzergâh olduğu için de zamanla büyümüş, kuzeydoğudan cihan-küşa çöl haramilerinin saldırılarından kaçanların sığındıkları tek yer olmuş" demişti. Kaçanlar arttıkça şehir de hâliyle gitgide büyümüştü. Nihayet Türk Sultanları zamanında bereketli, bayındır ve "Arz-ı Rum'un İncisi" adını almış bir payitaht olmuştu.

Ben bunları düşünürken bizi götürmeye gelen alay, o "inci" denen payitahtın dar sokaklarından ilerlemeye devam ediyordu. Hangi sokaktan geçecek olsak çocuklar ve yeniyetme delikanlılar alayımızın ardına takılıyor, böylelikle her geçtiğimiz sokakta alayın sayısı daha da artıyordu. İstirabım anlatılır gibi değildi fakat ilerleyebilmemiz için kendilerini duvara dayamak

zorunda kalan yoldan geçenlerin gözlerindeki saygı ifadesini gördükçe biraz sakinleşiyor ve mide bulantılarımı unutuyordum. Öyle görünüyordu ki yoldan geçenlerin çoğu, bizim kim olduğumuzu ve nereye gittiğimizi biliyordu. Bilmeyenler de bilenlerin kulaklarına eğilip bir şeyler fısıldamasından sonra öğreniyorlardı.

Hüdavendiğâr'ın evi eğer bu fareler kalesi, köstebek yuvası, sur içi denilen kadim mahallede değilse kesinlikle Konya'nın o güzelim bahçeli evlerinden birinde de değildir, gerçeğini öğrenmiştim. Sur içinin fareleri bizim evin kedilerinden daha büyüktü. Ne hikmetse hiçbir şeyden de korkmuyorlardı. Duvarların üzerinde durmuş, yoldan geçenler gibi bizi izliyorlardı. İlginç ve bir o kadar da gülünç görünüşleri, Şemsettin'i biraz da olsa oyalamayı başarmıştı. Ben ise bir an önce bu dar ve karanlık sokaklardan çıkıp uzaklaşmayı ve mermer hamama giderken gördüğümüz o ıslıl ıslıl parlayan güzel ve aydınlık Konya'ya kavuşmayı arzuluyordum. Hamama giderken hiç bu yoldan geçmezdik. İlk kez kale içinden geçiyordum. Alay başı neden bu dar ve karanlık sokaklardan geçmeyi tercih etmişti acaba? Kalenin güney tarafındaki sur duvarlarına ulaştığımızda önümüzde bol ağaçlı genişçe bir sokak gördük. Sokağın kenarında akan su kanalı bahçeye körpe bir görünüm bahşediyordu. Büyük ve oldukça güzel ahşap bir kapının önünde durduk. Kapı baştan aşağı işlemelerle süslenmişti. Hüdavendiğâr'ın evi tahmin ettiğim gibi bahçeli bir ev olduğu için sevinçten neredeyse kanatlanıp uçacaktım. Çınar ağaçlarının dalları, duvarın üzerinden sokağa sarkmıştı. Çınar ağaçlarını çok severdim. Bizim evin duvar diplerine de çınar ekilmişti. Heyecanlandım. Mutlaka o çınarların dibinden akan su da vardır, diye düşündüm kendi kendime. Keşke İlyas da olsaydı!

Aniden alay başının yorgun sesi duyuldu. Aya Hanım'a, "Siz, Küçük Hanım ve halayığı yukarı çıkarın. Şehzade ve diğerleri

benimle gelecek. Yol dar, onun için yürüyerek gitmeniz gerekiyor” dedi. Beni midilli attan indirdiklerinde, küçük kardeşim ve hayatımın tek rakibi Şemsettin ile göz göze geldik. Hayatta ilk kez bakışlarımız böylesine birbirine düğümlenmişti. Yani ilk kez bakışları, bakışlarımı üzerine çekmişti. Yalvarıyordu ve gözleri ıslak görünüyordu. Bizden ayrılması gerektiğini yeni öğrenmişti. Bundan sonra eve o başka bir kapıdan biz de başka bir kapıdan girecektik.

Benim nazik ve oflaz kardeşim! Lala’nın tüm o kendisinden büyük ve hürmetli bir adam yaratma çabalarına rağmen rengi kaçmış ve sanki bir anda zayıflamıştı. Karşımda durmuştu ve yeni bir hayata başlayacağı bu eve tek başına ve bizsiz gireceği için korkuyordu. İlk kez ona acımıştım. Sessizce durmuş ve yardım ister gibi öylece bana bakıyordu. Annem gittikten sonra onun tek sığınağı ben olmuştum. Ama hiçbir zaman ona karşı herhangi bir sorumluluk hissetmemiştim. Şimdi ise -Lala’nın yokluğunda- içimde ilk kez ona karşı bir sorumluluk duygusu oluşmaya başlamıştı. Ölü bir balığı andıran soğuk, zayıf ve yumuşak ellerini avuçlarıma aldım ve sıktım. Ansızın iki kardeş olmuştuk. Sıcak gözyaşlarının arkasında duran bakışları, beni hayal edilmiş bir gurura âdeta davet ediyordu. Bir tek bana sığınyor olması kendime olan güvenimi artırıyor- du. Onu, nedenini bilmediğim bir yaklaşım ve harekete nasıl ikna edebilirdim? Neden ayrı kapılardan girmek zorundaydık? Bunu bile bilmiyordum... Kulağına, “Korkma canım kardeşim benim, korkma! Bak anne orada seni bekliyor. Annenin yanın- da olmayı istemiyor musun?” diye fısıldadım.

Medrese kapısı dedikleri, üzeri nakışlarla bezenmiş büyük kapıya baktı. O, kapıya bakınca ben de meraklanmıştım, yüzümü kapıya doğru çevirmek isteyince arkadan birkaç adamın esrarlı sesini işitmiştim. Kulağımıza gelen sesler, bir sonbahar mevsiminde eserek yaprakları düşüren ve insanların birazdan

kötü şeyler olacak diye tehevvue kapılmalarına neden olan rüzgârların sesini andırıyordu. Korktuğu için Şemsettin'e hak vermiştim. Ben de artık tek başıma o koca kapıdan içeri giremezdim. Nedenini bilmiyordum fakat o kapının arkasında hiç bilmediğimiz, yabancı olduğu ve bizim dünyamızdan farklı bir dünyanın saklı olduğunu hissediyordum.

Aya, altında zahmetle duran merkepten inmeye çalışıyordu. Zavallı eşeğin kulakları, o iri cüsseyi taşımaktan önüne düşmüştü. Tüm gücümü toplayarak kendimden emin bir edayla Aya'ya, "Onlara söyle, Şemsettin henüz baliğ olmamış, o daha küçücük bir çocuk, onu annesine bizim teslim etmemiz lazım" diye yüksek sesle bağırdım. İlkın, o sokağın ortasında ve etrafımızı saran onlarca yabancı arasında bağırarak ve sesi göğesinden çıkan kişinin ben olmadığını sanmıştı. Bir de baktım ki Aya benim bu fıkı hatırlatmamdan hoşlanmış olacak, tebessüm ediyor.

Keşke şimdi Lala da burada olsaydı! Ama Şeyh'in kadınlara ve bakışlara aldırış etmeyen hizmetçileri, söylediklerimi duymamışçasına ellerimizden tutarak bizi medrese sokağı dedikleri mahalleye doğru çekiştirmeye başlamışlardı. Ben öfkeden çılgıncı atarcasına sözlerimi tekrarladım. Yolculuk boyunca başının arkasından uçları göğes doğru kaldırılmış bıyıklarını izlediğim alay başı bana bakmaksızın kükrercesine, "Küçük hanım, bizim yapabileceğimiz bir şey yok! Erkekler onu medresenin avlusunda bekliyor, haremin değil!" dedi. Kafasındaki o büyük ve beyaz sarık gece karanlığında onu kelimenin tam anlamıyla bir zebellaya çevirmişti.

Başımı kaldırdım ve kardeşimin zayıf bedenini kendime doğru çekerek ona sarıldım. Kendi kendime, daha önce neden yersiz kıskançlıklara kapılıp da bu yürek burkan mahlûkla daha yakın olamamışsın, diye düşündüm. Aya Hanım'ın kolundan

tutup ikimiz beraber onu o büyük kapının ağzına kadar uğurladık. İkimizin de yüzünde yabancı bakışlara aldırış etmeyen soğuk bir ifade vardı.

Şemsettin'i kapıdan içeri götürmüşlerdi. Ben ve Aya Hanım ise halkın meraklı bakışları altında hizmetçilerin arkasına düşüp bir üst sokağa doğru çıktık. Aya Hanım kendi konumunu göstermek için hiç gecikmeden amirane bir şekilde, alay başına sinirli sinirli, "Sandıklara göz kulak olun!" diye emir verdi. Alay başı da biraz çekingen biraz da öfkeli bir şekilde, "Peki olur" diye cevap verdi ve bıyıklarının altından bir şeyler söylendi. Oradaki herkes söylediklerini duymuş, hep beraber gülüşmüşlerdi. Aya ise metanetini korumaya çalışıyordu. Ama birilerinin çıkıp da bu eşekçilere bizim kim olduğumuzu söylemesini çok istiyordum.

Ben sandıkları düşünmüyordum. Düşündüğüm ve endişelendiğim tek şey, bizi birazdan o geniş sokaktan tekrar dar bir sokağa -kalenin güney tarafında bulunan en son sokağa- çecekleri dönemeçti. Arka taraflarından hiçbir çınar dalının sarkmadığı o yüksek duvarlardan endişelenmiş ve ürkmüştüm. Benim endişem, hizmetçilerin Aya Hanım'a "Harem kapısı" deyip basit ve kir pas içinde kalmış bir kapıyı göstererek geri dönmeleri idi. Bu kapının mutluluğa açılmayacağı her hâlden belliydi. Tam olarak medrese denilen binanın etrafını dolanmış, bir üst sokaktaki harem kapısının önünde dikilmiş kalmıştık.

Bir müddet kapıya bakakaldık, sonra Aya Hanım kapının tokmağını dövdü. İşte orada medrese kapısından hiçbir kadının ve harem kapısından da hiçbir erkeğin geçemeyeceğini öğrenmiştik. Nihayet o ıskarta gibi kapı açılmış ve ortasında bir kadın belirmişti. İlk bakışta kadının İranlı olduğu anlaşıyordu. İranlıların bakışları bellidir. Yüzleri her zaman güleç ve

parlak görünür, sevmedikleri kişilere dahi öyledirler. Hiçbir zaman hakkında ne düşündüklerini kesinkes bilemezsin. Mesela annemin yüzü, tüm o güzelliğine rağmen sadece güldüğünde ıslıl ıslıl parlar; oysa dadımın yüzü her zaman -bizimle küs olduğunda dahi- güleç ve parlaktı.

Kapı açıldıktan sonra her şey bana ümitsiz gelmeye başlamıştı. Bundan sonra ne olsa fark etmez, demiştim kendi kendime. Hatta karşımda duran kadının kim ve nereli olduğu bile umurumda değildi. Aya Hanım ile kadın bir müddet hâl hatır sorduktan sonra, o küçücük kapıdan içeri girdik. Önce Aya o büyük cüssesini dar kapıdan zahmetle içeri attı, ardından da ben ve Evcı. Karşımızda eyvan şeklinde dar ve karanlık bir geçit vardı. Karşı duvarında bir meşalenin alevleri yükseliyordu. Orayı gördükten sonra bağ veya bahçe umutlarımı büsbütün yitirmiştim. Öte taraftan bu bahçesiz ve dehlizleri andıran tevehhümengiz evde kalmaya dair düşüncelerimi de sorgulamaya başlamıştım. Tek tesellim annemi tekrar görebilmekti. Bunca aradan sonra özlemlerimi ve acılarımı bir nebze olsun hafifletebilirdi.

Henüz arkamızdan kapıyı kapatmamışlardı ki ansızın sokaktan içeriye doğru fırlayan hızlı ve parlak bir şeyin tenime yapıştığını hissettim. Hep beraber çılgılık atmıştık. Öyle ki o şeyden çok, birbirimizin çılgılıklarından korkmuştuk. İlkün vücuduma yapışan o şeyin kalenin yerli farelerinden birisi olabileceğini düşünmüştüm. Bir anda sara hastaları gibi kendimi yere atıp debelenmek ve o şeyden kurtulmak istemiştim. Evcı bana doğru koşmuştu, gözleri karanlıkta daha iyi görüyor gibiydi. Bedenime yapışan o şeyi boynundan kavrayarak bağıırıyordu, “Sultane! Sultane! Şemsettin’in kedisi” diyordu.

Kedinin bağ evinde kalması gerekiyordu. Burada ona yer yok denmişti. Evcı kediyi zorla eteğimden çekti. Evcı’ye dire-

nen o kedinin, bizim beyaz, güzel kedimiz olduğuna bir türlü inanamıyordum. Zavallı hayvan terden sıırıslıklam olmuş, yolun bütün o tozu uzun tüyleri üzerinde toplanmıştı sanki. Kedenen nefret eden Aya'ya, yaşadıklarının sinirini çıkarmak için gün doğmuştu. Kediyi ayakları altında ezmesin diye iri kıyım cüssesini zorla zapt edebildim. Zavallı kedi belli ki tüm o yol boyunca arkamızdan gelmişti. O mahalle çocuklarının elinden kurtulmayı nasıl başarmıştı? Kesinlikle su kenarlarından ve duvar üstlerinden gelmişti. Peki, ama neden Şemsettin'in değil de bizim ardımızdan gelmişti bu hayvan? Belki de bizim geldiğimiz sokağı daha sakın ve daha emniyetli gördüğü içindi. Zavallı, yarım canı kalmış vahşi bir hayvan gibi görünüyordu. Yanımdakilere yalvardım ve "Onu kendi hâline bırakın" dedim. Karanlık eyvanın bir köşesine geçip oturdu ve o parlak yeşil gözleri ile bizi izlemeye başladı.

Bizim çığlıklarımızı duyan harem sakinlerinin hepsi birden o dehliz gibi avluya çıkmışlardı. Gölgelelerini görebiliyor, seslerini duyabiliyordum. Hep bir ağızdan konuşuyorlardı. Hepsi de heyecanlanmışa benziyordu. Nihayet kendimizi toparladık ve yarı aydınlık basamaklardan aşağıya indik. Bakışlarım annemi arıyordu. Oysa annem yerine, uzunlu kısalı bir yığın yabancı kadın karşımızda sıraya geçmiş gibi durmuştu. Her birinin bir tarafı yıpranmış, harap olmuştu. Kiminin saçı saçağı süpürge gibi olmuş, kiminin gözleri çukurlaşmış, kiminin ise cildi pörsümüştü. Birçoğunun ortak yanı ise dökülen dişleriydi. Arlanmadan karşımıza geçmiş, öylece bize bakıyorlardı. Bazıları ise ipek giysilerimi ve boynumdaki tozlanmış gerdanlığı elliyorlardı. Meşalenin loş ışığı altında, dişsiz ağızlarla tebessüm eden ruhlara benziyorlardı.

Tüm benliğimi bir korku kaplamıştı. Yavaşça Aya'ya, "Peki annem nerede?" diye sordum. Yeis ve yol yorgunluğu yerini halsiz düşüren bir korkuya terk etmişti. Gözlerim Aya'nın

ağzından çıkacak sözlerden medet umar gibi bakıyordu. Aya henüz kadınlara bir şey sormamıştı ki bize kapıyı açan İranlı kadın yapmacık gülücüklerle, “Hanımefendi zaviyede sizi bekliyorlar” dedi. Zaviye hiç duymadığım yabancı bir kelimeydi. Nasıl bir yere zaviye dediklerini tasavvur edemiyordum. Her taraf karanlıktı ve avlusuna girdiğimiz bu yerde, yüksek duvarlardan, suyu yağ lambalarının ısıltısı ile parlayan küçük bir havuzdan ve havuzun etrafında duran birkaç ağaçtan başka bir şey yoktu görünürlerde. Aya Hanım, içimde hissettiğim korku ve garabeti anlamış olacak ki elini boynuma atarak, “Yavrum, burası harem, Hatun da Hz. Hüdavendiğar’la birlikte başka bir odada kalıyor” dedi ve daha sonra eğilerek sessizce kulağıma, “Dua et de bize de o tarafta bir yer hazırlamış olsunlar” diye söylendi.

Önde İranlı kadın arkasında biz, bizim arkamızda da o yaratıklar zaviye denen bölüme doğru yürümeye başladık. Avlunun sonuna geldiğimizde bizi takip edenler durdu ve biz birkaç karanlık merdivenden yukarı doğru çıktık. Yukarıya vardığımızda karşımıza uzunca bir hol çıktı. Holün sonunda açık duran bir kapı vardı. Kapıdan süzülen ışıklar yetersiz de olsa holü aydınlatıyordu. Beni bekleyen muhtemel sonu düşünmeye başlamıştım ki annemin önce gölgesi sonra da tıpkı bir melek gibi uzun endamı, açık duran kapıda göründü. Yaydan fırlamış ok gibi kendisine doğru koştum. O anda annemin kollarını neden açmadığını ve bir an irkilerek ellerini karnının üzerine neden koyduğunu daha sonraları anlayabilmişim. Tanrı’ya şükürler olsun ki insan her şeyi göremiyor yoksa bir an için annemin o hoş rayihalı kolları arasında boğulmak, benim için acıyla sonuçlanabilirdi. Annemin arkasında da Şemsettin duruyordu. Elinde de annemin uzun ipek şalı vardı. Gözleri ağlamaktan kıpkırmızı kesilmişti. On iki yaşlarındaydı ama yüzü daha küçük gösteriyordu. Belli ki çok ağlamış ve mecburen onu anne-

me getirmek zorunda kalmışlardı. Alay başı, “Namazdan sonra Hüdavendiğâr’ın diğer erkek çocuklarıyla birlikte akşam yemeği için yanımıza getirsinler onu” demişti.

İranlı kadın hariç hepimiz annemin özel odasına girmiştik. Odada bizden başka kimsecikler yoktu artık. Annemi yabancıların bulunmadığı bir yerde görüyor olmaktan mutluydum. Ona mutlaka bir şey söylemeliydim çünkü artık sabrım ve tahammülüm kalmamıştı. Boynuna sarıldım ve yalvarırcasına, “Anne, ne olursun evimize dönelim, ben bunlardan korkuyorum, buralardan nefret ediyorum, burada kalamam ben anne!” dedim ona. Daha da konuşacaktım ama kelimeler boğazımda düğümlendi. Çünkü annemin arkasında duran kapının ağzından bizi izleyen iki tane yabancı, meraklı göz görmüştüm ve yalnız olmadığımızı anlamıştım. Benim o yöne korkuyla baktığımı gören annem de arkasına dönüp bakmıştı. Daha sonra manalı manalı tebessüm etti ve o her zamanki açık yürekliliği ile “Kızım bundan sonra evimiz burasıdır” dedi. Hafifçe yerinden doğruldu ve biraz kısık bir ses tonuyla bize, “Sizler şimdi yol yorgunusunuz, akşam vakti geldiniz bu eve. Daha bu evin nesi güzel nesi kötü bilmiyorsunuz. Hem biraz sabırlı ol kızım, sen böyle sabırsız bir kız değildin, ne oldu sana? Şemsettin dese hadi neyse de ama sen kocaman kız olmuşsun artık. Senden daha cesur olmanı beklerdim” dedi ve biraz sinirlenmiş bir hâlde kalkarak kendini elimden kurtardı. Elim avuçlarındaydı henüz ve uyarırcasına sıkıyordu ellerimi.

Arkamızda duran o şeytani gözlere dönerek, “Alâeddin gel oğlum, yeni kız kardeşinle de tanış” dedi. Belki de annem, konuştuklarımızı duyan bu davetsiz misafirin duyduğu şeyleri unutmaması için böyle yapıyor, diye geçirdim içimden. Ama doğrusu annem pek de mutsuz görünmüyordu. Bakışlarında sıkıntılı bir hâl görememiştım. Pek hissedilmese de bu yeni yaşamından razıymış gibi görünüyordu. O an onunla gizli

ve ortak bir duyguyu paylaşmış gibiydim. Zaten o koca evde karşısındakini ürkütmeyen tek kişi o görünüyordu. Temiz ve masum bir yüzü, saf ve berrak bakışları vardı. Uzun boyluydu. Sıcakkanlı, sağlıklı ve gururluydu.

Annem şikâyet eder gibi Aya'ya dönüp, "O kadar ağlamış ki Hüdavendiğâr, Çelebi Alâeddin ile bana göndermek zorunda kalmışlar. Çocukcağızı da namazını vaktinde kılmaktan ettik" dedi. Yeniyetme bir delikanlı görünen Alâeddin ise utangaç tebessümler etmiş ve cevap vereceği yerde cömert bakışlarla âşıkane bir şekilde annemi süzmüştü. Kısandım elbette. Kimse annemi benden daha fazla sevemezdi. Fakat ikisinin arasında derin bir ilişkinin oluştuğu her hâliyle belliydi. Gerçi annemin karakteri öyleydi. Yanından birisi geçecek olsa ona gönlünü açar, sever sayardı. Alâeddin kıskanç bakışlarımı yakalamıştı. Pervasız tebessümünü, çalıntı bakışlarla bana armağan etmişti. Derken içimdeki öfke, topuklarıma kadar indi. Ne hakla bana öyle hakir bakıyordu? Enteresan olanı ise öfkelenmeme rağmen ondan nefret etmememdi. Pervasız bakışlarını gördüğüm için olsa gerek içimde tatlı ve hoş bir his uyanmıştı. Kendinden emin, şen şakrak ama sevgi dolu bir edayla korkudan rengi kaçmış kardeşimin yanında duruyordu. Bütün o çelişkilerine rağmen ondan nefret etmemeliydim.

Kendimi toparladım ve gayet emin bir edayla onu şöyle bir süzdüm. Yine aynı tebessümlerle karşılık vermekte gecikmedi. Yorgunluktan onunla baş edecek takatim kalmamıştı. Yüzümü çevirdim ve sırtımı Şemsettin'in yakınında duran yastıklara dayadım. Aslında onun bu hakaretleri içimi kemiriyordu ve bunlara sabredecek mecalim yoktu ama bir şekilde bu komik oğlana, yeni kardeşe ihtiyacım olmadığını, şu yanında oturduğu kişinin –her ne kadar biraz umursamaz olsa dahi– kardeş olarak bana yettiğini göstermek istiyordum. Başımı çevirdim ve biraz da mübalağayla karışık sevgi dolu bir ses tonuyla,

“Şemsettin, sana bir müjdem var. Nedir tahmin et bakalım?” diye sordum. Onun bu tür oyunları kaldıracak tahammülü olmadığını gösteren bakışları arasında ben başladım heyecanla Sultane’nin onca yolu arkamızdan nasıl geldiğini, şimdi ise kimsesiz ve çaresiz olarak haremın giriş kapısındaki o karanlık odada saklandığını anlatmaya. Şemsettin inanmaz bakışlarla şöyle bir etrafına bakındı, sonra da olduğu yerden ok gibi fırladı ve haremın giriş kapısının bulunduğu tarafa doğru koşmaya başladı. Aya bir hamlede onu yakalayarak odadan çıkmasına mani oldu. Sonra bana, “Kızım şimdi bu şeylerin sırası mı, sen de? Şimdi o karanlıkta hayvanı nereden bulacağız?” diyerek çıkıştı. Biraz şuh bir tavır biraz da işveyle olduğum yerden kalktım ve “Ben bulurum, karanlıkta kedi bulmak da iş mi yani?” dedim.

Gözleri parlıyordu. Sözlerimi duyan Şeyh’in oğlu bu sefer de gülmekten kırılmıştı. Hoş bir söz söylediğimi zannederek sevinmiştim. Ben de içtenlikle onunla beraber gülmüştüm, böylelikle onu affetmiştim. “Birinın böylesine rahat gülüyor olması büyük günah mı sanki?” diye kendi kendime sordum. O sırada gururlu, ağırbaşlı ve iyi bir büyük ağabey havasında kalktı ve Aya’yı dürtüklemekle meşgul olan Şemsettin’in elinden tuttu. Duvarda asılı bulunan yağ lambalarından birini alarak imalı bakışlarla Aya’ya baka baka Şemsettin’le beraber odadan çıktılar.

Her şey benim için bir anda değişivermiş ve ben onu bir kardeş olarak kabul etmiştim. Aslında bir ömür boyu beni, Aya ve diğerlerine karşı koruyacak, böylesine gözü pek bir kardeşe ihtiyacım vardı. Birdenbire annemin de onun arkasından şefkatle baktığını gördüm. Benim meraklı ve bir o kadar da kıskanç bakışlarımla farkına varmış gibiydi. Özür diler gibi arkasından, “Çocukcağz annesinin ölümüne bir türlü alışamadı. Ona acıyorum, bu yüzden de elimden geldiğince onun için

bir şeyler yapmaya çalışıyorum. Zavallılar -o ve büyük kardeşi-tahsil için Şam'dayken anneleri hastalanıp vefat etmiş. Hâlâ bu amansız ölümün onlar üzerindeki etkisi devam ediyor. Birbirleriyle anlaşıyorlar. Alâeddin kendini çok yalnız hissediyor ve kimseyle uyuşmıyor. Bazen düşünüyorum da bu çocuklar belki de bu kadar sık tebdili mekân ettikleri için ruhsal açıdan birbirleriyle anlaşıyorlardır. Eğer zavallı dadıları olmasaydı şimdiye kadar birisi diğerini mutlaka öldürürdü. Bu eve geldikten sonra ikisi de beni çok sevdi, buna en çok sevinen ise babaları oldu. Bu tablo beni mutlu ediyor tabii. Gerçekten seviyorum ikisini de. Hüdavendiğâr ne yapmışsa fayda etmemiş. Anlayamıyorum; böylesine değerli, böylesine faziletli, şefkat ve huzur dolu bir insanın böyle bir sorunla boğuşuyor olmasını gerçekten bir türlü anlayamıyorum. Tek bildiğim, hepimiz el birliği etmeli ve bu insanlar için iyi bir aile olmaya çalışmalıyız” dedi.

Annem konuşuyordu ama benim aklım başka yerlerdeydi. Tekrar yalnız kaldığımız için sevinmişim. Annemin sözlerini keserek aman diler gibi, “Anne, tekrar hep beraber bağ evimize dönsek olmaz mı?” diye sordum. “İstersen onlar da bizimle gelsin. Ben burayı hiç sevmiyorum. Hem Aya Hanım ile Şemsettin de sevmiyor” dedim. Annem anlamlı anlamlı Aya'ya baktı. Heyecanlanmış, eli ayağı birbirine dolanmıştı. Anneme, “Hatunum, yemin ederim, ben Kimya'ya bir şey söylemedim. Tanrı'ya yemin ederim ki! Ama mademki konu açılmış, kızcağız doğru söylüyor Hatunum, burası hiç de sevillecek bir yer değil. Doğrusunu isterseniz, ben de hep beraber bağ evimizde yaşamayı tercih ederim” dedi.

Annemin rengi değişmişti, onu hiç böyle görmemişim. Hiç bu denli kendini kaybettiğine şahit olmamışım. Öfkeyle Aya'ya baktı, aynı cevabı benim de almam için göz ucuyla beni de şöyle bir süzdü ve işaret parmağını Aya'ya doğru tutarak yüksek

sesle, “Kulağınızı iyi açın ve beni iyi dinleyin. Hayat bir evcilik oyunu değil ki bir gün orada bir burada olalım. Hem siz değil miydiniz beni bu evliliğe zorlayan? Benim evlenme gibi bir niyetim yoktu. Oysa siz her gün yeni bir dalavere ile karşıma gelip beni bu evliliğe zorladınız. Madem öyle, şimdi de tahammül etmelisiniz? Benim bu evlilikten herhangi bir şikâyetim yok ve alabildiğince de razıyım, çok şükür. Fakat razı olmasaydım bile o merhumun haysiyetini tabaklara doldurarak o ev senin bu ev benim dolanmaz ve onu bu denli rüsva etmezdim. O zaman hepimiz şunu iyi bellemelisiniz; benim bu evden ancak ölüm çıkar. Sizi de küçük hanım, eğer sabrederseniz sizi de inşallah müstakbel eşiniz bu evden çıkaracak. Sen ise Aya serbestsin, istersen bağ evine dönebilirsin. Dadı bir tek işaretimi bekliyor. Hemen şimdi istersen yerini geri verir, seni gönderebilirim. Bundan böyle en ufak bir itiraz istemiyorum” dedi.

Zavallı Aya, ağzını açıp bir şeyler söylemek istemişti ama artık geç olmuştu çünkü odaya doğru gelen erkek sesleri rahatlıkla işitiliyordu. Annem birdenbire ayağa kalkmış ve dizlerine kadar inen beyaz ipek şalını başına almış, saygı ve intizar dolu bakışlarını salonun sonunda duran küçük kapıya dikmişti. Neden bilmiyorum ama bu durum hiç hoşuma gitmemişti. Bir an kendimi orada fazla hissetmiştim. Dışarı çıkmak istiyordum ama nereye gideceğimi bilmiyordum. Annemle bile birbirimize yabancı olmuştuk sanki. Her hareketi bana yeni bir şeymiş gibi geliyordu. Bu kadın benim annem olamazdı. Sanki bir başkası annemin bedenine girmişti. Tekrar onunla kalabilme isteğimi yitiriyor gibiydim. Bağ evimiz yine gözümün önüne gelmişti. Ansızın kapı açılmış ve iki genç adam içeri girmişti. Onlardan birinin, bağ evimizde gördüğüm Şeyh olduğuna inanmamıştım. Yanındaki de büyük oğluydu. Ama Şeyh o kadar genç görünüyordu ki yanındaki kişi büyük oğlu değil de küçük kardeşiydi sanki.

Şeyh içten bir bağlılıkla annemin durumunu sordu. Beni görür görmez yüzünde, yürekten geldiği belli olan samimi bir ifade belirdi. Onun bu samimi gülüşü, demin düşündüğüm o olumsuz düşünceleri az da olsa zihnimden çıkartmayı başarmıştı. “Selam efendim” diye seslenişime yüksek sesle cevap verdi ve şefkatli bir baba gibi beni yanına oturttu. Eğer isteseydim hemen kaçabilirdim. Telaş ve heyecanımı anlamış olacak ki normalden daha sıcak olan ellerini omuzlarıma atarak, “Kızım, yeni evinize hoş geldiniz! Umarım yolculuk yorucu olmamıştır” dedi. Aynen onu ilk gördüğüm anki gibi huzuru insanı öyle cezbediyordu ki güçlkle başımı kaldırıp, “Yoo, çok yorucu değildi” diyebilmişim. “Diğer kardeşini gördün galiba, buralarda olması lazım. Bu da benim diğer oğlum Ba-haeddin Muhammed, yâr ve yârenlerimizdendir” diyerek bizi tanıştırdı.

Bu diğerini hiç mi hiç sevmemişim. Hele bir de küstah bir hâkim edasında anneme, “Bu Alâeddin nerede?” diye sormaz mı?! Annem Sultane’nin arkamızdan geldiğini ve haremın giriş tarafında olduğunu, Alâeddin ve Şemsettin’in birlikte onu bulmaya gittiklerini anlattığında ise yapmacık bir öfkeyle, “Gecenin bu saatinde hangi...” Ansızın Hüdavendiğâr’ın ağır bakışları kelimeleri ağzına tıkmış, utancından başını önüne eğmişti. Hüdavendiğâr, “Hatun, bu akşam yemeklerden ne var?” diye sordu. Annem ise tekrar elinin altında olmasının verdiği sevinçle gayet rahat bir şekilde Aya Hanım’a imayla baktı. Aya ise kısa bir müddet şaşkın hâlde etrafına bakındıktan sonra Evcî’nin elinden tutarak onu arkasından sürükler gibi kendiy-le beraber dışarıya çekti. Hayatımda ilk kez Aya’ya acımışım. Bütün o yorgunluğuna aldırış etmeden avluya geri dönmek ve Şeyh’in hizmetçileri ile beraber çalışmak zorundaydı, hem de geldiği ilk günün akşamı. Neden diğer hizmetçiler sofrayı sermemişlerdi, anlayamıyordum. Bütün bu zaman zarfında

annem kendi elleri ile sofrayı hazırlıyordu. Annem ev işlerine alışık bir kadın değildi, burada da aşçının, sofracının işlerini yapmamıştı tabii ama yaptığı bu hizmetten zevk aldığı her hâlden belliydi.

Yeniden kötü düşüncelere dalacaktım ki Alâeddin ve Şemsettin çıkageldi. Kirli kedisi, Şemsettin'in kolları arasındaydı. Bahaeddin yerinden doğrulmak isteyince Hüdavendiğâr elini omuzlarına koyarak kalkmasına engel oldu. İçeri yeni giren Alâeddin ve Şemsettin'i çağırarak metanetle yanına oturttu. Halefi olacak büyük oğluna okkalı bir bakış attıktan sonra Alâeddin'i, kediyi o karanlık dehlizden kurtardığı için övdü. Şefkat ve dikkatle, toz toprak içinde kalmış Sultane'yi kardeşimin elinden alarak dizlerinin üzerine oturttu ve tatlı bir dille başladı ona söylenmeye. Sultane, o güzel gözleriyle birkaç dakika öylece Hüdavendiğâr'a baktı. Kedi de bu samimi hâl hatır sorma faslını bekliyormuşçasına nazlana nazlana cevap verdi. Cilveli miyavlaması odadaki herkesi güldürmüştü.

Hüdavendiğâr akşam yemeğini yerken bile kediyi dizleri üzerinden indirmede. Arada bir birkaç lokma da kediye yediyordu. Ben ise bu gördüklerime inanamıyordum. Annem de gördükleri karşısında büyük keyif almıştı. Mutluluktan gözlerinin içi parlıyordu. Bütün yorgunluğuma rağmen, Alâeddin'in ara sıra Bahaeddin'e zafer kazanmış komutan edasında baktığı gözümünden kaçmamıştı. Gözlerinden ateş fişkırıyordu sanki. Aynı zamanda heyecanlı görünüyordu. Ne yazık ki Şemsettin yorgunluktan başını annemin dizlerine koyarak uyuyakalmıştı. Belki de bu, uzun bir aradan sonra uyuduğu en rahat uykuydu onun için. Ben ise üzerime çullanmış o garip duygulardan sıyrılarak uyanık kalmış, daha umutlu bir hâlde, bizi bekleyen ilişkileri ve geleceği düşünüyordum.

Şeyh'in içten bakışları ve küçük oğlu Alâeddin'in muziplikleri ile samimi ve sıcak bir aile ortamında yenen akşam yemeği, durumumun daha da iyileşmesini sağlamıştı. Yemekten sonra Şemsettin gibi ben de bu yeni evimizde annemin yanı başında sakin, derin ve huzur verici bir uykuyu tecrübe etmişim.

Hava henüz tam aydınlanmamıştı, yüksek bir sesle uykudan uyanmıştım. Sesin minareden gelen müezzinin sesi olduğunu öğrenmem pek uzun sürmedi. Ezan sesi iliklerime kadar nüfuz etmiş, nurdan bir şeritle düşüncelerimi gökyüzüne bağlamıştı. Ömrümde ilk kez böyle bir duyguyu tecrübe ediyordum. Ezan sesiyle evde bir velveleydi koptu. Geliş gidişler, giriş çıkışlar bariz bir şekilde duyuluyordu. Oysa o güne kadar ben, o saatlerde sadece bahçıvanların süpürge sesiyle uyanmayı öğrenmiştim. Başka sesler de kulağıma gelmiyor değil, geliyordu ama ben güzel uykumu bölmüyordum. Tamamen uyanmış ve yatağın içinde öylece oturmuştum. Odanın loş ışığı altında ancak Şemsettin'in yüzünü görünce nerede olduğumuzu hatırlayabilmişim. Henüz tatlı tatlı uyuyordu. Annemin yatağı boştu. Evcı de her zamanki gibi ayaklarımın dibinde uyumamıştı. Müezzinin ipek dokunuşlu, ayva gülü gibi kokan o zarif sesi pencereden odaya süzülüyor, beni ve düşüncelerimi kapı, duvar ve odadaki diğer şeylerle saklıyordu. Düşüncelerimi toparlayamıyordum. Annem nereye gitmişti acaba?

Tekrar başımı yastığa koydum ve uyumaya çalıştım. Ama bir türlü uyuyamıyordum. Annemin üzerindeki giysileri çıkarırken dışarı verdiği hışırtıları duyunca sevinmişim sevinmesine ama gözlerimi açmamış, aksine uyuyor gibi yapmıştım. Annem Şemsettin'in yorganını üzerine çektikten sonra gelip yanıma uzandı ve o güzel gözlerini tavana dikti. Uyanık olduğumu bilmiyordu. Gözaltından onu izliyordum. Birdenbire içimi, bizleri bekleyen günlerin heyecanı sarmıştı. Dünü ise çoktan unutmuştum. Annemin boğazına, omuzlarına bakıyor-

dum, rengi daha solgun görünüyordu. Tanrı'm acaba şu ana kadar annemden daha güzel bir kadın yaratmış mıydın? Ne kadar da seviyordum onu. O kötü evde olmasına rağmen yanında olmayı dünyalara değişmezdim. Ne oldu bilmiyorum ama aniden yüzünü bana doğru çevirdi. Hazırlıksız yakalanmış, çok utanmıştım. Yavaşça, "Neden uyumuyorsun?" diye sordu. Elim ayağım birbirine dolanarak ikna edici bir açıklama aradım. Sonunda meraklı bir ses tonuyla, "Anne, neden kızlar evlenirler ve evlendikten sonra kocaları ölür, senin de dediğin gibi o evden bu eve gitmek zorunda kalırlar? Neden ölene kadar aynı kişiyle yaşamazlar?" diye sordum.

Gülümsedi ve bana doğru döndü. Ellerini yanaklarıma götürdü. Elleri her zamankinin aksine soğuk ve hoyrattı. "Kendin için mi soruyorsun?"

Yine gafil avlanmıştım. Zaten babam birçok kez annemi, feraset sahibi müdrike bir kadın olduğu için övmüştü. Fakat ben ilk kez annemin bu feraset girdabına kapılmıştım ve her ne kadar el ayak çırpıtsam da bir türlü kendimi o girdaptan kurtaramadım, aksine daha da battım.

Beni bu girdaptan kurtaran gene kendisi olmuştu. Yüzümü bahar yeli gibi zarifçe öperek, "Canım, bir tanem! Sen ölene kadar ben olmayacağım ki! Şemsettin de büyüyecek ve evlendikten sonra kendi hayatıyla ilgilenecek. Şimdi o küçük zihnini ne diye bu tür şeylerle meşgul ediyorsun? Hem her evlenen kızın kocası ondan önce ölecek diye bir kaide yok ki! Sen hiç merak etme yavrum, ben seni ölmeyecek birine veririm. Dadının dediği gibi, Şah, ordusuyla gelse bile verir miyim vermez miyim bilmiyorum ama sen akıllı bir kız olursan neden olmasın? Aslında sen her zaman akıllı bir kızdın. Ama bak kızım! Şu an hepimiz çok hassas günlerden geçiyoruz, onun için çok dikkatli olmalıyız. Alışmamız biraz zaman alabilir. Babanın adı-

nı kötüye çıkarmamalıyız. Bak, Tanrı bizi, bütün o yalnızlığına rağmen iyi ve şefkatli bir insanın himayesine vermiş. Onun için çok gayret etmeliyiz. Burada yaşamak, o bağ evi dediğimiz köşkte yaşamaya benzemez. Burası oradan çok farklı, anlıyor musun kızım? Bir kere Hüdavendiğâr, şehrin müftüsü ve en âlimi olduğu için ailesinin de dindar ve diğerlerine örnek bir aile olması gerekir, onun için giyim kuşamımıza, oturup kalkmamıza daha çok dikkat etmemiz ve konuşmalarımıza kadar her şeyimizi Hüdavendiğâr'ın yaşantısına yaraşır bir hâle getirmemiz gerekir. Önceleri daha çok Ramazan ayında değiştirdiğimiz yaşantımızı, şimdi on iki ay boyunca değiştirmeliyiz ki gerçek bir Müslüman olabilelim. Artık sen de yavaş yavaş namazlarına dikkat etmelisin. Dün yolculuktan gelmiştin ve çok yorgundun, onun için bu sabahki namazı kaçırdın ama inşallah yarından itibaren ezandan hemen sonra kalkar ve diğerleriyle beraber namazını kıalarsın tamam mı benim güzel kızım? Anlayacağın, dün çocukluğunun son günüydü artık. Ama bugün, güneşin doğuşuyla baştan aşağı bir hanımefendi olmalısın. Zira ancak bu şekilde seni, baban gibi olmazsa da ondan az kalır yanı olmayan ve gördüğüm kadarıyla kendisinden hoşlandığın bu yeni baban olacak yüce insanın himmet gölgesi altında büyütebilir ve mutlu olabileceğin hayat arkadaşının evine yollayabilirim. İçinde şehzadeler gibi mutlu ve muazzez yaşayabileceğin ve istediğin kadar çocuk dünyaya getirebileceğin bir eve... Hem nereden bileceksin, belki de bir prenses olursun. Senin prenseslerden az kalır yanın mı var? Neden olmasın? Gayri mümkün bir şey değil. Bu ailenin, Sultan Keykubat'ın sarayındaki değeri az bir değer değil. Eğer Sultan, Hüdavendiğâr'ın böylesine güzel ve yetişkin bir kızı olduğunu öğrenirse kesinlikle onu veliahdı ile evlendirmek isteyecektir" dedi.

Bu söze ikimiz de gülmüştük. Şaka mıydı yoksa gerçek mi bilmiyorum ama bu son söylediğine çok sevinmiştim. Prens-

lerin o alımlı yaşamları, sarayları, yedi gün yedi gece düğünleri, elmastan taçları ve o çekici kıyafetleri beni her zaman rüyalara daldırırdı. Bunları sadece dadımın bana anlattığı masallarda duymuştum. Bir de bir bayram günü annem ve babamla beraber kutlama merasimleri için Sultan'ın sarayına gittiğimizde, sarayın haremde Melike Aliya'yı kendi gözlerimle görmüş, insan melike olsa fena olmaz demiştim, kendi kendime ve melikeye imrenmiştim. Çünkü tüm o saygınlık ve görkemliliği ile otoriter bir bayandı. Arkasında divan durmuş hizmetçiler ile gösterişli kıyafetler içerisinde etrafındakilere emirler yağdırmak ve sağdan soldan methiyeler dinlemek benim de hoşuma gitmişti. Gerçi o gün annem, benim için, bir melikeden daha güzeldi.

O an tam, şaşaalı kıyafetler giyinmiş, alâyişli takılar takınmış veliahtla beraber arkamızda onlarca nedim, içerisinde şelalelerin, nadide güllerin ve her türlü kuş türünün bulunduğu bahçe yollarında yürümeyi ve içerisinde siyah beyaz kumruların yüzdüğü fiskiyeli havuzların kenarındaki turunc ağaçlarından yükselen lavantalar arasında gezmeyi hayal edecekken annem, "Ama o güne kadar çok ama çok dikkatli olmalısın kızım" dedi. "İki üç yıl içinde Konya'da iffet ve cemalinle o denli şöhret bulmalısın ki İranlı, Rum, Bağdatlı ve Türk şehzadeler seni istemek için görücüler göndersinler." Annemin anlattıkları şaka değildi, gayet ciddi konuşuyordu. Hem hâlâ emir ve şehzadeler onu istemiyor muydu?

Nefesimi kursağımda bırakan aşırı bir keyifle anneme sokularak, "Söz veriyorum anneciğim ama senin de bana söz vermeni istiyorum" dedim ve ondan, Şeyh ne zaman yolculuğa çıkacak olsa bu geceki gibi gelip yanımda yatmasını ve şu an olduğu gibi benimle konuşmasını istedim. Sözlerimi yarıda kesti ve ciddi bir yüz ifadesiyle, "Hayır, Şeyh değil, bundan sonra onu baban bilmeli ve ona 'baba' diye seslenmeli-

sin. Hem burada kimse ona Şeyh diye seslenmez. O bu evin Hüdavendiğâr'ıdır, onun için burada herkes ona Hüdavendiğâr diye seslenir" dedi.

Annem ne zaman onun adını anacak olsa yüzünde ağır ve ciddi bir ifade belirliyordu, bu ise benim hoşuma gitmemişti tabii. Fakat birkaç dakika önce ondan duyduğum o tatlı sözlerle kendimi o kadar kaptırmıştım ki onun bu yüz hâli beni pek etkilememişti. Hava henüz aydınlanmamıştı. Solgun yüzüne okkalı ve uzunca bir öpücük kondurduktan sonra güzel rüyalar görme umuduyla o yalansız, nemli gözlerimi kapadım. Elim boynunun sıcaklığını hâlâ hissediyordu.

Öğleye doğru Aya Hanım beni uyandırdı. Kadın kadına bir ziyafet için evin bir köşesinde sofra kurmuşlardı. Sofrayı bizi ahaliyle tanıştırmak için mi yoksa haremın yeni gelininin düğün yemeğini yiyememiş misafirler için mi hazırlamışlardı bilmiyorum ama bildiğim tek şey, önemli kişilerin eşlerinin de bu ziyafete davet edilmiş olduğuydu. Hazırlıklar, birkaç gün öncesinden Şeyh'in desturu ile başlamıştı. Davet merasiminin, bizim gelişimiz ile aynı günlere denk getirilmiş olmasına ise sevinmiş ve kendi adıma bundan gurur duymuştum. Bu yemek merasimi için Şam'dan özel aşçı getirildiğini söylüyorlardı.

O rengârenk ve çeşit çeşit eşraf yemeklerinin olduğu sofraya oturduğumuzda, gelin hanım için özel pişirilmiş yemeklerin olduğunu da görünce oldukça şaşırmıştım. Aşçı hatun, pişirdiği o özel yemeği, üzeri kapalı bir kapta getirip kendi elleri ile mavi ipekler içerisinde esir bir meleği andıran annemin önüne koyduğunda, annemin neden birdenbire ellerini ağzına götürüp renginin kaçtığını ve nefes alış verişlerinin hızlandığını anlayamamıştım. Annemin durumu iyi değildi ama o her zamanki eşraf edebinden olsa gerek kendini kontrol etmiş ve yavaşça sofradan kalkarak salonun sonundaki yatak odasına

gitmişti. Orada hazır olan herkes, odadan gelen istifra seslerini duymuştu. Sesler öylesine ürkütücü geliyordu ki annemin canı, çıkardıkları ile beraber çıkıyordu sanki.

Korkudan şok olmuşum. O anda aniden aklıma dadımın uzun kış gecelerinde bana harem sevgililerinin çeşitli entrikalar sonucunda nasıl zehirlendiğini anlattığı öyküler geldi. Hele bir de sofraya başındaki kadınların endişelenecekleri yerde manidar gülüşmeleri, birbirlerinin kulaklarına eğilip fiskos konuşmaları ve lokma dolu o dişsiz ağızlarıyla kahkaha atmaları beni büsbütün pirelendirmişti. Zavallı aşçının çenesinden göğsüne katre katre terler damlıyordu. Ne yapacağını bilmez bir hâlde sersem gibi ayakta öylece durmuştu. Ben bunların, annemin yemeğine bir şeyler katarak onu zehirlediklerinden emindim. Daha fazla tahammül edemezdim. Kalkıp Aya Hanım'ın arkasından annemin odasına gitmek istedim ama bırakmadılar.

Öfke ve korkudan ölecek gibiydim. Anneme ne yapmışlardı bu hilkat garibeleri! Burada bizi daha neler bekliyordu kim bilir? Şeyh'in çocuklarının dadısı Keremana Hatun aşçı kadına teselli veriyor ve "Mide bulantısının yemeklerle ilgisi yok, Hanım sadece biraz rahatsız, o kadar" diyordu. Onu öldürmek istiyordum. O kartal suratlı kadın ise sofranın diğer tarafından pis pis bakarak, "Biri bana şu dünyası dönmüş kadının ne pişirdiğini söyleyebilir mi?" diye sordu. Aşçı kadın masum bir yüz ifadesiyle utana sıkıla ve biraz da ağlamaklı bir şekilde, "Göz çorbası, efendim" diye cevap verdi. 'Göz' kelimesini duyar duymaz neredeyse annem gibi yediğim her şeyi çıkaracaktım. Bir de yaptığı işi ballandıra ballandıra anlatmaz mı? Sabah erkenden kasapları dolaşmış da, taze koyun ve inek gözlerini bir kâsede toplamış da, binbir zahmetle yıkamış da...

Neredeyse bayılacaktım. Kendi kendime, aynen cadaloz büyücülerin yaptığı yemekler gibi, dedim. Sofranın başucuna

konmuş kabın içerisinde onlarca kanlı gözün hareket ettiğini hayal ettiğimde birdenbire irkildim. Daha fazla bekleyemedim, bir şekilde ellerinden kurtulup annemin odasına koştum. Aya o iri cüssesiyle önüme çıkarak, “Nereye yavrum? Git sofraya otur, hadi canım, sen gelersen misafirler de tek tek gelmeye başlar sonra, sofrada ziyafet de birbirine girer, annenin bir şeyi yok. Şimdi kendine gelir, ben kendim onu getiririm, sen git otur yavrum!” dedi.

Aya’yı ikna edemeyeceğimi biliyordum, onun için hiçbir şey diyemedim, sadece yüzümü buruşturarak sofranın serili olduğu bölüme geri döndüm. Sofraya geri döndüğümde, içi efsuncuların yemeğiyle dolu tabakların ateş getirmiş yaşlı karıların elinde bir o tarafa bir bu tarafa uçuştüğünü gördüm. Bir de yapılan yemekleri öve öve bitirememeleri, beni büsbütün hayretler içinde bırakmıştı. Sofradaki gözleri görünce kusmamak için önümdeki boş tabağa bakarak köşkte verdiğimiz davetleri ve hiçbir zaman sakatat adına hayvan gözü görmemiş o güzel mutfağımızı düşünmeye başladım. Yüreğim daralıyor, boğazım düğümleniyordu.

Bir saat sonra annemin yanına gitmeme izin verdiklerinde ‘göz çorbasının’ cadıların yemeği değil, bir eşraf yemeği olduğunu öğrenecektim. Orada annem bana zehirlenmediğini, sadece biraz rahatsız olduğunu söylemişti söylemesine ama ben gene de evin sakinlerine hiçbir şekilde güvenmiyordum. O sihirli korku tekrar bedenimi sarmıştı, ne yapacağımı bilemeyecek kadar kararsızdım...

Öğleden sonra Keremana annemin yanına gelerek Şemsettin için salondaki ‘zaviye’ odasının hemen yanında, ben ve Aya için de haremde oda hazırlattığını ve karanlık çökmeden ne lazımsa alıp hareme gelmemizi söyledi. Aya, rengi kaçmış anneme dönerek, “Keremana’nın yerlerimizi hazırlamasına gerek

yok, ben önce Şemsettin'in odasını sonra da gider kendi yerimizi hazırlar, size seslenirim" dedi ve manidar bakışlarla bana bakarak Keremana ile birlikte odadan ayrıldı.

Dehşete düşmüştüm. Demek ki sadece bir tek gece annemin yanında yatmama izin vermişlerdi. Bundan sonra artık aşağıdaki mezar gibi avluya açılan odaların birinde, o hilkat garibeleri ile beraber kalacak, o bunak karılarla bir yerde uyuyacaktım! Hem bu Evcî hangi cehennemde, dünden beri yok ortalıklarda. Neden ben aşağıya gidiyor muyum? Neden Şemsettin annem için ayrılan özel bölümde kalabiliyor da ben kalamıyor muyum?

Aniden annemin, arkamdan, elleriyle omuzlarımı sıktığını hissettim. Sanki içimde kopan fırtınaları sezmiş, o anki ruh hâlimi ve kendi kendimi yiyip bitirdiğimi anlamıştı. Mülayim bir ses tonuyla, "Yavrum, hani sabah konuşmuş ve birbirimize söz vermiştik? İşte bu durum o sözlerimizi yerine getirmemizin bir parçasıdır. Sen artık kocaman bir kızsın ve haremde diğer kadınların yanında kalabilecek kadar güçlüsün. Şemsettin haremde kalmaz, çünkü o bir erkek. Biliyorsun, orada namahreme yer olmaz. Bizim yanımızda da yer yok. Koca bir misafir salonu, Hüdavendiğâr'ın kitaplığı ve bir de bizim yatak odamız var. Bunun dışında, düne kadar ambar olarak kullanılan merdiven altı var ama orayı da Şemsettin için hazırladılar. Çünkü o daha küçük ve bensiz buralara alışamaz. Ama Lala'nın medresedeki odası hazır olur olmaz o da onun yanına taşınacak. Hüdavendiğâr'ın diğer çocukları gibi o da medresede kalacak. Hem Alâeddin'in hem de Bahaeddin'in orada hücreleri var. Bir müddet geçtikten sonra onun da olacak, anlıyor musun? Şimdi o çattığın kaşlarını birbirinden ayır ve sabah bana verdiğin sözleri hatırla" dedi. Sonra elini midesine götürerek yüzünü sıktı.

Durumu iyi değildi, gözleri çukurlaşmıştı. Zaten konuşacak bir şey de yoktu artık. Şeyh'in yaptıklarına çok sinirlenmiştim. Bu kadının iki tane çocuğu olduğunu biliyordu, neden onun odasına yakın yerde iki oda yaptırmamıştı? İçim içimi yiyordu. Meğer sabah anneme söz vermekle, neleri taahhüt etmişim. İnşallah bu kötü durum sonuncusu olur. Sözümde durabilmem için yardımını esirgeme ulu Tanrı'm! Sen yardım et de o kabristan gibi yerde, o kartal suratlı kadın ve o cadı kılıkçıların arasında yaşama gücünü kendimde bulabileyim!

Bütün o dualara rağmen aşağıya incek gücü kendimde bulamıyordum. Diğerleri gitmişlerdi, ben ise yukarıdaki büyük salonda annemin yanında oturmıştım. İçimden o güzel saniyelerin bitmemesi için dua ediyordum. Tanrı'dan bana seslenmemelerini diliyordum. Oda biraz boşaldığında Alâeddin ile Şemsettin içeri girmek için izin istediler. Sultane ise bembeyaz parlıyordu. Temizlenmiş, yıkanmıştı. Haşarılık yaparak arkalarından yavaşça odaya girdi. Şemsettin ve Alâeddin beraber yıkamışlardı onu. Mutluluktan her üçünün de gözleri parlıyordu. Annem ise heyecanla onlara o göz çorbası ziyafetini anlattı ama durumunun fenalaştığı kısmını es geçti. Hepsi güldü, özellikle Alâeddin gayet içten gülüyordu. Bu yeni kardeş ne kadar da sepatik ve sevimliydi! Henüz tanışalı yirmi dört saat olmamıştı ama onu öz kardeşim kadar sevmiştim. Belki de daha fazla... Keşke öz kardeşim olsaydı. Fakat arada birtakım farklılıklar vardı. Ne kadar da çabalasam yine de bunların kardeşlerim olduğunu kendime kabullendiremiyordum. Ama pek de önemli değildi; önemli olan, o yabancı evde, dost sıcaklığında birini bulmuş olmamdı. Kardeşler arasındaki bu samimi ilişkiyi gören annem mutluluğunu gizlemiyordu. Tabir yerindeyse tam bir aile tablosu oluşturmuştuk.

Yatsı namazından sonra Hüdavendiğar, bir gölge gibi arkasından ayrılmayan büyük oğlu ile beraber odaya, yanımıza gel-

di. Göz ziyafeti onlar için bir kez daha anlatıldı. Annem bu sefer her şeyi anlatıyordu. Kâselerin içine kadar ne varsa her şeyi hatta fenalaştığı anı bile anlatıyordu. Oysa Hüdavendiğâr'ın kendisi baştan aşağı göz olmuş, annemin o kiraz dudaklarına odaklanmıştı. Tekrar samimi bir havada hep beraber gülüştük. Fakat aniden Hüdavendiğâr'ın çehresinde ciddi bir hâl belirdi ve endişeli bir şekilde, "Hatun, aşçının gönlünü aldın mı bari?" diye sordu. Daha sonra, "Zavallının bir kabahati yok! Ben yıllarca Şam, Halep ve Bağdat'ta bulundum ve her gittiğim yerde, gördüğüm en şahane yemek koyun gözü çorbasıydı. Aşçı sırf siz beğenesiniz diye o zahmetli yemeği hazırlamıştı. Yaptıklarınızla kadıncağızı üzmüş olabilirsiniz, yarın bir bakın, eğer alınmışsa gönlünü alın" dedi.

Birdenbire aşçının o mahzun yüzü gözümün önüne gelmiş ve bu yeni babalığımın, böylesine ince düşünüyor olması beni hayretler içerisinde bırakmıştı. İnsanlık, dikkat ve merhameti soğuktan donmuş kalbime sıcak bir dalga gibi geldi. Dün, kediyi dizlerinin üzerine oturtmuş -ki bu evin en yüce mertebesi orasıydı- bugün ise gülmekten hiç kimsenin yüzüne bakmadığı mütehayyir bir aşçının mahcubiyetini paylaşarak kadına acı-mıştı. Bu adam, şimdiye kadar tanıdığım herkesten farklıydı. Belki de bana annemin yanında ayrı bir oda yaptırmadığı için onu affedebilirim, diye düşündüm. Giderek annemin kendini yitirdiği bu karasevdanın sırrını keşfediyordum.

Onu seyre dalmıştım ki aniden başını, bulunduğum tarafa doğru çevirdi. Onu izlediğimi fark etmişti. Başımı öne eğdim. Utancımdan kıpkırmızı kesilmiştim. Anneme baktığını zannettiğim bir anda bana hitaben, "Küçük hanım, senin dilin yok mu?" diye sordu. Hepsi gülmüştü, tabii bu gülmelerden rahatsız olmamıştım. Görsünler diye dilimi çıkartmak istemiş-tim ama henüz o kadar samimi olmamıştık. Hüdavendiğâr, "Tabii ki dilin var, biliyorum ama bir de senin ağzından duy-

mak istiyorum” dedi ve “Yeni dürdanemizin adı ne bakalım?” diye sordu. Annem endişeli bir şekilde bana baktı. Böyle anlarda bana bakınca sinir olurum hep. Başım öne eğik, kısık bir ses tonuyla, “Kimya Hatun” dedim. “Hatun isminizin bir parçası mı yoksa cenabı âlilerinizin kendine duyduğu saygıdan eklenmiş bir lakap mı?” diye sordu.

Yine hepsi gülmüştü ama bu sefer ben gülmemiştim. İlk kez birisi ismimi soruyordu. Bugüne kadar bana hep ‘Kimya Hatun’ diye seslenmişlerdi. Yardım diler gibi bakan gözlerim, sevgiyle beni izlemeye dalmış Alâeddin’in bakışlarına takıldı. Bir anda ne olduysa göz göze geldik. Bakışlarımız birbirine düğümlendi. Annemin sesi kulaklarıma geliyordu. “İsminin bir parçası ama bizler ona kısaca Kimya diyebiliriz. Hatun’u ise odanın dışında ona ekleriz” diyordu ve diğerleri de gülüyorlardı. Şemsettin ise oturduğu yerde sabırsızlanıyordu. Belli ki ondan da soru sorulmasını istiyordu. Kıskaç! Bir kere bile bana teveccüh edilmesine dayanamamıştı. Allah’tan kapı açıktı da sofranın gelmesiyle o dert ve sıkıntım da bitmiş oldu.

Yemek yeme faslı henüz bitmemişti ki Aya nefes nefese kalmış bir hâlde merdiven başında göründü ve bana aşağı gelmem için işaret etti. Hiç orali olmamıştım. Hüdavendiğâr ve çocukları odada oldukları için odaya giremiyordu. Babam gibi onlar üzerinde de tahakküm kurması için çok zamana ihtiyacı vardı, öyle kısa bir zamanda bunu başaramazdı. O, sevgili dostu annemden yani Kerra Hatun’dan başka bir Allah’ın kulundan çekinmezdi. Ben onu görmezlikten gelmiştim ama en sonunda annem onu görmüş ve Hüdavendiğâr’a, “Efendim, eğer izin buyurursanız Kimya gitsin, dadısı onu bekliyor da” dedi. O da sevgiyle bir el işareti yaparak gidebileceğimi söyledi.

Artık söyleyecek bir şey yoktu. Sadece Alâeddin bakışlarıyla ‘Kal’ diyordu. Galiba orada beni anlayan bir tek oydu. Belki o

da annesinin hasretine dayanamadığından birbirimizi böyle-sine anlayabiliyorduk. Kesinlikle gitmek istemiyordum. Biraz geçiştirmeye çalışmıştım ama herkes hiçbir şey olmamış gibi kendi işiyle ilgileniyordu. Annem soğuk bakışlarıyla beni aşağıya yollamıştı. Büyük ihtimalle beni yolladığı için de rahat bir nefes almıştı. Yirmi dört saat olmuştu yanımdaydım, kim bilir belki de haklıydı kadıncağız.

Aya'nın arkasından aşağıya nasıl indiğimi bir ben bilirim bir de Allah. Merdivenlerden kandillerin ışığı sayesinde az da olsa aydınlık görünen avluya indik. Avlu daha batkın ve daha ürkütücü görünüyordu. Aya mır mır eder gibi, "Hanımcığım, eğer dışarı çıkmak istersen veya bir ihtiyacın olursa bana haber ver, beraber çıkalım, zira burada ibrikten idrarlıktan eser yok ona göre. Hem Evcî'yi de mutfağa almışlar, yemek yapmakta bizlere yardım ediyor, gece olunca da mutfakta yatıyor, hani sana söyleyeyim de gece tek başına buralara çıkma, korkarsın sonra. Bunların yaşamı, yerden göğe kadar bizim yaşamımızdan farklı. Evin sarnıcı bile aşağıda merdivenlerin altında, mutfak-ğın karşısında. Şu cüssemlerle gündüz gözüyle bile oraya gitmeye kokuyorum, kaldı ki gece yarısı nasıl gideyim!" dedi.

O konuşuyordu ama benim kulağım onda değildi. Sinirden kulaklarıma kan dolmuştu sanki. Şimdiye kadar karşılaştığım onca olumsuzluğa dayanabilirdim ama en son duyduğum ve boğazımı bir kerpeten gibi sıkarak bu söze asla dayanamazdım. Kim Evcî'yi mutfakta yatırmaya cüret edebilir? Evcî benim halayığımdır, onun sahibi benim, başkası değil. Babam onu bana satın almış ve senedini de benim adıma yaptırmış. Herkes de bilir ki o ölene kadar benim emrim altında kalacaktır. Kim benim halayığımı başka bir işte kullanmaya cesaret edebilir? Ay'a, "Hemen şimdi gidip Evcî'yi buraya getireceksin tamam mı?" diye bağırdım.

Aya eliyle ağzımı kapadı ve beni kapısı açık bir odaya itti, sanırım o oda benim odamdı. Beni odaya çekmeyi başardıktan sonra kapıyı kapadı. Odada anneme ait üçlü gümüş şamdanı gördüm. Üzerinde yanan sadece bir mum vardı. Özel eşyalarımı sakladığım sandığım ve onun üzerinde de annemin bir çerçiden benim için satın aldığı ayna duruyordu. Bu tanıdık eşyalar, içimde bir tür güven duygusu oluşturunuyordu. Eşyalarımı getirdiği için gidip Aya'nın boynuna atılmak ve yüzünü öpmek istedim. Annemin şamdanını bana vermiş olmasına akıl sır erdirememiştim. Varisi olduğum hâlde, kendine ait özel bir eşyayı bana vereceğini hiç ama hiç beklemiyordum. Boğazımı sıkıan kerpeten açılmıştı sanki. Ama Evcı bir türlü aklımdan çıkmıyordu. Kararlı ve kesin bir şekilde Aya Hanım'a, "Ya gider Evcı'yi buraya getirirsin ya da ben tekrar yukarı çıkarım" dedim. Daha önce hiç karşılaşmadığım yalvarır bir ses tonuyla, "Hanımcığım, canım benim, neden anlamıyorsun, annen demedi mi onlar ne derse aynen yapın diye? Benim de içim kan ağlıyor ama katlanmak zorundayız. Annenin durumu zaten hiç iyi değil, bir de biz onu üzersek büsbütün yıkılır kadıncağız. Şimdilik biraz tahammül et, bakalım daha sonra ne olacak" dedi.

Her zaman yatağımın başucunda, kırmızı gül desenli firuze renkli örtüler içerisinde yatan Evcı'nın, şimdi o karanlık, kirli ve haşere dolu mutfakta yattığını düşündükçe nasıl rahat olabilirdim? Kim böyle bir destur vermiş olabilirdi? Bizim köşk haricinde, sarnıç ve mutfakların genellikle evlerin alt katında yapıldığını ve o tür yerlerin çocuklar için evin en ürkütücü mekânları olduğunu biliyordum. O gibi yerler aynı zamanda geceleri cinlerin cirit attığı yerler olurlar. Mutlaka Konya ahalisi odunluklar haricinde, mutfak denilen bu yerlerde en az bir kere cin görmüşlerdir. Birkaç gün önce kısa bir süreliğine de olsa esaretini unutmuş olan zavallı Evcı'nın

şimdi bu lanetli evin bodrum katında cinlerin esiri olması gerekiyordu.

Ne yazık ki ben ölümden korkar gibi karanlıktan korkuyordum yoksa karşımda yüksek sesle horlayarak uyumakta olan Aya'ya aldırış etmez, gider kendi ellerimle onu buraya getirdim. Onu getirmeme engel olan şey sadece karanlık değildi elbette. Başka şeyler de vardı. Mesela anneme verdiğim sözler, aynı şekilde öğle yemeğinde aklıma gelen o çıldırtıcı entrikalar ve bunun gibi daha birçok şey... Onun için Evcî'nin çaresiz, bu geceyi cinlerle geçirmesi gerekecekti; yarın ise ilk işim, onu oradan çıkartmak olacaktı. Vicdan azabı çekiyordum ama artık gece yarısı yapacak bir şey yoktu. Eğer dün aklıma gelmiş olsaydı annemle beraber düşünüp bir çıkar yol bulabilirdik; işte bu yüzden vicdan azabı duyuyordum.

İki gün boyunca Hüdavendiğâr'ın emriyle, annemin rahatlığı için merdiven altına yaptırılmış banyo ve mutfak kullanmıştık. Fakat Keremana bize oranın özel olarak annelere ayrılan bir bölüm olduğunu, dolayısıyla bundan sonra orayı kullanmamamızı ima etmişti. Bundan sonra haremî 'ayakyolu' kullanmamız gerekecekti. Yeni babalığının yaşam tarzı, Konya halkının yaşam tarzından farklı olduğu için, akıllıca ve tam bir hanımefendi olarak büyütölmüş annemin rahatı için ne gerekiyorsa yaptırmaktan kaçınmamıştı; Keremana ise annem için sağlanan imkânlardan, başka kimsenin yararlanmasına izin vermiyor bu konuda da işi bayağı sıkı tutuyordu. Belki kendisi de bu ayrıcalıklardan hoşlanmıyordu.

Ben bu evin her yerine alışabilirdim ama bu ayakyoluna asla! Orası kelimenin tam anlamıyla bir karabasandı benim için. Kesinlikle anneme de bir karabasan gibi görüldüğü için ona yeni bir abdesthane yapmak zorunda kalmışlardı. Bizim bağ evi dediğimiz o köşkün banyosunda, içerisinde sıcak ve

soğuk suların eksik olmadığı küçük havuzlar vardı ki sıcak suyu sıgır terslerini yakarak elde ederdik. Annem her gün o banyoyu kullanırdı. Bizler de yolun karla kaplı olduğu soğuk kış günlerinde, mermer hamama gidemediğimiz zamanlarda orada banyo yapardık. Tabii şehre gelerek mermer hamamda banyo yapmayı tercih ederdik; çünkü bizler için her hafta şehre gelmek bir curcunaydı, hamama gitmek ise tam bir şamata. Pikniğe gider gibi hamama giderdik. Hizmetçiler iki gün önceden bohçaları hazırlar, yiyecekleri ve götürülecekleri amade eder ve gün doğmadan önce hazırladıklarını arabacı ile hamama yollarlardı.

Hamama gideceğimiz günün gecesi mutluluktan uyuyamazdım. Ertesi gün ise kuş gibi hafif ve pir ü pak olmanın sevincini yaşıyordum. Aya Hanım, şöyle bir iki gün temiz kalabilmem için bahçede daha az dolaşmamı tavsiye ederdi. Ben ise ağaçları görür görmez tekrar toz toprağın içinde debelenir dururdum. Ama şimdi tüm bunlar bana, uzun yıllar önce yaşanmış gibi geliyor. Burada ise kokusu on metreden hissedilen, içinden benim gibi birinin rahatlıkla geçebileceği büyüklükte koca bir deliği olan, kapkaranlık bir ayakyoluna girmek zorundaydım. O ayakyolu kâbuslarımın kâbusu olmuş çıkmıştı. Sonraları Aya'nın da tavsiyesiyle karanlık çöktükten sonra sulu şeyler yememek, hakeza ateş ve suyla oynamamak için karar aldım. O gece tahammül ettim ve bedenimi hoş bir sabun kokusu veren yatağa, başımı ise sarı gülleri olan bir yorganın altında şiltesi atlas kumaştan yapılma bir yastığa koyarak uyumaya çalıştım. Hiç olmazsa yatağın bu temiz hâinden, birilerinin bizim için hizmetçilere hatırlatmada bulunduğu anlaşılıyordu. Belki de Aya Hanım'ın kendisi böyle ince düşünmüştü, kim bilir? Zira o nereye gidecek olsa derebeyliğini de oraya çeker götürürdü. Kendisi de bu odada yattığına göre mutlaka bu onun işiydi.

Ertesi gün, yeri ve göğü nurdan bir şeritle birbirine bağlayan o melekuti ezan sesiyle uyandım. Aya benden önce kalkmıştı. Beraber avludaki havuzun başına gittik. Uykumu tam alamamıştım, gözlerim kendiliğinden kapanıyordu. Birkaç uzun ve kısa karartı avluda durmuş, fısır fısır konuşuyordu. Belki de dua ediyorlardı. Sabah namazı, yabancısı olduğum bir şey değildi. Hatırlıyorum da Ramazan aylarında evimiz bir başka olurdu, herkes namaza kalkardı, ben de onlarla beraber namaza dururdum. Babam namaz konusunda kimseyi sıkmazdı, herkesi kendi hâline bırakırdı. Annem de zaten yeni Müslüman olmuştu.

Ramazan ayı Konya'daki birçok ev gibi bizim evimizde de manevi yönden güçlü, maddi yönden ise bereketli geçen bir aydı. Biz küçükler, büyüklere özenerek onlar gibi oruç tutardık. Ramazan ayında her yerden görünmez bir bereket fışkırırdı. Meyveler ve hoşafların yanı sıra mutfakta yazın üzümünü yiyebiliyor, kışın da çorbasını içebiliyorduk. O rengârenk sahur ve iftar sofralarından unutulmaz bir feyiz alıyorduk. Ama o zaman abdest almak için ibrik ve leğen getirir, önümüze koyarlardı ve bizler de rahat rahat abdestimizi alırdık. Oysa şimdi bu soğuk havuz başında oturmuş, abdest almaya çalışıyorum. Havuzda, kandillerin ışığı sayesinde sırtları parlayan balıklar görünüyor.

İsteksiz ve zoraki bir sabah namazı kılıp hemen kendimi yatağa atıverdim. Haremin, namazdan sonra uyuyan tek kızı bendim galiba; çünkü kadınlar namazdan sonra uyumazlardı ve her biri yapması gereken işlerinin başına geçerci. Kartaloz karıların yaptığı bir iş yoktu ama onlar da alıştıkları için uyuyamazlardı ve tek işleri sabahın bir köründe kalkarak onu bunu çekiştirmek, diğerlerinin işlerine burunlarını sokmak olurdu.

Tanrı'ya şükürler olsun ki bizi bir nevi yabancı gördükleri için odamıza girmiyorlardı. Bu durumun sürmesi için davranışlarımı gözden geçirmem gerekir, diye düşündüm kendi kendime. Birdenbire yavaş yavaş buradaki geleceğimi oluşturmaya çalıştığımı hissettim. Tanrı'm daha dün buraya gelen o küçük kızıdan ne kadar da farklıyım! İçimde toplanan akıllı bir akım uyanıyordu. Bu akım, umursamaz bir hâlde elimden düşen yelpaze gibi gittikçe benden uzaklaşan asi bir akımdı. Tüm o bağ evi hatıralarının tek tek bu yelpaze ile beraber benden uzaklaştığını görüyordum. Şimdi ise Konya'nın değerli müftüsünün üvey kızı, bu harem denen yerde tüm o garipliği ile yorgun ve isteksiz, kerpiç duvarlara yaslanmış; bulutların arasına girerek gözden kaybolabilmeyi düşünüyor.

Öğle namazını kıldıktan sonra haremın iç içe geçmiş büyük bir salondan müteşekkil mutfak bölümünde, sade bir şekilde yemekler yendi. Yemekten sonra üzerine ağırlık basan birçok kişi, o tatlı gündüz uykusuna dalmıştı; ben ise adet edindiğim gibi, herkes uyurken bahçede gezmek için odamdan çıktım. Yukarının kapısına açılan basamaklarda oturdum. Aslında tahammül edebilsem o avluyu arşınlardım. Fakat buna takatim yoktu çünkü kocakarıların o tafra burunlarından yükselen inişli çıkışlı horlama sesleri eyvanın dört bir tarafından duyuluyordu ve bu sesler, zaten gizemli olan avlunun gizem ve vahametini daha da artırıyordu.

Her şey ne kadar da kapalı ve anlaşılmaz görünüyordu. Avlu, üzerine vız vız eden arıların konduğu, yorgun ve solgun salkımları olan koca bir asma dalının üzerinde duruyor gibiydi. Kertenkeleler duvarların üzerinde güneşleniyorlardı. Sırtı maviye çalan yeşil renkli iri sinekler, havuzun kenarına kümelenmiş, su içiyorlardı. Kurutulmuş kırmızı gül demetleri, duvarlarda baş aşağı asılı duruyordu. Her şey bomboş bir yaratılışı temsil ediyor gibiydi. Duvarlarda asılı duran ve kokusu avluyu saran

o kırmızı değil de pembe güllerden bizim bahçede de vardı. Büyükbabamın o gülleri İran'dan getirdiğini ve bahçeye ektiğini söylerlerdi. O pembe güller bana tanıdık bir kokuyu, annemin kokusunu hatırlattıkları için sevinmiştim; zira en azından o yabancı avluda tanıdık bir nesneyle karşılaşmıştım.

Havuz kenarında benden daha garip görünen bir taş parçası beni kendine çağırıyordu. Yanına gittiğimde üzerinde aslana benzeyen bir hayvan figürünün olduğunu gördüm. Belki de bu taş yüzyıllar önce bu evin sahibi olan Rumlara aitti. Buralardan gittiklerinde ise çok ağır olduğu için ne yapmışlarsa kendileri ile beraber götürememişlerdi galiba. Keşke dile gelip konuşabilseydi. Onu sevmiştim. Yıllardır sabretmiş ve ağaçların gövdesine tutunarak ayakta kalmayı başarmıştı. O soğuk taşın gözleri parlıyor gibiydi. Üzerine oturduğumda tarif edilemez bir huzur duydum. Onunla iyi arkadaş olacağımızı hissettim. Eğer bu duvarlar, bir parça gökyüzü görmek için insanın boynunu yormayacak kadar yüksek olmasaydı ve Evcî'yi tekrar bana verselerdi belki bahtımın şehzadesi gelip beni bu kaleden kaçırana dek bir iki yıl burada kalmaya güç yetirebilirdim. Acaba şehzademin atının eyerine binerek buralara elveda diyebilecek miyim? Tabii ki binecektim; annem bana söz vermişti bu konuda, o hiçbir zaman yalan söylemezdi.

Sultane havuzun kenarında durmuş, balıklarla oynuyordu. O uzun tüylü kuyruğu bir bayrak gibi sallanıyordu. Derken birdenbire huylanmaya başladı ve o iri yeşil gözleriyle bana ve sonra da yerde hareket eden gölgeye baktı. Damda duran birinin gölgesinden korktuğunu anlamam pek uzun sürmedi. Medresenin damından biri bizi izliyordu. Kim olduğunu görebilmek için geri geri gittim, tam bizi izleyen bir erkek başı görmüşken Sultane'nin çılgılığıyla beraber olduğum yerde havaya sıçradım. Meğerse Sultane'nin kuyruğuna basmışım. Uğursuz hayvan, her zaman ayak altında dolaşır, başka da bir

işe yaramaz zaten! Tekrar medresenin damına baktığımda geç olmuştu ve ne yazık ki kimsecikleri görememiştim. Fakat yorgun bir öğleden sonra, onu dama beni de avluya iten ortak bir noktamız olduğundan kuşku duymamıştım; ‘kararsızlık’ evet kararsızlık ikimizi de uyutmamıştı ve beni avluya onu da dama çıkartmıştı.

Mutfaktan zayıf da olsa tabak ve çanak sesleri geliyordu. Evcî’nin orada olduğundan neredeyse emindim ama o ürkütücü kara pencerelerin, mezar gibi bodrum katına bakmasından korkuyor, içeri göz atma cesaretini kendimde bulamıyordum. Orada beni nelerin karşılayacağını bilmiyordum yoksa kesinlikle inerdim. Belki de Evcî orada değildi. İçimdeki bu kuruntulara bir son vermek için kalkıp odama gittim. Oda, Aya’nın horultularıyla dolmuş taşıyordu. Yüzükoyun yatağa attım kendimi. Nevresimi üzerime çektim ve yastığı başımın, ellerimi de yastığın iki kenarı üzerinde tuttum. Hiçbir şey görmek, duymak ve hissetmek istemiyordum. Düşünmek bile istemiyordum. Bugünlerde düşünceler, dut bağını yiyen haşereler gibi dimağımı yiyip bitiriyorlardı zaten.

Sonbahar olmasına rağmen havalar hâla çok sıcaktı. Sıcak hava insanın tembelliğine tembellik katıyordu. Kendi kendime, “Hayır böyle olmaz, eğer bu şekilde boş boş oturmaya devam edersem iki yıla kalmaz çıldırır giderim, bir şeylerle uğraşmak lazım” dedim. Akşama doğru Aya’nın izni olmaksızın kendimden cesaret alarak yukarıya, annemin yanına çıktım. Büyük holün kapısı her zamanki gibi açıktı. Fakat annemin odasına gitmek için geçtiğimiz ara kapı kapalıydı. Kapının sol tarafında aşağıya doğru inen ve küçük bir kapısı olan karanlık bir koridor vardı. Orayı ilk kez görüyordum. Burası medreseye açılan kapı olsa gerek, diye düşündüm. Şemsettin’in odası da bu koridorun sonunda olmalı, dedim kendi kendime. Zavallının durumu da benim durumumdan iyi sayılmazdı hani. Kar-

deşimle beni neden bir odaya vermiyorlardı, anlayamıyordum. En azından kardeşimle beraber kalırdık.

O koridordan Şemsettin'in odasına doğru gitmek istedim ama çok karanlıktı. O yavru kırlangıçlar olayından sonra karanlıktan korkmaya başlamıştım. Ne zaman karanlıkta kalsam başımın üstünde uzun gagasıyla gözlerimi oymak isteyen bir kuş varmış gibi hissediyordum kendimi. Gidip gitmemeye karar verememiş, bir an duraksamıştım. Eğer ara kapı açık olsaydı anneme giderdim ama ne yazık ki kapalıydı. Belki de Hüdavendiğar oradadır diye düşündüm. Belki birazdan açılır, diye en son basamakta oturup beklemeye başladım. Çok geçmemişti ki ara kapı açıldı. Şemsettin'in oradan çıktığını görünce kıskançlıktan vücudum alev alev yandı. O yalaz alevlerin şulesi ise kardeşimin gömleğini değil, annemin eteğini sarmıştı. Beni bu duruma düşüren kendisiydi çünkü. Şimdilerde sadece oğlunun üzerine titriyordu. Şemsettin'e aldırış etmeden kendimi açılan kapıdan içeri attım. Annem beti benzi solmuş bir hâlde sedirin üzerindeki yastıklara yaslanmış oturuyordu. Yemek yiyemediği için bembeyaz kesiliyor, her geçen gün biraz daha zayıflıyordu. Akli karışmış bir hâlde bana baktı; bakışları, bana söyleyeceklerini unutturmuştu. Bu vakitsiz gelişime bir bahane uydurmak için zihnimi kurcaladım ama aklıma bir şey gelmedi.

Annem yerinden doğrularak kısık bir sesle, "Kimya'cığım bir şey mi oldu?" diye sorunca ben, "Anne, buraya geldiğimden beridir Evcî'yi görmedim. Onu hemen bana getirmelerini söyle lütfen!" dedim. Annem hayretle, "Vay vay vay... Ne zamandan beri Evcî senin için bu kadar değerli olmuş böyle?" diye sorunca sinirlerim tepeme çıktı. Boşalırcasına, "Çünkü o benim halayığım, başkasının değil, tamam mı?" diye bağırdım. Annem, bu isyanımın onda yarattığı şaşkınlığa hâkim olmak istercesine sekteye uğramış bir ses tonuyla, "Tanrı onu sana

bağışlamış, tamam kabul ediyorum ama şu birkaç gün biraz işi var. İşleri bittikten sonra sana getirmelerini söylerim” dedi. Annem, sadece bu konu için yanına geldiğimi zannetsin diye biraz da şımarıklıkla, “Hayır, ben onu şimdi istiyorum, şimdi getirmelerini istiyorum, anlıyor musun?” diye bağırdım. Bu çıkışma canı sıkılmıştı, beni yanına çağırarak, “Gel, şuraya bir otur hele de konuşalım” dedi. Yanına gittim ve gösterdiği yere oturdum. Başladı konuşmaya:

“Kimya! Bak yavrum, birincisi bana verdiğin sözleri unutma. İkincisi ise Evcî bir an önce Müslüman olmalı. Çünkü bunlar, onun, kâfir olduğu için necis olduğuna inanıyorlar. Onun için Müslüman olmadıkça aramızda yaşayamaz, filan diyorlar” dedi.

Ben bu dediklerini anlayamıyordum. Ne demek istiyordu, bilmiyordum. O güne kadar herkesin yeni veya eski Müslüman olduğunu zannediyordum. Onun için anneme sordum:

“Kâfir ne demektir?”

Canı sıkılmış bir hâlde cevap verdi.

“Tanrıtanımaz demektir.”

Fakat ben o güne kadar birçok kez Evcî’nin Tanrı adına yemin ettiğini duymuştum. Hatta kızcağız, Tanrı’ya dua bile ediyordu. Annemin sıkıntısının bende yarattığı endişeyle sordum:

“Peki, ne yapması gerekiyor? İşleri kaç gün sürer?”

Annem:

“Unutma ki o bir cariyedir ve her şeyiyle bizden farklıdır, farklı olmalıdır. Müslüman olması da biraz uğraştırabilir.”

Tam neden uğraşırsın, diye soracakken durumu fenalaştı ve karnını tutarak yanında duran kaba eğildi.

Korkmuştum ve olduğum yerde, bu kimsesizlik berzahında yegâne dayanağım olan o zayıf varlığa bakıyordum. Yorgun

argın başını arkasındaki yastığa dayadı ve gözlerini yumdu. Gören, bedeninde can kaldığına inanamazdı. Orada ne kadar oturmuştum, bilmiyorum. Sorumsuzluk ve bağımsızlık duyguları, hareket etme iradesini benden almıştı.

Kalkacak olsam nereye gideceğimi bilmiyordum. Bildiğim tek şey, o odada istenmediğimdi. Fakat hiçbir şey düşünmeden annemin yanında kalmaya devam ettim ve gözlerimi, bilerek veya bilmeyerek kapattığı gözlerine diktim. Aradan epey zaman geçmişti ki Aya'nın hım hım eden nefes alış ve alışları beni kendime getirdi. Aya, dikkatle odaya girdi. Etrafı gözüyle şöyle bir kontrol ettikten sonra başıyla bana dışarı çıkmam için işaret etti. Yanına gittiğimde, daha önce kendisinde hiç görmediğim bir öfkeyle bileğimden tutarak beni arkasından çekiştirerek aşağıya indirdi. O kadar korkmuştum ki ona karşı gelememiştim. Odaya vardığımızda ise kapıyı kapattı ve bileğimi bıraktı. Öfkeden boğazım düğümlenmişti. Sandığın üzerine oturarak gözlerini kapadı. Biraz soluklanmak istiyordu galiba. Daha sonra üzerine atlamayı bekleyen bir kaplan gibi karşısında duran bana baktı ve o tombul işaret parmağını yüzüme doğru tutarak, "Bu son olsun Kimya Hanım! Eğer bir daha başını öne eğer, annenin yanına çıkarsan görürsün! Bundan sonra ne zaman oraya gitmek istersen önce bana haber vereceksin, anladın mı? Uygun olursa çıkarsın, olmazsa çıkamazsın. Tüm evi altüst ettim seni bulmak için, biliyor musun? Fakat bu kadar da nezaketsiz olacağını tahmin etmemiştim" dedi.

O güne kadar, hatta ölü kırlangıç yavrularını İlyas'ın elinde gördüğümde bile o denli karamsar olmamış ve o derece canım sıkılmamıştı. Anneme verdiğim söze sadık kalmanın ne kadar zor olduğunu daha yeni anlamıştım. Gerçi Aya her zaman dış geçirmesini bilen, acımasız, ceberut bir kadındı ama bana karşı gösterdiği bu son davranış, tahammül edilebilir cinsten

değildi. Hele bir de böylesine kimsesiz, tek başıma kaldığım bir sırada... Bağ evinde Evcî ve diğerleri ile konuştuğu gibi, benimle de emrivakî konuşmuştu. Belki de benim dertli gön-lüm veya diğer sezilerim onu böyle betimlemişti. Fakat her ne olduysa olmuş, içimdeki hiddet kora dönüşmüştü. Eğer ortam uygun olsaydı hıçkırıklarla ağlayarak yukarı çıkabilir ve bu küstah kadını anneme şikâyet ederek ona gününü göstere-bilirdim. Ama artık o günler yoktu. Benim tanıdığım o anne-kız, gölgeler vadisine giderek gözden kaybolmuşlardı. Anne filan kalmamıştı artık. O yukarıda hasta yatan kadın, benim için hiçbir şey yapamayacak kadar güçsüzdü. Belki de tüm bu giriftarlıklar, onun yüzünden başıma gelmişti. Aptal kafam, bir de ona akıllı kız olmak için söz verdim! Hayır, iyi bir kız olmak istemiyordum. O yüz kiloluk kantara nasıl saldırdım, bilmiyorum. İri cüssesini sandığın üzerinden yere attım ve çul gibi üzerine abanarak yumruk yağmuruna tuttum onu. İlk kez bu denli barbarlaşmış ve bu barbarlığımdan da zevk almış-tım. Bunlardan hakkımı kendim almalıydım. Biçare neye uğ-radığını şaşırmıştı. Gözlerinden yayılan hayret, yüzünün her tarafına dağılmıştı. İri göğüsleri, yayvan bir hâlde yayık gibi sallanıyordu. Elleri ile yanaklarını tutmuş durmadan, "Vur, vur, ellerine sağlık, vur! Aferin, bir vurmadığın kalmıştı, onu da yaptın sonunda" diyordu.

İkimiz için de dehşet anlarıydı. Yanaklarından akan yaşla-rı görmüştüm. Ben de öfkenin şiddetinden ve yaptığım hata-nın verdiği huzursuzluktan ağlıyordum. Gözyaşlarım zaten iki gündür göz kapaklarımın arkasında böyle bir anı bekliyordu. Ardından benim için Aya'nın kilolu kollarından başka bir sı-ğınak olmadığını anladım, kendimi kollarına atarak ellerimi boynuna doladım ve hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladım. O da yavaşça ellerini yüzünden kaldırdı ve beni bağrına bastı. İkimiz birden ağlayabildiğimiz kadar ağladık. Bedenlerimiz, ortak

dertlerimizi, aşırı titreyişlerle aralarında paylaşıyorlardı. Burnumu, başındaki tülbendi ile yavaşça sildim ve içinde barındırdığı sırlar dünyasına yol bulmak için doğan bu fırsatı kullanarak, “Aya bacı! Annemin nesi var? Neden bu kadar hasta? Hiçbir şeyi yoktu, sapasağlamdı. Onun için endişeleniyorum. Bağ evimize dönemez miyiz? Belki de buranın havası, suyu ona yaramamıştır, hı?” dedim ve tekrar ağlamaya başladık. Gözlerinden, üzerime merhamet yağmurları boşaldı. Hâlime acı-mıştı ama sorularıma cevap vermeden ustaca elimden kaçmaya çalışıyordu. Başındaki tülbendi açtı ve öfkeyle dövünmeye başladı. Derken ansızın aklına yeni bir şey gelmiş gibi yüz ifadesi değişti ve demin yüzüne yansıyan o merhamet duyguları bir anda silinip gitti. Çarşı pazar karıları gibi, “Kim demiş annen hasta diye, hiçbir şeyi yok. Aşermek ne zamandan beri hastalık oldu? On güne kadar hiçbir şeyi kalmaz” dedi. Aya ilk kez benimle böyle ciddi konuşmuştu. Öyle görünüyordu ki o da anneme kızgındı.

‘Aşermek’ demek, annemin bir başka çocuğun daha annesi olacağı anlamına geliyordu. Bir bu eksikti! Aya’nın kollarına yapıştım ve afallamış bir ifadeyle, “Bu kadar çabuk mu?” diye sordum. Aya maskara edercesine, “Bunun erkeni, geçi yok kızım, bir gecelik iş” dedi. Sonra da aniden bir suç işlemiş gibi ağzını tutarak, “Yani Tanrı dilerse olur, neden olmasın... Tanrı için bugünün yarının anlamı yok ki anacığım! Dilediği anda olur, bize lafı bile düşmez” diye ekledi. ‘Bize lafı bile düşmez’ konusunda haklıydı. Tanrı’nın ilahi iradesi hususunda, bize laf düşmeyeceğini iyi biliyordum, hem de çok iyi. Bu irade değil miydi şu an dünyamı altüst etmek isteyen?! Tabii ki altüst olması gerekiyorsa altüst olacaktı. İşte ilahi irade buydu! Kimse de önünü alamazdı. Annemden sormak isteyip de sormadığım soruları Aya’dan sormak istemiştim, çünkü sırları ifşa ettirmem için uygun bir zaman yakalamıştım:

“Aya Hanım’cığım! Annem bana ‘Evcı’nin Müslüman olması biraz zaman alır’ dedi. Müslüman olmanın süresi mi var? Varsa ne kadar bir süre bu?” diye sordum.

Tahminim doğruydu, Aya önce kapıya doğru baktı sonra da bana dönerek alçak bir sesle, “Birkaç gün sabretmesi gerekir. Tellâk Ayşe ziyarete gitmiş, döndükten sonra onu sünnet ettirecekler. Sünnet olduktan sonra Müslüman sayılır artık” dedi.

Sünnet iki-üç hafta düğün dernek demekti. Şemsettin’in bağ evindeki sünnet merasimini asla unutamam fakat her ne kadar zihnimi zorladıysam da kendi sünnet merasimim diye bir şey hatırlamıyordum. Duyduklarım karşısında nasıl görünmüşüm bilmiyorum ama Aya yanıma oturarak bazı şeyleri bana izah etmek zorunda hissetmişti kendini. Gözlerinde, dert ortağına üzülen bir ifadeyle yanıma gelerek, “Kimya Hatun! Bak kızım, şu dünyada henüz senin bilmediğin birçok şey var. Bu kadar korkman yersiz. Zor bir şey değil. Beni de kızken sünnet ettirmişler. Zavallı anneciğim, çok korkmuştu. Haklıydı, çünkü o güne kadar böyle bir şey görmemişti. Aslen Rum’du. Babam ise Arap’tı. Bilirsin, Araplar kızlarını sünnet ettirirler. Birazcık acır, sonra da hiçbir şey kalmaz, hemencecik geçer, sonra da unutursun, aklına bile gelmez. Karşılığında ise bir ömür boyu şeytani heveslere kapılmıyorsun. Bak aynen benim gibi. Böyle si daha iyi. Çürüyen dişi çekmelisin ki dert çekmeyesin. Hem çürük dişi çekince bir ömür ağız kokusuna katlanmaktan da kurtulursun” dedi.

Aya’nın bu açıklamaları sıkıntımı ikiye katlamıştı. Bu söz lere mantıklı bir gerekçe bulamıyor ve sormadan da edemiyordum:

“Aya bacı! Ne diyorsun, anlamıyorum. Evcı’nin sünnet olmasının Müslümanlıkla, çürük dişle, annen babanla ne alakası var?”

Yine sorularımdan kaçmaya çalışmıştı. Bu sefer başındaki tülbendi açarak:

“Kimya Hatun! Son zamanlarda bayağı soru sormaya başladın sen. Sana bir şey anlatanı da bin pişman ediyorsun hani. Ben nereden bileyim kızım? Sabret, büyüyüp evlenirsen kocandan sorarsın” diye çıkıştı.

Yine bir şey anlamamıştım. Aya’nın her cevabı, zihnimde yeni sorular doğuruyordu. Başka bir soru sormak için ağzımı tam açacakken şahin gibi kıvrak bir hareketle yerinden kalktı, “Şimdi gitmem gerek, dünya kadar işim var. Seni bulmak için iki saat her tarafı allem kulem ettim. Sonra da bir kargaşaydı kopardın başımıza. Şimdi de oturmuş soru üstüne soru soruyorsun. Cevap verecek olsam işler öylece kalır” dedi ve odadan çıkıp gitti.

Olduğum yerde uzandım ve gözlerimi tavandaki kara derzlerle diktim. Derzlerin içinden bir yılan çıkıp üzerime düşecek diye o kadar çok korkuyordum ki! Bizim evin tavanı baştanbaba resimli ve süslü yontma ağaçlardan yapılmıştı. Saatlerce üzerindeki resimlere bakar, hayaller kurardım. Şimdi ise bu kara derzlerin altında nasıl dayanacaktım?

Birkaç gün geçtikten sonra Şemsettin’in mürebbiyesi Lala’yı bağ evinden getirip medresedeki yeni yerine yerleştirdiler. Bu haber, o kapalı duvarlar arasına sıkıştırılmış benim için büyük bir kıvançtı. Onun gelişi haftanın en az üç gününü benim için anlamlı kılmıştı. Yani haftanın üç günü uykudan uyandığımda, en azından ne yapacağımı bilir hâle gelmiştim. Çünkü Lala haftada üç gün Hüdavendiğar’ın kütüphanesine gelerek bizlere ders vermeye başlamıştı. Öyle bir iki saatlik filan ders değil, akşama kadar süren uzun uzun dersler...

Artık kafamda dersten nefret etme gibi bir düşünce de kalmamıştı. Hele hele ergenlik çağındaki bir kıza ders vermesi

için istihdam edilmiş bir erkek muallimin evde olmasına inanamayan ve böyle bir şeyi kabullenemeyen bir yerde böyle düşünemezdim tabii ki. Allah'tan annem itirazlara karşı gelmiş ve Lala'nın bizlere bu evde ders vermesinde ısrar etmişti. Artık hayatımın tek gezintisi bu dersler olmuştı. Arapça ve Farsçanın yanında kıraat, fıkıh, usûl, sarf, nahiv dersleri de görüyorduk. Bazen kolay olurdu, bazen zor fakat o bol zamanlarımı öldürmek için bulunmaz bir fırsattı benim için. Özellikle Lala'nın inşirah bulduğu anlarda Kelile ve Dimne'den hikâyeler anlattığı dersler çok hoş olurdu. Bazen farenin, kaplumbağanın, ceylanın, aslan ve tavşanın maceralarına kendimi o denli kaptırıyordum ki nerede olduğumu unutuyordum. Ders sona erdiğinde ise "İşte, gerçek cehenneme geri dönüyoruz" diyordum kendi kendime.

Her ders bitiminde aşağıya inmeye üşeniyor olmam, ruhumu paramparça eder ve beni ne yapacağını bilmez bir hâle getirirdi. Ders olmadığı günler ise zaman geçmek bilmiyordu. Vakit o kadar yavaştı ki bazen zamanın o çukur avluda tutsak olduğunu ve ilerleyemediğini düşünüyordum. Asıl korkum ise akşam saatleriydi. Güneş, günün son ışıklarını haremın yüksek duvarları üzerinden avluya yansıttığında ruhum, yüreğimde başı yeni kesilmiş bir tavuk gibi kendini bir sağa bir sola vururdu. Özellikle o yaşlı budala gelip odasının önündeki basamaklarda oturarak ağzını açtığı günler hiç çekilmiyordu. Bağıra bağıra konuşuyordu. Sesi sanki ölüm vadisinden geliyormuş gibi korkutuyordu insanı. Gören de kızının ölümüne ağıt yakıyor, zannederdi. Bu kadın mahlûkatın en garabeti, en kötü ahlaklısı ve en şom suratlısıydı. Herkese ve her şeye karşıydı. Huyu, çehresi ve o kartal gözleri el birliği etmişçesine hareme ve haremdekilere öyle bir bakıyorlardı ki kapı ve duvarlar bile o bakışlardan kaçıyor gibiydiler. Hüdavendiğar'a olan yakınlığımız ve annemin metanetli dav-

ranışları sayesinde bizlere müdahale etmeye cesaret edemiyordu ama Evcî'nin necis olduğu fetvasını veren ve "Ancak Müslüman olduktan bir ay sonra mutfaktan çıkıp yukarıya gelebilir" diyen de oydu. Halayığımıza duyduğum ilgiye aldırış etmeden Aya'nın ve halayığımın temizlik ve mutfak işlerinde diğer hizmetçilere yardım etmeleri desturunu veren de oydu. Akıllı sıra böyle yapmakla damadının yeni evliliğinden doğan fazla işleri hafifletecekti. Zaten bizim emektar hizmetçilerin gelmesini istememiş, "Yerimiz yok" diyerek bahane getirmemiş miydi? Aya'nın dediğine göre, annemin özel hizmetçilerinin eve getirilmesiyle haremdeki sultasına son verilmesinden korktuğu için buna karşı çıkmıştı.

O, Hüdavendiğâr'ın kaynanası ve çocuklarının nenesiydi. Hüdavendiğâr'ın babası Sultan Veled gibi Belh'ten gelip Konya'ya yerleşen ailelerden birine mensuptu. Hüdavendiğâr genç eşinin ölümünden sonra onu haremde barındırmış, böylelikle ona vefa borcunu ödemişti. Hatta annemle evlendikten sonra, onun harem reisi olarak kalmasına bile itiraz etmemişti. Oysa o kendine 'Başkera' lakabını vererek evin tek sorumlusu olduğunu sanıyordu ve genç kızının ölümünden henüz bir yıl geçmemişken damadının başka bir kadınla -annem gibi bir kadınla- evlenmesine, yeni gelinin, kızının yerini almasına tahammül edemiyordu. Kızı hayattayken Hüdavendiğâr eşiyle pek fazla ilgilenememiş, yaklaşık on yılını gurbette geçirmiş ve kadın onu birbiriyle anlaşılamayan iki erkek çocukla baş başa bırakarak hayata veda etmişti. Şimdi ise ilim öğrenmeye ve öğretmeye her şeyden daha çok önem veriyordu.

Peki neden ikinci kez bu kadar çabuk evlenmişti ve bu yeni eşine bu kadar bağlanmış, ilk günden onu hamile bırakmıştı? Yeni eşi ise artık sadece ağıt yakıyordu ve tek dert ortağı ise Hüdavendiğâr'ın çocuklarının dadısı Keremana Hatun olmuştu. Keremana ise üzerlerine titreyerek çocukları büyüttmüştü

büyütmesine ama şimdi onların anlaşmazlıkları arasında günden güne eriyordu kadıncağız. Artık onlara söz geçiremiyordu, sadece direkt neneden aldığı emirleri uygulamak zorundaydı. Haremin diğer kadınları ise daha çok Hüdavendiğâr'ın sefer dönüşünde beraberinde getirdiği hizmetçi ve cariyelerdi. Aynen birer ruh gibi yaşıyorlardı. Zaten birçoğu sadece açlıktan ölmesin diye orada tutuluyordu. Sonraları genel olarak Hüdavendiğâr'ın kadınlardan hoşlanmadığını -tabi her kadın değil, mesela annem ve Şeyh'in ilk eşi bundan müstesnaydı- öğrendiğimde şaşırmamıştım. Çünkü ömrünü, bu ruh gibi yaratıkların arasında geçirmiş; varlıkları hasret, zarar ziyan, dert ve nefretten gayri bir yarar sağlamamış bu şahsiyetleri gören birisinin kadınlara ilgi duymaması gayet doğaldı. Yaşamında olumlu rol oynayan bazı kadınlara tabii ki saygı gösteriyordu. Mesela Keremana Hatun'a, anneme ve birkaç istisnai kadına daha saygı gösterdiğini gözlerimle görmüştüm.

Aya, Keremana Hatun'dan, Hüdavendiğâr'ın önceki eşi Gevher Hatun'un 'saygıdeğer eşine duyduğu mutlak aşka rağmen talihsiz bir kadın' olduğunu duymuştu. Evliliğinin ilk on yılını derbederlikle geçirmiş, o şehir senin bu şehir benim diyerek nihayet Arz-ı Rum'a gelmiş, ömrünün geri kalan sekiz yılını ise yalnızlıkla ve birbiriyle anlaşılamayan iki erkek çocuğuyla, mahbubundan uzak geçirmek zorunda kalmış ve en sonunda ise amansız bir hastalığa yakalanarak vefat etmişti. Öldüğünde ise sadece otuz yaşındaymış. Sevgili eşi ise o sıralarda Şam ve Halep'te ilim tahsil ediyormuş. Yaşlı nene 'Mami' kızının kahırdan öldüğüne inanıyordu. Çünkü eşinden uzak kalmaya ve onca zahmete katlanarak birbirini sevmeyen iki çocuk -ki sonra onları da ilim öğrenmeleri için kendisinden ayırmış ve Şam'a göndermişlerdi- yetiştirmesine rağmen yavrularının ayrılığına dayanamamıştı. Her zaman gencecik kızının ölümünden söz eder, ağlar, ah vah eder ve ona buna lanet ederdi. Gerçi

haremdeki herkes onu anlamaya çalışıyordu, hatta her saat ve her an minber, meclis, ders ve vaazlara daha çok yoğunlaşan ve bu kadınların içerisinde teneffüs ettikleri harem denen bu evi her geçen gün daha çok zehirli gören Hüdavendiğar bile onu anlıyor ve hakkına riayet ediyordu.

Nar yaprakları havuzun etrafındaki küçük sütunlar gibi sararmaya başlamıştı ve bu, belki de bize zamanın geçtiğini hatırlatan tek nişaneydi. Burada yenilik denen her şey yok olmayı bekler o kadar. Harem ahalisi için asıl kızılca kıyamet eve bir terzi, bir kadın berberi veya komşulardan tanıdık bir sima geldiğinde kopardı... Ben ise uzun bir süre boşu boşuna, bugün hoş veya nahoş bir hadise olacak umuduyla sabahın köründe yataktan kalkmışım. Hamama gitmek bile o günlerde -ki oyalanmak için iyi bir fırsattı ve kelimenin tam anlamıyla bir curcunaydı- surat asmayı vazife edinmiş karıların yüzünden okunuyordu. Bu evin adap dairesi içerisinde ise istediğin zaman karanlık bir köşeye çekilerek vird ve dua ile meşgul olmak, istiğfar elini Tanrı'ya açarak bağışlanma dilemek, sürçü lisandan kaynaklanabilecek en küçük hatadan bile sakınmak zorunluluğu vardı. Yoksa Allah korusun; cehennem, saçından kancalara asılma, kuyulara atılma, akrep ve yılan sokmaları seni bekliyordu. İşte onun için gezmeye tozmaya pek zaman kalmıyordu.

Lala, o günlerde Şemsettin'i manevi olarak bazı şeylere hazırlamak için birçok kez korkuyla bulandırılmış bir ruh hâlinin, umudun sarı başaklarla dolu tarlasında asla yeri olmayacağını söylemişti. "Korku, içinde sadece karayılanların, yalan, döneklik ve alçaklığın görüldüğü bir vahadır" demişti. Onun için ben canım pahasına bile olsa bir şeyden korkmamaya karar vermiştim. Sadece karanlıktan korkuyordum, onun için de yapacak bir şey yoktu.

Harem cuma günleri, haftanın diğer günlerine nispeten daha coşkuluymdu. Sabahın erken saatlerinden itibaren mut-fakta, cuma namazından sonra Hüdavendiğâr tarafından medrese öğrencilerine ve cemaate verilecek öğle yemeği için hazırlıklara başlanırdı. Dediklerine göre cuma günleri verilen bu yemek, genç yaşlı dünyanın dört bir tarafından gelerek Hüdavendiğâr'ın derslerine katılan ve medresesinde din eğiti-mi almak için küçük hücrelerde yaşamak zorunda kalan öğren-cilerin haftadan haftaya yedikleri en iyi yemektir. Öğrencilerin tüm harcamaları, medreseyi kuran Hüdavendiğâr'ın rahmetli babasından kalan vakıf mallarından karşılanıyordu. Sayıları az da olsa bazı mümin ve vefakâr hayırseverlerin de katkısı olu-yordu. Konya pahalı bir şehirdi ve böyle pahalı bir şehirde üç öğün yemek vermek, medresenin masraflarını ve müderrislerin aylığını temin etmek oldukça güç bir işti.

Hüdavendiğâr, kendi ihtiyacına aldırış etmeden medrese-nin cari hazinesine yardım etmekten kaçınmazdı. Zaten o evin son derece sade kalması da bu yüzdendi. Cuma günleri aile fertleri olarak kahvaltıyı yukarıdaki büyük salonda Hüdaven-diğâr ile beraber yapardık. Çünkü cuma günleri evden daha geç çıkarlardı. Kahvaltıdan sonra ise cuma namazı için evden ayrılırlardı. Namazda erkekler avluda, bayanlar ise sokaktan görünmeyecek şekilde damda otururlardı. Kadınlar namazdan sonra oldukları yerde oturur ve Hüdavendiğâr'ın darbı meselli, şiirli vaazını dinlerler, daha sonra da yemek dağıtmak için ke-yifle aşağı inerlerdi.

Dam, harem sakinlerinin dış dünyayı seyredebildikleri tek yerdi. Dünyaya dair ne biliyorlarsa hepsini bu damda öğren-mişlerdi. Sultanların geliş gidişini, zafer veya yenilgi haberle-rini, düğünleri, taziyelele, baharı, kışı ve daha sayamadığım birçok şeyi, bu çıkmak için karanlık merdivenlerini kullan-mak zorunda kaldığımız damda öğrenmişlerdi. Merdivenleri

karanlıktı, hem de çok karanlık, etrafıma bile bakmaya cesaret edemediğim kadar karanlıktı. Arzularımdan birisi de ya herrû ya merrû diyerek sözünü ettiğim bu dama çıkıp etrafı izlemektir.

Cuma namazından hemen sonra talebelere ve sabahtan medresenin kapısında birikmeye başlayan savaş mağduru fakirlere yemek dağıtılıyordu. Fakat Hüdavendiğâr genellikle cuma günü öğle yemeğini Sultan Keykubat'ın özel divanhanesinde, şairler ve âlimler için özel kurdurduğu sofrada yerdi.

Öğleden sonra ise hepsi yorgunluktan bir köşeye cansız düşerlerdi. En ilginç olanı ise akşam ezanından yatma vaktine kadar Hüdavendiğâr'ın zamanını aile efradı ile beraber geçirmesi. O, her gün bu vakitlerde bir davette olurdu, kimse onu hafta içi bu saatlerde evde göremezdi. Ya bir vaazda olurdu ya da bir mecliste ama cuma günleri tüm ısrarlara rağmen asla bir yere gitmez, cuma akşamlarını ailesine ayırırdı. Ailesinin az da olsa kendisiyle zaman geçirmeye hasret kaldığını bildiği için bu prensibinden asla taviz vermez, aile fertlerinin birbirine olan bağlılığının kendisine bağlı olduğunu, dolayısıyla bu konunun öyle yabana atılır bir konu olmadığını iyi bilirdi. Onun için, medrese ve şehir ahalisinden kimselerin ısrarlı davetlerine rağmen bizimle kalmayı tercih ederdi. Bizimle olduğu saatlerde ise esprileri, sevgi ve şefkatiyle hepimizin ilgi odağı olurdu. Bazen de bizimle dertleşmek zorunda kalırdı. Tüm o yorgunluğuna rağmen pür dikkat derdini dillendirene kulak verir, sonra da yerinde nasihatlerle karşısındakini tamamen ikna ederek günlündeki derdi kederi giderirdi. Konuşma arasında sözlerine örnek vermek istediğinde ise hiç duymadığımız hikâyeler anlatırdı bize. O kadar hikâyenin bir insan beynine sığmasına akıl sır erdiremiyordum ama itiraf edebilirim ki dinledikçe haz aldığımız hikâyelerdi bunlar.

O, Rum, İran, Şam ve daha birçok yerde tatlı dilliliği, hikâye anlatımı, şiir ve darbı meselleri ile şöhrat olmuştu. Yakınında oturduğum bir gün kendisine, “Bu kadar hikâyeyi nereden öğrendiniz?” diye sordum. İlk her zamanki gibi şakayla karışık cevap vermek istedi fakat bir müddet sonra konunun ciddileştiğini yansıtan derin bakışlar ve şefkatli bir ses tonuyla, “Nereden mi? Mesela size ders verdikleri şu Kelile ve Dimne’den” dedi ve sonra da ekledi: “Yavrum! O kitabı iyice öğrenir ve bitirirsen sana bir sonraki safhada okuman gereken önemli kitapların ismini de veririm, tamam mı?” dedi. Sorduğum soruya, yeteneğimi alay konusu yaparak cevap verebileceği hâlde bunu yapmaması, Kelile ve Dimne gibi klasik hikâyeye kitaplarını daha ciddi ve daha istekli okumak için karar almama neden olmuştu. Bakışlarımla ona, “Söz veriyorum, bir an önce bu kitabı bitireceğim ve siz de en kısa zamanda bunu göreceksiniz” diye bir ileti göndermiştim.

Sürekli aile adabına uygun olsun diye Hüdavendiğâr ve ailenin diğer erkekleri için, kadınlarınkinden daha yüksek ve daha rahat olan yerde hazırlanan sofraya yakın oturmaya çalışır, Hüdavendiğâr’a olan yakınlığı kimseye kaptırmamaya özen gösterirdim. Zira cuma günleri hep beraber yenen bu akşam yemeklerinden, içimi ferahlatan bir tür huzur duyuyordum. Üst sofrada oturan yeni kardeşim Alâeddin ve ben, hiçbir işaret olmaksızın aynı anda, konuşulanlar arasında gülünecek yerleri hemencecik tespit ediyor ve fıs fıs gülüyorduk. Akşam yemeği ve sonrasında sohbetlerle geçen fasıl boyunca iki kelime bile konuşamazdık, fakat gülmek için yakaladığımız noktalarda birbirimize karşılıklı fırlattığımız anlamlı gözaltı bakışları ikimizi de mutlu ederdi. Örneğin, sofradaki kadınlardan birinin ağzında bir tane olsun diş yoktu ve ne zaman ağzına iyice çiğnenmesi gereken bir lokma alacak olsa yüzü şekilden şekle girerdi; kadının bu durumu, belki başkalarının ona acımasını

gerektiren bir mevzu idi ama Alâeddin ve beni güldürüyordu. Özellikle de bize bakıp tatlı tatlı tebessüm etmeye çalıştığı anlarda gülmekten kırılıyorduk. Gerçi sofrada adabı, benim açığa gülmemeye müsaade etmezdi; onun için ben de başımı Hüdavendiğâr'ın yanında dizlerinin üstüne oturan annemin arkasına gizler, öyle gülerdim.

Bir başka kadın ise henüz sofraya kaldırılmadan oturduğu yerde müeddep uyur ve ısıklı çalar gibi horlamaya başlardı. Dahası birçok kez sofrada birisi bir şeye uzanmak istediğinde bir başkası ondan önce davranır ve almak istediği şeyi ondan önce kapardı ve ilkin o şeye uzanmak isteyen yüz ifadesi, bizi gülmekten yerlere sererdi. Ev ahalisi arasında bir ben bir de Alâeddin ve bazen de Şemsettin sofradaki bu tabloları görebiliyorduk. Bahaeddin'in ise bildiği tek şey bizlere karşı köpürmek ve sofrada bıyık altından sürekli Alâeddin'i tehdit etmekte. Hiçbir zaman mutluluğumuza ortak olmazdı. Tüm harem ehli için, biz yaramaz çocukların -Mami'nin dediği gibi- fıs fıs gülüşmeleri gayet doğal bir şeyken o itici genç için öyle değildi. Belki de ona güldüğümüzü zannediyordu. Mamafih bazen o asık suratı, gülüşmelerimizi renklendiriyordu tabii.

Alâeddin'le neşeli ilişkimiz, genellikle sofraya başlarındaki karşılaşmalarımızla sınırlıydı fakat birkaç gün sonra yeni ve önemli bir şey keşfetmiştim. Bir gün, bir ikindi vakti havuz başındaki aslan heykeline sırtımı dayamış otururken yine damdan avluyu izleyen bir gölge görmüştüm. Sessizce yerimden doğrulmuş odama gidiyormuş gibi yapmıştım, gölge öylece durmuş beni izlemeye devam etmişti. Odanın kapısına yaklaştığımda ani bir hareketle dönmüş, damdan beni izleyeni gafil avlamıştım... Evet, ta kendisiydi, yani Alâeddin, beni görür görmez gerisin geriye kaçmaya başlamıştı ama ben göreceğimi görmüştüm artık.

Bu olaydan sonraki ilk cuma günü, sofrada kendisini gördüm. Tesadüfen her zamankinden daha yakınımda oturmuştu. Yani o erkeklere ayrılan bölümde, ben ise hemen yanında bayanlara ayrılan yerdeydim. Aniden odanın kalabalık oluşunu fırsat bilerek ona, “Neden seni damda her gördüğümde kaçıyorsun?” diye sordum. Yüzü hamamda bize sundukları pişirilmiş şeker pancarı gibi kızardı. Cevap vermesini beklemeden, “Ben de dama çıkmak istiyorum, mutlaka çok güzel bir yer olmalı ama o karanlık merdivenlerden korkuyorum. Bir gün aşağıya inip beni de yukarıya çıkarır mısınız?” dedim.

Sevimli bakışlarını endişeli bir şekilde sofrada öyle bir gezdirdi ki susmak zorunda kalmıştım. Neden endişelendiğini anlayamamıştım. Belki de ben farkında olmadan kötü bir şey söylemiştim. Gözü kulağı sürekli bu iki erkek çocuğun üzerinde olan Keremana Hatun’dan başkası konuştuğumuzu fark etmemişti. Bahaeddin ise bir taraftan yemeğini yiyor, bir taraftan da babasıyla konuşuyordu.

Zavallı Keremana, canı gibi sevdiği çocukları çok az görebiliyordu. Gevher Hatun öldükten sonra çocuklar, tahsil için gittikleri Şam’dan dönmüş ve medresedeki hücrelerinde yaşamaya başlamışlardı. Bahaeddin kimi zaman hareme uğruyordu. Özellikle de bir şeylere kızdığı zaman hareme gelirdi. Her geldiğinde de ortalığı velveleye verir, Keremana Hatun veya yaşlı Mami ile tartışırdı. Onlardan birini ağlatmadıkça da medreseye geri dönmezdi. Alâeddin ise hareme daha az uğradı. Hareme sadece dadısını, büyükannesini ve kendisini çocukları gibi seven diğer kadınları görmek için gelirdi. “Neden bizi görmeye gelmiyorsun?” sorularına ise “Derslerden ve medrese işlerinden pek fırsat bulamıyorum” diye cevap verirdi. İşte onun için Keremana Hatun, her fırsatta ömrünün hâsılı gördüğü bu iki gence bakmaktan kendini alamıyordu. Bazen sofrada başında hâl hatırını sorar ve kendisiyle şakalaşırlardı. O da şen şakrak,

“Kurban olduklarım, gözümün nuru biricik yavrularım” der, derken de göğsüne öyle okkalı vururdu ki göğüs kemikleri kırılacak sanırdım. Alâeddin’in sofrada sorduğum sorulardan neden endişelendiğini anlayamamıştım. Oysa babasından sonra oradakilerin en çok sevileni oydu. Endişelenmesini gerektirecek ne vardı ki? Sorularımı cevapsız bırakmasına da akıl sır erdirememiştim doğrusu. Bunları öğrenmem için zamana ihtiyacım var galiba, diye düşündüm.

O gece bardaktan boşalırcasına yağan yağmur, halkın tüm beklentilerine cevap vermişti. Su sarnıçları, sevinçten bülbül olmuş; sabaha kadar şakımışlardı. Sabah olmuştu ama dışarının havası âdeta kör karanlıktı. Pencereci odalarda bile mum yakmak zorunda kalmıştık. Sevinçliydim çünkü yağmurlu havalara bayılırdım. Gece yarısı yağmaya başlamış, etrafa yaydığı ıtır kokuları beni uykudan uyandırmıştı. Yağmur, dünyanın tüm o esef ve ıstırabını, kalbimden silip götürmüştü sanki. Yağmur o gün öğleye kadar aralıksız yağmıştı. Öğleden sonra ise bulutlar gitmiş, hava açmıştı. Haremin o iç karartan avlusu bile gül gibi açmış, tebessüm ediyordu sanki.

Öğle yemeğinden sonra hava sıcak olmamasına rağmen herkes öğle uykusu için odasına çekilmişti. Ben ise yine her zaman ki gibi avluya çıkmak istedim. İlyas bana bağ evinden küçük bir sepet dolusu kuru meyve yollamıştı. Sepeti de yanıma alarak avluya çıktım. Keyifliydim, mutluluktan içim içime sığmıyordu. Avlunun köşesindeki küçük beyaz yasemin çalısı istemeyerek de olsa tomurcuk vermişti. Yağmura doyan avlu bir başka görünüyordu. Gökten boşalan taze yağmur sularıyla havuzun içinde mest olmuş kırmızı balıkların, mutluluk naraları attıklarını işitiyordum. Dört taraf cennet kokuyordu sanki.

Uzun zamandır kendisiyle arkadaş olduğum havuz başındaki aslan heykeli sıırıslıklam olmuş, suya doymuştu. Islanmaya

aldırış etmeden üzerine oturdum. Sepeti kucağıma koydum. Tam birazdan tertipleyeceğim tek kişilik partinin nasıl olacağını düşünecekken yine aynı gölge, yerde karardı. Düşünmeksizsin başımı dama doğru çevirdim, ta kendisiydi. Fakat bu sefer kaçmamış, olduğu yerde sütun gibi durmuştu. Eliyle işaret ediyordu ama ne yaptığını pek iyi göremiyordum. Oturduğum yerden doğruldum ve ne yaptığını daha iyi görmek için elimi alnıma götürdüm. Herhâlde yağmurdan sonraki açık hava onda da bir tür isyan duygusu uyandırmıştı. Beni yukarıya çağırıyordu. Kendisine daha önce karanlıktan korktuğumu söylemiştim. Tam bağırarak, “Ben kork...” diyecektim ki heyecanla elini ağzına götürüp susmam için, sonra da merdivenlere doğru gelmem için işaret etti.

Ürkek adımlarla o karanlık basamaklara doğru yürümeye başladım. Merdivenler, açık vaziyette duran ejderha ağzı gibi kara bir kovuktu sanki. Şimdi içerisinde onlarca yarasa vardır, diye düşündüm. Basamakların ağzına geldiğimde durdum ve yardım isteyen gözlerle yukarıya baktım. Çaresizliğimi ve özrümü belirtmek için ellerimi yukarıya doğru kaldırmak istediğimde elimdeki sepet düştü ve meyvelerin hepsi yere döküldü. Yukardan beni izleyen Alâeddin, ilk karşılaştığımız günkü gibi sırıtarak güldü ve ben aşağıya geliyorum, diye işaret etti. Yere dökülen meyveleri topladım sonra da gözlerimi mağara gibi karanlık mazgallara dikerek Alâeddin’i bekledim. Tahmin ettiğimden daha çabuk geldi. Çabucak kollarını sıvayarak beni yakamdan tuttu ve karanlığın içine doğru çekti.

Gözlerim hiçbir şey görmüyordu. Kendimi kasmış, kırlangıçların ürkün ısıklık seslerini bekliyordum, derken ruhumda ve bedenimde aşına olmadığım bir dokunuş hissettim. Eliyle kolumdan tutmuştu, basamaklar sonsuza kadar devam etsin istiyordum. Yarasaları da kırlangıçları da unutmuşum. Kadife bir parça içindeki kollarımda hissettiğim elinin sıcaklığı ile ta-

rifi imkânsız bir duygu yaşıyordum ve kalbim tatlı tatlı atıyordu. Bir dönemeç çıktıktan sonra dama açılan kapıyı karşımızda bulmuştuk. Kapıdan dama ayak basmadan önce, “Gözlerini kapat” dedi bana.

Gözlerimi kapamıştım. Tekrar kolumdan tutarak beni yavaşça dama götürdü. Birkaç saniye sonra bir yerde durduk ve bana, “Şimdi gözlerini açabilirsin” dedi. Hiç görmediğim bir manzarayla karşılaşacağımı zannediyordum ama bu kadarını doğrusu tahmin edememiştim. Gördüklerim karşısında neredeyse avazım çıkana kadar bağırıacaktım. Zira Kaleiçi’ne komşu olan evimizin damından Konya’nın yağmur yemiş o güzelim kırmızı toprak damları mükemmel görünüyordu. Boylu boyunca uzanan o uzun servi ağaçları, ıslak sarı yapraklarını güneş ışıklarına teslim etmiş meşe ve Akçaağaçlar, Alâeddin’in bana hediye ettiği ter-u taze bir dünyaydı âdetâ. Yavaşça parmaklarım üzerinde dönmeye başladım. Sol tarafta, uzakta, zirvesi karlarla örtülmüş dağlar, Konya’nın sarı, kırmızı, erguvani bahçelerine firuze renkli göğün inikâsını yansıtıyordu sanki. Kuş olup uçmak istemiştim. Bağ evimizin de o taraflarda bir yerde olduğunu biliyordum. Belki de şu yan taraftan doğruya doğru uzanan sıra ağaçların sonundadır, diye düşündüm. Alâeddin gökkuşağının bitmekte olan kısmını gösterdi ve hayıflanarak, “Geç kaldık, ne yazık ki gitti” dedi ve daha sonra ellerini omuz hizasına kadar açarak, “Hepsi bu kadar... Şu gördüğün sahradan, dağların ardına kadar yani! Yazık oldu, eğer daha çabuk gelseydin hepsini görürdün” diyerek üzüntüsünü belirtti.

Gökkuşağı senede en az on kere bağ evimize misafir olurdu. Onu yakından görebilmek için evin eyvanına çıkmak yeterliydi. Fakat ne yazık ki tüm bunlar yüzyıllar öncesine aitti. Gerçi önemli değildi, önemli olan benim Konya’yı yüksekte izliyor olmamdı. Tüm Konya gözlerimin önündeydi ve güneş ışıkla-

rıyla pırıl pırıl parlıyordu. Alâeddin iştiyakla beni izliyor, ben ise bu durumdan sağır bir ıstırap hissediyordum. Heyecanlanmış, elim ayağım birbirine dolanmıştı. İlk kez yalnız kalmış ve göz göze gelmiştik. Konuşamıyordum, zorla da olsa birkaç kelime söylemeye çalıştım:

“Harika bir manzara ama hani şu merdivenler de bu kadar karanlık olmasa...”

“Neden, korkulacak bir şey yok ki! Bir şey mi var sanki basamaklarda? Yoo, hiçbir şey yok. Boş yere korkuyorsun.”

“Bilmem, korkuyorum işte.”

Bir anda kendisine, “Önemli değil, ne olursun beni o basamaklardan tekrar yukarı çıkar, o aşağıdaki avludan nefret ediyorum, özellikle de öğleden sonraları canım çok sıkılıyor orada. Burası çok güzel, akşama kadar öylece oturabilirim burada” demek istedim fakat bana bile yabancı gelen mağrur bir ses tonuyla, “Beni yine buraya getirebilir misin?” diye sordum. Hemen cevap verdi:

“Tabii getiririm ama sık sık değil. Çünkü ben artık büyüdüm. İyi değil böyle ikimizin tek başına... Babama şikâyet edebilirler. Genellikle öğleden sonraları, herkesin uykuda olduğu saatlerde canım sıkılırdı, onun için ben de dama çıkardım. O saatlerde hem haremde hem de medresede herkes öğle uykusunda olurdu. Fakat artık farklı, buralarda fazla dolanmamam gerekiyor.”

“Farklı olan ne? Dama çıkmak neden yasak olsun ki?”

“Çünkü ben artık çocuk değil, toy bir delikanlıyım. Onun için haremın damında öyle başıboş gezemem, gezmemeliyim.”

“Bence sen boş yere endişeleniyorsun. Dam sadece çocukların çıkıp zaman geçireceği bir yer mi sanki?”

Bir şeyler söylemek istercesine bana baktı ama söyleyemedi, başını eğdi ve gözlerini yere dikti. Gayri ihtiyari elimde tuttuğum sepeti kendisine uzattım. Sepetten birkaç tane kaysı yaprağı, biraz da badem aldı ve yüzüme bakarak:

“Evet, işte burası o çok görmek istediğin dam, yalnız seni buraya çıkardığımı kimse bilmesin, ikimiz için de iyi olmaz sonra tamam mı?” dedi.

O arada soracağım her sorunun beyhude sorular olacağını anlamıştım; zira kendini ısrarla hatırlatmak zorunda hissettiği bu noktaların bir sebebi olmalı mutlaka, diye düşündüm. Gökkuşağı tamamen kaybolana kadar damda oturduk, sonra bana dönerek:

“Bitti, şimdi aşağı inmелisin. Benim de gitmem gerekir. Ne zaman uygun bir zaman olursa seni tekrar çağırırım” dedi ve o kendine has gülüşüyle, “Ama tekrar bu meyvelerden getirmek şartıyla, söz mü?” diye ekledi.

Ne de rahat bir şarttı benim için! İlyas o kadar çok kuru meyve göndermişti ki Aya onları saklayacak yer bulamıyordu. Cimri olduğu için de kimseyle paylaşmak istememişti. Elimdeki sepetin içinde ne var ne yok hepsini cübbesinin cebine boşalttım ve o medreseye ben de avluya döndük. İkimiz de yaşadıklarımız karşısında âdeta mest olmuştuk. Avluya indiğimde, üzerinde ısrarla durduğu hatırlatmalarının, bende endişeye yol açtığını hissettim. Ama olayın en güzel yanı ise o karanlık merdivenleri korkuya kapılmaksızın inmiş olmamdı.

Kimse uyanmamıştı henüz ve benim uzun süre ortalıktan kaybolmamı fark edememişlerdi bile. Odaya gitmek istemiştım, küçük havuzun kenarında duran aslan heykelinin yanına gittim. Yağan yağmurun havuz suyunu taşıracaklarını ve bu taşmayla balıkları avlayabileceğini düşündüğü için saatlerce yağmur altında kalmış Sultane’yi zorla kucağıma aldım. Za-

vallı kedicik, yağmurdan sıırıslıkıam olmuştı. Tam olarak neyi düşündüğümü ben de bilmiyordum. Ağır ağır Sultane'nin sırtını okşuyordum. Garip ve bir o kadar da yeni bir hâl almıştım. Dadımın dediğı gibi içimde fırtınalar kopuyordu.

O gece rüyamda gökkuşağı görmüştüm. Sonraki gün öğle-yin aslan heykelinin yanına oturdum ve onu bekledim. Fakat gelmedi. Allah'tan Sultane, harem avlusunu medresenin avlusuna tercih etmiş ve oyun oynamak için burayı seçmişti, yoksa sıkıntıdan düşüp öldürdüm alimallah. Gerçi o Şemsettin'in kedisiydi ama zannedersem medresenin küçük yaştaki talebeleri ona eziyet ettikleri için o da kaçıp buralara sığınmıştı. Belki de havuzdaki balıklar için geliyordu. Hülasa yavaş yavaş ikimiz için de gurbet sayılacak o yerde Sultane ile samimi olmuştuk.

Evcî'den hâlâ bir haber yoktu. Ben ise basmakları inip mutfak ve ambar olduğunu söyledikleri o karanlık labirentin sonuna giderek Evcî'yi görmek istiyor, onu görme arzusuyla yanıp tutuşuyordum. Sadece karanlıktan korkmuyordum. Birkaç kez rüyamda, o karanlık yerde birtakım yaratıkların beni beklediğini görmüştüm. O yüzden oraya değil inmek, o tarafa bakmaya bile cesaret edemiyordum. Tanrı'ya şükürler olsun ki ayvandaki tuvaleti kullanabilmem için izin vermişlerdi yoksa hayatım büsbütün zehir olurdu valla! Hatta kimi zaman, korkunç bir mağarayı andıran o bodrumda kurban edilen insanların çığlıklarını duyuyor gibiydim. Özellikle de her tarafın yalız bir sessizliğe büründüğü gecelerde.

Nihayet, tahammülü güç birkaç gün geçtikten sonra o kararlı tekrar göründü ve beni alıp dama çıkardı. Bu sefer damın bir başka köşesine yani medresenin bahçesindeki büyük ceviz ağacının dallarının sarktığı tarafına gittik. Bu ceviz ağacı, medresenin ürün veren tek ağacıydı. Üst taraftaki dallarında tek tek de olsa sonbaharın sararmış son yaprakları arkasına gizlenmiş

cevizler görünüyordu. Alâeddin'in dediğine göre, bu ceviz ağacını büyükbabası dikmişti. Damın bu köşesindeyken medresedekilerin bizi görmemesi için çok dikkat etmemiz gerekiyordu. Cevizlere uzanmak isterken aşağıya düşmemek için özen göstermeliydik. Ondan daha cesur olduğumu hayretle öğrenmiştim, en azından yukarıdaki dallara tırmanma hususunda ondan daha cesurdum. O cevizleri bana gösteriyor, ben de dala tırmanarak onları koparıyordum. Gerçi yanımdaki sepette ceviz içi vardı ama daldan kopardığımız cevizlerin tadı bir başkaydı. Cevizlerin, açgözlü medrese talebelerinin elinden kurtulmuş olmalarına sevinmiştim. Zaman çok çabuk geçmişti. Uzaktaki bir camiden ikindi ezanını duymuştuk, bizim medrese müezzininin de ezan için minareye çıkması an meselesiydi. Korkudan hemen aşağıya indik.

Zamanla vücudumdaki bütün heyecanı, dama çıkmak için beklemeye ayırmıştım. Gün geçtikçe havalar daha da soğuyordu. O günlerde dışarıda fazla kalacak olsam elimin buz tutacağını zannediyordum ama pek önemli değildi. Onunla ne zaman yan yana gelecek olsak her şeyden konuşuyor ve birbirimize bildiğimiz oyunları öğretiyorduk. Bazen Sultane'yi de beraberimde dama çıkarıyor ve ceviz kabuklarından kendisine pabuç yapıyordum. Bu, onun çok hoşuna gidiyordu. Sevinçten bir sağa bir sola koştugu oluyordu ve bizi gülmekten kırıp geçiriyordu. İlyas'ın gönderdiği kuru meyveler ise damda gözlerden ırak tertiplediğimiz sonbahar partilerimize renk katıyordu.

Alâeddin annesinden her söz ettiğinde o iri siyah gözleri dolar, büyük ağabeyinden konu açılrsa öfkeden boğazındaki damarlar belirirdi. Böyle durumlarda elim ayağım birbirine dolandır ne diyeceğimi ve ne yapacağımı bilemezdim. Kendi ellerimle ağabeyinden onun intikamını alabilirdim. Bahaeddin hesap kitap için hareme her geldiğinde sudan bahanelerle ortalığı birbirine katar, sonra medreseye geri dönerdi. Alâeddin'e

ettiklerinden dolayı kendini beğenmiş bu mahlûku cezalandırması için Tanrı'ya yalvarır ve dualarım kabul olsun diye de namazlarımı huşu içinde kılardım. Onun da benden hoşlanmadığını biliyordum. Bir gün olsun adamakıllı dönüp bana bakmamıştı bile. Sanki hiç yokmuşum gibi davranıyordu. Bu koca evde tüm dertlerimi unutmuştum, tek sıkıntım bu mağrur adamın varlığıydı. Beni en çok içlendiren oydu...

O gün sabah uykudan uyanmıştım ama gözlerimi açmamıştım. Oldukça sevinçliydim çünkü annemin ve tüm harem ahalisinin beklediği yumurcak için o gün elbise ve kundak dikilecekti. Bana da kundak yapmayı ve bebekler için elbise dikmesini öğreteceklerdi. Annemin doğacak çocuğuna karşı herhangi bir ilgi duymuyordum ama çocuk kıyafetlerine bayılıyordum, onun için çocuğun elbiselerini dikmeye ortak olmak istemiştim. Ona elbise dikmek istemiş hatta dikilen elbiseleri kendi ellerimle ona giydirmeyi arzu etmiştim. Rüyadan arta kalan duygularla boğuşurken birdenbire kapı gıcırdayarak açılıverdi. Gelen Aya'ydı ve arkasında da çektiirdiği biri vardı.

Yataktan gelenlere şöyle bir baktım, Aya'nın arkasında zayıf ve kara birisi duruyordu. Bir anda odayı dayanılmaz bir koku sarmıştı. Birkaç saniye sonra o yarı karanlık odada, gelenin Evcı olduğunu anladım. O kadar değişmiş ve o kadar zayıflamıştı ki sokakta göreceksam tanıyamazdım. Kızcağız büsbütün çökmüştü. O uzun ve siyah kıvrırcık saçlarını koyun kırpar gibi kesmiş, kısacık bırakmışlardı. Kıza verdiğim elbiseler, üzerinden çıkarılmış; yerine ön tarafındaki yırtıktan küçük kara göğüsleri görünen boydan boya kırmızı bir entari giydirilmişti. Onun göğüsleri de aynen benimki gibi yeni yeni olgunlaşmaya başlıyordu. Mutlaka onunkiler de benimki gibi zaman zaman ağrıyordu. Hele bir de o çingene çadırından diktirilen elbisenin altındayken... Kesinlikle ağrısı dayanılacak gibi değildir, diye düşündüm...

Yüzündeki hazin ifade bana, sık sık rüyasını gördüğüm ölü yavru kırlangıçları hatırlatmıştı. Tanrı'm kelimenin tam anlamıyla kâbustu onlar! Her gördüğümde avazı çıkmaz feryatlarla boğuşmak zorunda kaldığım kâbuslar... Hemen yatağımdan kalkıp ona doğru koştum. Onu bu denli sevdiğimi hiç düşünmemiştim doğrusu. O benimdi, benim biricik halayığım! Kim onu bu hâle getirmişti? Boynuna sarılmak istedim ama Aya öyle bir hızla aramıza girdi ve beni boynuna sarılmaktan alıkoydu ki birbirimize çarptık ve ayaklarım yerden kesilerek kış üstü yere düştüm. Aya benim hayret dolu bakışlarım arasında kendini toparladı ve bana, "Hanım'cığım affedersiniz, çok özür dilerim ama ona dokunmamalısınız çünkü o hasta ve yaraları iltihap kapmış, ayrıca havale geçirmekte... Ortılığı birbirine katmış, öleceğini zannediyor, bu yüzden de ölmeden önce son kez sizi görmek istemiş. Dün gece o kadar inleyip sızlamış ki ne kendisi uyumuş ne de başkalarını uyutmuş" dedi.

Evcî'nin o acı dolu gözlerini gördüğümde dünyam karardı, artık hiçbir şey düşünemiyordum. Aya'ya saldırmaktan ve onu yumruklamaktan başka çarem yoktu. Deliler gibi ağlıyordum, hıçkırıklar boğazımda düğümleniyordu. Gözümü kapamış, çılgık çılgığa rastgele yumruklarımı sallıyordum. Evcî'nin bu hâle gelmesinde onun da kusuru vardı. Bana kızların sünnet edilmesinin zararsız olduğunu anlatan ve biraz daha sabredersem onu görebileceğimi söyleyen de kendisiydi. Hem kendimi hem de onu öldürmek istiyordum. Her şey o anda son bulsun istiyordum.

Bu olay, o ruh gibi eve tahammül etme sınırlarımı zorlayan son olay olmuştu benim için. Çıplak ayaklarla kendimi hemen dışarı atıverdim. Öfkeden gözlerimin önü kararmıştı, hiçbir şey göremiyordum. İçgüdülerimle annemin odasına çıkan merdivenlere doğru koştum. Bir anda kendimi annemin odasında bulmuştum. Etli butlu bir yağ tulumu gibi, çeyiz sandık-

larından çıkardığı ibrişim parçalarının ortasında oturuyordu. Beni o hâlde görür görmez tüm o ağırlığına rağmen şimşek gibi olduğu yerden kalktı. İki eliyle karnını tutuyordu. “Aman Tanrı’m!” diye bir çığlık attı ve “Kimya, neyin var yavrum? Yine bir şey mi oldu?” diye sordu.

Sadece odamı işaret edebilmişim. Sesim tutulmuştu, konuşamıyordum. Bir yandan hıçkırıklarla ağlıyor, diğer yandan bağıırıyordum. Ağaçların kesilirken çıkardıkları sese benzer sesler çıkıyordu boğazımdan. Ölecek gibiydim. Bana doğru koştu ve boynuma sarıldı. Tanrı’m onun koynunda olmak, bana cennetteymişim gibi geliyordu! Hem artık boyum annemin her zaman için gül gibi kokan göğüslerine ulaşıyordu. Defalarca annemin, küçük ipek bir keseye kırmızı gül yaprağı ile yasemin tomurcukları doldurarak göğüsleri arasında sakladığına şahit olmuşum. Kokusu aşüfte ruhumu sakinleştirmişti. Tam konuşmaya başlamışım ki Aya ah vah ederek çıkageldi. Annem onu görür görmez, “Ne oldu yine, bu kıza ne yaptınız böyle? Öldüm meraktan, ne oldu Evcî’ye anlatsana be kadın!” diye bağırdı.

Aya hem korkudan hem de merdivenlerin verdiği yorgunluktan olsa gerek güçlkle nefes alıyordu. Ardı ardına, “Hanımcığım! Hanımcığım korkma!” diyordu. Biraz nefes aldıktan sonra, “Korkulacak bir şey yok, ne olursunuz endişelenmeyin hanımım, Allah kahretsin beni, halt ettim, baksana nelere sebep oldum ben” diyerek kendine serzenişte bulunuyordu. Öfkeyle bana baktı ama oralı olmadım. Sıkıca annemin ellerine sarıldım, gebeliğine aldırış etmeden ve başına bir şey almasına fırsat vermeden onu çeke çeke merdivenlere doğru götürdüm. Birkaç dakika sonra ikimiz de odaya inmiş ve bir kertenkele yavrusu gibi duvara yapışarak bedeninden geriye kalan iki yaşlı gözle bizlere bakan Evcî’yi görmüştük. Gözlerinden akan yaşlar, tıpkı bir kış soğuşunda akan küçük bir dereyi andırıyor;

sessiz, sakın ve acıyla yanaklarını kat ettikten sonra çıplak göğüslerine boşalıyordu. Öyle bitkin düşmüştü ki hayatta kalabileceğinden umudumu kesmiştim.

Annem hayretle bir Evcî'ye bir Aya'ya bakıyordu. Kimse o güne kadar annemi o denli sinirli görmemişti. Herkesi hayrette bırakacak kadar sesini yükselterek konuşuyordu. Annemi o hâlde görenler, şaşkınlıktan küçük dillerini yutmuşlardı. Babamı gömdükleri gün bile metanetini korumuş, bağırıp çağırmamıştı. Oysa o gün Evcî'yi o hâlde görünce kendini hemen kızın boynuna atıvermişti. Bir yandan ağlıyor bir yandan da, "Tanrım! Kendilerine Müslüman diyen bunlar bu kızcağızı ne hâle getirmişler böyle! Aya! Hangi cehennemdeydin de zavallı kızın başına bu belayı getirmelerine müsaade ettin?" diye bağırıyordu. Aya kapının önünde bitap düşmüştü, başını ellerinin arasında tutmuş, ağlayarak cevap verdi:

"Hatunum, ben nereden bilirdim böyle olacağını, sünnet etmişler işte, Müslüman olması gerekiyordu, ben ne yapabildim ki? Sünnet etmişler, yarası da biraz iltihaplanmış o kadar, bir şeyi yok. Birkaç güne kalmaz iyileşir. Durduk yerde şımarıyor, naz ediyor hanımefendi! Hem bana ne ya! Ben mi sünnet etsinler dedim? Allah'ım ne zaman canımı alacaksın da beni kurtaracaksın?! Ona acımakla yanlış yaptım aslında ben, bırakacaktım oracıkta geberip gitsin, böylece bu hercümerç de çıkmayacaktı. Hanımcığım, dokunmayın ona, iyi olmaz sizin için sonra, başınıza bir bela gelir maazallah!"

Annem Aya'nın beddua ve hatırlatmalarına aldırmış etmeksizini tekrar bağırdı:

"Saçları, elbiseleri, aç bırakılması! Bunlar da Müslümanlığın cüzü mü ha? Hangi Müslüman bunları yapar? Söylesene... Tanrı'm! Sen kendin her şeyi görüyorsun, kendin ıslah et ya rabbim!"

Aya:

“Hanımcığım, hatunum! Kendinizi bu kadar harap etmeyin. Biliyorsunuz, sizin için iyi değil. Altı üstü bir halayık sonuçta. Bunlar bizim gibi değiller. Siz ona değer veriyordunuz ve siz onu şımarttınız, şimdi de tabii zor geldi ona yoksa niha-yetinde basit bir cariyedir.”

Annem Aya’ya doğru öyle bir döndü ki o laklak karı kordudan kendini geriye doğru çekti. Annem tekrar avazı çıkana kadar bağırdı:

“Fazla konuşma ve hemen gidip benim özel hamamımı yakmalarını ve sıcak su hazırlamalarını söyle. Hekime bacı ile Neneci’ye de haber yolla tez elden gelsinler, hadi çabuk ol!”

Daha sonra bana dönerek, “Senin için diktirdiğim elbiselerden birini hazırla” dedi ve olduğu yere oturdu, Evcî’yi de yanına oturttu.

Aya, yüzünde endişeli ve çaresiz bir ifadeyle yerinden doğruldu. Kendini suçsuz görüyor, haksız yere annemin öfkesinin kurbanı olduğunu düşünüyordu. Tekrar anneme döndü ve ihtiyatla ona, “Hanımcığım! Bakın bu kız hasta, ona yaklaşmayın, sizin için iyi olmaz sonra, karnınızdaki zavallı çocuğu düşünün bari” dedi. Annem bir kez daha öfkeyle ona baktı ama bu sefer cevap verme gereği duymadan yanında oturan Evcî’ye sarıldı ve yüzünü ona yaklaştırarak, “Korkma canım yavrum benim, iyileşeceksin” dedi.

Ben annemin Tanrı’nın o küçücük kuluna yeniden ruh üfürdüğünü hem gözlerimle görüyor hem de ellerimle hissediyordum. Aşkın mucizesini müşahede ediyordum! Annem kendi kendine, “Affet beni Tanrı’m, hepsi benim suçumdu. Bunlara umut bağlayarak her şeyi onlara bırakmamalıydım” diyordu.

Ruhumu ferahlık verici serin bir duygu kaplamıştı. Evet, annem bunlara umut bağlayarak her şeyini -kızını, oğlunu,

evini, dahası yaşamını- onlara bırakmamalıydı. Bir avuç ezilmiş kadın ve onların başında gardiyan gibi duran genç bir adam; annesinin zamansız ölümünün etkisini üzerinden atamamış, ağabeyinin merhametsizliklerinde ve babasının ilgisizliğinde çırpınan genç bir delikanlı ve koca bir şehrin manevi beklentilerini omuzlayan bir adam, annemi mecalsiz bırakılmış bir vadiye çekmişlerdi. Sıra bize gelmeden önce, annemin bazı şeylerin farkına varmasına sevinmiş; bu yüzden Tanrı'ya şükretmiştim.

Terzi uzak mesafeden gelmiş olmasına rağmen hemencecik annemin karşısına geçmişti ve vereceği emirleri bekliyordu. Annem Neneci ile birlikte Evcî'yi yerinden kaldırmış, ona kendi elleriyle güzel bir banyo yaptırmış, sonra da elbiselerini giydirmişti. Neneci ise Evcî'ye her dokunuşunda yüzünü ekşitiyordu, sanki ondan tiksiniyordu. Güzel bir banyonun ardından annem hizmetçilere benim odama Evcî için temiz bir yatak sermelerini söyledi. Evcî'yi yatağa yatırdılar; annem de başucunda duruyordu. Hekime bacı geldiğinde muayene için hepimizi odadan dışarı çıkarttılar. Evcî'nin birkaç mahalle öteden bile rahatça duyulabilecek çığlıkları yüreğimi dağlıyordu. İçerde ne olup bitiyor bilmiyorduk, derken annem kapıyı hızla çarparak odadan çıktı ve avlunun ortasında açtı ağzını yumdu gözünü.

Yaşlı genç haremdeki tüm kadınlar odalarından çıkmış avluya dökülmüşlerdi. Bir tek Mami ortalıklarda görünmüyordu. Kadınlar kendi aralarında fısıldayarak konuşuyorlardı. Ben ise aslan heykelinin üzerinde oturmuş, alınan intikamın tadını çıkarıyordum. Bizim kim olduğumuzu bilmelerinin zamanı gelmiş, geçiyordu bile! Kerra Hatun'un yani annemin yeri geldiğinde nasıl bir aslan kesildiğini görmeleri gerekiyordu. Uzun bir aradan sonra tekrar annemle gurur duymuştum. Aslında son zamanlarda bayağı bir değişmişti. Artık gözlerinde sorgu-

suz sualsiz kabul ettiği o aşktan eser kalmamıştı. Genellikle solgun ve bitkin görünüyordu. Renkli ve gösterişli kıyafetler yerine koyu renkli elbiseler giymeyi tercih ediyor ve başına da sürekli siyah bir yazma alıyordu. Onu, başına taktığı inci boncuklu renkli takılarla görmek imkânsız hâle gelmişti âdetâ. O kusursuz endamından eser kalmadığı gibi, gözlerinin altı sürekli şiş görünüyordu. Gerçi bu tür şeyler pek önemli değildi benim için, önemli olan yeni hayatına çabucak alışmış olması ve bize karşı aniden yabancılaşmasıydı. Daha çok bu yönleri eleştirilmeyi hak ediyordu.

Kimi zaman Hüdavendiğâr'ın bile artık ona eskisi gibi bakmadığını görüyordum. Gizliden gizliye, karşımdaki bu kadının güzelliğiyle Konya ahalisinin diline düşmüş annem olduğundan utanır hâle gelmiştim. Hatırlıyorum da babamın ölümünden önce ve sonra sürekli evimize gelen o ünlü Mağripli çerçiden ipek kumaşlar satın alırdı. Çerçi Çin ibrişimleri, süslü Hint eşyaları, İran halıları ile yüklü develerini evimize kadar getirir ve tüm mallarını annemin ayakları önüne sererdi. O da bir hafta boyunca en güzel inci, boncuk, top parça ve tül kumaşları seçer ve satın alırdı. Çerçi geri döndüğünde ise “Bu sene güzel mallar getirmemişti” diyerek şikâyetini dillendirirdi annem. Şimdi ise beş para etmez kıyafetler içinde karşımda duran bu hasta kadının gerçekten de annem olduğuna inanamıyordum. Fakat bugün aslanlar gibi kükreyerek sağa sola bağırması ile bir nebze de olsun bu kadının annem olduğunu hatırlamıştım. Açıkça söyleyebilirim ki onu karşımda öyle bağırırken görünce mutluluğa doymuştum ve artık o yüksek duvarları başımın üzerinde ağırlık yapan bir fazlalık olarak görmüyordum.

Öğle ezanından sonra Hekime bacı gitti. Annem Aya'ya Evci ile özel olarak ilgilenmesini ve öğleden sonra Hekime bacının söylediği ilaçları alması için birilerini göndermesini tembihledi. Çıkarken Aya'ya, “Eğer ilaçları almaya gitmeyecek

olurlarsa bana seslen” dedi. Ben ise Mami’nin taraftarlarının kâh meraklı kâh nefret dolu bakışları arasında aslan heykelinin üzerinde öylece oturuyor, fırtınanın dinmesini bekliyordum. Annem yaşadığım sıkıntılara ortak olan bakışlarla bana, “İstersen Evcî’yle kalabilirsin, istemiyorsan yukarıda terzi başının odasına geçebilirsin” dedi.

Doğrusu her iki yerde de kalmayı istiyordum. Annem yukarı çıktıktan sonra hemen odaya, Evcî’nin yanına gittim. Sakin ve kadirşinas bakışlarla kendisi için yaptıklarımın ötürü bana teşekkür ediyordu. Onu ölmeyeceği hususunda ikna ettim ve annemle benim bir daha onu aşağıya götürmelerine izin vermeyeceğimizi söyledim kendisine. Daha sonra biraz da gösteriş olsun diye ona, “Şimdi uyuman ve dinlenmen için ben gidiyorum” dedim ve okun yaydan çıkması gibi odadan çıktım.

Kendimi kuş gibi hafif hissediyordum ve o kale burçlarını andıran yüksek duvarlar arasında güç sahibi olduğumuz için mutluluktan âdeta uçuyordum. Öte taraftan dindar geçinen bu canilerin, Allah ve din adına Evcî’ye reva gördükleri beni düşündürüyordu! Anne babamdan ve aynı şekilde Şemsettin’in Lala’sı ve Hüdavendiğâr’dan öğrendiğim kadarıyla din, hakka ulaşmak için, insanları iyiliğe, güzelliğe ve şefkate sevk eden yegâne vesileydi. Oysa bu din tanımı ile o yaşlı zebani karıların din adına yaptıkları arasında bayağı fark vardı. Hem neden Tanrı kendi adına o zavallı kıza kötülük etmelerine izin vermişti ki?

Diğer gün yine her zamanki saatte Alâeddin’in avluya vuran gölgesi görünmüştü. Bu, birazdan karşılıklı oynayacağımız çocukça oyunlardan ve birbirimize anlatacağımız hikâye ve hatıralardan yeni bir sayfa açılması anlamına geliyordu; Tanrım!..

Bazen Tanrı’dan söz ederdi ve ben dinlerdim. Ama bu sefer Tanrı’dan söz etmek için karar alan ben olmuştum.

Soğuk bir sonbahar günü ikindi vaktiydi. Ellerimi Evcî için yaktıkları annemin özel hamamının bacasında ısıtmaya çalışıyordum. Gözlerimle ebediyeti arıyor gibiydim. Alâeddin'e:

“Tanrı'nın ne şekilde olduğunu biliyor musun? Bu kadar kendisinden bahsettiğin, sürekli hocalarından duyduğun, Şam'da ders aldığın, üstatlarının sana anlattığı Tanrı'nın ne şekilde ve nerede olduğunu biliyor musun? Bunca bilgisine rağmen baban biliyor mu? Ben onun bir yerlerde olduğuna asla ihtimal vermiyorum” dedim.

Henüz nedenini açıklamamış ve dünkü olaydan da bahsetmemiştim. Alâeddin'in rengi atmış, yüzü sapsarı kesilmişti. Yılan sokmuş gibi aniden yerinden doğruldu ve o ince ses tonuyla:

“Hemen sus! Yoksa seni şuradan aşağıya atarım. Bağla şu uzun dilini ve hemen tövbe et!” dedi.

Daha sonra elleriyle kulaklarını kapatarak hızlı hızlı birtakım dualar okumaya başladı. Dua okumayı bitirdikten sonra, nefret dolu kınayan bakışlarını üzerime dikti. Verdiği tepkiden çok korkmuştum. İstiğfar etmeyle ilgili ne dua biliyorsam hepsini gayrişuurî bir çırpıda okudum. Gözleri gazap ateşiyle dolmuş, vahşi bir hâl almıştı. İlk kez onu bu hâlde görüyordum. Onu böyle gördükçe beni aşağıya atacağına inanmaya başlamıştım. Birkaç dakika sonra yaptıklarıyla çizmeyi aştığını fark etmiş olacak ki gönül almak istercesine, “Kim sana bu küfriyatları öğretti, nereden çıktı şimdi bu sapıkça sorular... Estağfurullah... Sen de Estağfurullah de! Anlamadığını söyle, hadi çabuk ol!” dedi.

Tüm cesaretimi toplamış, ağzımda birikmiş tükürüğü yutkunmuştum. Kafamda kaçmayı planlıyordum ama cevabını vermeden de edemezdim dolayısıyla kendisine bağırarak suretiyle ağzımın perhizini bozdum:

“Çok iyi anlıyorum, hem de çok iyi, anlıyor musun? İnsanlara acı çektirmeyi o mu emretti? Kendi adına halka eziyet etmeye o mu izin verdi? Kulları arasında fark gözetmeyi o mu istedi? Birini çok, diğerini az mı seviyor?” dedim. Sonra bir çırpıda Tanrı’yı çok sevmesine rağmen yapayalnız bahçe işleriyle uğraşmak zorunda kalan İlyas’ın, dadımın, Evcî’nin, genç yaşta can vererek geride gözü yaşlı iki çocuk bırakan annesinin ve kanaatimce haksızlığa uğradığını düşündüğüm herkesin hayat hikâyelerini anlattım ona. Babamın zamansız ölümünden söz ettim. İçimde biriktirdiklerimi bir nefeste feryat edercesine anlattım. O ise söylediklerimi inkâr ediyor ve karanlığa boğduğu bakışlarıyla anlattıklarına itiraz ediyordu. Ben konuştuğuşa o, “Hayır, tüm bunların bir hikmeti var, sebepsiz yere değil yaşadıkların, bizim şuurumuz ilahi iradeyi kavrayamayacak kadar yetersizdir” diyordu.

O beni ikna etmek için hararetle konuştuğuşa ben kafamda yeni istidlaller bulmaya çalışıyordum. Derken konu gitgide ciddileşmeye başladı. Son olarak “Eğer bir daha ağzını açacak olursan yumruğumla çeneni dağıtır, sonsuza kadar konuşturmam seni, bilmiş ol” dedi. Sevgili oyun arkadaşımın yaptığı saygısızlığa ve bu denli yabani oluşuna inanmamıştım. Başıma bir bela getirir diye ciddi ciddi korkmaya başlamıştım. Merdivenlerin karanlık dolambacına aldırış etmeden Sultane’yi kucağıma alarak bir solukta aşağıya inmiştim.

Zavallı Evcî odamda uyuyordu, yaraları ise alabildiğince kötü kokuyordu. Gerçi kendine has kötü kokusu zaten vardı, hatta teninin kokusu bazen bu leş kokudan daha da kötüydü diyebilirim. Sultane’yi yere indirdim ve Evcî’nin yanına oturdum. Durumu daha iyi görünüyordu. Onun çektiklerini görünce her şeyi unutmıştım. Gece yatağuşa uzandığımda ise o terbiyesiz çocukla bir daha asla konuşmamaya karar vermiştim. Benimle arkadaş olacak liyakati yoktu çünkü. Artık öğleden

sonraları avluya çıkmıyordum. İlk günler biraz zor olmuştu tabii, binlerce atın çektiği bir faytona binmişim de atlar arabayı dama doğru sürüyorlardı sanki. Damı ve Alâeddin'i düşünmemeye çalışıyordum ama bir türlü olmuyordu, onları kafamdan söküp atamıyordum.

O kâbus dolu günler tekrar geri dönmüştü. Fakat bu sefer beni kararlı kılan bir sebep vardı, gurur... Derinden yaralanmış bir gurur... O günlerde en sevindirici olay Evcî'nin yavaş yavaş iyileşmeye başlamasıydı. Kendi isteğiyle bazı hafif işlerde Aya'ya yardım ediyor, vaktinin geri kalan kısmını ise benimle geçiriyordu. Ben de dersim olmadığı günlerde ona okuma yazma öğretiyordum. Haremdeki bu davranışlarımız -diğer birçok davranışlarımızda olduğu gibi- diğerlerinin gözünde kelimenin tam anlamıyla bir rezaletti. Fakat kimse bize karışmıyordu. Annem Evcî'nin olayını Hüdavendiğâr'a anlatmıştı. Olayı duyan Hüdavendiğâr müthiş sinirlenmiş ve haremdekilere çıkmıştı. Onun için artık kimse bize karışmaya cesaret edemiyordu.

Soğuk kış beni yalnız dostumun -aslan heykeli- sıcaklığından ayırmıştı. O da benim gibi üşüyor ve dostunun sıcaklığından mahrum kalıyordu. Gerçi hava güzel de olsa avluya çıkmamaya yeminliydim. Onunla küstükten sonra bazı zamanlar anneme yardım etme bahanesiyle aşağı avluya inerdi. Ben ise kendimi saklar, beni görmemesi için her türlü şeyi yapardım. O beni göremezdi ama ben ona bakardım. Avluda beni arayan gözlerini izlemek, bana müthiş zevk veriyordu. Hatta çeşitli mazeretlerle cuma günkü akşam yemeklerine bile katılmaz olmuştum. Bana yaptıklarını bir türlü affedemiyordum. Kimse benimle öyle konuşamazdı. Her ne kadar dama çıkmak için içim içimi yiyorduysa da zamanımı, ders okumakla, dikiş nakış öğrenmekle geçiriyordum. Çeyizime konulacak beyaz ipek mendillere, terzi başının öğreteceği şekilde yasemin salkımla-

rı nakşetmek istiyordum. En sevdiğim pembe, eflatun ve mor renkleri bana tarifi imkânsız bir duygu bahşediyordu. Beyaz atlı prensimin uzak yollardan gelip beni taşlı yollarının iki tarafı yasemin ağaçlarıyla dolu büyük bir eve götüreceği günleri düşlüyordum. İçimden bir ses bana, “Evet, taşlı yollarda yürüyecek, yaseminlerin güzel kokusuna doycaksın; lakin gönlün damda geçirdiğin günler için yanıp tutuşacak” diyordu.

Günlerden bir gün, herkesin uykuda olduğu bir öğle saatinde tek başına avluya geldi. Her zamanki gibi odamın küçük penceresinden onu izledim. Bir an için odamın kapısında durduğunu fark ettim. Kalp atışlarım hızlanmıştı, öyle ki kalbim yerinden fırlayacak zannediyordum. Kendi kendime küstüğümü belirten cümleleri tekrarlamaya başladım. Zaten o kadar tekrarlamıştım ki hepsini ezbere biliyordum. Ben o cümleleri tekrarlarken ayak seslerinden kapıdan uzaklaştığını fark ettim. Şehzade soyundan olmanın verdiği asalet ve herkese dış geçirebilecek inatçı huyum, benden bu yapmacık dargınlığa devam etmemi istiyordu. Gönlümdeki umut kandilleri, gün ortasında parlaklığı azalmış meşaleler gibi bir bir erimiş ve sönmüştü. Kim bilir, belki de o kandillerin düşerken çıkardığı sesi herkes duymuştu.

Çeyiz sandığımın üzerine oturdum. Ayaklarımı kollarımın arasına alarak başımı dizlerime dayadım. Ağlamak istiyordum fakat öfkem buna izin vermiyordu. Zira aşağılanmış, tahkir edilmişim. Kuru, zahit, kutsi, toy bir medrese talebesine gönül verdiğim için kendimden utanıyordum. Ölene kadar yalnız kalacak olsam bile onunla barışmayacağıma dair ant içmiştim. O bu oyunda şimdiden yenilen taraf olmuştu bile. Çünkü daha çok kendisinin benim yakınlığıma ihtiyacı vardı. Öksüz olan oydu, ben değil. Etrafında konuşacak kimse bulamayan da oydu. Ceviz ağacına tırmanamayan da kendisi değil miydi? Her zaman o konuşur, ben dinlerdim. Hortlak görmüş gibi

ağabeyinden korkuyordu, ben ise ona cesaret veriyordum! Tekrar içimden bir ses bana, “Tamam da her sabah tüm bu dediklerini görme umuduyla yataktan fırlayan sen değil miydin?” dedi.

Ne kadar süre öylece oturduğumu hatırlamıyorum. Derken Evcı elinde bir tepsiyle içeri geldi. Tepsiyi yere bıraktığı gibi dışarı fırladı ve sonra o minicik elleriyle tuttuğu bohça şeklinde sarılmış küçük bir azık destarını göstererek, “Hanımcığım bunu kapıya bırakmışlar... İçinde bir şeyler var galiba” dedi.

Kalbim heyecandan içime düşmüştü sanki. Mutlaka o bıraktı bunu, dedim kendi kendime ve hemencecik destarı Evcı’nin elinden kaptım. Bayağı ağırdı. Ne olabilirdi içinde acaba? Bunca aradan sonra nasıl da ağır bir mesajdı bu böyle! Alelacele destarın düğümlerini açtım, gördüğümüz karşısında ikimiz de çığlık attık. Evcı hemen gidip kapıyı kapattı ve koşar adımlarla tekrar destarın başına döndü. Destarın içinde yuvarlak kristal bir top vardı. İpek böceği kozasına benzeyen kristal, binlerce renk yansıtıyordu. O büyüğü güzellik ve o renk cümbüşü karşısında küçük dilimizi yutmuştuk.

Evcı’yi sevmemin sebebi hiç soru sormamasıydı. Asla boş boğazlık edip soru sormazdı, onun için onu bu kadar seviyordum. Bir müddet o yuvarlak kristalle oynadık. Her salladığımızda binlerce renk görünüyordu. Evcı’nin tepside getirdiği yemeği çabucak yedim. Evcı odadan çıktığında kristalle baş başa kalmıştım. Her ne kadar bunu nasıl yapmışlar ve bu çocuk bunu nereden bulmuş, diye düşündüysem de mantıklı bir cevap bulamamıştım.

Sonraki gün küçük nakışlı bir kese yaptım ve kristali içine koydum. Onu bir an olsun yanımdan ayırmıyordum. Hayatımda aldığım en güzel hediyeydi. Kristalin bana geri verdiği birkaç mutlu gün geçtikten ve onun cebimde artık ağırlık

yaptığını fark ettikten sonra hediye bana veren kişi aklıma gelmişti. Alâeddin ismi tekrar gönlümde parlamıştı. Aynen hediye ettiği kristal gibi parlıyordu tekrar... Hatasını fark etmiş olmalıydı ve bu hediye bana vererek bir anlamda gururunu ayaklar altına alıp benimle barışmak istemişti. Ne diyeyim, aslında ben de onu bağışlamıştım. Demek ki arkadaşlığımın kıymetini anlamıştı. Kendisine teşekkür etmeliydim. Hediyeyi bana ulaştırma şeklinden anlamıştım ki herkesin gözü önünde -örneğin, cuma günkü akşam yemeği sırasında- ona direkt, “Teşekkür ederim!” dememeliydim. Başka bir yol düşünmeliydim.

Annem hâlâ benim yegâne danışmanımdı. Fazla açıklama yapmadan ona istediğimi sorabiliyordum. Alâeddin ile barışma hususunda yine ona, “Anne! Darıldığımız birisinin hatasını bağışlayıp kendisiyle barışmak istediğimizde ne yapmamız gerekir?” diye sordum. Önce biraz düşündü, sonra saygın ve vakarlı gülücüklerle, “Önce kim olduğunu bilmemiz gerekmez mi?” diye hiç beklemediğim bir soru sordu. Kendisine, “İsmi söylemek istemediğim birisi” diye cevap verdim. Bu sefer, gebeliğin son günlerinde olduğunu anladığım o kabarık suratında beliren daha manalı bir ifadeyle başını sallayarak, “İyi de kim olduğunu ve dargınlığın neden kaynaklandığını bilmemiz gerekir ki ne yapılması gerektiğini söyleyebilelim kızım! Mesela, önemli biriye biz Akdeşanların âdetine göre, saçımızdan bir miktarını kesip altın veya gümüş tele bağladıktan sonra kendisine göndeririz; İranlılar ise tatlı veya hediye gönderirler. Tabii ki karşı tarafın kim olduğu da önemlidir. Mesela kalkıp da Neneci’ye saçından gönderemezsin, değil mi?” dedi.

Dediklerinde haklıydı. Çünkü Neneci dizlerime kadar gelen o uzun ve kıvrırcık saçlarımı her yıkadığımda kendisiyle kavg ederdik. Gülerek kendisine, “Yok, bu kişi öyle yabancı birisi değil, bana çok yakın olan birisi” dedim. Sonra kendisinden,

varsa bana altın veya gümüş tel vermesini istedim. Akdeşanların âdeti daha çok hoşuma gitmişti. Hem daha zahmetsiz olurdu benim için. Annem boş yere soru sormayacağımı bilecek kadar akıllı bir kadındı. Bu beklenmedik soruları neden sorduğumu merak etmiyor değildi, merak ediyordu da beni daha fazla zor durumda bırakmak istememişti. Gözlerimden ısrarla altın veya gümüş tel istediğimi anlamış olacak ki hemen gidip takılarını koyduğu küçük mücevher sandukasını getirdi. Sandukayı açıp içinden küçük kadife bir heybe çıkardı. Heybenin ağzını özveriyle açıp bir miktar gümüş teli, tebessüm ederek uzatıp bana verdi. Sanırım bir şeyler söylemek istiyordu. Tanrı'ya şükür, kapının arkasından erkeklerin sesi duyuldu ve söylemeye fırsat bulamadı.

Yerimden kalktığım gibi aşağıya koştum. Gümüş telleri odamın bir köşesine sakladım. Öğle vakti kimse görünürlerde yokken odama gittim. Aya taradığında fark etmeyecek kadar saçlarımın alt tarafından bir tutam kestim ve avucuma gelen saçları gümüş telle bir güzel bağladım, bağladıkça da "Annemin de amma güzel zevkleri varmış ha!" diyordum kendi kendime. Gümüş renk de kahverengi saçlarıma bayağı yakışmıştı. Hem o örülü güzel saçlarım, ona tüm hislerimi anlatabilirdi. Saçlarımı yine annemden aldığım bir parça amberağacıyla birlikte beyaz mendilime sardım ve münasip bir zamanda kendisine vermek için sakladım. Barışmak hususunda iki dere bir aradayken beklenmedik bir gelişme oldu ve tüm düşüncelerimi altüst etti.

Annem doğurmuştu. Hem de bir erkek çocuğu. Sapsarı, minicik bir şeydi. Gören baştan aşağı altın suyuna batırılmış sanırdı. Annemin yüzü gülüyordu. Hüdavendiğâr yeni doğan çocuğuna gururla 'Muzafferîdîn Emirâlem' ismini vermişti. Hem onu o kadar dikkatli, sıcak ve nazik bir şekilde kucağına alıyordu ki öz kardeşim olmamasına rağmen kıskanmıştım. Bu beklenmedik olay, her şeyi unutturmuştu bana. Gün boyunca

o civciv sarısı yeni kardeşimi kucağıma alabilmek için fırsat kollayıp duruyordum. Gelişiyse koca evi nur gibi aydınlatmıştı. Onunla ilgilendikçe hiçbir olumsuz şey düşünmüyör, o kara kuruntulardan bütünüyse sıyrılıyordum. Yumurcağın, annemin ve diğerlerinin ilgi odağı olması beni asla rahatsız etmemişti. Şemsettin'in dünyaya gelmesiyle mum gibi erimıştim oysa. Bu sefer farklıydı çünkü annem çocuğa bakmam için bana bayağı önemli görevler vermişti. Bana güvenmiş olması beni mutlu ediyor ve onurlandırıyor. Ayrıca annemin sağlığının günden güne iyiye gitmesine ve Hüdavendiğâr'ın ona eskiden olduğu gibi sevgiyse bakıyor olmasına seviniyor, olanlardan kendime de pay çıkararak iftihar ediyordum.

Kısacası her şey iyiye gidiyordu ve ben doğumdan sonra bir kez olsun aslan heykelinin yanına gidip de oturmamış, hüzünlänmemiştim. Damı ise asla düşünmüyordum. Hele bir de o zemheri soğuşunda öyle açık bir yeri düşünmek imkânsızdı! Hem artık o içlenme ve hayıflanmalar bana çocukça görünmeye başlamıştı. Dahası o takunyalı, sofı oyun arkadaşımın bana gösterdiği kaba hareketini de bağışlamış, olayı unutmuşum bile. Bundan böyle, herkesin yerini alan yeni bir oyun arkadaşı bulmuşum kendime.

Hüdavendiğâr ona 'Emirâlem' ismiyle seslendiğı için bütün harem ahalisi de gitgide ona bu isimle hitap etmeye başlamıştı. Hüdavendiğâr bebeğse, düşlerimle uyuşan bu güzel ismi verdiği için bir kez daha beğenimi kazanmıştı. Emirâlem'in doğumu, Hüdavendiğâr ve erkek kardeşlerimin hareme sıkça gidip gelmeleri, Alâeddin ile olan dargınlığımızı da atıl hâle getirmişti. Onu affetmiştim ve o altın bebeğı görmek için hareme her geldiğinde, ona karşı gayet doğal davranıyordum. O soğuk kış gününde annemin odasında kalmaktan ve o nanemolla bebekle oynamaktan daha güzel ne oyun olabilirdi ki?

Zaman su gibi akıp geçmiş ve Konya sert bir kışı daha geride bırakmıştı. Havanın açık olduğu günlerde, Evcî ile beraber Emirâlem'i kucağıımıza alır, avluda gezdirirdik. Sultane hoplaya zıplaya etrafımızda dolanırdı. Emirâlem onu gördükçe heyecanlanıyor ve bize sarılıyordu, biz de gülmekten kırılıyorduk tabii.

Baharın genç fidanlarla beraber şakıdığı o ruh okşayıcı terennümü bizi mest ediyordu. Bahçe kokuları, yaseminler, nevroz ve damdaki o sağır duygular bize bir bayram havası yaşıtıyordu. Gerçi oralarda nevroz umumi bir bayram olarak kutlanmıyordu ama muhacir İranlılar geleneksel bayramlarına gereken önemi vermekten geri kalmıyorlardı. Köşkтейken ailece nevrozu kutlardık. Burada, köşkteki kadar olmasa da bir şeyler kutlanıyordu. Fakat Hüdavendiğâr'ın nevroz günü okuduğu şiirler ve anlattığı hikâyeler ile dağıttığı bayram harçlıkları, hakeza harem kadınlarının Semerkand, Buhara, Belh, Nişabur ve Şiraz'da kutlanan nevroz merasimlerini anlatmaları, günü bayram havasına dönüştürmeye yetmişti.

Bayram günü giyinmek için sandığımdan yeni bir elbise çıkarmak istemişim. Sandığı karıştırırken sandığın dibinde içinde Alâeddin'e vereceğim hediyenin olduğu köşeleri düğümlü mendili bulmuştum. Barışmak için kendisine teşekkürlerimi sunmayı geciktirdiğim için kendimden utanmışım fakat bir çaresini bulmuştum. Bayram günü öğle yemeğinden sonra kimseye fark ettirmeden kendisine, "Öğleden sonra damda buluşalım" dedim. Heyecanla etrafına bakındı, sonra teyit eder gibi başını salladı. Onunla her konuştuğumda neden bu kadar heyecanlandığını kendisine sormayı unutmuşum.

Annem çok yorulmuştu; Emirâlem sütünü içtikten sonra Evcî ile birlikte onu aşağı indirdik. Uyuduğundan emin olduktan sonra Evcî'ye, "Yanımdan ayrılma ve dikkatli ol, ben

dama kadar çıkıp geliyorum” dedim. Gözlerinin beyazlığı zift siyahı yüzünde şimşek gibi parladı ama hemencecik hayretini gizledi. Onun bu anlarını çok seviyordum. Beni çocuğa bakabileceğine inandırdıktan sonra odadan çıktım. Her gün olduğu gibi ölümler diyarından yükselen horlama sesleri, o güzelim bahar havasına karışıyordu. Dikkatle etrafı kolaçan ettim. Kimsecikler görünmüyordu. Fakat Alâeddin’in o ikaz edici bakışları, hâlâ gözlerimin önündeydi. Gölgenin yere vurmasını beklemeliydim. Gittim ve ellerimi üzerimdeki kırmızı renkli bayram elbisemin cebine koyarak aslan heykelinin üzerine oturdum. Saçımdan bir parçayı sakladığım mendil de cebimde duruyordu.

Bir müddet öylece oturduktan sonra nihayet gölge görünmüş ve her zamanki gibi işaret ederek beni yukarıya çağırıyordu. Önceden olduğu gibi o karanlık merdivenleri birlikte çıkarken bir an, yaptıklarımın pişman olur gibi oldum. Bir anda içime kurt düştü, yapmak istediğimin doğru olup olmadığını bilmiyordum. Gene de ya herrû ya merrû deyip merdivenleri çıkmaya devam ettim. Henüz son basamağa gelmeden bir anda dünyam değişiverdi. Çünkü yukarıdan her taraf alabildiğince taravetli, taptaze ve ıslık ıslık görünüyordu. Bademler çiçek açmış, ayva gülleri bahar yelleriyle dans ediyorlardı. Serin hava, bağ evimizin dut bahçesindeki çeşme gibi gönlüme mesrur bir ferahlık bahşetmişti. Doğadan etkilenmemiş olmasına sinirlenmiştim fakat tartışacak zaman değildi çünkü oraya güzel hediyesine karşılık kendisine teşekkür etmek ve hatasını bağışladığımı söylemek için gelmişim. Girizgâh olsun diye kendisine, “Neden o kadar bana kızdığını bir türlü anlayamadım ama söz veriyorum, bir daha o konuyu hiç açmayacağım. Yalnız sen de biraz katı davrandığını kabul etmelisin” dedim ve sonra hediyeyi cebimden çıkararak kendisine uzattım. Bana getirdiği hediye için de teşekkür ettim. Daha sonra ona, “Öyle güzel bir

kristali nereden buldun? Bugüne kadar öyle güzel bir kristal görmemiştim” dedim.

Kendisinin de hatalı olduğunu dillendirdi ve yaptıklarından pişmanlık duyduğunu belirtti. Birisi yanında boş konuşacak olsa gayri ihtiyari kendini kaybettiğini söyledi ve nedenini de medrese eğitimi almış olmasına bağladı. Zira ona da her zaman böylesine katı davranılmıştı. Kristal top için de ecdadından kendisine miras kaldığını söyledi. İlim tahsilindeki azmini gören babası, kristali ödül olarak kendisine vermiş; verirken de ‘Müderislerin Sultanı’ lakabıyla onu şereflendirmişti. Kristal top, babasının doğduğu şehre yakın Bedehşan adlı bölgedeki maden ocaklarından çıkarılan, aslı kırmızı olan, kalaylatılmış bir tür değerli beyaz yakutmuş. Kısacası kristal, sahip olduğu en değerli eşyasıydı ve onu da bana hediye etmişti. Verdiğim mendili açmadan cebine koymuştu. Oysa açmasını ne kadar da istiyordum! Çünkü annemin zevkine göre hazırlamış olduğum bu hediyeyle, atalarından kalan yadigarı vermekle beni sevindirdiği kadar ben de onu sevindirecek miyim diye görmek istiyordum. Acaba saçlarımı sevecek miydi?

Birbirimizden utanıyorduk. Umursamasak da geçen üç aylık darılma, ikimizde de bazı şeyleri değiştirmişti. Neyi mi, mesela umursamamayı! Yeni bir konu açmak ikimiz için de güçtü. Ben gözlerimi haremin toprak damına dikmiştim, o ise gökyüzünü izliyordu. Aramızda bizi sonbaharın o umursamaz iki oyunbaz çocuğu kılmaktan men eden bir şeyler vardı. Konuşmak için zihnimde bir şeyler düşünüyordum. Tam ağabeyiyle arasının nasıl olduğunu soracakken merdivenlerden yukarıya çıkmakta olan birinin ayak seslerini işittik. Kim olduğuna bakmak istemiştik ama Alâeddin kaçmak için gerisin geriye dönmüştü bile. Koşmaya başlamıştı ki Keremana’nın sesiyle olduğu yere çivi gibi çakılıp kaldı. Keremana:

“Demek öyle! Hüdavendiğâr’ın oğluna bakın siz, bir de Kerra Hatun’un kızına... Ateşle barut damda yapayalınız! Bizlerse aşağıda gaflet uykusundayız!..”

Alâeddin’in yüzünde renk kalmamıştı. Utanarak Keremana’ya baktı ve sonra heyecanla yanımdan geçerek kendini medreseye inen basamaklara atıverdi. Yani kaçtı ve beni orada tek başıma bıraktı.

Keremana ile yüz yüze durmuştuk. Alâeddin’in korkaklığına ve Keremana’nın karşısında olmasına aldırmadan aşağıya inmek için merdivenlere yöneldim. Bir kez daha onun hediye vermeye ve kendisiyle barışılmaya değer olmadığını düşünmüştüm. Keşke saçlarımı ondan geri alabilsem ve talebelik ödülünü ona geri verebilseydim. Kendi kendime, yaşlı ve her şeye burnunu sokan bir dadının karşısında duracağı yerde kaçmayı tercih eden birinin arkadaşlığıma layık olmadığını düşünmüştüm. Tam o sırada Keremana’nın semiz elleri bileğime yapışmıştı. Daima gülen ve şefkatli görünen yüzü o anda öylesine gerilmişti ki elimi çekmeye cüret edememiştim. Sinirli sinirli, “Yürü, seni annene götüreceğim” dedi.

Neden bu kadar sinirlenmişti ve böylesine tehditkâr konuşuyordu, bir türlü anlayamıyordum. Annemin, öğleden sonraki gezintilerime karşı çıkmadığını bilmiyordu galiba! Tabii ama bağ evimizde, burası için ne diyeceğini ben de bilmiyordum, zira bu evde her hareket günah sayılıyordu. Gerçi herkesin uykuda olduğu bir saatte dama çıkmak, bağ evinde bile hoş karşılanmıyordu. İlyas sürekli beni öğlen vaktinde dama çıkmaktan sakındırır, “Orada yüzlerce tehlike var” derdi. Tüm bunlar doğru ama sanırım Keremana’yı tehlikeden gayri öfkeliendiren başka şeyler vardı. Hoyratça ve gözdağı verircesine, “Önce şu elimi bırakın, sonra kime isterseniz gidip şikâyet edin, Alâeddin gibi sizden korkup kaçacak değilim ben” dedim. Bana bakar-

ken aklından “Nasıl bir tepki vermeliyim?” diye geçirdiğinden şüphem yoktu. Bana karşı nasıl davranacağını daha önce hesaplamış olmalıydı. Yüzüne düşen çizgiler içindeki hayret ve hayranlık, duygularını ele veriyordu. Hemen kararını vermişti ve nasihat edercesine başladı konuşmaya:

“Kimya Hatun bak, seni ilk ve son kez uyarıyorum! Ben bu çocukları büyütme için saçlarımı ağarttım. Bu evde haysiyetten daha önemli bir şey yoktur, anladın mı? Burası herhangi bir yere benzemez. Burası bölgenin en büyük fakih ve Konya'nın müftüsünün evidir ve sen de onun haremde ikamet ediyorsun. Bu şekil davranışlar, onun haremde olan birisi için yakışık almaz. Herkesin uykuda olduğu bir sırada damda yapayalnız, bekâr bir erkekle oturmanın anlamı ne oluyor biliyor musun? Hem de dedesi Sultan Veled ile babası Celaleddin-i Rumi'nin halefi olacak bir gençle!

Şunu bilmende yarar var; Alâeddin, dedesinin ve genç yaşta ölen annesinin gözünün nuru, temiz ve takvalı bir çocuktur, bu hanedanın gelecekteki yegâne umududur ve kesinlikle bu tür işlerin ehli değildir. Kesinlikle sen onu kandırdın ve dama getirdin. Kelimenin tam anlamıyla rezalet! Bu ailenin onurunu lekelemeye nasıl cüret edersin sen? Eğer ciddi birtakım şeyler düşünüyorsan gider annene açarsın, o da gereken neyse onu yapar. Her işin bir yolu yordamı vardır. Eğer bilmeden bir cahillik yaptın ise o zaman seni bugünlere getiren yetiştiricilerine yazıklar olsun! Benden başkası sizin bu günahınızı görecek olsa ne fırtınalar kopardı biliyor musun? Fakat ben, Hüdavendiğâr, annen ve Alâeddin'in yüzüsu hümetine ağzımı kapatmak zorundayım. Eğer bu yaptıklarınız şehir ahalisinin diline düşerse Alâeddin, babasının yerini almayı ancak rüyasında görür. Üsttekiler kabul etse bile halk kabul etmeyecektir. Gerçi son zamanlarda bu çocuğun değiştiğini görmüyor değildim ama arada, bir şeytanlığın olduğunu sezememiştım.

Yazık annene yazık! Miskale zerre ona çekmemişsin biliyor musun? Önce o zenci için kızılca kıyametleri kopardın, sonra da Hüdavendiğâr'ı bizimle papaz ettin, şimdi de kalkmış gizlice damda bekâr bir namahrem erkekle yapayalnız oturuyorsun. Eğer ilk günden o sofraya başındaki vırılıtlarını kesmiş olsaydım şimdi bu haltı yiyemezdin ve olay da bu rezalete dönüşmezdi. Salonda, buluşmak için karar aldığınızı kendi kulaklarımla duymuştum da inanmamıştım. Şükürler olsun ki şimdi faka basıldınız yoksa yarın öbür gün bir piçle de karşılaşabilirdik..."

Bu son sözle tepem atmıştı. Söylediği birçok şeyi anlamamıştım ama piç kelimesinin en kötü hakaret olduğunu, düşmanların yekdiğerine bile reva görmediğini biliyordum. Artık canıma tak etmişti, daha fazla hakaretlerine seyirci kalamazdım. Tüm gücümle elimi çektim ve ağlaya ağlaya aşağıya indim. Annemin odasına doğru yönelmiş gidiyorken birdenbire karşıma Aya çıktı. Her zamanki gibi beni sıkıca omuzlarımdan tuttu ve heyecanla, "Ne oldu, neden ağlıyorsun? Yine kim damarına bastı senin Kimya? Hem nereye gidiyorsun? Annen çok yorgun, uyuyor, lütfen rahatsız etme onu, kadıncağız biraz kendine gelsin yahu, görmüyor musun elden ayaktan düşmüş zavallı, hem biliyorsun ebe çok kan kaybettiğini söylemişti" dedi.

Aya'ya karşı koymanın yararı olmayacağını biliyordum, dolayısıyla o yağ tulumu karıyla daha fazla kaş göz olmaksızın ağlayarak odama dönmeyi tercih ettim. Yanaklarım aşağılanmanın etkisiyle kor gibi yalazlanmıştı. Aya arkamdan odaya geldi. Kapıyı kapattı ve hüngürdeyerek ağlamakta olan bana sarıldı ve başımı göğüslerine dayadı. İçten bir sevecenlikle, "Kimya'cığım! Söyle bana, ne oldu gene? Belki sıkıntını ben halledebilirim ha! Eğer ben halledemezsem o zaman beraber annene gideriz hı, tamam mı canım benim?" dedi. Başımı

kaldırıp yüzüne baktım ve kendimin bile tanıyamadığı bir ses tonuyla, “Yok bir şey! Yalnız artık bir saniye daha burada durmam” dedim ve Keremana’nın bana ‘haramzade’ şeklinde hitap ettiğini söyledim. Bakışlarından Aya’nın neredeyse kriz geçireceğini sandım. Haramzade kelimesini duyar duymaz, “Nee?” diye hayretle sordu.

Her şeyi kendisine anlattım. Öfkeden boğalar gibi nefes alıp vermeye başlamıştı ve sinirinden, uzun bir iple beline bağladığı kilitlerle oynuyordu. Son cümleyi de kendisine anlattıktan sonra acı bir tebessümle bana sarıldı ve beni sandığın üzerine, yanına oturttu. Bir taraftan yüzümü öpüyor, bir taraftan da teselli veriyordu. Aya bu kadar şefkatli değildi ama o bile hâlime acımişti.

Bana, Alâeddin’in her ne kadar erkek kardeşim olsa da yine de namahremim olduğunu, şer’en ve örfen benimle evlenebileceğini, dolayısıyla onunla yalnız kalamayacağımızı ne kadar bir sürede anlatmaya çalıştığını bilmiyorum fakat anlattıklarından her zamanki gibi yine tek kelime anlamamıştım. Sadece onunla namahrem olduğumuz için dini açıdan haşır neşir olamayacağımızı anlamıştım, o kadar. Aya’nın anlattığına göre onunla iki kardeş gibi olamayacaktık ve yan yana geldiğimizde şeytanın bizi kandırma olasılığı yüksek olduğu için de istenmeyen bir çocuk sahibi olabilirmişim. Dolayısıyla Keremana’nın haramzadeden kastettiği, gayrı-meşru bir ilişki sonucunda gebe kalabilme ihtimaliymiş!

Yemin ederim, Aya ne anlattıysa yine anlamamıştım ama, ne ve nasıl diye de soramazdım artık. Görünürde o da, Keremana’nın bazı şeyleri önceden fark etmesinden hoşlanmıştı. Bir daha Alâeddin’le konuşmamamı ve rahmetli babam ile Şemsettin’in onurunu ayaklar altına almamak için de aramızda geçenleri kimseye anlatmamamı tavsiye etmişti. Benden

bir an önce tövbe etmemi istemiş ve bilmeden bulaştığım bu günden ötürü Tanrı'ya sığınmam gerektiğini söylemişti. Eğer tövbe etmeyecek olursam bu dünyada beni bekleyen kötü bir sonla karşılaşabilirdim.

Aya'dan işittiğim sözlerle kendimi büyük bir günaha bulaşmış gibi hissetmeye başlamıştım. Oysa dadım, hiçbir zaman bana bu tür şeyleri anlatmamıştı. Bana ne günah ne tövbe ne de ceza hususunda tek bir söz etmemişti. Meğerse onunla konuşmaya başladığım ilk andan itibaren büyük bir günaha bulaşmışım da haberim yokmuş. Ona duyduğum ilgi ve kendisiyle hemdem olmamız, bir bacı kardeş ilişkisi değil de bu büyük günden doğan bir tür cürümmüş.

Duyduklarım karşısında yüreğim parçalanmış ve içimde gür bir sesle çağılayan bir çeşme doğmuştu. Derken bu çeşme gitgide yorgunluk veren bir ılgıya dönüşüyor, gözlerimin önündeki perdeyi de kendisiyle beraber götürüyordu. Öyleyse bu yüzden onu herkesten ve özellikle de Şemsettin'den daha çok sevmiştim. Demek ki iki kardeş ilişkisinden daha heyecanlı olabilecek bir bağ varmış da günah değirmeninde hallaç pamuğuna dönen aklım, onu kavramaktan acizmiş! Filhakika yeni yeni öğrendiğim bu önemli salıklar, onunla geçmiş tecrübelerime dayanarak geçici olduğunu bildiğim kardeş ilişkisinden öte, bir tür karı koca ilişkisi kurabileceğim hususunda zihnimde kıvılcımlar çaktırmıştı.

Onu seviyordum çünkü en içten duygularla birbirimize gülüyorduk. Onu seviyordum çünkü yufka yürekli ve candandı. Onu seviyordum zira dert ortağımdı ve o kahır kulübesinde bana en yakın olan oydu. Oysa ona olan sevgim şimdi biraz azalmıştı çünkü deve yürekli gibi dadısını görünce kaçtı ve beni o cadaloz karının karşısında savunmasız bıraktı. Evet, artık onu sevmiyordum! Fakat içimden bir ses, "Şimdi tüm bun-

lar geride kaldı, bundan sonra onu bir eş gibi sevebilir misin?” diye soruyordu.

Kendimden utanmıştım. Keremana ve Aya’ya lanet ettikten sonra ömrümün bu sayfasını ebediyen kapatmaya ve onu da dadısına bağışlamaya karar vermiştim. Küçük Emir, o korkak çocuk olmadan yalnızlık berzahına tahammül edebilmem için cennetten yollanmış büyük bir nimetti. O günden sonra Lala’nın dersleri dışındaki tüm vakitlerimi Emir’le geçiriyordum. Hem bana o kadar alışmıştı ki anneme bile gitmez olmuştu. Sadece sütünü içeceği zaman anneme giderdi. İçinde sadece küçücük tek bir dişin olduğu o minicik ağzıyla bana her güldüğünde, içimden onu kendi vücudumda eritene kadar sıkılmak geliyordu. Bazen böyle sıkıldığım oluyordu ve o da başlıyordu ağlamaya...

Küskünlük döneminin alıştırmaları işe yaramıştı. Onu görmek için ona dair tüm olumsuz düşüncelerimi bir araya getirmiştim. Artık böylesi daha rahat geliyordu bana. Kimi zaman aklıma gelmiyor değildi, geliyordu tabii ama aklıma gelmez içimdeki o ürküten sorular zihnimi meşgul etmeye başlıyordu... Nihayetinde ise sorulara verebilecek cevap bulamıyor, onun yerine o güzel ve sade dünyamızı gizli bir işkenceye döndüren Aya ve Keremana’ya lanet okuyordum...

Necis Olmanın Nevin Tadı

Bayağı bir zamandır bedenimin birçok yeri ağrıyor, nefesim kesiliyordu fakat kimseye söylemeye cesaret edemiyordum. Bana bir şeyler olduğunu hissediyordum. Durumum hiç iyi değildi. Akşamüzerleri elime bir şeyler alıp paramparça etmek istiyordum. Sebepsiz yere bir şeyi bahane edip ağlıyordum. Bazen de sebepsiz yere Aya ve Evcî'ye çıkışıyordum. Tüm çektiklerimden Keremana'yı, Bahaeddin'i ve haremi sorumlu tutuyordum.

Nevroz Bayramı'ndan sonra avluya çıkmaz olmuştum. Zira Keremana'nın yüzünü görmek istemiyordum. Ondan ve haremîn tüm sakinlerinden nefret ediyordum. Cuma akşamları ailece birlikte yediğimiz yemekte ise sadece Emirâlem'le ilgileniyor, onu doyurmaya çalışıyordum.

Hüdavendiğâr dışında tüm aile fertleri benim için birer ölüydüler. Bazen annemle Aya'nın, hakkımda fiskos fiskos konuştuklarını görüyor; hâl ve hareketlerime daha sık baktıklarına şahit oluyordum. Annem, "Önemli bir şey yok canım, bu yaşta bedenîn gelişiyor, onun için kendini iyi hissetmeyebilirsin, uzun sürmez, bir müddet sonra hiçbir şeyciğîn kalmaz" diyordu.

İçimde beni çevremden ve tüm sevdiklerimden ayıran buzul bir duvar örülmüştü sanki. Onun için sancılara tahammül etmek daha da zor geliyordu. Gecenin birinde amansız ağrılara yakalanmış ve uyuyamamıştım. Yataktan kalkarak kapıya doğru gitmek istemiştım ama içimi sıkın ölümcul bir zorlayışla ne varsa dışarı atmıştım. Tam o sırada Aya'nın nevrozda bana tövbe etmem gerektiğini söylediğı sözleri hatırlamıştım. Aya beni uyardı, fakat ben pek aldıış etmemiştim. O hâldeyken kendi kendime, "Mutlaka o günahların cezasını çekiyorsun ve Keremana'nın bedduasına giriftar olmuşsun" diyordum. O gece yarısı yalnız bir hâlde öleceğimi ve prenses olma hayallerimi kendimle beraber mezara götüreceğimi düşünmüştüm. Hem de bilmediğim ve bulaşmak istemediğim bir günah yüzünden... Eğer gerçekten o günah yüzünden ölecek olsaydım kimsenin ölümümü görmesini istemezdim. Kimsenin kalkıp da bana nasihat etmesine fırsat vermeden sessizce ölmeyi yeğlerdim. Öbür tarafta nasıl olsa Tanrı ile hesaplaşacaktık...

Aya horlaya horlaya uyuyordu. Onun yardımı olmaksızın başımın üzerinde yanan çırağı uzanıverdim. Çırağ, karanlıktan korktuğum için sürekli yakılı bırakılırdı. Üzerimdeki geceliğı çıkardım, şiddetli ağrılar çekmeme rağmen tekrar yatağı uzanmak istediğimde, yatağın üzerinde soğuk bir ıslaklık hissettım. Daha dikkatli baktığımda o soğuk şeyin kan olduğunu gördüm. Yatağın ortasına akan şey kandı, benim kanım...

Üzerimden çıkardığım geceliğı ışığın altına tuttım ve kan bulaşmış mı diye baktım. Geceliğın arkası tamamen kan olmuştu. İşin kötüsü ise hâlâ kan akmaya devam ediyordu. Felç olmuşum sanki, elim ayağım tutmaz olmuştu. İçimi büsbütün bir korku kapladı; ölüm korkusu, günah korkusu, ceza korkusu, cehennem korkusu, mezardaki yılanların korkusu, kısacası yakalandığım durumun korkusu. Bildiğim tek şey, başıma gelen bu belayı gizli tutmam gerektiğiydi. Bağırıp çağırmamalıy-

dım. Konya'nın hamamlarında, sokak ve yollarında bulaşmış olduğum günahın cezası konuşulsun istemiyordum. Dillere düşmek istememeyi annemden öğrenmiştim. Hiçbir şey olmamış gibi gidip de o yatağa uzanmak istemedim. Kendimden iğreniyordum. O gün Evcî'den de fazla kirlenmiştim. Çaresiz duvara yaslandım ve teslim olmuş bir vaziyette yaptığım günahın cezasını ve ölümü beklemeye koyuldum.

Kimseyi uyandırmamaya kararlıydım. Nasıl olsa ertesi gün artık olmayacaktım. Başıma ne geldiği önemli değildi artık. Başım dizlerimin üzerindeydi ve tüm yaşamımın bir film şeridi gibi gözlerimin önünden geçmesiyle şaşakaldım. Gözümüm önüne ilk gelen Sultan Keykubat'ın eşi Melike Aliya oldu. Onu, annemin arkadaşı ve bakıcım olarak görmüştüm. Bir bayram ziyaretinde beni kendine gelin alacağına dair söz vermişti. Daha sonra yaseminlerin mesajını işittim. Ardından İlyas'ın bakışlarını, babamın atını, bahçedeki incir ağacını, havuzdaki melek heykelini gördüm. Otların kokusunu içimde hissettim. Şarıl şarıl akan suların sesini işittim. Hareme geldiğimiz ilk gece Alâeddin'in bize bakıp gülen gözlerini gördüm... Unutulmaya yüz tutmuş hatıralar ardı ardına ve birbirlerini ezercesine gözümün önünden geçtikçe ağır ağır öldüğümü hissetmeye başlamıştım. Renk ve parıltılar gitgide gözümde kararıyordu, derken hiçbir şey hatırlayamayacak kadar baygın düşmüştüm...

Yüzümü okşayan bir ıslaklığın sıcaklığıyla uyandım. Gündüz olmuştu. Aya endişeli bakışlarla başımda duruyordu ve nemli bir mendille yüzümü siliyordu. Evcî ise elinde bir leğen sıcak su ile onun yanında duruyordu. Pür dikkat beni izliyorlardı. Birkaç dakika sonra ölmüş olmam gerektiğini hatırladım. Dün geceye dair hatırladıklarımın gerçek olduğundan kesinlikle emindim. Altın bebeğin nuru odayı doldurmuştu ve ben acıyla sızlanacak yerde rahat ve hafif bir duygu hissetmiştim.

Etrafıma şöyle bir göz attım. Yatağım da elbiselerim de temizdiler ve dün geceki kâbustan eser yoktu. Aya'ya, "Ben dün gece..." demeye kalmadan, "Önemli bir şey yok... Hayırlı olsun... Artık tam bir hanımefendi oldun" diye cevap verdi.

Sersemlemiştim, şaşkın şaşkın yüzüne bakıyordum. Dün gece rezil kepaze olup ölecektim neredeyse o ise kalkmış beni tebrik ediyordu. Bir şey sormak için ağzımı açtım ama dün geceki konu hakkında güçlkle konuşacağı açıkça belli olduğu için soru sormaktan vazgeçtim. Oysa iğneden ipliğe dün gece başıma nelerin geldiğini hatırlıyordum. Gözlerimin soru soran hâlini görünce ah vah ederek yerinden kalktı ve arkamda duran sandığın üzerine oturdu. Geri döndüm ve biraz da şımarık bir edayla, "Aya Hanım'cığım, yemin ederim, ben dün gece ölüyordum... Yani... Annem nerede?.. Sen neden değiştin böyle? Ben neden bu yataktayım? O kanlar..." diye üst üste sorular sordum.

Gözlerini tavandaki küçük pencereye dikmişti. Elleriyle yanaklarına destek yapmıştı. O hâldeyken başladı konuşmaya:

"Tanrı'm görüyorsun bak, kadın baştan aşağı mihnettir, derttir! Hatta mükellef oluşu bile! Bak Kimya, yemin ederim artık bıktım usandım! Kafanı kaldır ve beni iyi dinle! Soru moru da sorayım deme sakın! Sadece bir kez anlatacağım, o da annen olmadığı için, daha doğrusu annenin işi olduğu için, yoksa beni ilgilendirmez. Bunu sana anlatmak onun işiydi. Bakın hanımefendi, siz küçük değilsiniz, yani büyüdünüz artık!"

Ciddi olduğu anlarda bana siz diye hitap ettiğini iyi biliyordum.

"Bundan sonra her ay böyle olacağınızı bilmeniz gerekir."

Kalbim duracak gibi oldu.

"O mendillerinizin bağcıkları var. Nasıl bağlayacağınızı gösteririm size, endişelenecek bir durum da yok zaten, kork-

mayın... Gayet doğal. İçindeki kirli kanların bir şekilde çıkması gerekir yoksa çibana dönüşür. Böyle olduğun bir hafta boyunca necissin. Kur'an veya dua kitaplarına dokunmamalısın. Ziyaretlere veya mescitlere gitmemelisin. Yani anlayacağın, kutsal olan hiçbir şeye yaklaşmamalısın. Çünkü necissin. Necisin ne demek olduğunu biliyor musun? Burada, 'Eğer necissen köpekten daha kirlisindir' derler."

Benim için duyduklarım yeterliydi daha fazla dinlemek istemiyordum... Kulaklarımı kapadım. Zavallının bir anda suratı asıldı. Acıdım ona, söylediklerini dinlediğimden emin olsun diye ansızın ağzımdan, "Erkekler de mi öyle oluyor?" diye bir soru çıktı.

"Erkekler gebe kalmazlar, kadınlar kalır, çocuk doğuran da kadındır, erkek değil. Bu hâl gebe kalabilenler içindir. Karnında çocuk taşıdığında âdet görmezsin."

Yine anlamamıştım. Bu kanın çocukla ne gibi bir alakası olabilir, diye düşündüm kendi kendime ama henüz bir sonuca varamadan sesli sesli, "Peki karındaki bebek bu kirli kanları içiyor mu?" diye sordum. Aklıma Emirâlem gelmişti. Yani çocuk annemin karnında kaldığı dokuz ay boyunca bu kirli kanlarla mı beslenmişti? Hayır, bu doğru değildi. Eğer doğru olsaydı bu kadar güzel, tatlı ve masum bir çocuk olamazdı.

Her an biraz daha sinirlenen Aya, "Bak Kimya Hatun! Geri kalan sorularını annene sorarsın, tamam mı yavrum... Ben senin o uzun diline cevap yetiştiremiyorum ki yahu!" dedi. O duba şeklindeki cüssesini ah vah ederek sandığın üzerinden kaldırdı. Kanlı elbiseler ile çarşafı katlamış, bir bohçaya sarmıştı. Bohçayı yerden aldı ve gelip götürmesi için feryat eder gibi Evcî'ye seslendi. Daha sonra yüzüme bile bakmadan odadan çıktı ve kapıyı kapattı. Onu neden sinirlendirdiğimi bilmiyordum. Kapıyı kapattıktan hemen sonra tekrar açtı ve o

iri kafasını odaya uzatarak, “Eğer başka bir belaya yakalanmak istemiyorsan ne dediysem harfiyen yerine getir, işte bu kadar!” dedi ve gitti.

Odada bir ben kalmıştım; hayatımın en esrarengiz periyodunu geçirdiğim ilk gün hakkında bir köpek gibi necis olmaksan gayrı hiçbir şey bilmiyordum...

Bir ömür boyu ipek böcekleri gibi mahfazamdan dışarı çıkmayı ve tabir yerindeyse yetişkin bir kız olmayı arzulamıştım. Şimdi ise Aya’nın da dediği gibi hanım olmuştum olmasına ama zihnimde tekrar edip duran tek mefhum “necaset” mefhumuydu ve bundan sonra ayda bir hafta necis olacaktım. Bir hafta boyunca bacaklarımın arasında kalması gereken o kalın bezlerle asla odadan dışarı çıkamayacağımı düşünüyordum. Yürümemden bile herkes necis olduğumu anlayabilirdi. Peki, Lala’nın dersleri ne olacaktı? Cuma günkü akşam yemeklerine nasıl katılacaktım? Eğer gidecek olursam hepsi görecekti, gitmezsem de soracak ve sonunda öğreneceklerdi. Nitekim kadındılar. Bu düşünceler içindeyken aniden dadımın, doğduğum gün ebemin yüzünde beliren ifadeyi anlattığı sözlerini hatırlamıştım. Dadımın anlattığına göre doğduğum gün ebe, “Tanrı’ya şükredin ki sapa sağlam doğdu, ya sakat doğsaydı ne olacaktı? İnşallah bir sonraki erkek olur!” demişti.

Ebe daha sonra annemin durumunu ve yeni doğan kızının iyi olduğu müjdesini vermek için babamın yanına gittiğinde babam hiçbir şey demeden odayı terk etmiş, akşama kadar da geri dönmemiş. Ancak Şemsettin doğduktan sonra eski hâline dönebilmiş. Dadım bunları bana, bağ evinde kalacağını öğrendikten sonra anlatmıştı. Yani öfkeli bir anında ağzını açmıştı. Kim bilir, belki de geçmiş hayatımın bu kesitinden, annemden intikam almak için bahsetmişti ama büyük olasılıkla bunları daha çok ‘bir şehzade kızı bile olsa kadınların doğdukları

günden itibaren cinsiyetlerinin kurbanı olduklarını' göstermek için anlatmıştı.

Gerçi bilmediğim şeyler değildi bunlar. Şemsettin doğduğu gün birçok şeyin farkına varmış ve bu durumu bir doğa kanunu gibi kabul etmiştim. Fakat bunları neden hatırlamıştım, onu bilmiyordum. Belki de Aya'nın, "İlerde hamile kalman için böyle âdet görmen lazım" dediği içindi. Belki de ilk çocuğumun kız olması korkusundan, belki de babamın kız çocuğunu neden istemediğini anladığımdan... Kadınlar hamile olabilmek için ayda yedi gün köpekten daha necis kalmaya katlanmalıydılar. Fakat neden erkeklerin bu kirli kanla beslenmeleri gerektiğini anlayamamıştım ve bu konu zihnimin açmazlarını daha da katmerleştirmişti. Bir müddet kız çocuğu doğurmak için her gün dua ettim ama sonraları, sorunun kız çocuğu doğurmaktan ziyade bizzat kız olmakta olduğunu anlamıştım. Kimsenin, sorularına cevap vermek istemediği, bundan sonra dört haftalık ayın bir haftasını necis olarak geçirmek zorunda olan, haremın köhne ve yüce(!) inanışları arasında kendisini almaya gelecek Sultan'ın oğlunu bekleyen, istenmeyen bir kız çocuğunda...

O olaydan sonra kendime olan güvenim neden sarsıldı bilmiyorum. Gitgide yeni şeyler kavramaya başlamıştım. Hatta eskiye oranla içimde kendi kendine rüşet etmiş bazı duygular hissediyordum. Ne kadar hakir olduğumu ve gerçeklerden uzak yaşadığımı yeni yeni anlıyordum. İran şehzadelerinden Muhammed Şah'ın, şımarık büyütülen, bağ evinde hayallerle yaşayan, kelebeklerle oynayan, kırlangıçlardan korkan kızı ölmüştü; yerine ise bekleyen, hakir, necis ve içerisinde her hareketi günah sayılabilecek dört duvara hapsedilmiş bir kız gelmişti. Hatta kendi için dua etmesi bile hoş karşılanmayan bir zindanda yaşanmak zorunda bırakılan savunmasız bir kız...

Periyot olduğum hafta boyunca bu yeni hislerimle sarmaş dolaş olmuştum. Biraz kendime geldiğimde ise havalar iyice ısınmaya başlamıştı ve ben başımı hamamdaki havuzun ılık su-yuna batırıp çıkararak bir tür oyun bulmuştum kendimce. O kadar çok tekrarlamışım ki bunu, beni gören Neneci, “Bakın siz şu kıza, ben onu isteyenlere verilecek cevap bulmaya çalışır-ken o kalkmış çocuklar gibi oyun oynuyor. Bu şeyleri yapma kızım! ocuk değilsin sen artık. Bundan sonra daha ağırbaşlı ve dikkatli davranmalısın. Herkesin gözü senin üzerinde, ha-berin olsun! Çok geçmeden inşallah sen de bahtını bulacak, yeni evine geçeceksin. Bana kalırsa senin gelinlik vaktin çoktan geçmiş bile. Eğer baban yaşasaydı iki yıldır koca evinde olur-dun sen veya şu günlerde seni yolluyor olurduk. Çok şükür artık yetişkin bir kızsın. Eğer bu çocukça oyunlara devam eder-sen halkı gldrrsn kendine yavrum! Ayıptır, yakışık almaz bunlar, yapma!” dedi.

Ben ise onu dinlemiyordum. Karşımdaki kurbağayla oy-namaya devam ediyordum. Kurbağa iri gövdesiyle gün bo-yunca hamamın o sıcak meydanında kaderini kovalıyordu. Neneci’nin konuşmalarını duyduktan sonra, hamamın da tadı tuzu kaçmış, dedim kendi kendime. Artık orada da güvende sayılmazdım. O, şer’i ve rfi tezekkrlerinden gafil olmamam gereken son kişi olmuştu. Zira o da kendince din sorumluluk-larını yerine getirmişti. Sessizce yanından ayrıldım ve hama-mın bitişiğindeki çamaşır odasına gittim. Evcı morarmış bir hâlde karşımda duruyordu. Zavallılık saatlerce beni beklemişti orada. Güneş gibi kokan temiz elbiselerimi giyindim ve dışarı-da beni bekleyen temiz kadınların neşeli dünyalarına katılmak için odadan ayrıldım...

Sokaktayken artık baharın tamamen geldiğini anlamıştım. Fakat bizim bahçeye henüz gelmemişti ne yazık ki! İçimden, bizimle beraber olan uşağın bir anlık gaffetinden yararlanarak

kaçıp kendimi bahçelere atmak geliyordu. Evcî'nin de elinden tutarak benimle beraber gelmesini istiyordum. Bahçeler, o yüksek kale duvarlarının arkasından bizlere sesleniyorlardı sanki. Kaçmak istiyordum fakat sağ omzumun üzerinde oturan melek, anneme verdiğim sözü hatırlatmıştı. Sağ omzun üzerinde bir meleğin oturduğunu dadım söylemişti bana... Bu iyilik meleklerini biz insanlara bahşeden Tanrı'ya sonsuz minnettardım. Eğer iyilik meleğim de olmasa öyle delilikler ederdim ki herkesin aklı hayali dururdu! Kaçma düşüncesinden vazgeçtim ve her taraftan avluya sarkan tomurcuk dolu ağaç dallarını izlemekle yetindim. Tüm vücudumu doldurabildiğim kadar bahar ve tomurcuk kokusuyla doldurmuştum...

Güzel Günler

Kelile ve Dimne kitabını bitirmeme az kalmıştı. Şemsettin'den de bayağı öndeydim. Hüdavendiğar'a hayatta olduğu müddetçe Kelile ve Dimne ve birkaç önemli kitabı daha okuyabileceğimi ispat etmek istiyordum. Zayıf yapılı olduğu için Şemsettin'i bilge ve pehlivan bir emirzade olarak yetiştiremeyen Lala, o günlerde başka sevdalara kapılmıştı ve erkek kardeşimi babam gibi divan ehli yapmak için uğraşıyordu. Hepsinden kötüsü ise benim o çok sevdiğim Şemsettin'den daha çalışkan olduğumu fark etmesiydi. Dolayısıyla ne zaman derse gitmeyecek olsam sevinirdi. Kendisine ne zaman bu hafta kütüphaneye gelmeyecek dense artık derslerine hiç katılmayacağımı sanırdı. Sonraki hafta beni derste görünce gözleri fal taşı gibi açılır ve zor sorularla beni sınamak isterdi. Yine böyle bir gün annem yanımda gelmiş ve kendisine, "Size zatürre olduğunu söylemiştik!" demişti. Moruk, oldukça sağlıklı görünen yüzüme bakmıştı. Hatta çaktırmadan bıyık altından sırıttığını bile görebilmiştim...

Annem o günlerde yine kendini iyi hissetmiyordu. Karnın-da yine bir bebek taşıdığını ve şu anda o kirli kanları içtiğini

tasavvur ettikçe hem annemden hem de ne kadar bebek varsa hepsinden tiksiniyordum. İçimde, zihnimdeki her şeye emir veren ve beni rahat bırakmayan hisler uyanmıştı.

Henüz hamama gideli iki gün olmamıştı ki bir ikindi vakti Neneci at sineği gibi çıkıp geldi. Kimseyle bir kelime etmeden direkt annemin odasına çıktı. Geri dönerken de odanın önünden geçti ve başını kaldırıp şöyle bir içeri baktı. O her zamanki yaşlı gözleriyle beni arıyordu ama göremeden gitmişti. O gider gitmez de ardından heyecanla Aya daldı içeri. Hemen söze girdi, “Bana bak, görücü gelecekler sana, haberin olsun. Annen bu gece Hüdavendiğâr’dan gelmeleri için izin isteyecek! Neneci bayağı övüyordu gelecek olanları, çok zenginlermiş, hem de çok! Enseleri kalınmış. Konya pazarındaki birçok dükkân onlarınmış, ayrıca şehirde ne kadar kervansaray varsa hepsi ellerindeymiş. Anlayacağın Konya’nın yarısı onlarınmış kızım!”

Gönlümde hoş bir duygu oluşmuş, damarlarımda akan kanlar hızlanmıştı. Fena değildi aslında! İlk isteyenimim şehzade olmasa da Konya’nın yarısına sahip zengin biri olması gayet iyi görünüyordu. Ne olursa olsun buradan daha iyi olacağı kesindi. Sabah erkenden Neneci tekrar geldi. O geldiğinde ben hâlâ yataktaydım. Yine direkt annemin odasına çıktı. Cevap almak için ne kadar da acele ediyorlardı böyle! Bir müddet sonra asık bir suratla kapımda dikildi. Etrafa şöyle bir baktı. Benim konudan haberdar olmadığını sanıyordu. Yavaşça, “Hazreti Hüdavendiğâr; baz bazla, kaz kazla, kör tavuk topal horozla, demiş. Paraları varsa varmış, önemli olan para değil asilzade olmalarıdır, demiş ve senin için yaşının büyük olduğunu söylemiş” dedi.

Sonra tekrar etrafına bakındı kimseyi görmeyince biraz da yüzünü ekşiterek sözlerine devam etti, “Bu yaşa kadar seni burada tuttular, şimdi de o güzel saçların dişlerinin rengini al-

sın diye bin dereden su getiriyorlar. Neymiş efendim, esnafa vermiyorlarmış... Tavukçuya vermiyorlarmış... Balıkçıya vermiyorlarmış... Yabancıya vermiyorlarmış... Karısı olana, karısı ölene vermiyorlarmış... Peki, kime vereceklermiş? Şu an bile geç olduğunun farkında değiller. Oysa şimdi, en azından söylenmiş olman gerekirdi senin. Bu yaşma kadar geldim ama senin gibi asilzade bir kızın, bu yaşa kadar bekâr bırakıldığını görmedim. Ama tabii Allah rahmet etsin, baban yok, annen de süt vermekle, çocuğun altını temizlemekle meşgul olduğu için seni unuttular. Hazreti Hüdavendiğâr'ın da yüreği yanmıyor tabii, nasıl olsa öz kızı değilsin. Bu haremın ortasında çürüyüp gitmemek için senin bazı şeyler yapman lazım kızım..." dedi.

Aya'nın gölgesini arkasında hissedince sesini biraz daha yükselterek, "Ama üzülme anneciğim, ben kendim sana en iyisi bulmasını bilirim" dedi, benimle aynı derdi paylaşıyormuş gibi yaparak olduğu yerden kalktı ve dışarı çıktı. Aya da onu kapıya kadar uğurladı.

Nenecinin dedikleri beni düşündürmüştü. Bu sefer, daha önce hiç karşılaşmadığım bir dertle karşı karşıyaydım. Şimdi bu derdi unutmamalı mı yoksa içime mi atmalıydım, bilmiyordum...

İyi ki yarın cumaydı. Hüdavendiğâr, Kelile ve Dimne'yi bitirirsem bana daha iyi bir kitap vereceğine dair söz vermişti. İşte yarın o sözünü yerine getirmesi gerekiyordu. Kelile ve Dimne'yi elime aldım, unutmamak için son bir kez göz atmam gerekiyordu. Üzerime bir şal aldım ve dışarı çıktım. Avludaki aslan heykelinin üzerine oturdum. Fakat ne ettiysem içimden bir türlü okumak gelmiyordu. Kedileri çağıran ne kadar ses edatı biliyorsam onlarla Sultane'yi çağırdım. Fakat Sultane ortalıklarda görünmüyordu. Sultane'nin yerine mutfağın penceresinden, merdivenlerden ve duvarlardan bana bakan

onlarca kedi yüzü görmüştüm. Hepsi de durmuş, hayranlıkla beni izliyorlardı. Bazıları ise odalardan avluya üşüşmüştü. Miyavlayarak bana bakan bu hayvanlardan bir buçuk yıldır korkuyordum.

Okumanın faydası yoktu, ne ettiysem bir türlü okuyamamıştım. Hatta gittikçe daha kötü oluyordum. Odaya geri döndüm. Yarınki imtihana hazırlanmak için odada okumanın daha yararlı olacağını düşündüm. İnsanlardan daha akıllı ve daha mutlu olan hayvanların hikâyelerinin neredeyse tamamını ezbere bilmeme rağmen kitabı gün boyunca tekrar okuyup durdum. Ertesi gün ise artık sınava hazırdım. Hüdavendiğâr'ın yolunu gözlemeye başladım.

Tüm aile fertlerini tek tek dinledikten sonra sıra bana gelmişti. En fazla da beni dinlemiş ve “Kitabı bitirdim” dememi yeterli bulmuştu. Sonra da diğerlerinin meraklı ve bazen de kıskanç bakışları arasında yerinden kalkarak diğer odaya gitti ve bir müddet sonra elinde siyah kalın ciltli bir kitapla geri döndü. Beni yanına çağırdı, hazımla kitabı uzattı ve şefkatle, “Kızım, dikkatle oku ve yine aynı titizlikle bana geri getir olur mu? Senin bu kitabı okuyacağına ve ona gözün gibi bakacağına eminim. Eğer bu kitaba bir zarar gelirse ikimiz de yandık demektir. Babamla beraber Belh'ten hicret ederken dönemin Emir'i, inci mercan yerine bize özel kütüphanesindeki bu değerli kitabı hediye etmişti. Zira rahmetli babamın, bu kitabın hakkını daha iyi ödeyeceğini biliyordu. Çok harika ve eşsiz bir kitaptır. Onda güzellik, sanat ve estetik adına ne ararsan bulursun. Fars alfabesi ile yazılmış bir şiir kitabıdır. Eski İran Şahlarının hayatlarını anlatır. Hem bunu okuman Farsçanı da güçlendirecektir. Bunu okumakla tarihimizin bir kesitini de öğrenmiş olacaksın. Bu kitapta hayvanların diliyle anlatılan nasihat içerikli hikâyeler yok, daha çok pehlivanlar, yiğitler ve Ehrimen ile savaşan kadın ve erkekler var. İçindeki birçok

kelimeyi anlamayabilirsin ama hikâyelerini zevkle okuyacağın-
dan eminim. Ben de gençken aynen senin gibiydim. Buyur,
bu da senin ödülün. Hatunların hatunu! Bizim biricik Kimya
Hatun’umuz” dedi.

Sevinçten içim içime sığmıyordu. Kanatlanıp uçmuştum
sanki. Hüdavendiğâr, evin kutsal bölümleri arasında sayılan
babasının değerli kitaplığından çıkardığı şahane bir kitabı
bana vermişti. O evde yaşama ümidimi artıran olağanüstü ha-
reketiyle yavaş yavaş gerçek babamın yerini alıyordu. Kitabı al-
dıktan sonra elini öptüm. O da beni alnımdan öptü ve yüksek
sesle, “Aferin benim güzel kızıma” dedi.

Hüdavendiğâr’ın büyük oğlu olduğu yerde o kadar devin-
mişti ki yanında duran eşyalardan takırtılar duyulmaya baş-
lamıştı. Annem ise tüm o rahatsızlığına rağmen bana gururla
bakıyordu ve diğerlerine hitaben, “Bu yanlışıyla kız doğdu.
Aslında babasının divanındaki yerini alması için erkek olması
gerekirdi!” dedi. Onun bu esprisine herkes gülmüş, başlarını
sallayarak dediklerini teyit etmişti. Annemin bu çingenepa-
lamudu dilinden hoşlanmamıştım. Konuyu değiştirmek için,
“Ya Sultane’yi göreniniz var mı? Medrese tarafına gelmiş olabi-
lir mi acaba? Epeydir ortalıklarda görünmüyor” dedim.

Aslında muhatabım Şemsettin’di ama Mami gözlerini kır-
parak, “Herhalde çapkınlık yapmaya gitmiştir” dedi. Duyan
kahkahalarla gülmüştü. Bana gülmediklerini bildiğim hâlde
sinirlenmiştim. Bunların sürekli böyle anlamsız şeylere gülme-
lerine kıl oluyordum zaten. Akşam yemeğini yedikten sonra
sessiz sedasız yerimden kalktım ve o değerli kitabı kollarımın
arasına alarak odama inmek için ayrıldım. İlk kez odama izin-
siz iniyordum. Kapının önünde dizleri üzerinde oturan Evcî’ye
benimle gelmesi için seslendim. Çünkü hâlâ karanlıktan kor-
kuyordum.

Merdivenler ve avlu loş bir ışıkla aydınlanıyordu. İkimiz beraber odaya gittik. Şamdanlardaki mumları yaktık. Evcî her zamanki gibi meraklı bakışlarla beni izliyordu. Yukardan, bir şey almak için odaya indiğimi düşünmüştü. Kitabı sehpanın üzerine koydum ve açtım. Zannedersem böyle yapmakla Evcî de cevabını almıştı. İlk sayfayı çevirmemle, üzerinde zırh olan iri yarı bir pehlivan minyatürüyle karşılaştım. Atının yularından tutmuş, düşman askerlerinin karşısında duruyordu. O sayfanın hemen karşısında güzel bir hat yazısıyla ‘Şehname’ yazılmıştı. Heyecandan kalbim küt küt atmaya başlamıştı. Hüdavendiğâr, benim bir Melike olmayı arzuladığımı, onun için Padişahların yaşamlarını daha çok bilmek istediğimi nereden bilmişti acaba? Tek eksikim böyle bir kitaptı ve şimdi onu da bulmuştum. Kitabın sayfalarını çevirdikçe gözümün önünde canlanan o hoş efsanelerle gitgide hayatın o kadar da kötü bir şey olmadığına inanmaya başlamıştım. Evcî’nin uyuduğunu fark edememiştim bile. Ancak sabah ezanıyla birlikte kendime gelmiş ve şafağın söktüğünü anlayabilmiştim. Kitabı kapattım ve gündüz daha iyi geçecek ümidiyle namaz kılmaya ardından da uyumaya hazırlandım.

Sabahleyin annemin odasından aşağıya inen tanıdık ayak sesleriyle uyandım. Bu saatlerde hiçbir erkek hatta mahrem erkekler dahi hareme gelmezlerdi. Odamın hemen önünden gelen sesler kesildiğinde şaşkınlığım iki kat artmıştı. Kapının önünde nispeten uzun bir duraklamanın ardından çekip giden bir gölge görmüştüm. Önceki tecrübelerime dayanarak “Mutlaka kapının önüne bir şey bırakmışlardır” dedim kendi kendime. Yerimden doğruldum ve medresenin gıcırdayarak açılan kapısının sesinin duyulmasını bekledim. Açılıp kapanan kapı sesini duymamla yataktan fırlamam bir oldu. Kapının ardından beni bekleyen bir şeyin olduğundan emindim. Heyecandan düşüp bayılacaktım neredeyse. Sabırsızlanıyordum ve bu bek-

lenmedik saatte kapıya ne gibi bir şey bırakılmış olabilir, diye düşünüyordum.

Kapıyı açtım. Tahminim doğru çıkmıştı. Alâeddin yine bir destarın içinde kapının önüne bir şey bırakmıştı. Almak istememiştim. Çünkü yaptığı hatayı unutamıyordum. Derken destarın içinde bir şeylerin kımıldadığını fark ettim. Korkudan irkilmiştim. Kapımın önüne bir fare veyahut yılan bırakacak kadar adi olamazdı sanırım! Fakat bu evdeki insanlardan her şey beklenirdi. Korkudan dilim damağım kurumuştur. Allah'tan öfkeden boğazım tutulmuştu yoksa öyle bir çılgılık koparırdım ki tüm Konya başıma toplanırdı.

Destarın içinden zayıf bir ses işitiliyordu. Eğildim ve gelen sesin ne olduğunu anlamak için kulağımı destara yaklaştırdım. Zayıf bir sestir, aynen yavru kırlangıçların sesine benziyordu. Kalbim durmuştu sanki. Allah'tan kimse görmeden Evcî çıkıp gelmişti. Herkesten önce o alırdı sesimi ne de olsa. Destarı ona gösterdim. Dizlerinin üzerine çöktü ve o fal taşı gibi açılan iri gözleriyle destara baktı. Kendisi de korkmuştu ama benim o perperişan hâlimi görünce destarı açmaktan başka çaresi kalmamıştı. Elini dikkatlice destara götürdü ve yavaş yavaş düğümlerini açmaya çalıştı. Bakmaya cesaret edemiyordum ama Evcî'nin hiç de beklemediğim kahkahaları beni o tarafa bakmaya mecbur etmişti. Tanrı'm o da ne! İki tane kedi yavrusu... Kaledeki farelerden daha küçük, biri siyah öbürü kahverengi benekli iki tane mini minnacık kedi vardı destarın içindeki şey! Gözleri henüz kapalıydı. Burun uçları, dudakları ve pençeleri, havuzun kenarında açan nar gülleri gibi kıpkırmızıydı. Alelacele Evcî'ye, onları destarla birlikte alıp içeri getirmesi için işaret ettim. Evcî de onları tuttuğu gibi içeri getirdi. Destarın altında parşömen kâğıdına sarılmış bir not vardı. Hemen aldım ve açtım. Güzel bir yazıyla şöyle yazıyordu:

Kimya Hatun!

Dün Sultane'yi aradığını duydum. Sana her şeyi bu kısa mektupta anlatamam. Yalnız şu kadarını bilmeni isterim ki Sultane iki yavru kedi dünyaya getirdi. Onları tesadüfen medresenin su deposunun yanında buldum. Kapının önüne bıraktığım bu yavru kediler onun. Beyaz olanın adını "Şeker" benekli olanını ise "Purya" koydum. İkisini Şeker-Purya diye çağırırız artık. Üç günlük ettiler. Şeker'le Purya büyüdüklerinde biri senin, diğeri Şemsettin'in olsun. Ben medresede onlara bakamam. Ölüp giderler zavallılıklar. En iyisi onlara senin bakmandır, diye düşündüm.

Alâeddin

Alâeddin bir kez daha yenen taraf olmuştu. Beni çok iyi tanıyordu ve nasıl avlayacağını da gayet iyi biliyordu. İkinci kez kanıma girmeyi başarmıştı nitekim. Bu iki sevimli yaratığa ise hemen ısınıvermiştim. Yanlarına oturdum ve ikisini de destarin içinden kaldırıp kucağıma aldım. O kırmızı, temiz ve aynı zamanda sivri pençeleriyle parmaklarıma asılıyor ve elimi yalıyorlardı. İçim bir tuhaf olmuştu, huylanmıştım. Evcî'den mutfağa inip süt getirmesini istedim. Yavru kedileri nasıl büyüteceğimi iyi biliyordum. Annemin güzel ve asil kedi Sultane'yi büyütmesine yakından şahit olmuştum. Doğrusu Sultane derken sürekli 'Şemsettin'in kedisi' diye hatırladığım o haylaz pisicik tekrar aklıma gelmişti. Küçükken, "Keşke babam Evcî'nin yerine bana bir kedi yavrusu hediye etseydi" diyordum. Annemle Şemsettin, Sultane ile her oynadıklarında ve ona her yumak tuttuklarında kıskançlığımdan ağlamak, bağırıp çağırmak istiyordum ve içimden Sultane'yi tutup büyük havuza atmayı geçiriyordum. Oysa uzun yıllar sonra bu hayallerime kavuşabilmişim. Şimdi yaramaz mı yaramaz, şirin mi

şirin iki kedi yavrusuna sahip olmuştum. Belki de birçok şey için henüz geç değildi!

Bahar mevsimiydi ve ben hayatımın ani dönüşünü koklayabiliyordum. Şehname, Şeker ve Purya'nın hayatıma girmesiyle tüm sıkıntılarımla pıllını pırtısını toplayıp gitmişti sanki. Hayat renklenmeye başlıyordu. Gündüzleri vaktimi Emirâlem ve iki yavru kediyle geçiriyor, karanlık çöktükten sonra ise gece yarısına kadar Şehname'yi okuyordum. Kimi zaman o nefis efsanelere o kadar dalıyordum ki söylencede adı geçen Beyaz, Erjeng, Ergend ve Süncit gibi devlerden korkmama rağmen kitabı elimden düşüremiyor ve efsanenin sonunu iple çekiyordum. Birçok kez kitabın üzerinde uyuyakalıyordum veya bitmek üzere olan mum ışığının son çırpınışlarıyla uyuma vaktinin geldiğini anlayabiliyordum.

Sonraki günse kendimi Şehname kahramanlarının yerine koyuyor ve "Eğer orada olsaydım ne yapardım?" sorusunu kendime soruyordum. Destanları okudukça kadın ve erkeklerin yaşam mücadelesinin görüldüğü gibi kolay olmadığını kavırıyor ve her biri bir pehlivan, şah, melike veya şehzade olan bahadırların yerinde olmadığım için hâlîme şükrediyordum. Artık bir şah karısı veya şehzade karısı olmanın ne kadar zor olduğunu anlamıştım. Bazı melikeler benden bile yalnızdılar.

Destanların çok eski zamanlara ait olduğunun bilincinde olmama rağmen yine de tüm insanların kaderini birbirine düğümleyen ortak bir temanın olduğunu hissedebiliyordum. İnsanlar ve çağlar farklıydı fakat yaşananlar her zaman için aynıydı. Bir tarafta iyilik, öbür tarafta kötülük yer alıyordu. Acı ve sevinç, hicran ve umut hep karşı karşıya geliyordu. Evet, okudukça kahramanların kendilerini acının, umutsuzluğun ve kederin pençesinden kurtarmak için nasıl çabaladıklarını öğreniyordum. Belki ben de gelecekte böyle bir rolde oynayabilir-

dim. En azından kendi kaderimin kahramanı olabilirdim. Zira Tehmine, Sudabe, Rudabe ve Gürdaferin'den az kalır yanımdı yoktu. Nitekim onlarla soydaştım ve ben de o aslan yürekli ef-sanevi kadınlar gibi kaderimin yularını avucumun içine almalı ve Ehrimenlere kendimi ezdirmemeliydim. Fakat tek sorun, benim yaşamımda ne bir atın, ne bir ordunun, ne bir devin, ne bir ejderhanın ve ne de bunamış bir Rüstem isminin olmayışydı. Bir ben vardım, bir de sabahtan akşama kadar içinde dönüp dolaştığım yüksek mi yüksek dört duvar. Ne bir savaş meydanı ne bir ordu...

İçinde olduğum meydanda yaşlı harem kadınlarından başka kimsecikler yoktu. Öyle kadınlar ki, hayatımın yegâne kah-ramanı Hüdavendiğâr bile onların itikat meydanında yenik düşmüştü! Bunamış inanışlarla savaşmanın, Beyaz devle savaş-maktan daha zor olduğunu düşünmeye başlamıştım. Neden mi? Çünkü hareme her gelişinde Hüdavendiğâr'ın o mağrur görünen yüzünün altında esrarlı bir keder açıkça hissediliyordu. Kadınlar arasında bir sorun çıktığında ondan kendilerini dinlemesini istiyorlardı, o da sorunu halletmesine hallediyordu ama onlardan bezmiş olduğunu gösteren hâlet-i ruhiyesini ise gizleyemiyordu. Onlardan bezmiş olduğunu gizleyemeyenlerden birisi de bendim...

Yavaş yavaş kendini bulan benim dışımda, haremdeki her şey ağır ağır yok olmaya doğru yol alıyordu. Hüdavendiğâr'ın iki oğlu babalarının huzurunda şiddetli bir kavgaya tutuştuk-ları için yine babaları tarafından ayrı yerlere sürgün edilmişler-di. Annemin ise durumu günden güne daha da kötüleşiyordu. Hüdavendiğâr bile eskisi gibi değildi artık. Cuma günkü ak-şam yemeklerinde yaptığı esprilerden eser kalmamıştı. Çök-müş görünüyordu. Haklıydı, zira etrafında yüzlerinden bitkinlik, kasvet ve kasavet damlayan bir yığın kadından başka kimse kalmamıştı. Bunlardan birini görmesi, adamın sıkıntısını iki

katına çıkarmaya yetiyor, artıyordu bile. Önceleri nasihat ve esprileriyle onları biraz kendine getiriyordu fakat son zamanlarda onun da kaşları çatık, suratı asıktı. Kimse şikâyetini dile getirmeye veya onunla dertleşmeye cüret edemiyordu.

Bir gece yaşlı Mami, hür iradesinin dışına çıkarak bayağı görkemli bir akşam yemeği hazırlatacağını söyledi. Nefes nefese kalmış diğer kadınlar da onunla beraberlerdi. Hüdavendiğâr bir müddet başı öne eğik, elindeki tespihi çekmekle meşguldü. Hiçbir şey konuşmuyordu. Birkaç dakika öylece geçtikten sonra başını kaldırarak, “Zannedersen, sizler de bayağı sıkıldınız buralarda” dedi ve sonra Keremana’ya dönerek, “Hazırlanın, sizi ziyarete götürmelerini söyleyeceğim. Kismetse gelecek cumaya gidersiniz” dedi.

Hüdavendiğâr, ziyarete gidebilmemiz için izin vermişti. Demek ki artık gitmek için hazırlıkların yapılması gerekiyordu. En önemlisi ise manifaturacılar pazarından ipek kumaşlar alınacaktı. Bu topluca gezintiye çıkmak için iyi bir fırsat olacaktı bizler için. Hiçbir şer’i ve örfi engel olmaksızın pazarı dolaşacaktık. İlk kez haremdeki kadınlarla aynı duyguyu paylaşmış ve onların masum hilelerine ortak olmuştum. Hatta mızımızlanmaları ve homurdanmaları gezinti için izin çıkmasına neden olan Mami’ye bile başka bir gözle bakmaya başlamıştım. Sanki su, yatağını bulmak için ağır ağır akmaya başlamıştı. Belki de akan şey su değil de deryanın kendisiydi. Tabii ki bu durum beni üzüyordu ama elden de bir şey gelmiyordu. Derya karşısında duran damlanın, iddialarını terk etmekten başka çaresi olmadığı gibi, benim de başka çarem yoktu ve onlar gibi olmam gerekiyordu.

Uşağın biri, iki yüklü katırla kervanın önüne geçti. Hüdavendiğâr’ın ve medresenin özel hizmetlisi Şeyh Muhammed de kervanın arkasında durmuştu. Kervan hareket etti,

sokaklarda herkes durmuş bizi izliyordu. Yaşlı kadınlar bile Şeyhler Şeyh'i Hüdavendiğâr'ın ailesine saygıda bulunuyordu. Gençler ise meraklı bakışlarla alayı baştan aşağı süzüyorlardı. Bakışlarını benim üzerime diktiklerinde ise önceki gibi utanmıyor, başımı öne eğmiyordum aksine bu bakışlardan hoşlanmıştım ve başımı dik tutuyordum. Hatta itiraf etmeliyim ki bana bakmadıklarında alınıyordum.

Çeşitli bakışlar arasında dar sokaklardan geçmiş ve nihayet pazara ulaşmıştık. Pazarda bizleri o güne kadar hiç görmediğim kıyafetler içerisinde duran erkeklerin vahşi ve meraklı bakışları karşıladı. Deminki bakışlardan aldığım haz, yerini korkuya terk etmişti. Çünkü diğer kadınlar bile tüm bakışların benim üzerimde olduğunu fark etmişlerdi. Yüzümü gören gözler, ayrılmak nedir bilmiyordu. Annem Aya'nın kulağına bir şeyler söyledi ve Aya hemen yanıma gelerek peçemi örttü. Peçenin altından sadece gözlerim görünüyordu. Ama bu bile bir işe yaramamıştı, zira pazar ahalisi için kafilenin bakılacak tek bayanı bendim. Annem yüzünü siyah ipek bir peçeyle örtmüştü. Tüm Konya annemin ne kadar güzel olduğunu zaten biliyordu ama Hüdavendiğâr'la evlendikten sonra hamama bile peçeyle gitmek zorunda kalmıştı. Zaten Hüdavendiğâr'ın eşi diye hiçbir erkek dönüp de ona bakma cesaretini kendinde bulamıyordu.

Nihayet alınacakları almıştık ve pazardan ayrılabilirdik artık; ama dünyanın dört bir tarafından getirilen o rengârenk giysilere, çeşit çeşit eşyalara dokunmak, ilginç kıyafetler içindeki sarı, siyah ve esmer yüzleri görmek bizleri o kadar heyecanlandırmıştı ki Şeyh Muhammed'den pazarı biraz daha görmek için izin istedik. Erbabı gibi mülayim bir insan olan Şeyh Muhammed önce biraz düşündü ve sonra "Peki olur" dedi.

Kalabalık hâlde, meraklı bakışlar arasında pazarı gezmeye devam ettik. Ziyaret unutuldu sanmıştım. Manifaturacılar pa-

zarından sonra, kalaycılar çarşısını gezmek heyecanımızı ikiye katlamış ve bizi tabir yerindeyse mest etmişti. Sanki o eşyaların hepsi bizim için yapılmıştı. Hele bir de pazarın muteber esnaflarından ve Hüdavendiğâr'ın değerli müritlerinden olan Kalaycı Selahattin Zerküp ile tanışmak bizim için büyük bir iftihar olmuştu. Orta yaşlarda, güler yüzlü ve dükkânındaki eşyalar gibi saf ve şeffaf bir insandı. Pazarı gezdiğimizizi duyunca dükkânın önüne çıkmış, selam ve salâvatlarla bizleri ayakta karşılamıştı. Soğuk şerbet yaptırmış, bakır taslarda hepimize ikram etmişti. Bize sunduğu o soğuk şerbetin tadını ölene kadar unutacağımı sanmıyorum. İçtiğimiz şerbetle sanki dünyanın tüm gül ve çiçeklerini dudaklarımıza sürmüşlerdi. O kadar sıcak ve içtenlikle karşılanmıştık ki mutluluktan uçar gibi olmuştum. Bizler onun için çok ama çok önemli insanlardık.

Herkesin kim olduğumuzu bildiği ve yanımızda da iki uşak görevli olduğu hâlde pazara girdiğimiz andan itibaren özel kıyafetler içinde, elleri kılıçlarının kabzasında duran, uzun saçlı iki kişi bizi takip etmeye başlamıştı. Annem diğer tüm kadınlar gibi endişelenmiş ve Şeyh Muhammed'den bizi takip edenlerin kim olduğunu Hüdavendiğâr'ın has yârenlerinden olan Selahattin Zerküp'ten sormasını istemiş ve "Eğer kötü bir şey olarsa hemen geri dönebiliriz" demişti.

Pazarı dolaşmamız yarıda kalacak diye üzülmüş, müteessir olmuştum. Sanırım, diğer kadınlar da benim gibi üzülmüşlerdi. Şeyh Muhammed, Selahattin'i dükkâna çekerek kulağına bir şeyler söyledi ve bir müddet sonra ikisi beraber tekrar dışarı çıktılar. Selahattin Zerküp, annemin önünde gözlerini yere dikerek saygıyla, "Hatun! Endişelenecek bir şey yok. Bu adamlar Konya'nın yiğit ve güvenilir erlerindendirler. Özel olarak pazarın korumasını onlar üstlenmişlerdir. Hırsızlar cin görmüş gibi bunlardan korkarlar. Sizi korumak dışında herhangi bir düşünceleri de yoktur. Hüdavendiğâr'ın ev halkı onların ev halkı

sayılır. Reisleri de Hazreti Hüdavendiğâr'ın yârenlerindedir. Yine de eğer rahatsız oluyorsanız gitmelerini söyleyebilirim. Ama beni dinlerseniz sizi korumaları daha hayırlıdır. Siz onlara aldırmayın, alışverişinize devam edin; bırakın onlar da kendi işlerini yapsınlar” dedi.

Selahattin, annemin o siyah ipek peçenin altındaki titrek sesinden endişelerini anlamış olacak ki çırağına dükkânda kalmasını söyledi ve bizi ziyarete kadar uğurlamak için önümüze düştü. Annem haklıydı. Basit bir bakış bile o iri yarı cüsselerinden ve merhametli görünmeye çalışan ürkütücü suratlarından korkmaya yeterdi. Acayip tiplerdi. Bugüne kadar onlar gibisini görmemiştim. Vücutları, yüzleri, giysileri hatta yol yürümeleri bile farklıydı. Elllerinde kocaman kamalar vardı. Saçları kadınların saçından daha uzundu ve başlarında özel bir miğfer vardı. Bir an annemle Selahattin'in konuştuklarını anladıklarını zannettim. Çünkü onlar da bize bakarak kendi aralarında konuşmaya başlamışlardı. Reisleri genç, uzun boylu, pehlivan birisiydi. Aynen Şehname'deki pehlivanlara benziyordu. Ona bakmaktan kendimi zor alıkoydum. Biz yolumuza devam ettik, onlar da aynı şekilde arkamızdan gelmeye devam ettiler.

Sakatatçılar ve deri sepicileri çarşısını burnumuzu kapatarak geçtik. Büyük, küçük her cins hayvan derisi vardı. Böylesine kötü kokan bir çarşıdan sonra ıtırıcılar çarşına varmakla cennete kavuşmuştuk sanki. İtırıcılar çarşısı cezbedar ve bir o kadar da gizemli kokuyordu. Bakırcılar çarşısına ulaştığımızda ise aklıma takılan yeni vesveseler oldu. İlahi adaletin yaşam için çekiş seslerine ve o pis kokulara katlanmak zorunda bıraktığı kişilere yüreğim yanmıştı. Kendimi hâline şükretmeyen nankör birisi olarak görmüştüm bir anda. Evet, haremdede yaşamak zor olabilirdi fakat buralarda yaşamak şüphesiz daha zordu, nitekim bunu gözlerimle görmüştüm. Tanrı'dan beni affetmesini

istemıştim. Hep beraber Konya'nın ara sokaklarından geçiyor ve gitgide şehrin sonuna doğru yaklaşıyorduk. Artık etrafta ne bir dükkân vardı ne de bir mağaza. Boş bir araziden geçerken buranın köle pazarı olduğunu ve her perşembe ve cuma günleri başka diyarlardan getirdikleri köleleri bu açık pazarda sattıklarını söylediler.

Bağ evinde Evcî'den başka kölemiz yoktu ve tüm kölelerin zenci olduğunu düşünüyordum. Fakat o pazarda her türlü adam vardı: Yaşlı, genç, çocuk, siyah, beyaz, güzel, çirkin... Birçoğuyse neredeyse çıplak sayılırdı. Aralarında benim yaşlarımda olan kızlar bile vardı. Dolu ve derin bakışlarla gözden kaybolana kadar bana bakmışlardı. Ayaklarına prangalar vurulmuştu. Kendilerine parçalar gibi dokunan müşterilere nefretle bakıyorlardı. Bazen de bir İskender çıkarak onları ağır zincirlerle yerde sürüklüyor, ardından bir Efendi gelerek onları tekmeliyor ve kalkmalarını emrediyordu. O güne kadar çıplak bir erkek bedeni görmemiştim ve kırbaçlanmanın ne demek olduğunu da bilmiyordum. Oradan her geçen, satın almak bahanesiyle çıplak kız çocuğuna dokunuyordu. Nitekim müşteri olarak dokunma hakkına sahiptiler. Kuşkusuz bu sahneler, kır langıçların kâbusundan daha kötüydü.

Hayretler içinde kaldığımı gören Aya, "Zencileri Afrika'dan getiriyorlar, beyazlar ise savaş esirleridirler. Bazen aralarında Şehzadeler ve hatta Melikeler bile olabiliyor. Yakalanan her kadının karnına bir de bir piç yerleştirip öyle getiriyorlar buraya. Siyah beyaz fark etmez. İnsan bu esirleri gördükçe Moğolların eliyle ölmeyi dahi arzuluyor. Hele bir de kadınsan vay hâline! Cariye ile yatmanın zaten ne bir ayıbı var ne de bir cezası... Hamile kalması da cabası, ne güzel işte çoğalırlar böylece! Allah kimseye göstermesin! Bakma onlara; bedbahtlık getirir yavrum" dedi.

Dadım Konya'ya nasıl hicret ettiklerini anlatırken bana Semerkand, Buhara, Herat, Belh ve Nişabur'da kızların ve kadınların yüzüklerinin içinde zehir taşıdıklarını ve eğer düşman askerleri şehri istilâ edecek olsa hemen yüzüklerindeki zehri içtiklerini söylemişti.

Eğer Arz-ı Rum'un doğusunda cereyan eden savaş buralara sıçrayacak olursa kim bilir, belki bizleri de bir köle pazarında savaş esiri olarak satabilirlerdi. Cariye olduktan sonra da şer'en ve örfen, hakkında her türlü şeyi reva görürlerdi artık. Gördüklerim ve duyduklarım karşısında içimde ne ziyaret ne de seyahat heyecanı kalmamıştı. Bir an önce o güvenli hareme dönmek istemiştım. Zaten bayağı bir zamandır uzun yol yürümeyi unutmuştım. Elli adımlık bir yerde yürümeye alışmıştık ne de olsa! Oysa o gün, şehri bir uçtan diğer uca arşınlamıştık. Yine de koşar adımlarla yürümeye özen gösteriyordum, zira o cehennem gibi yerden bir an önce uzaklaşmak istiyordum.

Nihayet Konya'nın yeni kapısına ulaşmıştık. Orası her türlü iyi imkândan yararlanılan ve nispeten refah içerisinde olan bir yerdi. Yorgun gözlerim özlemle o güzelliklere dalmıştı. Şehirden gelen ve mermerden yapılma büyük bir kubbenin altından geçen küçük bir akarsu firuzelerle süslenmiş geniş bir havuza dökülüyordu. Havuzun etrafı ise rengârenk kuşlarla doluydu. Bir başka akarsu ise zirvesi karlarla kaplı yüksek dağlardan geliyordu. Yazları bile aynı coşkuyla akıyordu. Bu berrak ve saf akarsu, şehrin geniş meydanına doğru akıyor; oradan da şehrin dışına doğru yoluna devam ediyordu. Su sesi, fiskiyeler ve o güzel akarsuları görmek, tüm yorgunluğumu ve nefretimi atmama sebep olmuştu. Uzun zamandan beridir güzel günlere hasret kalmıştık. Haremin o dört duvarı arkasında böylesine güzel yaşamların olduğunu nereden bilebilirdim. O köle pazarını görmekle haremde yaşıyor olmanın kıymetini anlamıştım anlamasına fakat genel olarak o gün edindiğim deneyimler,

kendimi bir an önce o duvarlar arasından nasıl kurtulabileceğime dair düşündürmüştü.

Üç Yüz Çeşme adlı kubbenin az ötesinde Şeyh Hazretlerinin yatırını buluyordum. Yatırın hemen kenarında duran küçük bir şelale ise sessizce ziyaretçileri çağırır gibi akıyordu. Rivayetlere göre orada yüz on yaşında “Pir Cavit” adında bir zat oturmuştu ve o güne kadar hiçbir güç onu yerinden kaldıramamıştı. Ne kış onu yerinden kaldıracakmıştı ne de boran... Ne Türk, ne Tatar, ne de Pers, kimse onu yerinden oynatamamıştı. Anlatılanlara göre, yanına gelmek isteyenleri bakışlarıyla durdurabiliyormuş. Onun döneminde yaşayanlar, birçok kez uçtuğunu görmüş, fakat yürüdüğünü, yediğini ve uyuduğunu ise asla gören olmamıştı!

Dillerde, “O akarsuların, yeşil arazilerin ve buğday tarlalarının bereketi onun nazenin vücudundan neşet almış ve almaya da devam ediyormuş” diye laflar dolaşıyordu ve her kim ihlâsla ondan bir hacetini dileyecek olsa mutlaka muradına eriyormuş, ermezse bile mutlaka bir hikmeti varmış! O gün piri ziyaret etmek için iyi bir gündü. Köle pazarını görmeden önce ne isteyeceğimi bilmezdim ama orayı gördükten sonra pirden ne isteyeceğim belliydi. Ondan özgürce yaşamayı dilemekten başka ne isteyebilirdim ki? Aynen öyle de yaptım, yani iyi, özgür ve gururumla yaşamak için dergâhında dua ettim sonra da hacetim kabul olsun diye yeşil renkli, ipek kumaş parçasını yatırının bir köşesine düğümledim.

Hareme döndüğümüzde karanlık iyice basmıştı. Yorgunluktan kendimi hemen döşeğe attım. Sabah ezanından sonra abdest almak için avluya çıktığımda, avlu gözüme daha küçük, daha karanlık ve daha iç sıkıcı göründü. Birden canım sıkılmıştı. Aklım, sokakta, pazarda ve o fil cüsseli, uzun saçlı adamlarda kalmıştı. Özellikle de Şehname’deki kahramanlara

benzeyen o pehlivanda... Artık sadece o rengârenk kumaşları satın aldığımı, köleleri azat ettiğimi, tatlı şerbet içtiğimi, dilimlenmiş kavun yediğimi, fıskiyelerle oynadığımı, Pir Cevat'ın yatırına tutunarak ağladığımı ve beni bu zindandan kurtarması için ona yalvardığımı hayal edip duruyordum.

İki gün boyunca kendime gelemedim. Aya havalara girdiğimden dem vuruyordu. Kim bilir, belki de doğru söylüyordu. Elbette kadınların örfen ve şer' en rahatça pazara gidememesin bir sebebi vardı. Ne Şeker ve Purya ile ne de Emirâlem'le oynayacak hâlim kalmıştı, Şehname'nin destanları da beni oyalamaya yetmiyordu artık. Hem kitabın kahramanlarının hepsi ölmüş ve hikâyeler çok eskilerde kalmıştı. Yaşadıkları dönem ile bizim dönemimiz birbirinden çok farklıydı. Aynı şekilde külfet ve müşkülâtı da bizimkine benzemiyordu. Lala, zamanın cebren ilerlediğini ve insanın da ilim bineğiyle onun arkasından gittiğini söylerdi ki ona göre ilim, insanı körlükten, ahmaklıktan ve cehaletten kurtaran yegâne görüngüydü.

Kendimin, annemin, Aya'nın, köle pazarındaki esir kadınların ve harem kadınlarının kaderini, Şehname'deki kadın kahramanların hayatlarıyla kıyaslıyordum. Onlar, özgür ve eşit bir şekilde erkeklerle beraber atları savaş meydanlarında koşturmuş, âşık olmuş ve özgür iradeleriyle dilediklerini seçmişlerdi. Yaşamlarında devler vardı ama kitabın hiçbir yerinde duvarlarla konuştuklarını okumamıştım. Ne kız çocuklarının sünnet edilmesi yazıyordu o kitapta ne de necaset, azap, günah, suç ve ceza gibi diğer musibetleri hatırlatan öğeler vardı. Köle pazarındaki sahneler aklıma geldikçe içimde ezici bir isyan kabarıyor ve keşke orayı hiç görmeseydim, diyordum kendi kendime.

Günler yeknesak akıp gitmeye devam ediyordu. Gene böyle bir gün kapı hızlıca çalındı. Herhâlde Neneci yeni bir görüşcü haberi getirdi zannettim. Kapının ardında kimin olduğunu

ve nasıl bir mesaj getirdiğini merak ediyordum. Birkaç dakika sonra Evcî elinde çuvalla odaya geldi ve bana, “İlyas meyve yollamış ve bu mektubu da hanıma yazmış” dedi.

Neneci’nin olmamasına üzülmüştüm. Biraz toparlandım ve üstüme çekidüzen verdim. Mektubu aldım ve annemin odasına çıktım. Henüz mektubun içinde benimle ilgili bir şeyler yazılı olabilir umudumu yitirmemiştim. Mektubu anneme uzattım ve meraklı bakışlarla karşısında oturdum. O mektubu okuyordu, ben ise uzun bir aradan sonra onu seyretme fırsatı bulmuştum. Bana bir yabancı gibi görünüyordu. Karşımda duran bu kadın benim biricik annem olamazdı. Evet, benzi solmuş, eski püskü elbiseler içindeki karnı büyük bir kavun gibi çıkmış bu kadın, fildişi ve dökme altından yapılma o Yunan Tanrıçası annem olamazdı. Zümrüt güzeli gözleri, yakut kırmızısı dudakları olan, dadılarının haftanın bir gününü sadece o uzun saçlarını yıkamaya ayırdıkları, dilediği ipek ve atlasları almak için Rumi tacirleri koca bir gün kapısında bekleten anneme hiç benzemiyordu bu kadın. O artık Kerra Hatun değildi, dolayısıyla bu hâliyle Konya’nın en güzel kadını olamazdı. Gururlu bir Şeyh’in haremine tıklmış, çabucak unutulmuş zayıf bir kadındı karşımda duran... Hüdavendiğâr’da da o eski heyecan ve aşkın kalmadığını herkes görebiliyordu. Zamanının büyük bir bölümünü evin dışında geçiriyordu. Harem entrikaları, çocukları arasındaki düşmanlık, annemin sürekli rahatsızlığı onu evden uzaklaştırmıştı. Zavallı Kerra Hatun!

Henüz onu izlemeyi bitirmeden mektubu okuyuvermişti. Dönüp bana baktı. Kesinlikle gözlerimdeki şefkat dolu bakışları görmüştü fakat gururunu kırıp da hiçbir karşılık vermemişti. Sadece, “Mektubu verdin, daha ne diye oturuyorsun” der gibi bakmıştı. Tüm cesaretimi toplayarak, “İlyas ne diyor anne?” diye sordum. “Önemli bir şey yok, bahçedeki meyvelerin iyice olgunlaştığını ve henüz kış gelmemişken oraya gitme-

mizi istiyor. Tabii biraz da veryansın etmiş bizden. Onları ve bağı tamamen unuttuğumuzu, bir de dadının hasta olduğunu belirterek, ‘Korkarım kışa kadar ömür yetiremeyecek’ diye yazmış. Haklarını zayi ettiğimizi düşünüyorlar. Hüdavendiğâr’la konuşmam lazım. Bakalım ne diyecek” diye cevap verdi.

Biçare İlyas, burada hiçbir şeyin olmadığını nereden bilecekti ki! Fakat içimden ona hak veriyordum. Bağ evinden çıktığımızdan beri bir kez olsun hâllerini sormamıştık. Konya eşrafı, yazları mutlaka etraftaki bağ evlerine gider veya birbirlerini bu evlere davet ederlerdi. Oysa annem, geçen yaz hamile, bu yaz da rahatsız olduğu için tüm davetleri nazikçe geri çevirdiği gibi kimseyi de yanına davet etmemişti. Eve nadiren uğrayan kocasını koca şehirde yalnız bırakmaya, çocuklarını alıp bir iki günlük de olsa bağ evine gitmeye gönlü el vermemişti ve ne zaman konu açılacak olsa karşı çıkmıştı. Zavallı her gün biraz daha boş veriyordu. Belki de kimsenin, o zayıf hâlini görmesini istememişti. Çünkü bağ evine gitseydik mutlaka birçok kişi bizi görmeye gelecekti. Bir geceliğine bile olsa o güzel odamda ve yatağında uyumayı ve başımın üzerinde duran o iki meleklerle konuşmayı ne kadar da arzuluyordum. Gerçi bağ evinde öyle bir oda ve yatak hâlâ duruyor muydu bilmiyordum ya da bağ evi diye bir şey kalmış mıydı acaba? Derken içimde bağı görmek için yakıcı bir özlem alevlenmişti. Bağ evini tekrar görmek istemiştim. Bu isteğimi şevkle anneme söyledim. Fakat ağlayana kadar çabalarım bir sonuç vermemişti. Nihayet akşam Hüdavendiğâr’a söylemeyi ve ertesi gün sonucu bana iletmeyi kabul etmişti. Hüdavendiğâr’ın kesinlikle izin vereceğini biliyordum. Oysa annem sadece dırdırlarımdan kurtulmak için kabul etmişti.

Diğer gün yataktan kalkar kalkmaz korku ve ümitle yanına koştum. Israrlarımdan bezmiş, hatta öfkelenmiş görünüyordu. “Bir gün hep beraber gidebiliriz ama aynı gün geri dönmek

şartıyla çünkü oranın ne hâlde olduğunu bilmiyoruz. Hem İlyas o kadar kişiyi nerede yatırabilir ki? Görüyorsun zaten ben de iyi değilim. O zavallı yaşlı adama sıkıntı veririz sonra!” dedi. Annemin gebeliğini, iyi olup olmadığını düşünmeksizin yanında sevinç çılgınlıkları attım. Ben bu kadarına da razıyım. Bir kez daha o güzelim bağı yakından görecektim ve içindeki her şeye dokunabilecektim. Gitmek için sabırsızlanıyordum. Ayrıca annemi birkaç gün orada dadımın yanında kalmaya ikna edebilirim, diye düşünüyordum. Belki de buradan kaçmak için iyi bir fırsat olurdu benim için...

Nihayet gidilecek gün geldi. Hüdavendiğâr dışında tüm harem ahalisi alaya katılmıştı. Annemin ısrarlarıyla, Hüdavendiğâr’ın gönderildikleri yerden yeni gelen çocukları da bizimle beraber gelecekti. Tanyeri ağarır ağrımaz yola koyulduk. Eski kale kapısı ve dar sokaklardan şehrin dışına çıktığımız gibi geniş ovalar görünmeye başladı. Her tarafta sabahın o temiz havasıyla yeşil ot kokusu birbirine karışmış, tarlalar ay ışığıyla örtünmüştü. Manzara gerçekten de insanı mest ediyordu. İşte tam burada benim dünyam başlıyordu. İçinde kilitlerin, duvarların, yap veya yapmamaların olmadığı bir dünya. Doğrusu ben buralar için yaratılmıştım, doğaya aittim ben ve sonunda da ona dönecektim zaten. Yoksa kendimi mi kandırıyordum? İhtiyarımı eline almış kişilere sunabilecek neyim vardı ki? Dama bile çıkamıyordum. Olmaya görsün de şeref ve haysiyetleri lekelensin! Prangalarının ağırlığı altında ezilmekte olan ruhumu nasıl kurtarabilirdim ki? Dağların eteğindeki mor, eflatun ve sarı renkli çiçekler günün ilk ışıklarını cezbediyorlardı. Tanrı’m, sanki rüya görüyordum! Kendi kendime, en iyisi geleceği kendi hâline bırak da şimdi bu güzel günün tadını çıkarmaya, bu rüya gibi anları yudum yudum içmeye ve onları haremdeki yarım yamalak hayat için depolamaya bak, dedim.

Bedenimin her zerresi göz olmuştu sanki ve yüreğim gördüğü tüm güzellikleri içine çekiyordu. Yol çok uzun olmasına rağmen bir anda kendimi bağ evinin kapısında bulmuştum. Öyle hayallere dalmıştım ki eve ulaştığımızı bile fark edememiştim. Daha önce gönderilen bir ulak, geleceğimiz haberini İlyas'a vermişti. Ansızın İlyas'ı da bağı da karşımda durmuş, gülüyor gördüm. Uyanık olduğuma inanmak çok güçtü. Birkaç saatlik yolculuğa rağmen hiç yorgunluk hissetmemiştim. Diğerlerinin inmesini beklemeden kendimi katırdan aşağı attığım gibi bahçeye koştum. Bir saniye olsun duramazdım artık. Bir an önce bahçeye girmeliydim. Parmaklarım karşımdakilerin gerçek olduğunu anlamak için onlara dokunmalıydı. İlyas'ın içten selamına aynı içtenlikle cevap verdim. Hoş geldiniz demek için annemin yanına gittiğinde hemen kendimi bahçenin o geniş avlusuna atıverdim. O beyaz çakıl taşları tek tek yıkanmış gibiydiler. Birdenbire gayri ihtiyari koşmaya başladım, bahçeyi bir çırpıda koşmuştum. Nefes nefese kalmış bir hâlde kendimi köşkün merdivenleri önüne attım. Öğlen olmuştu ama sabahki hava henüz hissedilebiliyordu.

Kuşlar ve kargalar gökyüzünde curcuna çıkarmışlardı. Sahnırım gelişimizden korkmuşlardı. Belki de bizi istemiyorlardı, kim bilir. Büyük havuz arı duru bir suyla dolup taşmış, fiskiyeleler durmadan göğe doğru su fışkırtıyorlardı. Havuzun ortasındaki melek ise üzüm salkımını hâlâ elinde tutuyordu. Kalktım ve merdivenlerden yukarı çıktım. Büyük salonun kapısı açıktı. Yavaşça içeri girdim. Eskiden beri tanıdığım güzel bir koku alıyordum. Annemin sandığından gelen o eski koku tüm vücudumu kaplamıştı. Bu, onun kokusuydu ve bu zamana kadar kalabilmişti demek. Küçük salona ve diğer odalara şöyle bir göz attım. İlyas her tarafı temizlemişti. Etrafta bir zerre olsun toz yoktu. Onun gibi bir arkadaşım ve böylesine temiz bir evimiz olduğu için kendimle gurur duymuştum.

Odamda ve diğer odalarda kendime ait eski eşyalarla karşılaşıyordum. Birçoğunu unutmuştum bile... Onlarla karşılaşmak beni mutlu etmişti. Birçoğu, işime yaramayacak kadar küçülmüş kıyafetlerdi. Giydirecek olsan hani Emirâlem'e olurdu belki. Bir de oyuncaklarım, mesela, o köşede duran tahta at. Küçükken başımı kulaklarına çarpmıştım ve alnım çizilmişti de hizmetçiler kulaklarını kesmişlerdi zavallı atın. Daha sonra gelip istediğimi alabilirim, diye düşündüm. Şimdi tüm ömrünü, babama ve bize adayan ve bizden uzak kaldığı için hastalanan dadımı görmeliydim.

İçeri giren kadınların sesini duyduğumda, tarifi güç bir duygu beni bu isteğimden alıkoymuştu... Bir an bile olsa onları görmek istemiyordum. Hele o evdeyken onları görmeye asla güç getiremezdim! Hemen oradan çıktım ve arka tarafta bulunan mutfağa yöneldim. Hizmetçilerin odası da o taraftaydı. Tüm kapı sürgüleri kapalıydı, teker teker hepsini açtığımda boyumun da ne kadar uzadığını fark etmiştim. Oysa geçen sene buradan gitmeden önce boyum bu sürgülere yetişmiyordu. Son kapının sürgüsünü açtığımda deliler gibi karşıdaki kulübeye doğru koştum. Artık o zindandaki arkadaşlarımın nasihatlerini işitecek takatim yoktu. Sadece bahçenin yeşil sessizliğine teşneydim o kadar.

Elbette ki dadımı görmem gerekirdi ama şimdi değil. Hele o kadınların yanında hiç değil! Nefesi kesilmiş bir hâlde kulübeye yaklaştığımda, eğer bir cennet varsa mutlaka burasıdır, diye düşündüm. Kulübenin etrafını dolaştıktan sonra, çinili havuza dökülen o küçük derenin berrak suyundan biraz içtim. İlyas, suyun dökülürken ses çıkarması için ağaçlardan yapay bir de şelale yapmıştı. Tanrı'm, tüm bunları nasıl da unutmuştum böyle! Kulübenin önündeki asma ağacında çeşit çeşit, rengârenk üzüm salkımları asılı duruyordu. Uzanıp bir iki salkım koparmak istemişim ama o kadar güzel duruyorlardı ki tek bir tane bile koparmaya elim varmadı.

Oturdum, arıklarımı çıkararak ayaklarımı serin suya koydum. Su buz gibiydi, parmaklarım suya değ er deymez küçük bir ıglık atmış tım. Siyah ve sarı kelekler uykularından edilmiş ler gibi sağ a sola uçuş maya başladılar. O güzel manzaranın baki kalması için orada ve o hâlde ö lmek istiyordum. Daha fazla şeyi tecrübe etmek istemiyordum. Mevcudiyetin lezzeti en ergin şek liyle karşımda duruyordu ne de olsa. Uzaktan gelen sağ ır bir his, “Eğ er bir kerede her şey biterse çok mutlu olacaksın” diyordu.

Asla o eve geri dö nmek istemiyordum. Benim yerim burasıydı, bu ev, bu bahçeydi. Burada mutluydum ben, özgürdüm burada, kimseye ihtiyaç duymuyordum. Ayaklarım suyun içinde olduğ u hâlde arkamda duran kilime uzanıverdim. Kilimi kesinlikle annem ve misafirler için İlyas sermiş ti oraya. Gözlerimi kapadım ve arıların vızıltılarını dinlemeye başladım. “Eğ er iki elimi böğ rüme götürüp o mihnetgâha dö nmek istemezsem ne olur acaba?” diye düş ündüm.

Bu konuyu ne kadar düş ündüğ ümü hatırlamıyorum. Tek hatırladığ ım, ayağ ım balta kesmez buz tutmuş tu ama yine de gözlerimi açıp yerimden kalkmak istememiş tim. Canımın her zerresini, toprak bedenimden halay vaziyetinde dış arı çıkarırken görüyor ve arıların vızıltılarıyla raksa durduklarına şahit oluyordum. Halaya duran parçalarım, o güzelim ö ğ le güneş i altında kulübenin boş luklarından ve asma dallarının arasından geçerek renklerle bütünleş miş arıların peteklerindeki bala uzanıyorlardı. Kılım kıpırdamıyordu, zira en ufak bir hareket o güzel ş enliğı birbirine katabilirdi. Görünmeyen bir el beni baş ı sonu olmayan bir diyara sevk ediyordu sanki... Göz kapaklarımın arkasından yükselen ve gözümün eş mesini katıksızlaşt ıran erguvani bir ış ığın beni alıp hiç bilinmeyen uzak ve gizemli diyarlara götürmesine teslim olmuş tım ve bu yolculuğ a  ık-mak için neş eyle hazır bekliyordum.

Derken yılan sokmuş gibi yerimden fırladım. Arkamda beni izleyen birisinin olduğunu hissettim. Ayak seslerini bile rahatça duyabiliyordum. Sesin geldiği yöne döndüğümde ağaçlar arasında koşan bir karartı gördüm. Elimde olmaksızın Evcî diye bağırdım. Bir müddet ağaçlar arkasında kaldıktan sonra tekrar çıktı ve koşmaya devam etti. Korkudan bu kez çığlık atmıştım. Gelen kişinin kıyafetlerinden bir erkek olduğunu anladım. Kalkıp kaçmak istemiştım ki Alâeddin en yakınımda duran ağacın arasından çıkarak bana doğru geldi. Gelenin Alâeddin olduğunu görünce rahat bir nefes aldım. Üstüm başım dağınık bir hâldeydi ve beni o hâlde görmesine sinirlenmiştim. Hepsinden kötüsü ayaklarım artık beni dinlemiyor ve bir türlü sudan çıkmak istemiyordu.

Üstüne başına çeki düzen vermiş, öyle misafirliğe gelmişti. Ne yalan söyleyeyim; o kıyafetler içinde kusursuz bir adam gibi görünüyordu, hani yabancılık çeksem yadırganmayacaktı. Bağırmağlarımın korkmuş ve elini ağzına götürerek susmam için işaret etmişti. Korkudan mı yoksa utangaçlığından mı bilmem ama onu o vaziyette gören taş kesilmiş zannederdi. Karşımda utangaç ve yalvaran gözlerle bana bakan korkak ve güzel bir erkek duruyordu. Bakışları, içimde ilk kez tecrübe ettiğim garip bir sezi uyandırmıştı. Deminki sinirim gitgide saf ve hoş bir intibaya dönüşüyor ve tüm bedenimi kuşatıyordu. Niçin olduğunu bilmiyorum. Belki de gölgesi tanıdık geliyordu diye, belki de sırf kendisidir diye...

Sevindiğimi belli etmemeye çalışıyordum çünkü gizlice beni seyretmişti. Oysa öyle bir hakka sahip değildi. Buna rağmen, “Niçin gizlice beni izliyorsun?” demeye cesaret edememişim. Zira ikimiz de en basit buluttan dahi nem kapabilen alıngan tiplerdik. Hem Şeker’le Purya’yı bana getirdiği için ona borçlu sayılırdım. Aramızın tekrar açılmasını istememişim. Bir dost kızgınlığıyla, “Ne kadar süredir beni izliyorsun, doğru söyle?” dedim.

Süt dökmüş kedi gibi masum gözlerle bana baktı ama ağzını bıçak açmıyordu. Aynı soruyu tekrar sordum. Bu sefer elleri- ne bakarak, “Doğrusunu istersen tam bilmiyorum bir yıl veya daha fazla bir süredir” diye cevap verdi. Orada ne kadar süre uzanmıştım, ben de onu bilmiyordum. Belki de bir yıldır ora- da uzanıyordum! “Peki, neden seslenmedin veya yanıma gel- medin?” diye sorduğumda, bitişik erkeksi kaşlarının altında, o uzun kirpiklerinin arasında duran kara gözleriyle bana baktı. Ay yüzlü yassı suratından yansıyan kara bakışlarını görünce kendimi, tüm bedenimi sarsan bir fırtınaya kapılmış gibi his- settim. Elim ayağım birbirine dolandı. Bir şeylerle oyalandığı- mı gösterebilmek için ayaklarımı sudan çıkardım, ıslanmış ete- ğimi topladım ve yerimden kalktığım gibi çıplak ayakla belirsiz bir şeyin ardına koyuldum.

Ellerimin titrediğini görünce tüm bedenimin kontrolünü kay- bettiğimi hissettim. Neden bilmiyorum ama onu anlayacak hâlîm yoktu. Bedenim tüm biçimini yitirmişti. İçimde kor gibi yanan, ilkel ve akışkan bir duygu vardı. Gözlerinin siyahlığı ruhuma ve damarlarıma seğirtmiş ve ansızın bütün dünyamı ateşe vermişti.

Haremdeki oyun arkadaşım Alâeddin gitmiş, yerine pazarı korumakla görevli Konyalı yiğitler gibi yakışıklı bir yabancı gelmişti. Zihnimde Sohrab, İsfendiyar, Rüstem ve Siyavuş’u betimlediğim gibi yakışıklı, güçlü ve pehlivan birisi... Zaten kendisi de onların soyundan değil miydi? Anne ve babası on- ların toprağından kalkıp buralara gelmemişler miydi? Yorgun aklım, o amansız fırtınaların saldırısı karşısında sığınacak bir yer bulmak hasebiyle kendini duvarlara çarpıyor; aynı zaman- da içimde kopan borandan Alâeddin’in haberdar olmaması için de uyarılarda bulunuyordu.

Kendimi kontrol etmeye gayret ediyordum. Çarıklarımı giyinmeye çalıştım ama bir türlü başaramadım. Ellerim hâlâ

titriyordu. Sırtım ona dönüktü ama bakışlarının vücudumun her zerresinde dolaştığını hissedebiliyorum. Sırtımda ve göğsümde matbu bir yanma seziyordum. Kalçamdaki eklemeler birbirinden ayrılıyor gibiydi. Nefes alış verişlerim hızlanmıştı. Düşkünlüğüme neredeyse ağlayacaktım. Beni ona doğru çeken gizli bir mıknatısı görür gibiydim. Ani bir hamleyle kendimi koynuna atıp orada yok olmak istiyordum. Onunla yekvücut olmak, onda fena olmak istiyordum. İkimizden başka bir gerçeğin olduğunu sanmıyordum. Sanki o koca dünya ikimizde özetlenmişti.

Vücudumda depoladığım ne kadar akıl, dirayet, din ve edep varsa hepsini kullanarak kendimi oradan kurtarmaya çalıştım. Tüm o içsel kavgalarımın arasında, bana bazı şeylerin yasak olduğunu hatırlatan bir ses işitiyordum. Bedenimde ne kadar kan varsa hepsi yüzümde toplanmıştı. Hızlı hızlı aldığım nefesleri duymaması için hışırtı çıkararak en sarı üzüm salkımlarını koparır gibi yaptım. Yediğim üzümlerin ne kadar lezzetli olduklarını gösterircesine ağzımı şapırdattım.

Uzaktan birinin bağırdığını ne zaman duyduğumu hatırlamıyorum. Sesin geldiği yöne döndüğümde ise kimsecikleri görememiştim. Elimdeki üzüm salkımlarını atarak kulübenin kapısına doğru koşmaya başladım. Güneşin ışıklarının altında durduğunda dünyanın bütün temizliğini yansıtan beyaz renkli keten abasıyla ağaçlar arasından geçerek gözden kayboluyordu. Kendisine seslenmek istemiştin ama üzerime karabasanlar çökmüş gibi sesim boğazımda düğümlenmişti. Olduğum yerde oturdum. Ne olmuştu bana böyle? Eğer taşlık yolda yürürken adımlarının çıkardığı sesleri duymayacak olsaydım uykuda olduğumu sanacaktım. Artık kelekleri, gülleri ve berrak suyun altında yuvarlanan o rengârenk küçük taşları göremiyor, suyun sesini işitemiyordum. Gözlerim katı ve sıcak bir sisle buğulanmış, ağzım kurumuştu ve bir şeylere öfkelenmiştim.

Biz kez daha beni benden alan bir şeyler olmuştu ama bu, ona duyduğum bir öfke değildi.

Daha fazla orada kalamazdım. Kendimi aşağılanmış hissediyordum. Yerimden kalktım ve öfkeden kızarmış yüzümü, o küçük şelalenin serin suları altına tuttum. Yalpalaya yalpalaya kendimi köşkün taşlık yoluna bıraktım. Binaya ulaşmak bana bir asır gibi gelmişti. Binanın içinden kalabalığın sesi geliyordu. Gidiş gelişler, kargaşa, gürültü vardı köşte. Gözlerimin öndeki sis ağırlık yapıyor, rahat görebilmemi engelliyordu. Annem başa kakar gibi bana bakıyor, sanki bir şeyler anlatmaya çalışıyordu fakat ben oralı olmuyordum.

Aya harem kadınlarına, köşkün odalarını gururla gezdiriyordu. Kadınlar ise gördükleri karşısında ağızları açık kalmış, gözaltından anneme bakıyorlardı. Kıskançlık bakışları değildi, saygı bakışlarıydı bunlar. Anneme gıptayla bakıyorlardı. Hem neden kıskanacaklardı ki? Ne de olsa tüm o güzelliği ve ihtişamıyla onlar gibi bir mahkûmdu. Tüm ağırlığı ve saygınlığını yitirmişti. Ben ise yeni dünyamda geziyor ve o dünyanın asri şeyleriyle oyalanıyordum ne de olsa. Hiçbir şey umurumda değildi. Hatta Harun'un zindanlarını aratmayan o harem bile umurumda değildi artık!

Şimdi ise büyük salonun tavan ve duvarlarına nakşedilmiş Yunan Tanrıçalarını düşünüyordum. Nedense o güne kadar dikkatimi çekmemişlerdi. Tanrıçaların birbirlerine üzüm salkımı uzattıklarını görünce elimde olmadan gülüverdim. Yıllarca bu evde yaşamama rağmen bu güzel resimler bir an olsun bu şekilde dikkatimi çekmemişlerdi. Şimdi yukarıda resmedilmiş tüm o ricaların, olmak veya olmamakların biz insanların binlerce yıllık hikâyesini anlattığını hissetmiştim. Sanki tavana benim hikâyem resmedilmişti. O Tanrıçaların kanı, bedenimde akıyor gibiydi. Bugüne kadar nasıl olmuştu da onları göre-

memiştim. Yeni bir var oluştu bu. Ortadan hicaplar kalkmıştı sanki. Dünyayı başka türlü görmeye başlamıştım.

Herkesi öğle yemeğine çağırmışlardı. Sofranın serildiği büyük odaya geçtik hep beraber. Alâeddin'in havuz tarafından bize doğru geldiğini görünce nefes alış verişlerim tekrar hızlanmıştı. Artık benim için onun bir üvey kardeş veya bir oyun arkadaşı olmadığını anlamıştım. Konya'ya geri döndüğünden beri büyümüş, koca bir adam olmuştu. Benim için bir yabancı olmuştu ama onu görmek neden kalp atışlarımı hızlandırıyor-du, bilmiyordum. Fakat bu sefer kimse bilmemeliydi. Neden bilmemeliydi, onu da bilmiyordum. Tek bildiğim; kimsenin bir şey bilmemesi gerektiği-ydi. Belki de tüm bunlar kimseyi ortak istemediğim, bana has kuruntulardı. Onu bile bu kuruntulara ortak etmemeliydim. Doğrusu bu kuruntuların neler olduğunu tam anlamıyla ben de bilmiyordum ama onların sade ve gündelik bir şey olmadığını hissedebiliyordum. Kanımda acı tatlı bir hareketlilik oluşmuştu ve ne pahasına olursa olsun o hareketliliği korumalıy-dım.

İştahım yoktu. Keremana'nın gözlerini üzerimize diktiğini hissediyordum. Ben ise gözümü tabağıma dikmiş, başımı önüme eğmiş-tim. Onun da benim gibi yaptığını düşünüyordum. Burası sofradaki herkes için ilginç ve bir o kadar da yeni bir yerdi. Sadece yemek boyunca teveccühünü benden eksik etmeyen, annemden daha şefkatli olan dadım için böyle değildi. Günün birinde onunla hesabımı görmeliydim. Nihayet yaşlı Mami sofradan kalkmakla herkese yemeğin sona erdiğini göstermiş oldu.

Yayından fırlatılmış bir ok gibi yerimden kalktım ve odama koştum. Kendimi o eski yatağıma atıverdim. Biraz tozlanmıştı ve az da olsa kokuyordu ama buna rağmen kor yanaklarımı o güzelim yataktan kaldırmayı hiç düşünmüyordum. Yatağın

üzerindeki tozların sürtünerek yanaklarımı ağrıtmamasından haz alıyordum. Bedenim yabancı ve kör arzuların girdabına tutulmuş, oynak bir hâli adet edinmişti fakat bu seferki bayağı bir yorucuydu. Onun yanımda olmasını ve bana bahçedeki gibi bakmasını istiyordum. Kendime şöyle bir göz atmak ve onun beni nasıl gördüğünü bilmek istemiştım. Kendime onun gözleriyle bakmayı denemiştım.

Odamın kapısını yavaşça açtım ve konuşmaları dinlemeye başladım. Kimseciklerin yukarıya gelmemiş olması beni sevindirmişti. Dönmeden önce herkes, büyük salonda biraz kestirmek için karar almış gibiydi. Kimselere görünmeden annemin eski yatak odasına gittim. Odanın dört bir tarafı aynalar, renkli kaplar ve resimlerle süslenmişti. Kapıyı kapattım. Odada annemin o eski etkileyici kokusunu alabiliyordum. Kendimi bir rüyanın büyüğü atmosferinde hissetmişim. Annem hareme götürmek için kendisine uygun elbiseler seçerken onun mücevherleriyle oynadığım ve o uzun aynalardan üzgün ve solgun hâlimi seyrettiğim günler üzerinden binlerce yıl geçmişti sanki. O gün aynadan güzelliğime bakmak gibi bir his asla içimden geçmemişti, sadece kendimi izlemekle yetinmişim.

Gün ışığının bir adam boyundan daha uzun bir şekilde annemin yatak odasına girmesi için aynaların önündeki perdeleri kenara çekmişim. Aynaların içinde yürüyen bir kadın görünce aniden sendelemişim. Birkaç saniye sonra o kadının kendim olduğunu gördüm. Harem denen yerde geçen zamanın, benzi solgun küçücük bir çocuğı, zarif ve uzun boylu kocaman bir kıza dönüştürdüğüne şahit olmuşum ki şimdi o koca kız, çekinceli bakışlarla aynadan beni izliyordu. Mermer hamamdaki o birkaç saniyelik anları saymazsak boy aynasından kendimi seyretemeyeli yıllar olmuş diyebilirim. Haremdeki odamda sandığım üzerinde asılı duran ve minyon bir yüzü andıran yuvarlak küçük bir ayna vardı ama o, boynumdan aşağını göstermeye-

cek kadar küçüktü; hatta saçlarımın tümünü göstermeye bile yetmiyordu. Oysa bu uzun aynada her şeyi görebiliyordum. Şimdi ise genç annem veya annemin gençliği, geçmiş karşıma, aynadan bana gülüyordu.

Gayri ihtiyari bir şekilde Aya'nın gecedan kepbastı ördüğü saç örgülerimi gururla açtım. Çocukluğumdan beri onların güzelliğiyle övünür dururdum nitekim. Bu sefer karşımda duran kadına ben gülmeye başladım. Beğenmiştim onu, tam da istediğim gibiydi fakat o tozlu elbiseler üzerinde olmasaydı daha da güzel olacaktı. Elbiseleri o tozlu yolculuğun eserini taşıyordu, aynı zamanda eteğinin alt kısmı ıslaktı ve çamur olmuştu. Sorun değildi çünkü annem sevdiğim tüm elbiselerini o odada saklamıştı. Hemen o elbiselerin en güzelini giydim. Sevgili annemi tekrar karşımda görmek, beni âdeta vecde getirmişti. O gün kelekler gibi, kadınsı ruhumun kozasından çıkıvermişim sanki. Oturdum ve aynada izlediğim âşık kadının yüzüne bakarak kendimi hayallere teslim ettim. Bundan sonra kim benim gibi bir kadınla baş edebilirdi ki? Birçok şey değişmişti artık!

Aya'nın omuzlarımı dürtmesiyle kendime gelmişim. Utancımın yerin dibine batmışım. Herkes hazırlanmıştı ve alay yola koyulmak üzereydi, bir tek ben eksiktim. Uzun bir aramanın ardından beni annemin kadife örtülü yatağı üzerinde ve onlarca elbisesi arasında gözlerini kapamış ve kendinden geçmiş bir vaziyette bulmuştu. Lakin ne hikmetse bu sefer hiç sinirlenmemiş, aksine merhametinin hissedildiği şefkatli elleriyle beni olduğum yerden kaldırmış, üzerimden çıkardığım elbiseleri kendi elleriyle tekrar giydirmiş ve saçlarımı toplamıştı. Tüm bunları yaparken de bir tek kelime olsun söylenmemişti. Bana, "Sen hemen aşağı in. Buraları toplayayım, ben de geliyorum" dedi.

Yaşlı gözlerini açıkça görebilmiştım. Başım önde, ağlayarak aşağıya indim. Perperışan olmuş ruhumu merdivenlerden aşağıya doğru çektim. Kimseyle, özellikle de ikinci kez bütün o giriftar olduğum musibetlerin müsebbibi olan onunla göz göze gelmek istemiyordum. Açık, aydın bir gün olmasına rağmen korkuyordum. En kötüsü ise oyunlara dalmış ve dadımı görememiştım. Artık geç olmuştı zaten. Annem herkesten fazla acele ediyor, geri dönmek için ısrar ediyordu. Oysa en çok onun dinlenmeye ihtiyacı vardı. Tekrar katır sırtında o uzun yola çıkacaktı. Hüdavendiğar öyle istemişti diye eli ayağı birbirine dolanmış, geri dönmek için bayağı üsteliyordu. Dadımı görmeme bile izin vermedi. "Hemen yola koyulmalıyız, karanlık bastırdıktan sonra eve ulaşmak olmaz" diyordu.

Kimse itiraz etmeye cüret edemiyordu tabii. Yola koyulduk ve ben içimden, "İnşallah, yolculuğun zorluğu karnındaki kan içen çocuğu düşürür de görürsün o zaman dünyanın kaç bucak olduğunu, belki bu sayede vazgeçersin geri dönmekten!" diyordum. Yola çıktığımız o öğleden sonra ne gibi nimetleri yitirdiğimi anlamıştım, annemin güzelliğı büsbütün yok olmuştı. O açık ve şişkin karnıyla dünyaya aldırış etmeden ne tür zorluklara katlandığını ve aynı şekilde bu zorlukları bizlere de yaşattığını gördükçe ona daha çok acıyordum. Bir gece dahi olsun yeni kocasının evinden ayrılamıyordu zavallı. Bir gün nasıl olsa şu bedelini ödediğim mutluluğun sırrını öğrenecektim. Hepimiz bu bedeli ödüyorduk ama en fazla da ben ödüyordum...

Yolda tuhaf duygulara kapılmıştım. Avazım çıktığı kadar bağıarak ağlamak istiyordum. Herkesin, özellikle de Keremana ve Bahaeddin'in bana kötü kötü baktıklarını hissediyordum. Kendimi kötü hissetmemeneden olan Alâeddin'den ise nefret ediyordum. Her şey onun başının altından çıkmıştı. Dönüp

yüzüne bile bakmamıştım. Zincir seslerinin benim yerime bağırdıklarını ve karanlığın ağır ağır çöktüğünü gördükçe içimde buruk bir sevinç yaşıyordum. Zincir sesleri sanki benim hâlimi anlatıyordu: Anlamsız, müphem, kederli, bidayet ve nihayetsiz... Biri yorulduğunda diğeri mersiye okumaya devam ediyor gibiydi. Sabah vakti gelişimizin aksine herkes yorgun düşmüştü. Gözler mutlak bir sessizliğe gömülmüştü. Hayvanlar da başları öne eğik, sırtlarında taşıdıkları yükleri harem denen o zindana taşıyorlardı.

Gecenin karartısında yanaklarımı okşayan serin bir esinti ile dadımı görmeye gitmemenin utangaçlığını tekrar yaşamıştım. İlyas'tan sonra beni en çok sevip sayan oydu. Allah göstermesin, ona kötü bir şey olsa kendimi asla affetmeyecektim. Dahası İlyas'la da sadece selamlaşmıştım ve birkaç saniye ayaküstü hâlini hatırlarını sormuştum o kadar. Bahçedeki köstebek yuvalarına ve kiraz ağaçlarına da uğramamıştım. En içten duygularla Alâeddin'e beddua ettim. Zira yanıma gelerek bahçe dostlarımı görmeme engel olmuş ve bir nebze olsun harem psikolojisinden kurtulmama fırsat vermemişti. Bu kaçırılmış fırsatları bundan sonra ne zaman telafi edebileceğimi bilmiyordum? Onu düşünürken yine her şeyi unutmuştum. Yine sıcak ve yabansı bir duygu bedenimde peyda olmuş ve tüm vücudumu esir almıştı.

Sabahleyin sevinçli bir hâlde gözlerimi açtım. Kendimi kayıtsız hissediyordum ama dün geceyi onu düşünerek geçirdiğimi hatırlayınca yine ürkmüştüm. Evet, dün geceyi onunla beraber geçirmiştik, el ele tutuşarak yabancı kırlarda turlamıştık. Bağlarda, meleklerin tuttuğu üzüm salkımından habbeler koparıp yemiştik. Yeşil sümter tarlasında uzanmış, akıp geçen bulutları izlemiştik. Yabani nilüfer çiçekleri üzerinde bir uğurböceği görmüş, sırayla avuçlarımıza almıştık, derken uğurböceği onun avuçları içinde kendi renkleri gibi şeffaf, yuvarlak bir

topa dönüşmüştü. Beraber yağmur yemiş, toprak dama çıkmış ve gökkuşağına attığımız iplerde sallanmıştık ve...

Yatağın içinde bir sağa bir sola döndüm ama asla kalkmak istemiyordum. Yatak buğday tarlası kokuyordu âdeta. Kendimi hastalığa vurmak geçti içimden. Gerekirse bir tas acı şurup bile içmeye razıydım. Kalabalığın arasına çıkmak gelmiyordu içimden. Yalnız kalmak istiyordum. Belki böylelikle kendimi tekrar bulabilirdim.

Sandığın üzerinde asılı duran aynayı aldım ve kendimi bulmaya çalıştım. Gözlerim dünkünden daha koyu görünüyorlardı. Tıpkı annemin gözleri gibi, her muhit ve her kıyafete göre renk değiştirmişlerdi sanki. Ne kadar da anneme benziyordum. Oysa dün bunu fark edememiş olmama şaşırmıştım. Gerçi az çok bazı hususları sezmiştim fakat bu kadarı da olmaz, demiştim kendi kendime. Hiçbir varlığın annemin güzelliğine erişebileceğine inanamıyordum. Dün annemi kendimde görmüş olmam olağanüstü bir olaydı benim için. Bir define bulmak veya bir kimyayı keşfetmek gibi büyük bir olaydı. Dün annemin yatak odasında kelebekler gibi kozadan çıktığım an gelmişti aklıma. Hem beden hem de ruh olarak ona benzediğimi düşünüyordum ama bundan henüz emin değildim. Duygusal, bulut gibi kendinden geçmiş ve üzgün bir hâlîm vardı. Bunları düşünürken aklıma Hüdavendiğâr'ın 'mestlik' hakkında şiirler okuduğu gece gelmişti. Sanırım hâlîm, onun mestlik tanımına birebir uyuyordu. Rüyalarım, ona, kendime, gençliğime ve güzelliğime mest olmuşum. Umutlarıma, Aya'nın uzattığı acı şurup tasını bile fark edemeyecek derecede mest olmuşum. Haremdekiler; "Kimya Hatun soğuk almış" diyorlardı, ben ise atlas yorgan altında rüyalarımın baş başa kalmıştım.

Cuma akşamı görebilmiştim onu. Kadınlar bağ evine gidişimizi Hüdavendiğâr'a ballandıra ballandıra anlatırken biz

birbirimizle ilgileniyorduk. Yekdiğerine bakmaksızın, konuşmaksızın birbirimizi izliyorduk, birbirimizin sıcaklığını tenimizde hissediyorduk. Diğerlerinin ise bu sıcaklıktan mahrum kalışına hayıflanıyordum doğrusu. Ne kadar da boş konuşuyorlardı. Aramızdaki gizli bakışmalar hariç, etrafımda cereyan eden her şey bana anlamsız geliyordu. Öyle bakışmalar ki ikimizde bundan haz alıyor, heyecanlanıyorduk. Artık Keremana'dan da çekinmiyordum. Onu güzel dünyamızı tekrar yıkabilecek güçte görmüyordum. Aramızdaki şey bir mumdan yükselen ışık gibiydi; "Hem gerçektir hem yalan! Lakin daha sonra mutluluğun mumda değil de onun yükselen ışıklarında olduğunu anladım. Görebildiğin kadarıyla yetinmen gereken bir şeydi. Mumun ışığını tutmaya çalışacak olursan mum sönecek, ışık gidecek ve elin yanacaktı!" Varlık âlemindeki mutluluk, mahiyetten daha fazla hissedilen ve hayalden daha çok aynileşen bir olguydu, benim ruhum ise bu ikisi arasında gidip gelen bir berzahı yaşıyordu. O mest eden anların serin gölgesi, ruhumdaki tüm tutsaklığı koparıp götürmüştü. Artık birkaç saniye de olsa onu görmekten başka bir şey istemiyordum.

Yaşam, içimde kopan fırtınalara aldırış etmeden yoluna devam ediyordu. Yine o tekdüze günlerimi, istek ve arzularla doldurmaya başlamıştım. Havuzun kenarındaki nar ağaçlarının sararmış, uzun, ince yaprakları Konya'nın o güzel sonbaharını haber veriyorlardı. Bize ise o güzel sonbahardan sadece başımızın üstünde gark gark öten kargalar ve kimi zaman dayanılmaz bir hâl alan soğuk günler kalmıştı. Sonbahar yerini hızla Konya'nın o çetin kışına terk ediyordu. Gitgide günler kısalıyor, geceler uzamaya başlıyordu.

Derken yine soğuk bir kış gününde, beklenmedik bir sırada yeni kız kardeşim doğdu. Erken doğmuştu. Annemin acılı çılgınlıklarını duydukça çene kemiklerim korkudan zıngırdamaya

başlamıştı. Aşırı kan kaybediyordu. Öleceğini düşünmüştüm. Peki, o ölse ben yapacaktım! Kız başıma buralarda annesiz, babasız başıma neler gelirdi acaba, diye düşünmeye başladım. Oysa annem yukarıda ölümle pençeleşiyordu. Onun hâlini bırakıp da kendi geleceğimi düşündüğüm için kendimden utan-
dım.

Herkes bir tarafa koşturuyordu. Ebe sabahtan beri annemin başındaydı. Bu tür doğumlarda ya anne ölüyordu ya da bebek veyahut da ikisi birden. Ebe doğumu yapamayacağını ve hemen hekime haber vermeleri gerektiğini söylediğinde ise annem karşı çıkmış ve canı pahasına da olsa ondan bebeği doğurmasını istemişti. Hüdavendiğâr'ın dostlarından olan hekimin gelmesine bile izin vermemişti. Kadınlar ise bir türlü karar veremiyorlardı. Nihayet Hüdavendiğâr'a haber yolladılar.

Hüdavendiğâr biraz geç gelmişti, bu arada annemin çığlıkları yedi göğü inletiyordu. Yüzü korkudan sararmış Aya, bir taraftan başına vuruyor bir taraftan da, "Gitti hanım, gitti" diye feryat ediyordu. Kimse onun bugüne kadar böyle yaptığına şahit olmamıştı. Annem öldü diye pirenlenmişim. En sonunda suratı her zamankinden daha fazla kartal suratına benzeyen yaşlı Mami, ebe ve Aya hariç herkesi hakaretler yağdırarak içerdendir çıkardı ve kapıyı örttü. Gören de kendisine gökten vahiy gelmiş sanırdı.

Annemin çığlıklarını duydukça kapıyı açıp yaşlı Mami'yi ellerimle boğasım geliyordu. Kızının yerini aldığı için annemden hoşlanmadığını biliyordum. Fırsattan istifade annemi bir şekilde öldüreceğini düşünüyordum. Keremana beni sakinleştirmeye çalışıyordu, ben ise ona inat daha fazla ağlıyordum. Ne kadar süre böyle devam etti hatırlamıyorum ama öfkeden bitkin düşmüştüm ve annemin bağırışlarını bile duyamaz olmuştum. Belki de ölmüştü.

Bir şeyler yapmalıydım. Derken Keremana'nın boynuma sarılı elleri gevşedi. Ona baktığımda gözlerini kapıya diktiğini gördüm, bakışlarını takip ederek kapıya baktım. Kimseden çıt çıkmıyordu. Kapı açılmıştı ve kan ter içinde kalan ebe kapının ağzında durmuş, elinde tuttuğu büyükçe bir leğeni dışarıdakilere uzatıyordu. Leğenin içi kan ve başka şeylerle doluydu. Zavallı annemin öldüğünü ve kanlı leğenin içindekilerin de kesinlikle onun kalbi ve bağırsakları olduğunu düşünmüştüm. Artık dayanacak gibi değildim, öfke, acı, korku ve bitkinlik birbirine karışmıştı. Gözlerim sadece koca bir boşluk görüyordu, "Annem neden bu hayatta babam ve babalığımdan daha fazla bedel ödemelidir Tanrı'm? Aşkın bedelini canıyla mı ödemeliydi? Aşk ne demekti?" sorularıyla kendimden geçtim ve olduğum yere yığılıp kaldım.

Sivri sirke kokusuyla kendime gelmiştim. Midem bulanıyordu ama boğazım bir şeylerin çıkmasına müsaade etmeyecek kadar daralmıştı. Annem olmadan yaşamak istemiyordum. Gözlerimi tekrar kapamak istedim ama Hüdavendiğar'ın tebessüm eden şefkatli bakışları göz kapaklarımın kapanmasına izin vermedi. Yanı başımda oturmuş, elinde dikkatle tuttuğu şeyi bana gösteriyordu. Daha sonra benimle konuştuğunu duyabilmişim: "Kimya Hatun! Hadi kalk da bu küçük kız kardeşine bak! Tüm o curcunayı çıkartan bu küçücük şeydi işte! Kalk da şu minicik kırmızı dudaklarına bak!" diyordu.

Birkaç el beni olduğum yerden alarak duvara yasladı ve arkama da yumuşak yastıklar bıraktı. Üvey babam eğilerek bebeği kucığıma verdi, sonra da alnımdan öperek kendinden emin bir ses tonuyla; "Annenin durumu iyi, endişe edilecek bir durum yok, şu anda da uyuyor. Doğumu sağ salım atlattığı ve üç erkek çocuğundan sonra bize böylesine tatlı bir kız çocuğu bağışladığı için Tanrı'ya şükretmemiz gerekir" dedi ve benden

küçük kız kardeşime güzel bir isim bulmam için birkaç gün düşünmemi istedi.

Bir kez daha huzuruyla derdime derman olmuştu. Şemsettin’le beni kendi çocukları arasında saymamasına kırlmıştım ama çok da önemli değildi, bu küçük hatasından ötürü affedebilirdim onu. Kız çocuğu dünyaya getirdiği için eşini öven, Konya’nın tek erkeği bu olsa gerek diye geçirdim içimden. Onda, biz harem ahalisinin anlayamadığı farklı bir şeylerin olduğunu sezmiştim. Bu şey kesinlikle başka kimsede yoktu. Belki de böyle bir adamın ayakları önünde ölmek, bir tek anneme yaraşırdı! Benim için de katlanılabilecek bir şeydi bu.

İsmi ‘Melike Hatun’ koydum. Ne de olsa Emirâlem’in kardeşiydi, bu yüzden onun da melike olması gerekiyordu. Kendime yakıştırdığım bir isimdi bu. Pek geç sayılmazdı aslında, eğer şehzadenin biri gelip beni sarayına götürecek olsaydı ben de ‘Melike Kimya’ olabilirdim. Aynen ‘Melike Aliya’ gibi. Belki de eşim, Gürcü Hatun gibi benim de resmimi kırmızı dinarlara darp etmeleri için emir verirdi, kim bilir? Küçükken hep bu sikkelere bakar dururdum. Sikke üzerinde duran ve ünü ta buralara kadar gelmiş olan kadına sürekli özenir ve ona içtenlikle saygı duyardım. Dadım o sikkeler için, “Şu anda bu dinarlar çoğu yerde kullanılmıyor. Sultan Gıyasettin’i bir kadın resmini sikkelere vurdurduğu için dinde bidat çıkarmakla suçladılar ve tekfir ettiler; onun için hiçbir zaman kullanılmadı o sikkeler. Tacirler üzerinde kadın resmi olduğu için kendilerine uğursuzluk getireceğini düşünüyorlardı” demişti.

Annemin rahatsızlığı ve küçük Melike’nin gelişi, günlük uğraşlarımızı tekrar artırmıştı. Düşünmeye ve hayal kurmaya bile fırsatım olmuyordu artık. Fakat Hüdavendigar ve kardeşlerim hareme daha sık gelip gitmeye başlamışlardı. Bu da evde yeniden sıcak bir ortamın oluşmasına katkıda bulunmuştu.

Gün boyu gözlerimi medresenin kapısına dikerek işlerimi yapıyordum. Genellikle Emirâlem'le ilgileniyordum. Yavaş yavaş emeklemeye başlamıştı. Dünyalar tatlısı bir çocuk olmuştu artık. Şeker ve Purya'nın onu tırmalamamasına, hakeza onun da kuyruklarını alıp ağzına götürmemesine özen göstermeliydim. Kediler de onun gibi büyümüş ve haylazlıklarıyla tüm harem ahalisinin sevgisini kazanmışlardı.

Alâeddin de günde birkaç kez çeşitli bahanelerle hareme gelip gidiyor ve bu sayede ilişkimiz günden güne perçinleniyordu. Konuşmaksızın, sadece bakışlarımızla birbirimizi anlamaya çalışıyorduk. Dünya güzellik ve canlılık dolu, hava ise terütazeydi. Koca kış gelip geçmişti fakat avlunun o güzel kış manzarası pek dikkatimi çekmemişti: Sonbahardan arta kalan nar ağacının billurlaşmış gibi görünen donmuş kırmızı yaprakları, güneş ışığı altındayken bana göz kırpyorlardı sanki. Avludaki kandiller güneş ışıklarına yardım eder gibi yanıyorlardı ve damdaki saçaklardan damlayan buzların çıkardığı ahenkli ses, havaların ısındığını haber veriyordu.

Hayat yeni yüzünü gösteriyordu. Her şey geliyor ve daha güzel oluyordu: Avlu, kedilerim, Melike Hatun, Emirâlem, kendim ve günden güne boy attığını, gelişip güzelleştiğini fark ettiğim o ve daha birçok şey. Hem artık o, eski utangaç ve sinirli çocuk değildi. Bazen, "Acaba damda faka basıldığımız gibi başka bir yerde yakalanacak olsak beni mi savunur yoksa önceden olduğu gibi kaçır mı?" diye soruyordum kendi kendime.

Hüdavendiğâr'ın yârenlerinden olan Hekim Ekmeleddin'in yaptığı ilaçlar sayesinde annemin durumu günden güne iyiye gidiyordu. Tabii bu arada Hüdavendiğâr'ın anneme olan teveccühü ve sevgisi ile Mami'nin yaptığı şifalı çorbalar da takdire şayandı diyebilirim. Artık endişelenmiyor, hayattan şikâyet etmi-

yordum, hâlimden de gayet memnundum. Sadece Neneci'nin hayırlı haberlerle gelmesini dört gözle bekliyordum o kadar. Bana hayalimdeki şehzadeden haber getirebilecek miydi acaba? Belki de olumlu bir haber getirecek olsa kabul etmeyecektim. Zira her şey arzuladığımız gibi gidiyordu. Hepimiz birbirimizi seviyorduk, hatta Mami'yi bile seviyorduk.

Melike Hatun, Hüdavendiğâr'ın yegâne göz nuru olmuştu ve elden ele dolaşıp duruyordu. Çünkü hepimize mutluluk getirmişti. Mami, annemi ölümden kurtardığı için hepimizin sevgisini kazanmıştı. Keremana ise bize karşı olan katı tutumlarından vazgeçmişti, artık gözü üzerimizde değildi. Evcî, sessiz sedasız başkalarının işlerine bile koşuyordu. Boş vakitlerde ise ona okuma yazma öğretiyordum. Onun ağırbaşlı ve onurlu hareketlerinden memleketinde bir şehzadenin kızı olduğunu düşünmeye başlamıştım. Kim bilir, belki o da günün birinde savaş esiri olarak yakalanmış ve bir köle pazarında satılmıştı? Onun için elimden geldiğince ona karşı saygılı davranıyordum.

Elimdeki kitabı okuyup bitirdikten sonra Hüdavendiğâr'dan yeni bir kitap alıyor ve geceleri odada yaktığım mum ışığı altında şevkle okuyordum. Evcî de benimle beraber yanan mumun altında oturuyor; ya dersini çalışıyor ya da sesli okuduğum o büyülü satırlara kulak veriyordu. Sürekli kendimi okuduğum hikâyelerin kahramanı olarak görüyordum. Şiirler ise benim duygu dünyamı anlatıyorlardı sanki. Tek eksiğim; kendisiyle dertleşebileceğim bir hayat arkadaşıydı. Bazen gün boyunca konuşmuyor; sadece Emirâlem, Melike Hatun, Şeker ve Purya'yı severken boğazımdan çıkan çocuksu seslerle yetiniyordum. Tüm söyleyeceklerim, Alâeddin'le olan gizli, korkulu ve umutlu bakışlarımızda özetleniyordu zaten. Buna rağmen hâlimden şikâyetçi değildim.

Havalar gittikçe ısınıyor ve kara kışın yerine bahar geliyor. Hekim'in tavsiyesiyle annemi, hava değişikliği olsun diye Konya'nın dışındaki kaplıcalara götürmüştük. Yine hep beraber gitmiştik. Bağ evi yolculuğu yorucu olduğu için annem oraya gitmek istememişti. Bahanesi de hazırdı zaten: "Emzirdiği iki tane çocuğu vardı." Oysa herkes onun sevgili eşinden ayrı kalmaya dayanamadığını biliyordu. Kadınlar kendi aralarında anlamlı anlamlı gülüşüyorlar, "Hatun nasıl uygun görürlerse öyledir" diyorlardı.

Ardı ardına gelen iki zorlu doğumdan sonra aşırı kan kaybı ve parmak kadar iki çocuğa süt vermek, annemin tüm yetkelerini elinden almış, kadınlar ne dese sesini çıkarmayacak kadar yorgun düşürmüştü. Aya, annemin kimsenin lafı altında kalmasına izin vermiyor, herkese gereken cevabı veriyordu: "Bahaeddin Veled'in oğlu, Memalik-i Rum'un en büyük fakih, maşallah başı göklere yetişmiş, Konya'nın en büyük Şeyh'i Celaledin'i sevmek, utanılacak bir şey değildir. Hatunum, servet, mal, mülk, ne dersiniz hepsine zaten sahipti ve bunlara bir an olsun hasretle bakmadı, sadece üzerinde büyük bir insanın gölgesini görmek ve bu sayede de güvende kalmak istedi, o kadar. Bunda da yadırganacak bir şey göremiyorum ben" diyordu.

Annemi tek düşündüren şey bendim. Bazen bana öyle bakıyordu ki kendisi gibi güzel bir kızı olduğuna seviniyor mu yoksa üzülüyor mu, anlayamıyordum. Son iki yılda yaşadıkları birazcık da olsa benimle dertleşmesine engel olmuştu. Sadece hamama gittiğim günlerde bana karşı annelik görevini yerine getiriyor ve Neneci'ye sırtımı çabucak keseleyerek beni eve göndermesini söylüyordu. Çünkü ondan uzak kalmama dayanamıyordu. Hem Aya, bana nazar değmesinden korktuğunu söylüyordu. Zaten Neneci de beni yıkarken o kadar hayran kurban oluyordu ki, bir an önce tenime değen o kemik torba-

sı ellerinden kurtulmak istiyordum. Bazen de kulağıma eğilip bana ondan bundan söz ediyordu.

Önceleri mermer hamama gitmek ve saraydan beni isteyenler hakkında Neneci ile konuşmak bana piknik gibi geliyordu ama sonraları tam bir azaba dönüşmüştü. Neneci beni, yedi düvelin padişahının oğluna bile isteseydi haremden ayrılmak istemiyordum artık. Orada mutluydum ben. Geçmiş günlerin aksine uykudan uyanır uyanmaz üstüme çeki düzen verir, öylece dışarı çıkardım ve gözüm, medresenin kapısında olduğu hâlde çocuklar ve kedilerle oyalanırdım. Hareme her gelişinde ise bakışlarımızla birbirimize bir sürü şey anlatıyor, gidene kadar gözlerimizle konuşuyorduk. Birbirimize, “Geleceğimizi de bu bakışlar üzerine inşa edebilir, yan yana hayal kurabiliriz” diyorduk.

Her şeyi anneme anlatmak için iyi bir fırsat kolluyordum. Artık onun da istediği gibi gerçekten de o eve bağlanmıştım. O evde, o harem denen yerde Hüdavendiğâr’ın güvenli gölgesi altında mutluydum. Annemle yaşadıklarımızı bir kenara bırakmıştım; kocaman bir kız olmuş, büyümüşüm artık. Onu daha iyi anlıyabiliyordum. Çocukça problemler çıkarmayı bırakmıştım artık. Melike Hatun’un doğumunda Tanrı’ya, “Eğer onu bize tekrar bağışlarsan sana günde yüz kere şükrederim” demiştim. Yine o doğum esnasında annesi olmayana ‘yetim’ denilmesini dilemiştim, zira her ne kadar baba sevgisinden mahrum kalmak büyük bir musibetse de annenin olmaması, yok olmak demekti. Artık bana ait olmayan bir anne de olsa onu kaybetmek benim için yok olmak anlamına geliyordu...

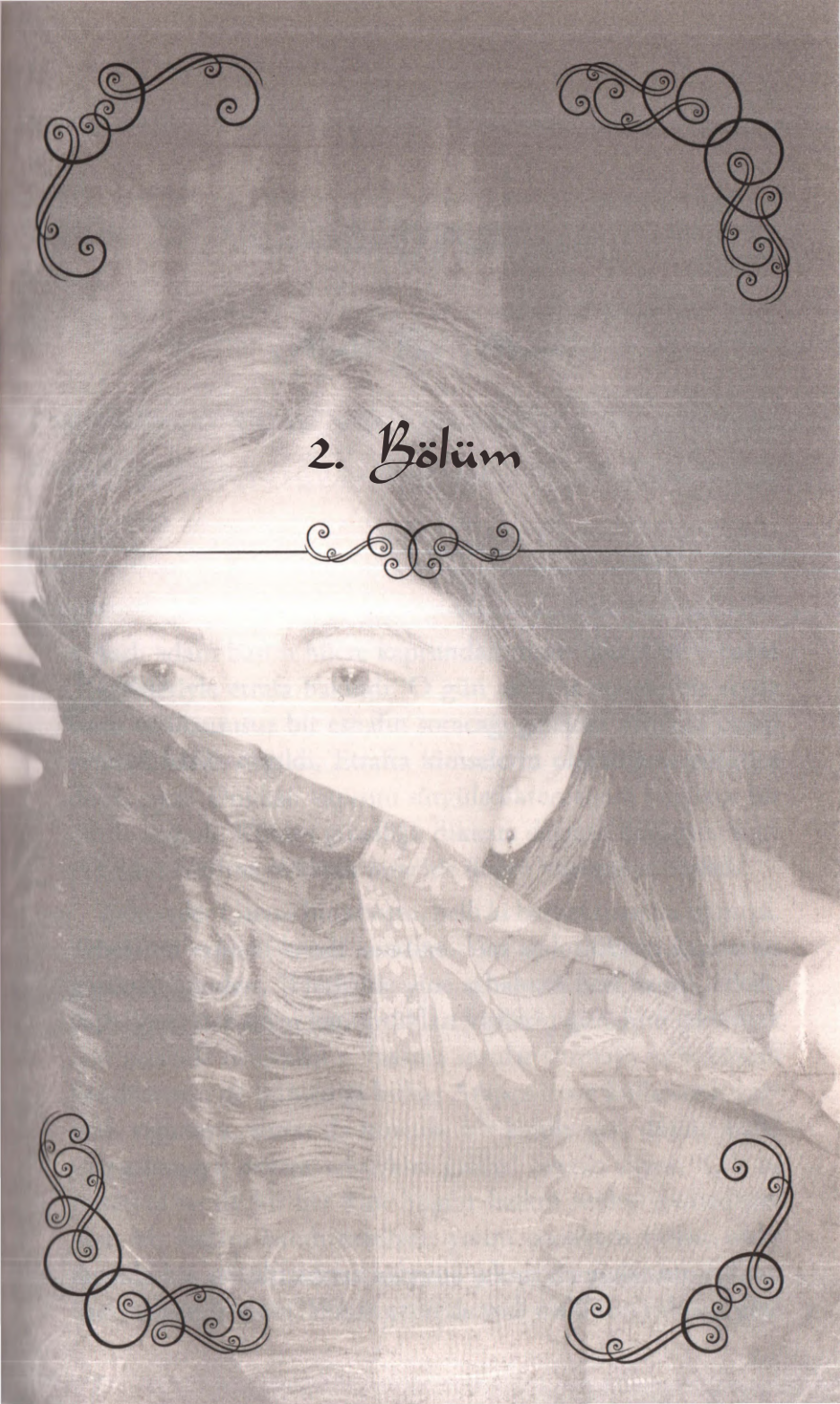
Hareme geldiğimiz ilk günün sabahında olduğu gibi, annemle konuşmak için uygun bir zaman kolluyordum. Bakışlarından, onun her şeyi hissettiğini anlamıştım fakat bir türlü

onunla ana kız karşılıklı oturup konuşamıyorduk. Gün boyunca yanında sürekli birileri olurdu. Akşam olunca da Hüdavendiğar, diğer günlerin aksine, hemen hareme koşuyor ve tüm vaktini annem ve çocuklara ayırıyordu.

Onunla konuşmak için acele ediyordum. Tüm o yoğun günlerine rağmen beni unutmadığını da biliyordum. Her şeyin doğal seyrine dönmesi için beklemeliydim. Güzel günler yaşıyordum, tek endişem Neneci'nin zamansız gelip gitmeleliydi. Kapıda görünür görünmez, korku dağlarını bekler gibi oluyordum. Hüdavendiğar ve annemin beğenmediklerini, hayır cevabı verdiklerini öğrenene kadar ne ağzıma bir lokma yemek alıyor ne de uyuyabiliyordum. Ancak ondan sonra rahat bir nefes alabiliyordum!

Neneci'nin kendisinden hiçbir açıklama beklemiyordum, kendi kendine gelin güvey oluyordu. Bazen yanıma gelerek, "Şu annenle baban olacak adamın aradığı kişi henüz anasından doğmamış kızım! Senin de bahtınla oynuyor bunlar! Yaşının geçmesinden korkuyorum valla!" diyordu. Ben ise üzülecek yerde seviniyor ve gülüyordum. Sevinçten elimde ne varsa onunla paylaşıyordum. O ise benim bu hâlime akıl sır erdiremiyor, pusulayı şaşıırıyordu...

2. Bölüm

Afakî Bir Adam

Yaşlı adam başını hücre kapısından dışarı çıkararak o tuhaf gözüleriyle etrafa bakındı. O gün aklında ecnebi bir sevda vardı ve lüzumsuz bir esnafın soracağı gereksiz sorulara cevap verecek hâlde değildi. Etrafta kimselerin olmadığını görünce dışarı çıktı. Dükkân kapısını sürgüledikten sonra büyükçe bir kilitle kapadı. Kilidin güzelliği, dikkate değerdi doğrusu. Sonra tekrar etrafına bakarak mescide doğru yürümeye başladı.

Şekerciler Çarşısı bomboştu, belli ki herkes namaza gitmişti. Tebessüm etmişti kendi kendine. Yarı açık dükkân kapılarını görünce içinden, “Herhâlde yine sabahtan beri kadın, erkek, yaşlı, genç demeden kandırdıkları kişilerin günahını çıkarmak için mescide üşüşmüşler. İmama sorular sormaya ve anlamını kendilerinin de bilmediği birkaç Arapça ibare kullanarak yağcılık yapmaya, sonra da huzurlu bir kalple geri dönüp halkı yağmalamaya devam edecekler galiba! Şeytan diyor, ‘Çık şu minbere ve de ki; her kim bugün halkın malını yemediyse, yaşlı bir kadını kandırmadıysa, yetim çocuktan birkaç sikke dışında bir şey almadıysa karşıma çıksın da atalarının ruhları üzerine yemin etsin. Yemin etsin de yedi ceddinin ruhunu gös-

tereyim ona! Aman boş ver ya, bu yaştan sonra avamla mı uğraşacağım! Böyle gelmiş böyle gider” diye geçirdi. Zaten onun sıradan insanlarla değil, özel insanlarla işi vardı.

O gün de işi Konya'nın kibirli Fakih'i ileydi zaten. Minberde bir aslan gibi kükreyen, kendinden gayet emin bir şekilde insanları iyilik etmeye ve kötülükten sakınmaya davet eden, onu bunu rahatlıkla rüsva eden, fetvalar yayınlayan, sanki kendisine gökten Tanrı'nın ruhu nazil olmuş gibi ilim havzasında mücadele etmek için, “Aranızda bir savaşçı yok mu?” diye soran bir Fakih'le işi vardı. “Kendini dev aynasında gören zavallı adam! Bugün onunla hararetle tartışacağız gibi görünüyor!” dedi ve adımlarını hızlandırdı.

Değişik pazarlardan geçti; dokumacılar, cumartesi olmasına rağmen açıldılar. Onun debdebeli hâlini gören dükkân sahipleri tahta darabalarını örtüyorlardı. Hristiyan hamallar, ona ve o enteresan külahına bakıyorlardı. Nereli olduğunu, Müslim mi yoksa gayri Müslim mi olduğunu çıkaramıyorlardı. Yabancı görmeye alışmışlar fakat böylesini ilk kez görüyorlardı. Tüm yabancıların kıyafetlerinden nereli olduklarını bilirlerdi. Zaten Konya Pazarı, Doğu ve Batı'nın kesiştiği bir yerdi; dolayısıyla her türlü gelirdi buraya. Fakat bu adam yabancı olduğu kadar acayıptı de!

Üzerindeki kıyafetlerin her biri başka bir yere ve başka bir fırkaya aitti. Siyah abası dervişlerinkindendi, başındaki külahı ise daha çok seyyahlar takardı. Abanın altına ise bir zamanlar beyaz olduğu fakat zamanla her renge bulaştığı anlaşılan Hint tacirlerine ait bir elbise giymişti. Ayaklarında çobanların giydiği çarıklardan vardı ve boynuna da bir heybe atmıştı. Kibirli ve heybetli görünüyordu. Uzun boylu ve dik yürüyüşlüydü. Omuzlarına kadar sarkan dağınık kır saçları vardı. Esmer tenliydi. Gözlerine bakmak ise gerçekten cüret istiyordu. Üstü başı

dağınıktı ama o kadar haşmetli yürüyordu ki önüne kapı çıksa Azrail kapıyı yüzüne açardı. ‘İhsanın kulları’ olarak adlandırdığı insanların meraklı bakışları altında, sağa sola aldırış etmeden yoluna devam ediyordu. Belki de kimseyi görmüyordu.

Uzun bir yolu kat ettikten sonra nihayet gözüne kestirdiği yeni avının bulunduğu Pamukçular Pazarı Medresesinin kapısına gelmişti. Tam zamanında gelmişti. Hem namaz hem de vaaz sona ermişti. Çanak yalayıcı kimi müritler Şeyh’in etrafında kümelenmiş, davet edildiği öğle yemeğine gitmekte olan Şeyhlerini kapıya kadar uğurluyorlardı. Şeyh ise etrafındaki genç âlimlerin sorularına sabırla cevap veriyor, sözlerini dinliyordu. Uzaktan onu izleyen yaşlı adam, etrafında bu kadar fazla öğrencinin, saray yetkilisinin ve eşraftan kimselerin toplanmasından mutlu olduğunu Şeyh’in yüzünden okuyabiliyordu. Zaten onu ilim ve medrese şahbazı yapan şey de bu gururdu.

Şeyh’in gururu tıpkı güzel öten bir kuş gibi bu yaşlı adamın dikkatini çekmişti. Esmer yüzünde bir tebessüm belirdi, külahını çıkararak sessizce bir şeyler okudu ve kalabalığı yararak Şeyh’in karşısında durdu. Avının gözlerinin içine içine bakıyordu. Yüksek bir sesle ve anlaşılması zor bir aksanla konuşuyordu. Ar damarı çatlak bir edayla Şeyh’in karşısında durmuş, soru soruyordu. Gören de şehrin kadısı veya bir tarikatın banisi sanırdı. Şeyh’e; “Ey Şeyh! Söyle bakayım Muhammed Mustafa’nın mı gökteki yeri üstündür yoksa Beyazid-i Bestami’nin mi?” diye sordu.

Ortalık bir anda sessizliğe bürünmüştü. Ateşli öğrencilerden birkaçı yaşlı adama çıkmış, küfre girdiği için ona haddini bildirmek istemişlerdi. Şeyh ise bir el işaretiyle onları sakinleştirmişti. Müritler, Şeyh’in bu emrine hemen itaat etmişti. Daha sonra yaşlı adama dönerek, “Bre akılsız! Evliyanın en kıdemlisinin enbiyanın en düşüğünden bile daha kıdemsiz ol-

duğunu bilmez misin? Kaldı ki âlemlerin iftiharı Muhammed'i bu dediğin Şeyh'le mi kıyaslıyorsun?" diye sordu.

Şeyh'ten bu cevabı bekleyen yaşlı adam alaylı alaylı güldü ve babacan bir şekilde, "Eğer dediğin gibiyse neden biri 'Seni layıkıyla tanıyamadım' derken diğeri 'Şanı yüce, pak ve münezzehtir olan benim' dedi" diye sordu.

Etraftakiler hayretle yaşlı adama baktılar. Şeyh'e olan saygılarından ötürü yaşlı adamı parçalayamıyorlardı. Şeyhlerinin, bu sapık ve havai adamı dövmelerine izin vermemesine de bir o kadar şaşırmışlardı. Herkes Şeyh'in bu divaneyi tekfir etmesini, böylelikle ona haddinin bildirilmesini bekliyordu. Müftünün de bu yabancıyı tekfir etmekten gayrı bir seçeneği yoktu fakat tereddüt ediyordu. O sessiz kaldıkça yanındakiler, daha ağır fetva verecek sanıyorlardı.

Dakikalar ağır ağır ilerliyordu, derken Şeyh uykudan yeni uyanmış gibi taraftarlarına dönerek ağzını açtı ve özür diler gibi, "En iyisi siz şu divaneyi bağışlayın. O ne dediğini bilmiyor" dedi ve daha sonra yaşlı adama döndü, onu azarlar gibi sesini yükselterek, "Ey ihtiyar! Bil ki Bestami'nin bu iddiası, Allah'ı iyi tanımadığından ve Marifetullah ilminin eksikliğinden kaynaklanıyordu, Muhammed'in tevehhümü ise onun marifet deryasının sadece bir damlasıydı. Bu konular hakkında söz etmek bizim haddimize değil, beni dinleyecek olursan sen en iyisi git ve kendi işlerinle uğraş" dedi ve daha sonra ona anlamlı anlamlı bakarak, "Buradaki öfkenin yatışması gerekir yoksa bu avından sana zırnık koklatmazlar, haberin olsun!" diye bir mesaj vermeye çalıştı.

Hem av hem avcı ikisi birden kapana düşmüştü. El ele verip bu kapandan kurtulmak için kanat çırpıyorlardı. Kanattan mahrum kendi havalarındaki seyirciler ise takatuka çıkarmak için bahane aramışlardı, fakat olmadı. Şeyh, öğle yemeğine git-

mekten vazgeçmişti. Müritlerinden birini, ev sahibine gelemeyeceğini bildirmesi için yolladı. Yabancıнын arsız soruları karşısında yorulmuştu. Bu hâlde yemeğe gidemezdi. Yabancıya, yıpranmış bir sakinin kalender bakışları gibi bakarak arkasından gelmesini istedi ve direkt babasının yaptırdığı medreseye doğru gittiler.

Medreseye ulaştıklarında herkes, öğle yemeğini yemeğe veya öğle arası biraz kestirmeye gitmişti. Etrafta maceraperest öğrenciler yoktu, bu yüzden Tanrı'ya şükretti. Yanlarında sadece Bahaeddin ile iki tane saf ve temiz müridi kalmıştı. Zaten onlar da bir an olsun Şeyh'i yalnız bırakmıyorlardı. Medresenin en ücra hücrelerinden birine geçtiler. Şeyh yanındakilere, "Siz burada kalın" diye emir verdi. İkisi baş başa hücreye geçtiler.

Bahaeddin ve diğer iki mürit beklemeye başladı. Mevlaları Celaleddin'in bu adamı uyaracağını düşünüyorlardı. Ne de olsa iyiliği emretmek ve kötülükten sakındırmak İslam'ın bir emriydi ve Şeyh, Selçuklu Türklerinin on kapılı payitahtında sadece avama karşı değil, muhaliflerine karşı bile tevazu göstermesiyle ünlenmiş birisiydi. Onlar Şeyh'in, bu küfür kokan divaneyi halkın önünde değil, halvete çekerek doğru yola getireceğini sanıyorlardı. Ayrıca onun, üst üste gelmiş yoğun işleri arasında vaktini ilim öğrenmeye sarf edenlere, meraklı öğrencilere, ziyaretçilerin sorularına ayırdığını da biliyorlardı. Hatta bu konuda ev halkına ayırdığı zamandan dahi feragat ettiğine defalarca şahit olmuşlardı. Nitekim her gün birisi yanına gelecek soru ve sorunları açıklıyor, ondan kendisine yardımcı olmasını istiyordu. İstisnasız her günü böyle geçerci.

Bahaeddin ve Şeyh'in iki müridi, karanlık çökene kadar havuzun başında bekledi. Akşam ve yatsı namazları kılınmıştı ama içerdekiler hâlâ dışarı çıkmamışlardı. En sonunda Bahaeddin namazlarının kazaya kalmamasını hatırlatmak için, biraz

da açlığın etkisiyle hücre kapısını çaldı. İçerdekilere seslendi ama henüz lafı ağzındayken babasının ürpertici sesi onu olduğu yerde sarstı. Biçare ne yapacağını bilemiyordu. O zamana kadar babasının böyle bağırdığını duymamıştı. Kardeşiyle kavga ettiğinde veya hocalarıyla atıştığında bile babası ona bu şekilde bağırma-mıştı. Mutlaka anormal bir şey olmuştur, diye geçirdi içinden. Kapının önünde de kalamazdı, zira babası orada kalmamalarını söylemişti. Gidecek olsa daha fazla endişelenecekti. Serinkanlı olmaya çalışıyordu ama nafile! En sonunda müritlerden tacir olanıyla beraber yorgun ve açkımış da olsalar kapının önünde oturmaya karar verdiler. Kapının önünde oturdular ve gözlerini hücre kapısına diktiler.

Ertesi gün şehirde, Hüdavendiğâr'ın vakit namazlarında hazır olmadığı yayılmıştı. Bahaeddin Veled'in Konya'ya hicretinden bu yana ilk kez böyle bir şey olmuştu. Yani Mevlânâ Celaleddin şehirdeydi ama namaz kıldırmamıştı. Halk, dün Şeyh ile o yaşlı adam arasında geçen konuşmaya şahit olmuştu. Bu yüzden Şeyh'in durumunu sormak için medreseye akın etmişti. Bu memlekette de birisi dile düşmeye görsün hani! Aynı günün akşamında halk arasında neyin nesi olmayan birisinin Molla-i Rumi'yi büyülediği, Molla'nın da onunla halvete çekildiği ve kimseyi de yanlarına sokmadıkları yaygarası dolaşmaya başladı. Halk o yabancı yaşlı adamın Şeyh'e büyü yaptığını ve aklını çaldığını söylüyordu.

Hüdavendiğâr'ın oğlu ve yanındaki müritler bu yalan dedikoduların böylesine hızlı yayıldığına akıl sır erdiremiyor, lahza lahza medresenin bahçesine gelen kalabalık karşısında ne yapacaklarını bilemiyorlardı. Gece boyunca öylece oturup beklemişlerdi. Öğrencilerin getirdiği ekmek ve yoğurtla karınlarını doyurmuş ve oldukları yerde uyuyakalmışlardı. Fakat kendilerinden daha çok Hüdavendiğâr'ı düşünüyorlardı; çünkü bir tas su bile istememişti, sadece dışarıda kalmalarını istemişti

onlardan. “Bir Allah’ın kulu bile içeriye girmeyecek” diye emir vermişti. Babasının o güne kadar öyle kesin ve katı konuştuğunu görmemişti. “Demek ki içeride oldukça önemli meseleler konuşuluyor” diye düşündü.

Beklemekten başka çare kalmamıştı. Bir gece daha gelip geçmişti ve neredeyse tüm Konya medresenin kapısında bekliyordu. Görülmedik bir olaydı ve mutlaka bir şeyler yapılması gerekiyordu. Bahaeddin, hücrenin kapısını tekrar çalmaya cüret edemiyordu. Akşama doğru tüccar olan yaşlı mürit tüm cesaretini topladı ve ikilinin bulunduğu hücrenin kapısına kadar gitti. İçeriden konuşma sesleri geliyordu. Namaza durmadıklarını, aynı şekilde uykuda olmadıklarını da anlamıştı bu şekilde. Kapıyı çalarak, “Efendim, sizleri merak ettik” diye seslendi.

Şeyh kapıyı açtı. Şeyh’in güleç yüzünü ve kendinde olduğu anlaşılan gözlerini görünce zihnindeki şayialar bütünüyle temizlendi. Daha sonra saygıyla, “Efendim! Halk kapıda yığılmış, sizi bekliyor. Eğer siz de uygun görürseniz akşam namazını medresede sizin arkanızda kılmak istiyorlar. Böylelikle dağılır giderler ve iftiracıların da dilinden âmânda olursunuz” dedi.

Şeyh öyle bir kahkaha attı ki hayretten müridin kaşları kâküllerine değdi. Hayretini gizlemek için hemen eğildi ve Şeyh’inin eteğini öptü. Sahip ve Mevla’sı onu yerden kaldırdı ve “Zerküp, dostum! Doğduğun köyde bir bağ evin vardı değil mi? Şimdi hemen, kadınlar da başımıza toplanmamışken bizi harem kapısından o bağ evine götürmeni istiyorum” dedi. Selahattin Zerküp ağzı iki karış açık Mevla’sına bakıyordu. Bir şeyler söylemek istediye de başarılı olamadı.

Şeyh, haremde herkes yatıyor olsa bile gâh göğün rengine, gâh bal rengine ve bazen de toprak rengine benzeyen bir çift gözün kendisini mutlaka bekleyeceğine aldırış etmemişti. O

göz sahibinin, maşukunu, yaşlı ve jülide bir adamla beraber bir gece yarısı karanlık sokaklardan abasını başına çekmiş, duvarlara tutunarak kaçarken görebileceğini tahmin bile etmemişti. Medresenin kapısında kızılca kıyamet kopuyordu, o ise elini boynuna attığı yabancıyı, kimselere görünmeden oradan uzaklaştırmaya çalışıyordu. Gerçi onun için sevgili kocasının geceleri eve gelememesi ve kaçakları korumak için hayatını tehlikeye atması yeni bir şey değildi. Fakat bu seferki onu bayağı endişelendirmişti. Arkasından koşup eteğine sarılmak istemiş ama yabancı bir erkekten utanmıştı. Bu olay kâmilan anormal bir olaydı. Haremin üst kapısından gidiş geliş, medresenin kapısından ise o güne kadar eşine rastlanmamış içrek izdiham sesleri duyuluyordu. Ne yapabilirdi? Ne medreseye gitmesine müsaade ediliyordu ne de kocasının arkasından gidebilirdi! Erkeklerden birinin gelmesini beklemekten ve ne olup bittiğini ona sormaktan başka bir çaresi yoktu. “Savaş mı çıktı ne?” diye geçirdi içinden. Belki de Moğollar gelip kale duvarına dadanmışlardı? Belki de medresede çocukların başına bir hâl gelmişti?

Yorgun ve bitkin bir hâlde göğüs uçlarını, ağlamaktan boğazı kurumuş yavrucağın minik ve sıcak ağzına götürdü. O küçücük bedenden nasıl olmuştu da bu kadar ses çıkmıştı, hayret doğrusu! Kadıncağz bir taraftan düşünüyor diğer taraftan da kendi kendini teselli ediyordu. Belki de kocam, ölüme mahkûm edilmiş birine yardım ediyordur, diye düşündü. Belki de Hüdavendiğâr kendisine sığınan birini kalabalıktan kaçırıyordu. Bu adam Sultan’ın haksızlığına uğramış olabilir; onun için Hüdavendiğâr her zamanki gibi bu adama da yardım ediyor mutlaka... Zira hem babası hem de kendisi düşkünlere yardım etmeyi âdet edinmişlerdi.

Kadın; “Allah eder de bu adamı güvenli bir yere götürür, sonra da her zamanki gibi tanyeri ağarmadan sevinçli bir hâlde

eve geri döner! Bu kadarı da böylesine eşsiz bir adamın karısı olmanın bedeli olsun canım!” dedi kendi kendine teselli verirken... Fakat adam ne tanyeri ağarırken geldi ne de karanlık basarken. Şeyh Muhammed ve hatta kendi çocukları dâhil kimse nerede olduğunu bilmiyordu. Başına ne gelmişti acaba? Çelebi Bahaeddin öyle şeyler anlatmıştı ki inanılacak gibi değil. Her gün birileri farklı şeyler anlatıyor, hatta uyduruk efsaneler üretiyorlardı. Kimisi hamamdaki cinden duymuştu, kimisi sokaktaki periden... Tüm Konya işini gücünü bırakmış, ‘kayıp Şeyh’ hakkında aslı astarı olmayan hikâyeler uydurmakla uğraşıyordu. Keşke o gece utanmasaydı da gidip onu eteğinden kavrasa ve neler olup bittiğini sorabilseydi!

Bir türlü sakın olamıyordu. İçgüdüleriyle de olsa Bahaeddin’in kendisinden bir şeyler gizlediğini sezebiliyordu. Zira o, diğerleri gibi babasının ansızın kaybolduğuna inanmıyordu. Kesinlikle onun nerede olduğunu biliyor ama kimseye bir şey çaktırmıyordu. Sadece ısrarlı sorulara, “Nereye olduğunu ve ne zaman döneceğini bilmediğim bir yolculuğa çıktı” şeklinde cevaplar vermekle yetiniyordu.

Haremdeki herkes kadının endişesine ortaktı. Daha sonra kadını annesi gibi seven Alâeddin ona, “Babamın nerede olduğunu öğrenmeden adımımı bu eve atmam” diyerek haremden çıktı. İki üç gün sonra geri döndü ve Hüdavendiğâr’ın Selahattin Zerküp’ün bağ evinde o yabancı yaşlı adamla beraber inzivaya çekildiği haberini getirdi. Durumu da gayet iyiymiş fakat kendisiyle görüşmemiş. Sadece onunla değil, kimseyle görüşmüyormuş. Sabretmekten başka bir yol yoktu.

Alâeddin’in getirdiği bu haber inanılacak gibiydi. Her ne kadar enteresan ve farklı bir olaysa da en azından halkın dilindeki uyduruk hikâyelerden daha mantıklıydı. Etrafta birçok söylenti dolaşıyordu ama o sadece Alâeddin’in anlattıklarına

inanmak için çabalıyordu. Her gün Alâeddin'den kendisini, kocasının, 'Tebrizi' dedikleri o yaşlı adamla halvete çekildiği bağ evine götürmesini istiyordu. Sağlığından endişe ediyordu. Sevgili eşini gözleriyle görmeli ve iyi olduğundan emin olmalıydı. Böyle eli kolu bağlı oturup da taparcasına sevdiği adama atılan iftiraları dinleyemezdi. Yaşlı mürit dışında bağ evine gidebilen tek kişi Bahaeddin'di ve o, buna izin vermiyordu. "Hüdavendiğâr izin verinceye kadar kimse oraya gidemez" diyordu. Bahaeddin'in sözleri beyninde zonk etmişti ama kimseyi dinleyemeyecek kadar endişeliydi. İçinden bir ses, "Onun hakkında bu şekilde konuştuklarına göre, mutlaka başına bir bela gelmiştir" diyordu ona...

Günü gecesi zehir olmuştu, bir an önce ölüp bu dünyadan gitmeyi arzuluyordu. Minicik yavrusunu sütanneye bırakmıştı. Emirâlem'i ise bana yani genç kızına emanet etmişti. Yirmi dört saat ağlıyor; "Hangi hayırsız bu belayı başıma getirdi, hangi evi yıkılası evimi yıktı" diye söylenip dövünüyordu.

Tanrı'dan sonra kocasına tapan bu kadın, o evde iyi kötü günler geçirmiş, dünyanın gamına kederine aşına olmuştu ama şimdi ne hâllere düşmüştü. Tanrı'dan yüz aklığından başka bir şey istememişti hâlbuki. Peki, tüm bunlar neyin nesiydi öyleyse? Bu ne faciaydı? Neden o şeref ve haysiyetiyle ünlü ev, halkın diline düşmüştü? Nasıl olmuştu da bu bir anlık zaman içerisinde kocası halkın maskarası olup çıkmıştı? Neden kocası onu önemsememiş ve halvetine gelmesine izin vermemişti? Neden kendisini sormamıştı? Keşke ölseydi de bu günleri görmeseydi! Keşke o doğum esnasında bedeni paramparça olsaydı da bu günlere gelmeseydi! O çığlık çığlığa kaldığı gün gözlerini ebediyen kapasaydı! Fakat o doğumdaki ağrılar, bu belanın yanında hiç sayılırdı. Oysa toplam altı çocukları vardı, çocuklarını sevebilir ve mutlu bir hayat sürebilirlerdi. Şimdi süt emen iki çocuğuyla yapayalnız kalmıştı. Etrafında ise eline bakan buna-

muş birkaç kadından başka kimse yoktu. Kimsesiz ve çaresiz bir şekilde bu koca şehirde ne yapabiliirdi?

Mecnun olmuş dedikleri evin reisi de kendisini terk etmişti artık! Keşke hiç evlenmeseydi! Fakat hayır, her şeye rağmen kendisine onun gibi bir koca nasip ettiği için günde yüz değil belki bin kez Tanrı'ya şükretmeliydi. Aldığı her nefesle Tanrı'ya minnet duyuyordu. Nimete şükretmek onu artırmıyor muydu? Peki, neden bu bela başına gelmişti öyleyse? Elden giden izzetinefis tekrar kazanılır mıydı acaba?

Sekiz hafta geçmişti ama Hüdavendiğar henüz ortalıklarda görünmüyordu. Onu en son gördüğü o berbat geceden bu yana toplam koca sekiz hafta geçmişti. Bahaeddin bazen iyi olduğu haberini getiriyordu ama bu yeterli olmuyordu. Öldürdüğü nefsinin yaşadığını gösteren ne bir not yazmıştı ne de bir mesaj yollamıştı. Belki de halkın dedikleri doğrudu? Belki de o 'afakî adam' ona büyü yapmıştı? Onun, gözleriyle istediği şeyi yakabileceğini ve rahatlıkla gökte uçabildiğini söylüyorlardı. İsterse bedeninden çıkabiliyor ve bir anda birçok yerde göründükten sonra ansızın gözden kaybolabiliyormuş!

Bu garip adam, bugüne kadar karıncayı bile incitmemiş, çocukla çocuk, yaşlıyla yaşlı olan sevgili eşini afsunlamış olmalıydı! Evet, kesinlikle büyülenmişti yoksa iki gözünün nuru ve evinin kadını sevgili eşi Kerra Hatun'u ve kucağına alarak sevdiği küçük Melike'yi terk eder miydi? Melike Hatun onun her şeyiydi. "Onu kucağıma aldığımda tüm yorgunluğumu unutuyorum" diyordu. Kesinlikle bu işte kara bir büyü vardı. Eğer doğruysa o yabancından mutlaka bir şekilde intikamını alacaktı. Başında ne kadar saç varsa iki başlı yılan kesilip yabancıyı soksalar bile intikama doymayacaktı. Artık gözlerinde akıtacak yaş kalmamıştı, deliler gibi eğinik oturuyor, tek bir noktaya dalıyordu.

Günler haftalar geçmişti ama asılsız söylencelerden başka bir şey değişmemişti. Mevlânâ Celaleddin-i Rumi ne dostla görüşüyordu ne düşmanla... Ne ailesinin kendisini görmesine izin veriyordu ne de müritlerinin. Afakî adamla beraber, Selahattin Zerküp'ün evinde odaya kapanmışlardı. Ev sahibi ve büyük oğlu Bahaeddin'den gayri kimse kapının önünden dahi geçemiyordu.

Hüviyeti meçhul bu adam da neyin nesiydi Allah aşkına? Anlatılanlara göre, Şekerciler Çarşısında içi boş bir hücre kiralamış, boş hücrenin kapısına da güzel mi güzel bir kilit asmıştı. Onun bu tutarsız hareketi, kendisi hakkında söylenenleri pekiştirmişti. Hücre sahibine kendisini iflas etmiş bir tüccar olarak tanıtmış, Tebrizli olduğunu söylemişti. Sultan Veled'in ailesini gözü gibi koruyan Konya'daki Horasanlılar, hemşehrileriyle iftihar ediyorlardı. Zira o aile, Harzemşah hükümdarlarıyla olan ihtilafları nedeniyle ve Moğolların saldırılarına maruz kalmamak için Belh'ten çıkmış, hak ve hakikatin peşine koyularak bu uzak diyarlara göç etmiş, ilim irfan sahibi güzide bir aileydi onların nezdinde. Dolayısıyla Hüdavendiğar'ın aslı nesebi belli olmayan bir Tebrizliyle halvete çekilmesine en fazla bozulan da bu Horasanlılar olmuştu. Onlar için Tebriz, Horasan karşısında küçük ve değersiz bir kasabaydı, bu yüzden hangi mecliste o Tebrizliden söz edilecek olsa -ki her mecliste konuşuluyordu zaten- ellerini hançerlerine atıyor ve "O adamı yakalarsak parçalara ayıracağız" diyorlardı. Hüdavendiğar'ın üzerlerindeki hakkına saygı duydukları için o halvethaneye saldırmamışlardı.

Sonbahar rüzgârları iyice hissedilmeye başlamıştı. Yaz adlı o cehennem sona eriyordu. Aşırı sıcaklardan kaynaklanan bulaşıcı hastalıklar ve Moğolların Rum kapılarına kadar dayanması halkı büsbütün yıldırmıştı. Özellikle Küçük Asya'daki Selçukluların yer yer vuku bulan haksızlıkları ve saray ahalisinin ent-

rikaları, Moğollar karşısına çıkacak olsalar kesinlikle yenileceklerini haber veriyordu.

Acımasız, vahşi ve vahşi olduğu kadar da harsız arsız bir millet olan Moğollardan herkes korkuyordu. İsimlerini duymak bile adamın bedenindeki kanın donmasına neden oluyordu. İşte böyle bir millet günbegün İran üzerinden geçerek Anadolu kapılarına dayanıyordu. Hinoğlu olduklarını gizlemeyen saldırgan Moğollar, dünyayı boş ve gereksiz şeylerden temizlemek için geldiklerini iddia ediyorlardı. Cinayet ve yıkım onlar için bir anlam ifade etmiyordu. Yağma ve cana kıyma için yaratılmışlardı ne de olsa. Yakaladığını yok etmek, gündelik hayatlarının bir parçası hâline gelmişti ve bununla övünüyorlardı.

Bir kısmı Hindistan'ı yağmalamıştı, geriye kalanları ise İran'a tebelleş olmuş, koca ülkeyi yerle bir etmişlerdi. Şimdi-lerde ise çapulculuk yapmak için Anadolu'ya göz dikmiş, Arz-ı Rum'a saldırmak için uygun bir fırsat kolluyorlardı. Moğolların korkusu, her yerde olduğu gibi Anadolu'da da hissediliyordu ama Konyalılar, Belhli baba ve oğlun her namazdan sonra yaptıkları konuşmalar ve hikmetli vaazlarla nispeten huzurluydular. Onların insana huzur veren minber konuşmalarından önce Konya'daki mahfillerde, sadece günahkârları bekleyen cehennem azabı konuşulurdu.

Hastalıklı bazı hatipler, saf ve temiz kalpli müminleri korkutmaktan haz alıyorlardı. Ayet ve hadisleri, barbar görüşlerine göre yorumluyor, kendi hâlet-i ruhiyeleriyle uyuşan esaret sahnelerini anlatmaktan geri kalmıyorlardı. Öyle ki avamdan kimileri, duyduğu işkence sahnelerinin ruhlarında yarattığı tahribatla nara atıyor, bayılıp yere düşüyordu. Bayılanların sayısı artıkça minberdeki hatibin de ünü ve itibarı artıyordu. Fakat kimse, insanların duyduğu bu azap rivayetlerine rağmen günaha bulaşmalarını anlayamıyordu. Nasıl oluyordu da onca

gözdağı vermeye rağmen şehirde rahatlıkla günah işlenebiliyordu? Oysa günahın cezasının ne olduğunu en iyi onlar biliyordu.

Sultan Veled ve oğlu Celaleddin ise hatiplerin bu geleneğini değiştirmiş ıslahatçı kişilerdi. Onlar, insanlara umut vererek eğitici nasihatlerle onları irşat etmeyi görev bilmişlerdi. Konya minberleri, güzel şiirler, nefis hikâyeler ve edibane bir üslup ile ilk kez onların sayesinde tanışmıştı. Moğolların saldırısından önce İran'daki minberler, bu tür bir üsluba aşinaydılar ama yeni Müslüman olmuş Konya için bu üslup henüz bir tür bidat-ı hasane* sayılırdı. Esnaf, eşraf, tüccar, çiftçi, asker, kadın, çoluk çocuk, yaşlı, genç tüm Konyalılar için bu baba ve oğlun hutbelerinde bulunmak, gündelik keşmekeşliği unutmak, korku ve endişelerin pençesinden bir nebze olsun kurtulmak demekti. Fakat ne yazık ki halk bu sene o güzelim hutbeleri dinleyemedi, belki de artık hiç dinleyemeyeceklerdi.

Kulaktan kulağa 'Şeyh'in mecnuna' döndüğü söyleniyordu. Bu tabir, halkın Şeyh için kullandığı en nazik tabirdi. Fakat yokluğu, şehri yakıp kavurmuştu. Gerçi halvetgâhının kapısını, sabredememiş bazı yalın müritlerinin yüzüne açmasının üzerinden birkaç gün geçmişti ama yine de yanına giden bin pişman dönmüştü. Zira Şeyhleri o eski Şeyh değildi artık, büsbütün değişmişti. Bundan böyle o ilahi feyziyle mürit ve öğrencilerini irşat eden, o tatlı dilli hazımlılığıyla karşısındakini daha fazla ilim öğrenmek için yüreklendiren, her tarafından ilim, hikmet ve aklın fışkırdığı o ceberut vaiz değildi artık. Birdenbire göbel bir mektepli olmuştu sanki. Yüzünden huysuzluk ve âdetlere karşı bir tür nefret dökülen yığıt bir kalenderin talebesiydi artık. Kesik kesik ve anlaşılmaz bir dille konuşuyor, ağzına yakışıksız kelimeler doluyordu. Halka hakaret ve küfür etmezse bile cehaletlerine gönderme yapıyor, akıl perdesini hiçe

* Din âlimleri tarafından din namına beğenilen, dinle ilgili yeni icad ve hükümler.

sayarak, tar, tambur, rübat, cezbe, aşk ve semahla ilgileniyordu. Karmakarışık ve meşakkatli bir hâl vardı ortada. Talebeler 'küfre bulandırılmış' bu yeni kavramların ne anlama geldiğini bilmiyorlardı. "Bu, bir büyü olamaz" demişlerdi kendi kendilerine. Onlara göre işin içinde kesinlikle Şeytanın ayartması vardı. Mutlaka bir çıkar yol bulmalıydılar!

Şeyh, müritlerin ısrarlarına rağmen dersi, bahsi, vaazı ebediyen terk etmeye kesin kararlıydı. Gözlerinden yansıyan ateş, müritlere, "Bundan başka çaremiz yok, yoksa onu tümünden kaybeder ve deli olduğunu ilan etmemiz icap eder" dedirtmişti. Bidat ve hurafeden tedirgin bazı mutaassıp müritler buna itiraz ettiler ve Şeyh'le yollarını ayırdılar. Kimisi de ona karşı direnmenin gerekliliğini dillendirdi. Bunlardan birisi de oğlu Alâeddin'di. Ağabeyi Bahaeddin ile "Şeyh'in bu ruh hâli geçicidir, biraz bekleyip görmeliyiz, nasıl olsa bu yabancı bir gün gidecek ve Şeyh eski hâline dönecektir" diyen bazı müritlerin aksine o, babasının bu hâline müthiş öfkelenmişti. Şehrin eşrafından olup da Şeyh'in bu ruhsal dönüşümünü kavrayamayan bazı taraftarları onu terk eyledi ve muhaliflerinin safına katılarak delirdiğini iddia ettiler. Fakat onun hâlini anlayan ve ona güvenenler ise yanından ayrılmadı ve onun gözü gönlü okşayan yeni mektebinde kalmayı sürdürdüler. Şeyh ise tüm olup bitenlere bir nebze olsun teveccüh etmiyordu. Yıllar sonra aradığını bulmuştu, bundan sonra kıyamet kopsa umurunda olmazdı.

O gün haremde bir velveleydi kopmuştu. Üç aydan fazla bir süre sonra Hüdavendiğâr haber yollamış ve ailesini Selahattin Zerküp'ün evindeki yeni halvetgâhına çağırmıştı. Selahattin'in evi, Konya yakınlarındaki Kamla köyündeydi. Mevsimlerden sonbahardı ve hava da bir o kadar soğuktu. Yaşlı Mami'den küçük Melike'ye kadar tüm harem sakinleri Hüdavendiğâr'ı görmek için Selahattin'in bağ evine doğru yola koyulduk. Kimse evin serverinden daha fazla ayrı kalmaya güç yetiremezdi.

Kerra Hatun, gece boyunca kandillerin loş ışığı altında oturmuş, gözünü tavanın derzlerine dikerek keder ve ıstırapla geçen üç koca ayı düşünmüştü. Herkes bu üç ayın, ona yirmi yıl gibi geldiğini ve kendisini yaşlandırdığını söylüyordu. Keşke hayatını karartan sadece hicranın kederi olsaydı! Erkeğinin yanında olmayışı dünyayı başına yıkmıştı ama o daha çok çocuklarının geleceğinden endişe ediyordu.

Emirâlem ve Melike Hatun'u dadılara emanet etmeyi asla düşünmüyordu. Hem bedeni hem de ruhi olarak zaten kupkuru kalmıştı, şimdi de sütü kurumuştur zavallının, onun için çocukları sütanneye vermişti. Gözü, evlilik çağına gelmiş biricik kızı genç Kimya Hatun'a yani bana her iliştiğinde ise kan ağlıyordu. Şehirdeki onca yaygaradan sonra hangi boylu poslu yiğit çıkıp da böyle bir adamın kızına talip olurdu ki? Oysa kızını bahadır bir şehzadeyle evlendireceğine dair söz vermişti.

Çocuklarını baba şefkatiyle büyütebilmek için kocaya varmıştı. Hangi soylu soplulu kişi, ayağında çarığıyla dolaşan, halkın maskarası afakî bir adamın önünde kulağı küpeli köle gibi durmuş bir adamdan kız isterdi ki? Dahası erkek çocuklarından birini yanına, diğerini karşısına alarak düşmanlıklarının daha da körüklenmesine sebep olduğu için, artık bir anne olarak kendisini, o reisini yitirmiş ve darmadağın olmuş aileye ait hissetmiyordu. Bu yetmezmiş gibi bir de haremın yaşlı ve perişan kadınlarının çıkardığı sorunlar, asılsız söylentiler ve maddi sıkıntılarla karşılaşmıştı. Fakat her şeye rağmen kocasına olan inancını yitirmemişti. Sadece bunca aradan sonra eşiyile göz göze gelince nasıl bir tepki vereceğini düşünüyor ve düşündükçe de heyecanlanıyordu.

Onca zaman sonra eşini bir yabancıнын evinde ve meraklı bakışlar altında görmek istemiyordu aslında. Tüm bu olup bitenlerden sonra cananını kapalı bir yerde görmeyi, başını

omuzlarına yaslayarak ne kadar gözyaşı varsa hepsini eteğine dökmeği umuyordu. Yabancıların, riyakâr ve kıskanç bakışları arasında yârine kavuşmasının ne anlamı olabilirdi ki? Onu, her an ayağına kapanmak için uygun bir fırsat kolladığı özel odasında görmek istiyordu. Ayağına kapanmak ve her bir parmağını binlerce kez öpüp koklayarak kendisini bir daha terk etmemesi için yalvarmak istiyordu. Huzurunda, kurumuş göğüslerini, beyazlamış saçlarını açarak ayrılığından ne hâle geldiğini sevgilisine göstermeyi arzuluyordu.

O halvetgâha giderek sevgilisinin tedrici ölümüne yakından tanık olması da aslında gerekmiyordu ama ondan ayrı kalmaya da dayanamıyordu. Hem kapının arkasında, ağzında yüzlerce lanet, dedikodu ve uydurma haberlerle duran binlerce mürit arasından çıkıp onu görmeye gitmesi de hoş olmazdı. Üstelik onun için hayatın en kutsal değeri, onur ve haysiyet değil miydi? Zaten bunun için alevden gömlek giyinmiş o perperişan adamla evlenmemiş miydi? Onu, ilk kocasının ölümünden hemen sonra dünya nimetlerine aldırış etmeden Konya'nın o âlim ve necipzade şahsiyetinin odalığı yapmaya iten şey, haysiyeti değil miydi? Gürcü Hatun'un evinde gördüğü o adamın büyümlü sözleri değil miydi kendisini ona meftun kılan şey?

Gerçi o, ilk gün neyse şimdi de oydu. Zaten insanları kendine bu denli meftun ettiği şey de doğruluğuydu. Fakat şimdilerde ne kadar şöhret ve saygınlığı varsa hepsi bir anda unutulmuş gitmiş ve herkes ailesine, divane bir adamın zavallı çocuklarına bakar gibi bakmaya başlamıştı. Hatta haremden hiç kimse çarşı, pazar ve hamama dahi gitmeye cüret edemez hâle gelmişti. Herkes banyosunu, haremın o soğuk ve karanlık hamamında yapmak zorunda kalmıştı. O da sadece zaruri hâllerde.

Evin ihtiyaçlarını almak için pazara bir tek, medresenin hadimlerinden Şeyh Muhammed gidiyordu. Onun da gön-

lû yanmıştı, tüm olanlara bir türlü inanmak istemiyordu. Fakat kimse onun karşısında Hüdavendiğâr'a dil uzatmaya cüret edemiyordu çünkü onun o aileye olan bağlılığını hatta Hüdavendiğâr'ın uğruna kan dökmekten bile geri kalmaya-
cağını gayet iyi biliyorlardı. Zaten pazarda birkaç kez nahoş durumlar yaşanmıştı. Bazı kendini bilmezler Hüdavendiğâr'ın yakınlarına, onun hakkında kötü söz söylemiş, bu duruma da-
yanamayan yakınları ise o tür adamlarla birkaç kez yaka paça birbirlerine girmişlerdi.

Ne kadar düşünüp taşındıysa da nihayet ertesi gün tanyeri ağarırken haremın diğer sakinleriyle birlikte fırari sevgilisini görmek için alaya katılmaya karar vermişti ve alay, insanın içini emen bir sonbahar mevsiminin şafak vaktinde yola koyulmuştu. Öğleye yakın bir saatte denilen yere ulaşmışlardı. Selahattin Zerküp, eşi Latife Hatun, kızları Fatma ve Hediye Hatun, köyün girişinde alayı karşılamaya gelmişlerdi.

Ev sahibi Selahattin Zerküp'ün samimi ve yalın yüzü, o günlerde köy ile pazar arasında mekik dokumaktan kızarmış, kara konur bir hâle gelmişti. Kızları Hediye ve Fatma Hatun'un yanaklarında ise birazdan Hüdavendiğâr ev halkını görecek diye sevinçten güller açmıştı. Köylü lehçesiyle konuşan Latife Hanım'ın sesindeki içtenlik, alaydaki herkesi rahatlatmış, onlara birazdan karşılaşacakları manzaranın heyecanını unutturmuştu. Yol boyunca herkes nasıl bir sahneyle karşılaşacağını hayal etmiş durmuştu oysa. Fakat ilk olarak Selahattin Zerküp'ün ailesiyle birlikte alayı sıcak karşılaması, yol yorgunu ahalinin kaygılarını boşa çıkartmaya yetmişti. Yüzlerindeki içten ifade, sihir, büyü veya bir büyücünün işi olamazdı. Eğer iyice kulak verilseydi huzurla alıp verilen nefesleri dahi işitilirdi.

Hava soğuktu fakat mavi gökyüzünde duran güneş, altın sarısı ekinlerden geriye kalan harmanlarla bir olmuş, sonbaharın

büyüleyici renklerini de yanlarına alarak alaydakilerin şehirden kalmış kötü düşüncelerini büsbütün temizlemişti ve herkesi, uzun bir aradan sonra o kadim dostu görme heyecanı sarmıştı. Beklenmedik en sevindirici olay ise Hüdavendiğar'ın yanında o yaşlı adam olmadan tek başına bahçede onları bekliyor olmasıydı. Duydukları tüm dedikoduların aksine Hüdavendiğar yalnızdı. Alaydakilerin hepsi, yaşlı adamı Hüdavendiğar'ın yanında görseler bile sessizce buna tahammül etmeye kendilerini ikna etmişlerdi oysa. Hüdavendiğar'ın bir saniye bile olsun ondan ayrılmadığını ve haklarında ne derlerse desinler kimseye aldırış etmediğini duymuşlardı. Fakat o, bahçede tek başına durmuş, onları bekliyordu. Gözleri Kerra Hatun'u arıyordu. Kerra Hatun'un çektiği tüm sıkıntılara şahit olan alaydakiler, birazdan olacakları merak ediyorlardı. Harem kadınları bile onun bu maceranın en mazlum kurbanı olduğunu düşünüyordu. Şimdi ise yüz yüze gelmişlerdi. Kesinlikle veryansın edecek, serzenişlerde bulunacak diye tahmin ediyorlardı.

Gözden kaçmayan bir başka nokta ise dedikoduların aksine, Hüdavendiğar'ın gayet mutlu ve kendinden emin görünmesiydi. Daha da gençleşmişti sanki. Dimdik duruyor, esmer yüzü daha haşmetli görünüyordu. Birkaç adım öne çıkarak ahalinin karşısına geçti. Güler yüzle, "Hoş geldiniz! Sefalar getirdiniz" dedi. Hiçbir hareket ve davranışı, büyülenmiş bir adamın hareketlerine benzemiyordu.

Kimisi sessiz de olsa hoş geldiniz demesinin karşılığını veriyordu, kimisi ise ağzı bir karış açık, hayretle kendisine bakıyordu. Davranışlarında anormal bir durum yoktu, gayet doğal ve içtendi. Çocukları bir baba sevgisiyle kucağına aldı, sevdi, okşadı ve iyi olup olmadıklarına baktı. Harem kadınlarıyla eskiden olduğu gibi tek tek şakalaştı. Hiçbir şey olmamış gibi davranıyordu. Sanki daha dün onlardan ayrılmıştı. Sinirinden yaşlı Mami'nin başı daha sık sallanıyordu. Çünkü herkes yol

boyunca başka bir manzarayla karşılaşacağını hayal etmişti. En azından katlandıkları onca sıkıntıya değer bir biçimde onu görmeyi arzulamışlardı.

Herkese tek tek hoş geldiniz dedikten sonra gayri ihtiyari bir şekilde yüzündeki ipek peçeyi açmış kendisine bakan Hatun'un karşısına geçti. Eşine ne denli derin ve anlamlı baktığına herkes şahit olmuştu. O derin bakışlarında, uçsuz bucaksız bir okyanusun şevkten oluşmuş dalgaları vardı. Birkaç ay önce terk edilmiş kadın, eşinin yüzünde gördüğü bu sevgi manzarasının, kendisini tekrar görmesinden mi yoksa aylardır yaşadıklarından mı kaynaklandığını anlayamamıştı? Bir güneş gibi parlayan, aynı şekilde bir güneş gibi yakan bakışlardı.

Aylardan beridir ruh yetileri yarı yarıya inmiş Kerra Hatun, erkeğine tekrar kavuşmanın acı tatlı mutluluğunu yaşıyordu. Fakat içinden gelen bir ses, bir sam yeli kadar sıcacık ve içten dahi olsa en ufak bir serzenişin, bu şeffaf ve ince mutluluğu bir anda ters düz edebileceğini ve her şeyi sil baştan tekrarlabileceğini söylüyordu. Artık onu gayet iyi tanıyordu. Kalbi, bir kelebeğin kanat çırpmasıyla çatlayan, Konya'nın o güzel sonbaharında olgunlaşmış kırmızı narları gibiydi. Tüm kadınısı hilelerinden kuvvet alarak eşinin bakışlarına gizli bir tebesümle cevap verdi. Eşini, işveli bakışlarla, kendisini merkepten indirmesi ve bir eliyle atın yularını diğer eliyle de elini tutarak vücudunun sıcaklığını hissetmesi için yardıma çağırırdı. Aslında boynuna sarılmak istemişti ama namahremlerin gözü önünde bu tür şeylerden sakınmak terbiyenin ilk şartıydı. Aralarında geçen o anlamlı bakışlar bile yeterdi ona. O ayıp olarak algılanan el temasına bile şükür demişti.

Gönlündeki aşkın kurumuş pınarı, yüreğine birikmiş tozu toprağı alıp götürmek ve eşini bağışlamak için tekrar akmaya başlamıştı. Yegâne sevgilisinin yeniden gönül paryası olmak

için onu affetmişti. Bu sefer daha içtenlikle tebessüm etmişti ve eşi de ona aynı içtenlikle karşılık vermişti. Kadın eşinin bu sevincini neye borçlu olduğunu yine anlayamamıştı. Acaba onu görmesine mi bu kadar sevinmişti yoksa aylardır yaşadıklarına mı? Fakat her ne için olursa olsun eşinin yüzünde daha önce benzerini görmediği bir sevinç vardı.

Bir müddet karşılıklı bakıştıktan sonra sevgilisi onun yanından ayrılmış, diğerlerine taraf gitmişti. Kadın arkadan kocasının gidişini izliyordu. Sinirlenmişti ama belli etmemeye çalışıyordu. “Aile erkânını darmadağın eden o maceradan sonra bu sarhoşluk ve vurdumduymazlık da neyin nesiydi?” diye geçirdi içinden. Hayır, kesinlikle böyle liyakatsizlik olmazdı! Asla ondan kendisini böyle karşılamasını beklemiyordu. Kadın, kendisine ihtiyacı olduğunu düşündüğü tutkulu birini bekliyordu, mest bir kalender veya sade bakışlarla kendisine bakan bir rindi değil! Onca zamandır çektiği acılara ne demeli peki?

Kerra Hatun, altın beşiklere konmuş, nazlı ve işveli büyütülmüş bir kadındı. Fakat gelenek olarak kendisine miras kalan kadınsı duyguları ona, orada bağırıp çağırmanın caiz olmadığını ve bu şekilde hiçbir sonuç alamayacağını söylemişti. Öyle bir konumdaydı ki neyle karşılaşsa başını öne eğmeliydi. Aksi takdirde onuru incinebilir ve tekrar yalnız kalabilirdi. Yalnızlığa alışabilirdi belki ama kendisi için yaşadığı onurunun kırılmasına asla dayanamazdı. Erkeklerin “Hatasız kul olmaz” sözünü tekrar edip durduklarını oysa kadınların en küçük bir hatadan dolayı dünya ahret cezaya çarptırılacaklarını öğrenmişti. Sabretmekten başka çare yoktu. İpek peçesiyle yüzünü örttü ve ağır adımlarla diğerlerin arkasından eve doğru yürümeye devam etti. Başkaları ağladığını fark etmesin diye, gözlerinden sinesine doğru akan gözyaşlarını elini atıp silmiyordu bile.

Hüdavendiğar ile Zerküp önde, diğerleri ise fiskos konuşarak baharda öten kuşlar gibi neşeyle arkalarından yürüyüp bağ evinin avlusuna girdiler. Oysa yolculuğun en zor kısmı asıl şimdi başlıyor, diye kimse düşünmemişti. Uzaktan yaşlı, zayıf bir adamın balkondaki sütunlardan birine yaslanmış oturduğunu görünce hepsi bir anda yıkılmıştı. Tüm olan bitenin, tüm o rezilliklerin sorumlusu oydu. Şimdi ise onunla yüz yüze gelmişlerdi. Peki, ne yapmalıydılar?

Mağrur mağrur yaslanmış sütuna, sürüyü toplayan çoban gibi gelenleri tek tek süzüyordu. Uzun beyaz saçları güneşin altında parlıyordu. Gören, bin yıllık çınar zanneder, bir zamanlar çocuk veya yeni yetme bir delikanlı olduğunu aklının ucundan bile geçirmezdi. Kesinlikle ezelden beri böylesine perperişan biriydi. Hüdavendiğar'a olan saygısından olacak, kibirli bir şekilde gelenlere hoş geldiniz mahiyetinde başını salladı. Daha sonra herkesi baştan aşağı şöyle bir süzdü ve aniden yüzündeki gülüş kayboldu. Herkes onun baktığı yöne bakmıştı. Gözünü benden ayırmıyordu. Korkudan yüreğim ağzıma gelmişti. Herkes de görmüştü onun bana baktığını. Yılanın karşısında korkudan donakalmış bir kuş gibi kendisine bakıyordum. Birkaç garip ses havayı bir anda değiştirmişse de kısa bir süre sonra tekrar sinelerde hapsolmuştu. O korkulu gözler yeniden o uçuk yaşlı adama dönmüştü.

Yüzündeki endişe, beyaz ipek peçesinin altından rahatlıkla hissedilen annem aniden bana doğru döndü. Onun bana olan bakışlarından rahatsız olmuştu fakat bu rahatsızlık, çarpık bir namus algılayışından filan değildi. Çünkü onu yaşlı bir acuzeden gayrı bir varlık olarak görmüyordu. Onun hakkında duydukları ve gözleriyle insanları büyülediği söylentileri bir anda aklına gelmişti. O büyümlü gözlerin biricik kızına daha fazla bakmasını istemiyordu.

Tam o esnada Alâeddin, Hüdavendiğâr'a, "Eğer izin verirseniz hanımlar içeri girsinler, yolculuk bayağı yorucuydu, herkesin dinlenmeye ihtiyacı var" dedi. Onun bu teklifi oradaki herkesi sevindirmiş olacak ki kadınlar Hüdavendiğâr veya ev sahibinin iznini beklemeden, kurttan kaçan koyun sürüsü gibi o köy evinin küçük ve karanlık odalarına daldılar. Yorgunluktan mı yoksa o afakî adamdan kaçmak için mi odalara saldırmışlardı, kendileri de bilmiyordu.

Latife Hatun öğle yemeği için herkesi eyvandaki sofraya davet ettiğinde bile, gitmemek için türlü türlü mazeretler öne sürülmüştü. Birisi "Çok yorgunum" diğeri de "Eyvan bayağı serin, beni mazur görün" filan demişti. Sofrayı eyvanın önündeki yeşillik açık bir alana sermişlerdi. Hüdavendiğâr haremdeki cuma akşamları gibi, yemeği ailesi ve yakınlarıyla beraber yemek istemişti. Fakat kimse o garip yaratığın bulunduğu sofraya oturmak istemiyordu. Hüdavendiğâr, kadınların mazeretlerini kabul etmişti. Bu sayede ben ve annem rahat bir nefes almıştık. Mevla'mız ise sadece kendisini görmek için o kadar yolu sevinçle katetmiş yakınlarıyla konuşmak yerine, eyvanda oturup heyecanlı bir şekilde o yaşlı acuze ile sohbet etmeyi yeğlemişti. Gerçi etrafta kendilerini dinleyenler vardı fakat pek bir şey anladıkları söylenemezdi. Nitekim mürit ile mürşit, anlaşılmaz kördüğüm bir dille konuşuyorlardı.

Günler böyle akıp gitmişti ama Hüdavendiğâr bir kez olsun bulunduğumuz odaya uğramamıştı bile. Kadınlar, dokunsan ağlayacak kadar doluydular. Nihayet bir akşam namazından sonra Hüdavendiğâr'ın nazenin vücudu küçük odanın kapısının ağzında görünmüştü. İçerisi tıka basa doluydu, olduğu yerde yani kapı ağzında oturdu. Fakat tüm düşüncesi eyvandı. Çocuklar kendisiyle oyun oynamak için yanına gittiklerinde hemen onlarla oynamaya başladı ve böylelikle kendisine

soru yöneltilmesine mahal vermedi. Özellikle yaşlı Mami'nin yürekli sorularından kurtulmuştu.

Yatsı namazına kadar çocuklarla oynadı, sonra yerinden doğrularak, "Yarın sabah yolcusunuz, en iyisi namazınızı kıldıktan sonra erkenden uyuyun ve iyice bir dinlenin!" dedi. Tek kelime ile kendilerine artık gitmeleri gerektiğini telkin etmişti. Odadan çıkmadan evvel, bir saat önceki aşk ve sevgi kokan bakışlar olmaksızın anneme dönerek, "Hanım, evi hazırlayınız! Güzel bir haberim olacak. Haftaya Konya'ya gelecek ve hep birlikte büyük oğlum Çelebi Bahaeddin'in düğününe gideceğiz" dedi.

Odada bir velveleydi koptu. Kadınlar özellikle de yaşlı Mami öğleden beri ağzında bir yılan gibi halkalar oluşturmuş soruları sormak için iyi bir fırsat yakalamıştı. Birdenbire yüreğine ok saplanmış bir kuş gibi çığlık attı. Zavallıcık, "Kiminle?" diye sormak istemişti sadece. Hüdavendiğâr kurnaz bakışlarla kendisine baktı ve "Şimdilik kim olduğunu bilmezseniz daha iyi olur. Bir hafta boyunca haremde yeterli miktarda yemek bulundurun. Her kim gelinin kim olduğunu bilirse onu ödüllendireceğim. Ama gelecek haftaya kadar soru sormak yok, anlaştık mı?" dedi. Bu son sözle kimse soru soramamış, edecekleri laflar ağızlarına tıkanmıştı. Ökçeleri üzerinde dönerek odadan dışarı çıktı. Kerra Hatun'un kocasını tutmak için uzanan elleri ise çaresiz bir hâlde havada kalmıştı. Gönlü ona beddua edemeyecek kadar korkaktı. Hem hâlâ ona âşıktı.

Oda bir anda sessizliğe bürünmüştü. Hüdavendiğâr'ın söyledikleri uykularını çalmıştı. O insanüstü zekâsı, bir kez daha kendini göstermişti. Sanki insanın kalbindeki sırlara vakıftı. O, diğer minber ehli insanların aksine hutbe ve vaazları bıraktıktan sonra mütalaa ve araştırmalardan el etek çekmemiş, hâl

böyle olunca da kadınların dünyasıyla daha az ilgilenir olmuştu. Zaten hayatında sadece iki kadın olmuştu.

Birincisi genç yaşta kendisiyle evlenen ilk eşi idi. İlk evliliğinden sonra Hüdavendiğar, eşini iki küçük erkek çocuğu ile beraber gurbet ellerde yalnız bırakarak ilim tahsili için Halep ve Şam'a gitmişti. Döndükten kısa bir süre sonra ise genç eşi hastalanıp vefat etmişti. İkincisi ise evinin çırağı, göz nuru, görüp beğendiği Kerra Hatun idi. Bunun dışında haremdeki kadınlarla istemeyerek de olsa çeşitli münasebetlerle kaş göz olduğu için kadın ruhundan iyi anlardı. Fakat son birkaç aydır kadınlardan ve kadınların bulunduğu ortamlardan uzak kalmıştı. İşte onun için onların kendisine tek tek yöneltecek sorularına cevap vermektense çocuklarla oynamayı yeğlemiş ve böylelikle kadınların ısrarlı soruları karşısında ecel terleri dökmekten kurtulmuştu.

Kartalınkine benzer gözlerinden ateş fışkıran yaşlı Mami, anneme dönerek açtı ağzını yumdu gözünü: "Bu da nereden çıktı şimdi? Ne yapmaya çalışıyor bu adam? Peki, biz burada ne oluyoruz, eşekbaşı mıyız? Torunumuz haftaya evlenecek, biz ise gelin adayının kim olduğunu bulabilirsek ödüllendirileceğiz. Rezillik üstüne rezillik valla! Baksana Allah aşkına, koca Sultan Veled'in biricik oğlunun yaptıklarına! İnsanların karşısına çıkacak yüz bırakmadı bizde. Ne edep tanıyor ne erkân! Öyle her gönlünün istediğini yapmasına izin vereceğimi mi zannediyor? Zavallı kızımın başına getirdikleri yetmiyormuş gibi... Az mı çekti kızcağız? Gurbet, yalnızlık, yoksulluk, iki yaramaz çocuğun kahrı derken sonunda o gencecik kızımı ellerimle kara toprağa gömdüm! Şimdi ise oğlu evlenecek. Ama söz veriyorum, bu sefer eli kolu bağlı oturmayacağım, inceldiği yerden kopsun gayrı... Haremde de hiçbir hazırlık yapmayacağım, görür o. Az çektiirdi bize, bir de yetmezmiş gibi düğün dernek kurduracak başımıza... Bizim harem yolgeçen hanı mı?

Çoluk çocuk evlendirmenin de bir adabı var canım! Hele hele bu evlenecek kişi Gevher Hatun'umun büyük oğlu, torunum ve Sultan Veled'in halefi olacak kişiye... Herkes böyle yiğit bir delikanlıya eş olabilir mi? Aslı astarı nedir? Kimlerdendir!..”

Yaşlı kadınlar elleri ağızlarında hayretle yaşlı Mami'nin yakınlıklarına ortak oluyorlardı. Kâh onunla aynı dertleri paylaştıklarına dair sözcükler zikrediyor, kâh “Olmaz böyle şey!” diye teyitte bulunuyorlardı. Karşımda duran manzaraya daha fazla gülmek için Alâeddin'in yanımda olmasını o kadar çok istiyordum ki! Daha genç kadınlar ise “Yeni gelin kim olabilir?” diye düşüncelerini zorluyorlardı. Keremana onuru kırıldığından mı yoksa kederden mi olduğu bilinmeyen bir şekilde ağlıyordu. Yıllarca öz annelerinden daha fazla zahmet çekerek büyüttüğü iki evladının damat olacağı günü düşlemiş durmuştu, oysa şimdilerde o tozpembe düşleri birer kâbusa dönüşmüştü. Evin iki erkeği de ailelerinin şanına yakışır kızlarla evlenmeliydiler, öyle aceleye getirilecek iş olmamalıydı onların evliliği... Şemsettin'in sünnetinde bile bir hafta boyunca sofrayı yerden kaldırmamış, yedi gün yedi gece eğlenmişlerdi. Şimdi ise büyük evlat böyle çabucak evlendirilmek isteniyordu...

Kadınlar her kimi düşündüyseler de Bahaeddin'e eş olacak uygun birini bulamamışlardı. Nihayet gecenin ilerleyen saatlerinde, birbirine sokulmuş koyunlar gibi uykuya daldılar. Sabah namazından sonra Kerra Hatun, özellikle mali sıkıntılarını anlatmak için son bir kez eşiyle yalnız görüşmek istiyordu. Zerküp'ün eşinin, Hüdavendiğâr'ın dün gecedan beri o yaşlı adamla halvete çekildiğini, uyumaksızın, aralıksız karşılıklı konuşmaya devam ettiklerini ve kimsenin de o ikilinin sohbetini bölmeye cesaret edemediğini söylemesiyle Kerra Hatun öfkeden kükreyiverdi ve doğru halvethanenin yolunu tuttu. Kocasını kendinden çalmayı başarmış, güçlü bir rakiple karşı karşıyaydı. Dahası onunla mücadele edecek güçte değildi ar-

tık. Peki, tüm bunlar karşısında ne yapabilirdi? Konya'nın o sıkıntılı ortamında, yapayalnız bir başına kalmıştı ve herkesten önce evine ekmek getiren kocasını kaybetmişti? Tüm o iftira, töhmet ve kırgınlıklarla baş edebilir miydi? Gözyaşları sel olup akıyordu. Derken birden yolunu değiştirerek kendisini harem denilen o mihnetgâha geri götürecek bineğine doğru yöneldi.

Kafile, hareme geri dönmüştü. Kimse o uğursuz haremın kara bahtlı yeni gelininin kim olduğunu tahmin bile edememişti.

Kısa bir zaman sonra Hüdavendiğar ve beraberindekiler kimsecikler görmeden bir gece vakti hareme geldiler. Dediğinden daha erken gelmişti. Belli ki başkalarına görünmekten çekiniyordu. Haremın, erkeklerin geldiği anlaşılsın diye vurulan kapı tokmağı vurulduğunda herkes bir anda kapıya doğru koşuverdi. Gece vakti o kapıdan birilerinin girdiği görülmüş şey değildi. Kadınlar heyecanlanmışlardı. Hep beraber Evcî'yi uykudan uyandırarak kapıya bakmasını, bir tehlike varsa hemen kendilerine haber vermesini istediler.

Kadınlar, Latife Hatun ve iki kızını kapıya inen merdivenlerde görünce hayretlerini gizleyemediler. Onlar ise gayet rahat bir şekilde basamaklardan aşağıya indiler. Gören, kendi evlerine gelmişler zannederdi. Latife Hatun neden bu geç saatte böyle habersiz geldiklerini bir çırpıda anlatıverdi. Karşılarında meraklı gözlerle kendilerini izleyen kadınlar ise onların neden geç geldiğine değil, burada ne aradıklarına bir anlam verememişlerdi. Keremana yanındakilere dönerek sessizce, "Herhalde Hüdavendiğar birkaç ay boyunca kendisini misafir ettikleri için onları alıp düğüne getirmiştir" dedi.

Latife Hatun'un küçük kızı son basamaktan iner inmez karşılaştığı ilk kişiye, "Çok uykum var, nerede kalacağız, yerimiz hazır mı?" diye sordu. Onun dediklerini duyan harem sakinleri

şaşkın şaşkın birbirlerine baktılar fakat bir hafta önceki misafirperverlikleri herkesin bir anda toparlanmasına neden oldu. Kızları geçici olarak benim odama, annelerini ise koca odada tek kalan yaşlı Mami'nin yanına gönderdiler. Haremde koca bir odada yalnız başına kalan bir tek oydu. Annemin yatak odasının yanındaki boş odaya ise hiç kimseyi göndermediler. Belki de uzun süredir birbirlerinden ayrı kalan karı kocayı rahatsız etmek istemediklerinden böyle yapmışlardı.

Ertesi gün ise kimse bu yeni misafirlerle ne yapılacağını bilmiyordu. Sabahın ilk ışıklarıyla beraber uyanmışlardı zaten. Sanki yıllardır o evde yaşıyorlarmış gibi davranıyorlardı. Göz açıp kapayıncaya kadar haremın her köşesini öğrendiler.

Kahvaltı sofrasında yaşlı Mami biraz da şakayla karışık, "Keşke Hüdavendiğar geçen hafta celaletinizin nüzul edeceği müjdesini bize verselerdi" dedi. Mami'nin ne demek istediğini güçlkle anlayamaya çalışan Latife Hatun gözlerini kısa aralıklarla birkaç kez açıp kapattıktan sonra, "Geleceğimiz haberini vermişlerdi zannedersem. Belki siz duymamışsınızdır!" diye cevap verdi. Birkaç kişi alttan alta gülüyordu, derken Keremana sordu: "Nasıl yani?" Latife Hatun'un yedi sekiz yaşlarındaki küçük kızı Hediye Hatun annesinin cevaplamasına fırsat vermeden lafa atıldı: "Olur mu, size düğün olacağını söylemediler mi?" Bunu duyan Keremana'nın ağzındaki lokma kursağına takıldı. Annesi küçük kızına, yaptığı ukalalıktan ötürü haddini bildirmek istemişti ama iş işten geçmişti. Çünkü bu sözün hemen akabinde karşısında oturan o şişman ablası Fatma Hatun'u başıyla işaret ederek, "İşte, alın size gelini getirdik" dedi ve ardından haylaz haylaz gülmeye başladı. Dökülmüş ön dişleri yüzüne inanılmaz bir tatlılık veriyordu.

Ortam bir anda gerilmiş, herkes kör bir sessizliğe bürünmüştü. Herkes önce birbirine baktı sonra gözler yerde duran

sofraya dikildi. Keremana ise hiç üzerine almadan aşağılayıcı bir edayla, “Kim demiş? Nerede? Ben bu sofrada gelin olabilecek birilerini göremiyorum” dedi.

Küçük kız ablasını işaret ederek, “Aha burada, görmüyor musun?” diye cevap verdi. Ablası Fatma Hatun en fazla on yaşında görünen, al yanaklı tombul tombalak bir kız çocuğuydu. Herkes hayretler içinde kalmış, odada soğuk rüzgârlar esmeye başlamıştı bile. Kızın yaşı küçük olduğu için değil tabii, böyle bir seçimi kim yapmıştı asıl ona üzülmüşlerdi.

Keremana yerinden kalkıp dışarı çıkmak istedi fakat henüz kapıdan çıkmadan un çuvalı gibi yere yıkıldı. Herkes sofradan kalkıp ona doğru koştu. Gelinin annesi ise küçük kızına iki tane okkalı tokat atmak için iyi bir fırsat yakalamıştı. Ağlayan kızı susturmak da yine kendisine kalmış, elleriyle kızın ağzını kapatmıştı ki çığlıklarıyla evi başlarına toplamasın. Zavallı Latife Hatun mahcup olmuştu. “Keşke Hediye’yi getirmeseydim, baksana her şeyi birbirine kattı” diye geçirdi içinden. Zira gelin hanımı, damadın anneannesine ve bakıcısına bizzat Hüdavendiğâr tanıtacaktı. Kadın ilk günden itibaren eşine, bu evliliğin ikisi için de uygun olmadığını anlatmaya çalışmıştı ama nafile, adam; “Kadınlar bu işlere karışmaz” demişti bir kere...

Hüdavendiğâr’a olan aşırı ilgisinden ne yapacağını bilmez hâle gelen adam, bu olaya o kadar sevinmişti ki kimseye konuşma hakkı bile tanımamıştı. Hüdavendiğâr’ın, evlerinde üç ay boyunca ikamet etmesi münasebetiyle onların evine gidip gelen Bahaeddin’in, günün birinde bu kızla evlenmek isteyeceği kimsenin aklının ucundan bile geçmezdi. Gerçi karşı taraf için böyle bir evlilik büyük bir iftihar sayılırdı. Fakat kadınsal içgüdüleri Latife Hatun’a, bu evlilik için henüz erken olduğunu söylüyordu. Onun gözünde yüce bir makama sahip bir gencin küçük yaştaki köylü bir kızla evlenmesi anormal bir du-

rumdu. Eğer onda da kızına karşı bir duygu oluşmuşsa bunun gelip geçici bir heves olduğunu anlayabiliyordu. Eğer böyle bir evlilik gerçekleşecek olsa dahi, uzun sürmeyeceğini kestirebiliyordu kadın. Eşi ise karısını bir türlü anlamamış, sürekli onu saflık ve kıt görüşlülükle itham etmişti. Bu karara en çok sevinen de müstakbel kocasıydı zaten. Sarrafçılar Çarşısındaki dükkânında ne kadar altın varsa kızı ve damadının düğününe harcamayı dillendirmiş fakat Hüdavendiğâr onun bu şekil davranmasına şiddetle karşı çıkmıştı.

Harem bir anda karışmıştı. Herkes bir yerlere kaybolmuş, istenmeyen misafirleri kahvaltı sofrasının başında yalnız bırakmışlardı. Sofrada onlarla bir tek ben kalmıştım. Hayretimi, bu yeni misafirleri bir zamanlar giriftar olduğum beladan kurtarmak için, ustaca gizlemeye çalışmıştım. Ne de olsa baştan aşağı yüzünden asalet dökülen Hüdavendiğâr'ın üvey kızıydım ben... Küçük kız yanıma gelerek bana sarılmıştı. Ben de onlara karşı alabildiğince şefkatli olmaya çalışıyordum. Zira bir müddet sonra Keremana ve yaşlı Mami'nin, başlarına neler getireceklerini az çok tahmin edebiliyordum. Avluda kimsecikler yoktu. Haremin günlük işleri dahi sanki rafa kaldırılmıştı. Bu beklenmedik haber harem hayatını felce uğratmıştı âdeta.

Öğleye yakın bir vakitte Hüdavendiğâr hareme geldi. Olan bitenden haberdar olduğunda ise gelinin annesinin endişelerinin aksine, böylesine kısa bir yoldan herkesin gelinin kim olduğunu öğrenmesine sevinmişti. Hatta Hediye Hatun'un dilini tutamayarak acele davranması onu oldukça mutlu etmiş, ona karşı özel bir ilgi duymasına sebep olmuştu. Hüdavendiğâr kimsenin ağzını açmasına fırsat vermeden söze koyuldu: "Hepinizin de bildiği gibi Fatma Hatun henüz küçük ve evlilik çağında değil fakat Allah kısmet ederse ebeveynlerin de rızasıyla şimdilik nikâhlarını kıyıp günü geldiğinde de düğünlerini yapmak istiyoruz. Cumartesi kuşluk zamanı kutlu ve hayırlı

bir vakittir. Öyleyse nikâh hazırlıklarına başlansın. Allah ömür verir de sağ kalırsak eğer, düğün için daha ayrıntılı hazırlıklar yaparız inşallah, vesselam!” Kimsenin itirazda bulunmasına imkân vermeden ökçeleri üzerinde döndü ve özel odasına çıkan basamakları kullanarak gözden kayboldu.

Böylelikle cumartesi günü, haremdeki o büyük ailemize bir kişi daha katılmış oldu. On yaşlarında köylü bir kız çocuğu... Kocası olacak adam her ne kadar Hüdavendiğâr'ın huzurunda el pençe divan durup edepli görünse dahi haremde hiç de sevilen birisi değildi. Haremde daha çok kaba ve itici kişiliğiyle anılıyordu. Alâeddin ise herkesin sevip saydığı biriydi. Hareme her geldiğinde, kadınlarda betimlenmesi güç bir duygu gözleniyordu. Gelişine herkes seviniyordu ama kardeşi Bahaeddin hareme girer girmez herkes bir yerlere kayboluyordu. Onun ağına takılana köpekler bile acıyordu. Kötü ahlakıyla şöhret olmuş yaşlı Mami dahi onun elinden veryansın ediyordu. Birçok kez onu babasına şikâyet etmişti ama babasının karşısında saygıda kusur etmeyen Bahaeddin onun rızasını çalmayı iyi başarıyordu. Onu şikâyet eden her kadın haksız sayılırdı.

Son zamanlarda babasıyla daha içli dışlı olmuşlardı. Babasının en mahrem sırlarına vakıf olmuştu; onun sağ kolu gibiydi. O Tebrizli de ondan hoşlanmıştı. Sürekli onu methettiğini sağdan soldan duyuyorduk. Dolayısıyla bu saatten sonra onun gibi birini şikâyet etmek, akıntıya kürek çekmek gibi boş ve faydasız bir iş olacaktı. Büyük kardeşin babasının yanında değeri arttıkça küçüğünün değeri bir o kadar düşüyordu. Oysa ağabeyinden daha olgun, daha ölçülü ve daha bilgiliydi. Tek suçu, son günlerde sevgili babasının başına gelen değişimi anlayamamış olmasıydı.

Küçüklüğünden itibaren, Belh ulemasının ünlü vaizi Sultan Veled'e iyi bir torun ve Mevlânâ Celaleddin-i Rumi'nin yerine

geçmek için de liyakat sahibi iyi bir halef olmak amacıyla gece gündüz demeden sürekli ilim ve irfan toplantılarında bulunmaktan geri kalmamış, defteri kalemi elinden düşürmemişti. Bu yüzden de babası tarafından “Müderrislerin Sultanı” lakabı ile adlandırılmış ve bu konuda gösterdiği üstün himmetten ötürü kendisine Bedehşan’ın kırmızı renkli akik taşları ile süslenmiş baba yadigarı bir de yüzük hediye edilmişti. Henüz genç bir delikanlıyken medresenin en gözde talebesi olmayı başarmış, ecdadının yolu sayılan ilim ve irfan öğrenmedeki başarısının verdiği gururla her gün biraz daha mutaassıp bir fakih olmuş, gün geçtikçe hırçın bir vaize dönüşmüştü. Öyle ki ailesi ve dostları arasında asabı bozuk, barut gibi bir genç olarak anılıyor ve bu hususta da bayağı eleştiriliyordu. Onu bu hâle getirenler ise babası ve büyükbabasıydı. Dogma inanışlar ve sorgusuz sualsiz yargılarla dinin hukuk ve kurallar mecmuasına tutunan ve hiçbir şekilde bu mecmuadan yüz çevrilmemesi gerektiğine inanan babası ve büyükbabasının bir eseri idi o...

Bu durum, ailesinin yüzyıllar boyunca bağlı olduğu vazgeçilmez bir gelenektir onun için; büyükbabasının, kulağına soluk verdiği bir hatıra, babasının, çocuklarını eğitmek için çektiği zahmetlerin bir ürünüydü. Peki ama dinsel ve ailesel geleneklerine bu denli bağlı bir genç nasıl olur da babasının yanında olmaktan mahrum bırakılabilir ve diğer kardeşi babasının sevgili mahremi yapıldı? İşte bunun nedenini öğrenmeliydi. Nerede hata yaptığını mutlaka bilmeliydi. Eğer söyledikleri gibi, yaşlı Tebrizliyle beraber kaybolduğu o geceden sonra babasına karşı muhalefet ettiği içinse, bu durumda babasından daha da uzaklaşmaktan gayrı bir seçeneği yoktu; çünkü o yaşlı adama karşı içinde barındırdığı kin ve nefret günden güne artıyordu. Özellikle de son günlerde duydukları karşısında dayanamıyor ve ailesine karşı içinde bir nebze olsun şeref ve namus hissi

besleyen birinin, o yaşlı acuzeyi mutlaka yok etmesi gerektiğini düşünüyordu. Mutlaka öldürülmeliydi.

Şehirde ne kadar bahadır delikanlı varsa hepsi hep bir ağızdan söz birliği etmişçesine, şehrin değerli din âlimi Celaledin-i Rumi ve ailesini çarşı pazara bu denli şöhret eden birinin cezasız bırakılmayacağını ve kesinlikle öldürülmesi gerektiğini dillendiriyordu. Peki ama tüm bu olan bitenlere şahit olan Bahaeddin neden bir şeyler yapmıyor ve babası tarafından o afakînin halvetine davet edilir edilmez hemencecik oraya koşuveriyordu? Doğrusu inanılacak gibi değildi! Peki ya babası dedikoduları duymuyor muydu? Eğer duymuşsa nasıl oluyordu da sessiz sedasız oturabiliyordu? Evinin en mahrem yerine kadar giren birine nasıl selam verebiliyordu? Öyle ki o günlerde o afakî adam, müritliğinin derecesini ölçmek için Mevlânâ'dan, harem kadınlarından birini kendisine vermesini istemiş, kadınla birlikte olamayınca ona, Yahudi mahallesinden şarap getirmesini emretmiş, zavallı kadın da testiye omuzlarına alarak Yahudi mahallesinden şarap getirmek zorunda kalmış, diyenler bile oluyordu. Eğer Hüdavendiğâr olmasaydı öğrenciler kesinlikle tek bir işaretle onu lime lime ederlerdi ama...

Tüm bu yüz kızartıcı olaylar, deli divane birinin öğretilisine yeterince ödenmiş bir bedel sayılmaz mıydı? Nasıl oldu da gece gündüz dua, yakarış ve Kur'an sesinin eksilmediği bir evden ansızın def, ney ve semah sesi işitilmeye başlandı ve o nurani ev Arz-ı Rum'un dört bir tarafından gelen çalgıcıların uğrak yeri olan bir semahaneye dönüşüverdi? Babasının başındaki sarığı ve omzundaki abayı atarak üzerinde yakası yırtık sade bir gömlekle haremın ortasında raks edişini ve tıpkı Yahudi mahallesindeki sarhoşlar gibi yere yıkılışını nasıl seyredebilirdi? Hatta öyle rezillikler konuşuluyordu ki anlatmak için dili dönmüyor, sadece yüksek sesle istiğfar etmekle yetiniyordu. Babasının kötü amellerini bizzat görmeye cesaret edemiyordu.

Öğrencileri, çarşı pazarda duyduklarını zaman kaybetmeden kendisine iletiyor, konuşulanlar karşısında kâh sinirden kâh utançtan yüzü kızarıyordu. Söylenenlerin yalan mı yoksa doğru mu olduğunu ise asla düşünmek istemiyordu. Tek yaptığı; şeytana ve babasının kalbine kadar nüfuz eden şeytanın yetiştirdiği vesvesecilere günde yüzlerce kez lanet etmektir. Babasını ise bir türlü affedemiyordu. Tekrar medresede ders versin diye binlerce kez kendisine yalvarmıştı. O ise medresede ders vermeye yanaşmak şöyle dursun, medreseyi de dersi de alaya almıştı. O yaşlı adamla hemhal olmaya devam ederek onun o anlaşılmaz feyizleriyle feryat etmeye devam etmişti.

Bahaeddin Veled, Şeyh Burhanettin Tirmizi ve Celaled-din-i Rumi'nin Konya'daki melekuti mekânları bir anda yerini, zahit sıfatlı hayâ mahrumu Şemseddin Muhammed Tebrizi'nin gönül eğlendirme mekânına bırakıvermişti. İşin ilginç tarafı ise gün geçtikçe müritlerinin sayısının artmasıydı. Tacir, esnaf, zengin, fakir demeden Konya halkından birçok kişi kapısında el pençe divan durmuştu.

Dediklerine göre Hüdavendiğâr, kendisini kötöleyenlere Hallac-ı Mansur'u örnek göstererek hakaretler yağdırmıştı. Edep ve ahlakıyla şöhrat bulmuş bir babanın, aksakallarına aldırış etmeden çevresindekilere hakaretler savuruyor olması artık onunla konuşmanın fayda vermeyeceğini gösteriyordu. Aslında Alâeddin bir kereliğine de olsa babasının tertiplendiği semah meclislerine katılmayı çok arzuluyordu fakat öğrencilerden utanıyor ve medresenin haysiyetinin sarsılmasından korkuyordu. Zaten medrese, o ana kadar korunabilmiş saygınlığını ona borçluydu. Babasının medreseden el etek çekmesiyle beraber medresenin gelirleri de azalmış o ve öğrenciler maddi sıkıntılarla karşılaşmışlardı. Babasını o güne kadar tekfir etmesinin nedeni; büyükbabasına ve babasının değerli dostlarına

karşı olan saygısı ve aynı şekilde kara sevdalara kapılmış babasının günün birinde iyileşeceği ümidini taşıyor olmasıydı. Yoksa o günlerde babasının yaptığı en küçük bir amel dahi tekfir edilmesine yetiyor, artıyordu bile. İşte bu yüzden sabretmek ve Tanrı'nın rahmetine tevekkül etmekten başka bir seçeneği yoktu.

Günler bu şekilde ilerliyordu, derken olayın üzerinden koca bir yılın geçmesine pek bir zaman kalmamıştı. Her gün daha da kötüye gidiyordu. Afakî adamın yaptıkları o dereceye gelmişti ki artık Hüdavendiğâr'ın hücresinin önünde oturuyor ve onu ziyarete gelen müritlerden gözüne kestirdiğinin yakasına yapışarak hacet talep ediyordu.

Koca şehirde görünmez bir inkılâp olmuş ve birçok kişi babasının yakalandığı, kaynağı belirsiz o hastalığa yakalanmıştı sanki. Konya sokakları ateşten havale geçiriyor gibiydi. Her sokak başında bir semah meclisi oluşturuluyor ve günbegün onlara katılan müritlerin sayısı artıyordu. Fakih olmanın verdiği gururdan kendisinde eser kalmamış babasının, halka gereğinden fazla ilgi göstermesi, sokak çocuklarıyla hemhal oluşu, başıboş köpeklerle acıması, hayat kadınlarına teselli vermesi, harabatilerin hâline acıması, şehir sakinlerinin dikkatinden kaçmamıştı. Hakkında abartılarak söylenenler dilden dile dolaşıyordu.

Yıllarca Rumların elinden veryansın etmiş Konya'nın değişik milletlerden oluşan karma halkı, bir anda beklenen kurtarıcısını bulmuşçasına ayaklanmış gibiydi. Musa, İsa ve Muhammed'in kıyam ruhunu ihya eden dergâhlara gelenlerin sayısı günden güne artıyordu. Dergâha ve semah meclislerine katılanlar daha çok, bu esrarlı eylemi yakından görmek ve bu meclislerden feyiz almak için uzak diyarlardan Konya'ya akın etmiş yoksul kişilerdi. Büyük bir aşkla buraya gelenler,

dergâhın kapısında oturup kendi kişisel teşhisiyle ihlâs ve samimiyetlerini ölçtüğü müritleri, mecliste hak ettiği derecelere göre oturtan o harabati yaşlı adamla karşılaştıklarında öfkeden köpürüyor ve ona hakaret etmeye başlıyorlardı. Bu yüzden dergâhta kavgasız gün geçmezdi.

Konya'nın âşık kalenderi Mevlânâ'ya olan sevgi ve ilgi arttıkça Konyalıların, her tarafından gurur dökülen 'Tebrizli'ye olan nefreti de bir o kadar artıyordu. Herkes onun, günün birinde yanında Mevlânâ olmadan dışarı çıkmasını dört gözle bekliyordu. Böylelikle Mevlânâ'ya olan saygılarından ötürü kınından çekilmeyen kılıçlarını, derviş bozuntusu yerme adama rahatlıkla saplayabilirlerdi. En küçük bir gafleti bile şah damarının kesilmesine yetecekti fakat Mevlânâ'nın hatırına en kötü hakaretlerine dahi katlanmak zorundaydılar. Daha önce hiç kimse muhtelif kavim ve inanışlardan meydana gelmiş Konya şehrinin, günün birinde böylesi bir konu etrafında yekpare birleşebileceğini tahmin bile edemezdi. Kan kokusu geliyordu burunlara...

Öte taraftan şehirde yeni yeni baş gösteren bidat ve hurafeler -Şems ve Mevlânâ ile hiç ilgisi olmasa bile- kırkambar âlimlerin sabrını taşııyordu. Her ne olsa bu ikiliden biliniyordu. Şehirde bu mürit ile muradın rezilliğini zikretmeyen tek bir minber ve mihrap kalmamıştı. Mevlânâ'nın günden güne artan şöhreti, şehir ulemasının onu kıskanmasının bir başka nedeniydi. Zaten önceden ona karşı içlerinde besledikleri kıskançlık duyguları, son yaşanan olaylarla daha bir perçinlenmişti. Fakat ellerinde yeterince bahane yoktu, şimdi ise ellerine iyi bir fırsat geçmişti. Ulema takımı, yakaladıkları bu fırsatı iyi değerlendirmek ve bulanık suyu daha da bulandırmak için kolları sıvamış, Mevlânâ'yı tekfir etmek için bahaneler uydurmaya başlamışlardı.

Minberlerde, onun esrar kullanmaya başladığı, İran ve Bağdat'taki hangâhlarda görüldüğü gibi eşcinsel eğilimleri olduğu ve nihayet şer'i kuralları ayaklar altına aldığı ve bîdat çıkardığı anlatılmaya başlanmıştı. Konya'nın önde gelen âlimlerinden olan Sadrettin Konevi, Mevlânâ'nın kadim rakiplerindendi. Yakaladığı bu fırsatı iyi değerlendirerek ilk günden itibaren Mevlânâ'nın saygın adını kötülemekten sarfınazar etmedi. Onu, Şemsi ve müritlerini sapıklıkla suçlayanların başında geliyordu. "Ey ahali, ahir zamanın gelip çatıldığını görmüyor musunuz?" diye minberlerde hutbe okuyor, "Vay başımıza gelenler..." diye halkı tahrik ediyordu.

Tüm bunlara rağmen yine de onun dinden döndüğüne ve kâfir olduğuna dair bir fetva yayınlamamışlardı; çünkü o günlerde bile Mevlânâ ve ailesinin şehir ahalisi nezdinde hatırı sayılır bir saygınlığı vardı. Bunun dışında, bağnaz ve mutaassıp kişilerle, irfan ve aşk tarikatının yolcusu Şems ve Mevlânâ'nın müritlerinin karşı karşıya gelmelerinden ve iki grup arasında kanlı çatışmaların yaşanmasında da korkuluyordu. Durumun böyle devam etmesinden endişelenen kimileri, mutlaka bir şeyler yapılması gerektiğini düşünüyorlardı. Bu gerginlik nereye kadar devam edebilirdi? Konya, fırtına öncesi sessizliği yaşıyordu âdeti. Herkes bir anda gürleyecek bir gök gürültüsünü bekler gibiydi.

O günlerde Moğolların Halep kapılarına dayandığı haberi peyderpey gelmeye başlamıştı. Bulaşıcı hastalık taşıyan yaralılar ve savaş firarileri şehrin etrafındaki boş arazilerde bekletiliyorlardı. Saray ise dirayetini yitirmiş, entrikalarla boğuşuyordu. İnsanların oraya güveni kalmamıştı. Herkes Konya'nın içerden ve dışardan gelebilecek tehlikelerle yüz yüze kaldığını görebiliyordu. Böyle bir ortamda, sadece o iki seciyesiz kişi kendi işleriyle meşgul oluyor, hiçbir tehdit ve dedikoduya al-dırış etmeden yollarına devam ediyorlardı. Hiçbir güç onları

yekdiğerinden ayıramıyordu. Hüdavendiğâr'ı, "Can bahşeden güneşim, ruhumun ayrılmaz bir parçası ve arzularımın kıblesi" dediği Şems-i Tebrizi'den sadece harem ve ailesi -özellikle de Alâeddin- bir nebze olsun soğutabilmişti.

Yabancıardan bir beklentisi yoktu. Fakat ailesinin böyle bir insanla yakınlık kurmasına karşı çıkmasına bir türlü anlam veremiyordu. Bir ömür boyunca hakikati bulabilmek için her şeyini yitirmiş, gece gündüz canlı bir cenaze gibi can kuşunun beden denen kafeste çırpınışlarına şahit olmuş, kendisinin yegâne hocası olan bu melekuti insana, ailesinin neden karşı çıktığını bir türlü anlayamıyordu. Yüce Tanrı'nın böyle bir insanı kendilerine göndermesine şükretmemelerinin nedeni ne olabilirdi acaba? Oysa o, tüm varlığı ilahi muhabbetin cilvesiyle yoğrulmuş ve bu ilahi muhabbet sayesinde her türlü tembellik ve başıboşluluktan arınmış, yeryüzündeki tüm canlıları cehaletin karanlığından kurtarmak için temiz ve saf bir renk cümbüşü olan o yalnız gökkuşağında inikâs etsin diye ruhunu billur bir kâseye dönüştürmüş üstün bir insandı. Baştan aşağı bir nurdu. Güzellikte eşsiz, arı duru biriydi. Böyle olduğu için halk onu bağışlayabiliyordu zaten. Peki ama yakınları ruhundaki bu değişimi nasıl göremiyorlar ve neden onun gibi bahtıyar olamıyorlardı?

Şehirdeki hatiplerin konuşmalarındaki kin, kıskançlık ve mübalağayı açıkça görebiliyordu fakat bu cahilliklerini affediyordu çünkü onların yerinde kalmaya devam edecek olsa kuşkusuz o da onlar gibi belki de daha şiddetli tavır alacaktı. Bu yüzden içindekileri sineye çekerek onlarla uzlaşıyor, ilişkisini kesmemeye özen gösteriyordu ve gayet nazik bir dille onları sakinleştirmeye çalışıyordu. Mesela onu, rebap ve tambur gibi çalgı aletlerini çalıp dinlediği ve bu işten zevk aldığı için dinde bidat çıkarmakla itham ederek küfre girdiğine dair hüküm verdiklerinde, "Medrese, vakıf malları ve buna benzer tüm ka-

zanımlarımızı en içten duygularla sizlere bağışladık ve şu gördüğünüz rebapla yalnız kaldık. İsterseniz onu da sizlere takdim eder, deli gönlümüze sirayet edecek hiçbir şeyi etrafımızda bırakmayabiliriz!” diye mütevazı ama bir o kadar da zekice bir cevap vermişti.

Bu elastik cevapla karşısındakileri utandırmıştı doğrusu. Zira tek arzusu, kendi hâline bırakılmaktı ve bu uğurda varını yoğunu vermeye de hazırdı. Ne kimseye engel olmak ne de kimsenin kendisine ayak bağı olmasını istiyordu. Öyle ki Konya’nın saygın âlimlerinden birisi onun için, “Celaledin Tanrı eridir, kimseye benzemez. En iyisi onu kendi haline bırakmalıyız. Rabbi ile baş başa!” diye fetva vermişti.

Bu tür iyi niyetli fetvaları işitmek onu, sevdiklerine ve yakınlarına özellikle de halefi olacak göz nuru el emeği oğluna karşı daha duyarlı kılıyordu. Onlardan tek beklentisi; en azından canının canı o yaşlı adama karşı muhalefet etmemeleriydi. Oysa karşılaşılan her olumsuz olayda, harem ahalisini kendisine karşı kıskırtan kişinin genç ve körpe oğlu Alâeddin olduğunu sanıyor ve bu konuda onu suçluyordu. Ancak tüm o yaşadıkları olumsuz olaylar karşısında biraz olsun ev halkını düşünecek olsaydı, yine eskisi gibi bir cuma akşamı onlarla oturup samimiyetle bir akşam yemeği yeseydi; üzerine doğan sonsuz güneşi Şemsettin’le beraber karanlık odanın bir köşesine tek başına bırakılmış, içinde fırtınalar kopan sevgili eşiyle biraz olsun yalnız kalmayı deneseydi ve kısa bir süreliğine de olsa kendini o hicranın kollarına düşmüş ailesinin yerine koyabilseydi, hâlimden o kadar şikâyet etmez ve gördükleri karşısında da o kadar sinirlenmezdi. Fakat ne yazık ki böyle bir şey asla vuku bulmuyordu. Söz uzundu vakit ise kısa!

Şems bir an olsun onu yalnız bırakmıyordu. Aynen süt emen çocuğunu yanından ayırmayan bir anne gibiydi. Yol-

culuktan söz açacak olsa onu bu düşünceden vazgeçiriyordu. Babasından kendisine kalan ve büyük üstadı Şeyh Burhanettin Tirmizi'nin her gün okumasını tavsiye ettiği "Fevaid-ül Valid*" kitabını eline alacak olsa hemen gelir elinden alır ve bir köşeye fırlatırdı. Attar ve Sena-i gibi sevdiği şairlerin divanını -ki onlarla büyümüş, bir an olsun onlardan ayrılmamıştı- açıp okumak istediğinde onlarla alay etmeye başlardı. Şems, onun önüne bir menzil koymuştu ve her şeyden evvel o menzile ulaşması gerektiğini telkin ediyordu. Uygulaması için Mevlânâ'ya salık verdiği programın dışına çıkmasını asla kabullenemiyordu. Kimi zaman işi azarlamaya ve hakaret etmeye kadar götüren Şems, vermekte olduğu imtihandan bir an olsun gafil kalmamasını ona tembihliyordu. Bundan böyle o kendi değildi; her şeyini, ailesini, çoluk çocuğunu, minber ve medreseyi yitirmişti ve hiçbir güç, kemal yolunda ilerlemekten onu alıkoyamazdı.

Tanrı'yla mülakat etmek için adım adım göklere ve melekuti âleme yolculuk eden biriydi o ve yeryüzü ile içindekileri kendi hâline bırakabilirdi artık. Zaten bundan gayrı bir şey de yapamazdı, yapacak olsa kendinden öncekiler gibi yenilgiden başka bir şey tadamazdı ve bu uğurda her türlü dağdağaya göğüs germiş müşidini de üzmüş olurdu. İşte bu yüzden onun kendisinden başka biriyle tenhaya çekilmesine müsaade etmiyordu.

Harem sakinleri, duvarların ötesinde olup bitenden habersizdi ve dertlerini kime açacaklarını bilmiyorlardı. Kimileri, yaklaşık bir asır bu aile ile birlikte yaşamış ve yaşamaya devam ediyordu. Güne sabah ezanıyla başlayıp geceyi Kur'an okumayla kapatmayı da yine bu aileden öğrenmişlerdi. Mevlâlarına yapılan onca hakaret, saygısızlık ve düşmanlığa kat-

* Baba olmanın yararları.

lanmışlardı fakat bu saatten sonra her gece duydukları ney, def, rebap ve semah sesiyle ne yapacaklarını bilmiyorlardı. Zira kendilerini bildi bileli musikinin haram olduğunu işitmişlerdi. “Müziğe kulak vermek, büyük günahlardandır ve her kim dinlerse ahirette cezalandırılır” diye duymuşlardı. Oysa şimdi haremden yükselen semah ve tambur sesleri yedi göğe ulaştığı gibi, kulağı ağırlaşmış harem kadınlarına bile uykuyu haram etmişti.

Her geçen gün o genç kadının ve Mevlalarının küçük çocuğu Şemsettin’in biraz daha eridiğine, biraz daha delirdiğine şahit oluyorlardı. Bundan da kötüsü, haremın dürdane ve nazenin delikanlısı Alâeddin’in her öğleden sonra kadınların yanına gelerek yeni bir dedikoduyu, iftirayı gözyaşları içinde anlatması, böylelikle büyükannesinden ve saçları ağarmış diğer yaşlı kadınlardan yardım talep etmesi onları tümenden çileden çıkarmıştı. Hepsi de onun hareme niçin geldiğini gayet iyi biliyorlardı aslında fakat o hayhuylu günlerde kimsenin ona ağız açmaya cüreti yoktu, zira damarlarındaki asi kanı iyi biliyorlardı. Kimse ondan şikâyet edip kendi kendine bile söylenemezdi. Gerçi bir yandan da onun hareme her gün gelmesinden memnundular çünkü onun gelmesi, haremın o soğuk havasını bir nebze olsun azaltıyor ve samimi bir ortam oluşmasına sebep oluyordu. Özellikle de yeni yeni yürümeye başlayan ve annelerinden sonra afakî adamın divaneliklerinin kurbanı olan Kerra Hatun’un iki küçük çocuğu, onu görünce kabına sığmıyorlardı.

Kerra Hatun her ne kadar hatunlar hatunu ve Konya’nın en nazlı yetiştirilmiş kadını sıfatını kendinde barındırmaya ve metanetini yitirmemeye özen gösteriyorduysa da yine de günden güne sararıyor ve zayıflıyordu. Dişleri, gece gördüğü kâbusların ve gündüz işittiği dedikoduların etkisiyle düşmeye yüz tutmuştu. Çektiği acılar boyunu geçiyordu. Ağzını her gün

biraz daha sıkıyor, dudaklarını bıçak desen açmıyordu. Onca cefa ve işkencenin ortasında kan ağlamaktan başka ne yapabildi ki? Sevgili kocası, hiçbir tehdide hatta yedi düvele nam salmış ailesinin namusunu lekeleyen sınır tanımaz dedikodulara bile aldırış etmeyen bir rindin elinde oyuncak olmuştu. Öte taraftan rindin biri kendisine, Şems'in kocasından, hareminden birini istediğini ve kocasının da onun bu teklifine sıcak baktığını bildirmişti ki, bu haberle tümünden sarsılmıştı ve "Keşke bu dünyaya hiç gelmeseydim" diye dizlerini dövmeye ve "Böyle bir rezillığe asla şahit olmasaydım" diye söylenmeye başlamıştı. Olay öyle bir noktaya ulaşmıştı ki, namus damarları kabaran genç Şemsettin, büyük ağabeyi Bahaeddin ile beraber hareme gelmiş ve onu alıp bağ evine götürmek bile istemişti. Ama o, çocuklarının bu teklifine karşı gelerek, "Bu yorgun sinemde tuttuğum son nefesi verene kadar bu evde kalacak ve gözlerimi sonsuz yolculuğa çıkana dek eşimin yoluna dikeceğim!" diye çıkmıştı.

Tarihin, eşleri için fedakârca ölen zamane kadınlarına gereken değeri göstermediğini pek bilmiyordu ve eğer isteseydi başka türlü de ölebilirdi fakat onun yalancı tarihle işi olamazdı. Tanrı kadınlara, dokuz aylık zor ve sıkıntılı bir dönemde ana karnındaki cana katlanmayı öğretmişti zaten. Tanrı'nın kalemi, ezelden beri kadınları ya yalnızlığı ya sabrı ya da rezil olmayı seçecek bir alın yazısıyla karşı karşıya bırakmıştı. Hâl böyleyken bu alın yazısına karşı gelmeye kim cüret edebilirdi?

Nefret, öfke ve yürekten yükselen beddualarla açıktan gizli-den Mevlalarını kendilerinden koparanları tenkit ediyorlardı. Öyle ki artık ne o, onları görme derdindeydi ne de harem denen yerde esir olan zavallıların beklemekten başka çaresi kalmıştı. Haremin yüksek duvarlarından şehrin diğer yerlerinde olduğu gibi bir fırtınanın geleceği açıkça hissediliyordu. En çok

da damarlarında kan yerine öfke ateşinin dolaştığı Alâeddin'in sabrının taşması ve bir delilik yapması an meselesidir, diye korkuyorlardı. Elini o iğrenç Tebrizlinin kanına bulaştırmasından endişe ediyorlardı; zira birçok kez, "Ellerime kına yerine onun kanını süreceğim" dediğini duymuşlardı.

Konya'yı baştan aşağı bir huzursuzluk kaplamıştı. Artık ne şehirde ne medresede ne tekkede ne evde ne de kafalarda akıl filan kalmamıştı. Konya fırtına öncesi sessizliği yaşıyordu...

Fırtınalar Kopuyor

O sabah aniden harem, medresenin ve tüm Arz-ı Rum'un beklediği şimşekler yarı uykulu şehrin tepesinde çakmaya başladığında birçok kişi baba ile oğul arasında olmaması gereken şeyin vuku bulduğunu düşünmüştü. Herkes yarı çıplak bir hâlde oda ve hücrelerden dışarı çıkmış, o insanüstü sesin hangi boğazdan çıktığını, yorgun evin sakinlerinden birini böylesine çılgınca bağirtacak derdin ne olduğunu anlamaya çalışmıştı.

Mevlânâ Cemaleddin'i yakasını parçalamış, başındaki sarığı atmış, destarıyla yüzünü örtmüş, yalın ayak "Nerede? Nerede?" diye bağırarak sağa sola koştuğunu gördüklerinde bile kimse bir şey anlamamıştı. Kimse soru sormaya cüret edemiyordu. Nihayet babasının mahremi Bahaeddin koşarak hareme gelip onu kucakladığında ve elini ayağını öperek onu sakinleştirmeye çalıştığında olan bitenden haberdar olmuşlardı. Ağlayarak olayı babasına anlatmış, babasının da kesik kesik konuşmalarından yegâne mürşit ve muradı Şems-i Tebrizi'nin başına büyük bir belanın geldiğini anlamışlardı.

Harem ahalisi bu müjdeli haberi aldığında sevinçlere boğulmuştu fakat Hüdavendiğâr'ın içinde bulunduğu ruh hâlini

görenler, tebessüm etmeyi bile akıllarından geçirmemişti. Derken Bahaeddin de ağlayarak eliyle başına yüzüne vurmaya, fer-yat edip babası gibi sağa sola gidip gelmeye başlamıştı. Bir taraftan ağlıyor diğer taraftan da “Pirimiz nereye gitti? Başına ne geldi? Neden gitti?” diyerek bağıırıyordu. Hıçkırıklarla babası gibi hücreleri dolaştı. Ondan ve babasından başka kimsenin o kayıp piri görme gibi bir derdi yoktu.

Şehir ahalisine binlerce yıl gibi gelen koca bir yıl geçmişti ve nihayetinde herkesin ilk günden arzuladığı gün gelip çatmış ve o afaki adam bir gece sessiz sedasız ortalıklardan kaybolmuştu. Tanrı’ya şükürler olsun ki daha kötü olaylara sebebiyet vermeden gitmişti. Onun öyle kolay kolay gideceğini düşünmeyenler, başka senaryolar üretmeye başlamışlardı bile. Binlerce şükür ki ne kan akmıştı ne de saygın bir perde yırtılmıştı. Onca sıkıntının ardından Konya, sabrın sevabına erişmiş ve bu bela da kendiliğinden def olmuştu. Lakin harem sakinleri evde olup bitenlerin duyulmasından korkuyorlardı. Zavallılar başlarına gelen şeyin, gece gündüz bir şeyler öğrenmek için söylentilere kulak vererek okudukları dua ve virtlerin bir ürünü olduğunu düşünüyorlardı.

Mevlânâ’nın hançeresinden göğşe doğru o denli kanlı nara-lar yükseliyordu ki duyan yerinde donup kalıyordu. Bazıları ise Mevlalarının gözlerinden necip yüzüne boşalan yaşları gördükçe kendilerini tutamıyor ve gayri ihtiyari ağlıyorlardı. Her gün fer-yat ederek yalın ayak ve perişan bir hâlde o hücreden bu hücreye, o holden bu hole, o pazardan bu pazara gitti geldi. Yine böyle bir gün akşamüstü müritleri onu üzerindeki giysileri parçalamış, kan reva içinde kalmış bir hâlde bulmuş ve onu maşukunun kaçmasında en çok pay sahibi gördüğü eve getirmişlerdi.

“Şems gibi keşke ben de bu evden kaçabilseydim” diye düşünüyordu kendi kendine. Öyle bir ev ki sakinlerinin dar görüş-

lülüğü ve cehaleti, o şahbaz kalenderi ürkütmüştü. Mademki onun kaçmasına neden olmuşlardı, öyleyse onlardan intikam almalıydı ve öyle de yaptı. Yaptıklarına karşılık o evde ağzına bir lokma yemek koymadı ve tek kelime etmedi. Karşısında kendilerini ateşe verecek olsalar bile ne dönüp sevdiklerine bakıyordu ne de mahremlerine... Artık o kıskanç kişilerle işi olmazdı. Köşesine çekildi ve kapılarını halkın yüzüne kapattı.

Konya işten elini çekmişti. Halk gruplar hâlinde pazardaki dört yola ulaşmıştı. Herkes ayrı bir yorum yapıyordu. Koca şehrin yüreği, Mevlânâ'nın başına gelenlere tahammül edemiyordu. İyileşsin diye kimileri şerbet, kimileri de helva pişirip halka dağıtıyordu. Bazıları da çeşitli adaklar da bulunuyordu...

Afakî adamın gittiğini duymak büyük bir müjdeydi. Tüm şehir bu haberle sevinçlere boğulmuştu. Sultan'dan çöpçüsüne, fahişesinden esnafına kadar kim duysa sevinmiş, yakın dostlarıyla bu mutlu olayı kutlamıştı. Şehirlerine nereden tebelleş olduğu belli olmayan o düzenbaz adamın gidişine sevinmeyen bir Allah'ın kulunu bulamazdın Konya'da. Herkes bir şekilde ondan rahatsızdı. Festival alanına dönen şehre bir yabancı gelecek olsa geleneksel veya mitsel bir şölen kutlanıyor zannedirdi. Halk, iblislerin pençesinden kurtulan sevgili şehzadeleri için sevinmiş gibiydi, bu kurtuluşa sevinmeyen sadece tek bir kişi vardı, o da şehzadenin kendisiydi. İblisin ölürken attığı çığlıklar, onun kalbini paralıyordu sanki... Etrafında onunla hemdert olan üç kişi kalmıştı sadece: Konyalı Zerküp, büyük oğlu Bahaeddin ve yeni yetme müridi Hüsamettin Çelebi. Üçü de onunla birlikteydi, sıkıntılarına ortak olmuş, onunla birlikte inzivaya çekilmişlerdi...

Şehir o istenilmeyen adamdan kurtulmuştu ve eninde sonunda Mevlalarının ayrılık acısını unutarak tekrar eski hâline

döneceğini ümit ediyordu. Önceki yıllarda olduğu gibi ziyaretçileri kabul edeceğini, Kerramet ve faziletleri ile insanları feyizlendireceğini düşünüyorlardı. Ne de olsa artık o Tebrizli orada değildi ve Hüdavendiğâr'ın kapısına oturarak istediğini içeri alamayacak, istemediğini kovamayacaktı.

Şehir uleması da Mevlânâ ve taraftarları tarafından, akşam yemeğinden daha vacip görünen raks ve semah meclislerinin bundan böyle tümünden kaldırılmasını ümit ediyordu. Alevden gömlek giyinmiş Bahaeddin ile oturup konuşabileceklerini ve onu tekrar eski hâline döndürebileceklerini düşünüyorlardı. Tabii ya, ne de olsa o Afakî yoktu artık. Ulema bir tek onunla konuşamıyordu. Sözden anlayan biri değildi zaten. Ne zaman onunla konuşmak isteseler kendilerine küfre varan hakaretlerde bulunmuş, acı sözleriyle onları yaralamıştı.

Ulema durumu eski hâline döndürebileceğine kesin gözüyle bakıyordu. Ama biraz daha sabredilmesi gerektiğini salık veriyorlardı. Peki ama ne zamana kadar? Bir gün, iki gün, bir hafta, iki hafta değildi ki. Ne zamana kadar sabredeceklerdi? Bir iki ay geçmişti ama Mevlânâ kimseyle görüşmek istememişti. Onca zaman zarfında sadece sevgili oğlunun ısrarları üzerine kuru ekmek ve ekşimiş yoğurt yemeye razı olmuştu ama yine de matem elbiselerini üzerinden çıkarmamıştı. Bir tek kendisiyleydi, kimseyle ilgilenmiyordu. Gece gündüz dönüyor, raks ediyordu. Firari sevgilisi için âşıkane şiirler okuyordu. Özellikle de Şems'ten nişanesiz bir mektup aldıktan sonra daha da içine kapandı. Zaten mektubunda kendisine halktan uzak kalmasını tembihlemişti.

Halvetgâhına birileri girecek olsa bakıyor ama onları tanımıyordu. Tek başınaydı, dışarıyla ve dışarıdakiyle bir ilgisi yoktu. Ne onlarla bir işi vardı ne de konuşmayı gerektirecek bir ilişkisi. Yanmış yüreği ve iştihak ateşinden odada kendisi

için bir ateşgede inşa etmişti de yirmi dört saat onu tavaf edip duruyordu. O ateşgedenin etrafında o kadar dönmüş, o kadar ayaklarını yere vurmuş ve o kadar yanık gazeller okumuştur ki nihayet ayakları tutmaz olmuş ve olduğu yere çakılıvermişti.

Endişeler gitgide artmaya başlamıştı. O sevgili insanı kaybetme korkusu her an biraz daha çoğalıyordu. O koca cüssesi, yanık bir ney kamışını andırıyordu ve eğer mülayim bir rüzgâr esecek olsaydı mutlaka o külleri kendisiyle beraber götürürdü. Bu duruma bir çare bulmaları gerekirken oturup istiğfar ediyorlardı. Evet, o Tebrizlinin ölümüne dünden razıydılar ama “Kesinlikle bedeli bu olmamalı” diye düşünüyorlardı. Değerli Mevlalarının, gözlerinin önünde her gün biraz daha eriyip gitmesine eli kolu bağlı seyirci kalamazlardı. Onun için el ele vererek Tanrı’dan af diliyor, istemeyerek de olsa böylesine aziz bir insana sıkıntı verdikleri için tövbe ediyorlardı. Hatta öyle bir duruma gelmişlerdi ki o perperişan olmuş adamın kendini gece gündüz duvarlara çarpmaması için o uğursuzun nerede olduğunu bilselerdi gidip eline eteğine sarılarak ondan tekrar dönmesini isteyeceklerdi.

Dört bir tarafa haberci yollamışlardı. Dönmesi için hiçbir harcamadan çekinmiyorlardı. Fakat yer yarılmıştı da içine girmişti sanki. Mevlânâ günden güne ölümüne biraz daha yaklaşıyordu ve hepsi de onun bu hâle gelmesinde birbirlerini suçluyorlardı. Şehrin ileri gelenleri dahi yaptıklarına pişman olmuşlardı. Evet, o Tebrizliye günün birinde dış göstermiş, cezasını vermek için ellerini hançerlerine götürmüş veya kimseler duymadan ana avrat küfür bile etmişlerdi; lakin kimse sonucun bu olacağını tahmin edememişti. O güne kadar ne böyle bir şey görmüş ne de duymuşlardı. Celaleddin’in kızıl alazı tekrar şehri yakıp kavurmuştu ama bu sefer pişmanlık ateşiydi şehre düşen. Herkes Mevlalarının süte doymuş bir bebek gibi şevk

ve iştihakla Tebrizli mahbubunun ayağının dibinde oturduğu ve gözünü kulağını kendisinden alamadığı o eski günlerin hasretini çekmeye başlamıştı. Onun kimseye bir zararı olmadığı, kimseden de bir şey istemediğini daha yeni öğreniyorlardı. “Onları baş başa bıraksaydık ne olurdu sanki?” diye düşünmeye başlamışlardı... Eğer başkaları ona nispet saçma sapan sözler etmişse bunda onun bir suçu yoktu. Fakat artık pişmanlığın da bir yararı yoktu.

Hüdavendiğâr'ın müritleri arasında Şems'e en çok karşı gelenler 'Fetiyân' adlı genç ve yiğit anlamına gelen gruptu ve hepsinden fazla bu gruptakiler yaptıklarına pişman olmuşlardı. Her şeyi ile Hüdavendiğâr'a teslim olmuş reisleri Hüsâmettin Çelebi'ye gelerek, “Mevla'mızın iyileşmesi için elimizden geleni yapmaya hazırız” diyorlardı. Yaptıklarını unutmış gibi, Şems'i kaçırtanın kendilerini değil, medrese ahalisi olduğunu iddia ediyorlardı ve bu konuda bir de onları yadırgıyorlardı. Ulema ise sevineceklerini mi yoksa üzüleceklerini mi bilemeyecek kadar şaşırmış durumdaydı. Fısk u fücurun kaynağı toz olup gitmişti ama ortalığı karıştıran Celâleddin Muhammed, yokluğunda onu, mazlum ve mukaddes bir kisveye büründürmüş, adını ölümsüzleştirmişti. Halkın her zaman için mazlûmun ve ezilmişin yanında olduğunu gayet iyi biliyorlardı. Halka göre her ne sebeple olursa olsun isterse ayağı kaydığı için kendisi yere düşsün, mazlum mazlumdur ve her kim mazlûmun başında durursa kesinlikle zalimdir!

Avamın bu düşüncesinin doğru mu yoksa yanlış mı olduğu pek önemli değildi ulema için. Onlar için önemli olan, o pirin gidişiyile cibilliyetsiz hasletlerini unutarak onun mazlûmluğu, Kerramet ve büyüklüğü hususunda hikâyeler uydurmaya koyulmaktı. Artık her şey Tebrizlinin lehine dönüşmüştü. Kimse, o izi bulunmaya çalışılan büyük arif, yüce üstat ve dirayetli insanın, kısa bir süre önce kayboluşundan ötürü bayram et-

tikleri o melun perperişan adam olduğuna bir türlü inanamıyordu. Aşkın büyük mucizesi yaşanıyordu ve bu, o yüreği yanmış gerçek aşğın eseri idi. Tüm dünyaya yayılan bu sevdâ Hüdavendiğâr'ın tutuştuğu ve gönlünü yaktığı aşk ateşiydi.

Şehir onun yolunu gözlemekten yorgun ve bitap düşmüştü. Nihayet günün birinde Şam'da görüldüğü haberi geldi. Aynı gün ikinci vakti Çelebi Bahaeddin'in rehberliğinde bir kervan hazırlandı. Kervandakiler yanlarına aldıkları altın keseleriyle birlikte Şam'a doğru hareket ettiler. Hüdavendiğâr bizzat gitmek için ısrar etmişti fakat gündüz oruçları, gece uykusuzluğu ve daha birçok sebep onun değil Şam'a, şehrin giriş kapısına kadar dahi yolculuk etmesine izin vermiyordu. Zaten Halep ve Şam yolu tehlikelerle doluydu, bölge savaş günlerinden yeni yeni çıkmaya başlamıştı. Böyle meşakkatli bir yolculuğa götürülemezdi. Hüdavendiğâr'ın halefi oğlu Bahaeddin, babasını bu ısrarından vazgeçirmek için kanı ve şerefi üzerine yemin içti ve "Söz veriyorum, o yâri getirene kadar dönmeyeceğim" diyerek yola koyuldu.

Kervan henüz üç beş mahalleyi geçmemişti ki Mevlânâ'nın yarım kalmış bedeni tahammül edilmesi güç bir intizara yakalandı: "Peki ama gelmek istemezse? Belki de o toy oğlanı böylesine önemli bir göreve göndermemeliydim! El kazanı ile aş kaynar mı hiç? Ya ben kendim gitmedim diye gücenirse? Verdiğim altınlar kervandakilere yetmezse? Tanrı'm beni giriftar kıldığın bu belayı düşmanlarıma bile nasip etme, ne olursun! Nasıl dayanacağım şimdi? Keşke henüz gözden kaybolmamışken kendimi onlara ulaştırabilsem ve kervana katılsam" dedi...

Yalın ayak hücreden dışarı atıverdi kendini. Bahçenin ortasındaki küçük havuza ulaşamadan dizlerinin bağı çözüldü ve bir çuval gibi olduğu yere yıkılıverdi. Zarı zarı ağlıyor, ah vah ediyordu.

Babasının durumundan haberdar olan Çelebi Bahaeddin akıllılık etmiş, sık aralıklarla Konya'ya ulaklar göndererek babasına, "Şems'i bulduk, bulmak üzereyiz" diye haberler yollamıştı. Her yaptığından babasını haberdar etmişti. En son da Şems'i buldukları ve onu dönmeye razı ettikleri haberi geldi. Maşukun sevgiliye, "Seni böyle bırakıp gittiğim için üzgünüm. Biliyorum, sen bunları hak etmeyecek kadar yüce bir insansın" diye yazdığı mektubu, parmaklarını üzerinde gezdirerek okuyan Mevlânâ, bu mektubun ondan geldiğini anlamış, öpüp koklayarak başının üzerine götürmüştü. Böylelikle biraz kendine gelebilmişti. Aynı zamanda saniyeleri saymaya başlamıştı bile. Fakat bu sefer endişe ve korku değil, daha farklı bir intizardı onunki. Bu kez yer de gök de vuslatı haber veriyordu.

Alabildiğince zor ve bir o kadar da ağır bekleyişler başlamıştı. Fakat ayrılıkla geçen o üç ay kadar ağır ve katlanılmaz değildi elbette. O üç ay da ne getirmemişti ki başına; cildini yanık bir yaprağa dönüştürmüş, kemiklerini ise gelinlerin gözüne sürme tozu edebilecek kadar karartmıştı. Ayrılık hasreti ile kavuşma ümidi birbirine benzemezdi. Etrafındakilere reva gördüğü onca şeyden pişman olmuştu. Sürekli ya birilerinin gönlünü almaya çalışıyor ya gerçek sevgilisi ve can-ı cananına şükrünü eda etmek için alnını secdeye koyuyor ya da döne döne şiirler okuyordu: *Küçelere su serpin zira ki yâr geliyor...*

Küçelere Su Serpin Yâr Gelende Toz Olmasın

Nihayet kavuşma günü gelip çatmıştı. Hüdavendiğâr'ın göz nuru Çelebi Bahaeddin ile beraber yolladığı yirmi kişilik kervan, âşıkları kendine meftun kılan o fîrari sevgiliyi binlerce naz, yüzlerce işveyle de olsa şehir kapısına kadar getirmeyi başarmıştı. Cilveleri genç Bahaeddin'i canından bezdirmişti ama en sonunda onu gelmeye razı etmişti. Bir keresinde Halep'teyken ansızın merkebinin yularını güne-ye doğru çevirmiş ve geleceğine dair verdiği sözden pişman olduğunu söyleyerek geri dönmek istemişti. Bahaeddin ise onu kuzeye doğru çekmek için yüzlerce kez ölmüş ve tekrar dirilmişti...

Bahaeddin'in özel ulağı, Mevlânâ'nın huzuruna gelerek birazdan kavuşacakları müjdesini verdiğinde, dünyanın en coşkulu ve en duygulu aşk şiirlerinden birisi okunmuştu. O vuslat ve vahdet anında, gerçek âşıkların derin ve yüce sevgisini bir kereliğine mahsus olmak üzere betimleyen Mevlânâ değil, Tanrı'nın ezeli kalemiydi sanki. İlk ve son kez söylenmişti! Asla

o beyitlere benzeyen bir şiir söylenemedi ve hiçbir kalem öylesine yüce bir düşü yansıtmaya cesaret edemedi.

Maşukunu karşılamak için kale kapısına kadar gitmek istemişti. Fakat heyecandan eli ayağı tutamaz, gözü kulağı hareket edemez hâle gelmişti. Düşüp bayılacağından veya sevinçten aklını oynatacağından korkuyordu. Kendi haysiyetini koruması olurdu, ne de olsa yeterince divane edilmişti fakat arkasında duran bir ailesi ve yanından ayrılmayan yakınları vardı, onları düşünmek zorundaydı. Onun için kale kapısına gidip sevgilisini karşılamaktan vazgeçti, evde kalmaya karar verdi. Peki ama yeniden karşılaşmayı başkalarıyla nasıl paylaşabilirdi? En iyisi hepsi gitmeliydi ve kendisi onu yalnız görmeliydi. Hâlâ onu tekrar göreceğine inanamıyordu ama mutluluk bazı şeylere inanamamanın kendisindeydi zaten.

Peki ama o pir, nasıl olmuştu da dönmeyi kabul etmişti? Zira onun tanıdığı o inatçı ruhlu, yere göğe asi, zamana karşı dövüşken, devrana karşı kavgacı adam, bir çatıdan diğer çatıya atlayacak olsa bir daha dönmemek üzere atlardı. Onun için dönmüş olması mümkün değildi. Kendi kendine söylenmeye devam ediyordu: “Fakat her çatı benimkine benzemez. Avcının kendisi, tuzağımın avıdır! Kapana kısılmış demek ki! Bizim ormanda av da avcı da birdir ve herhangi bir kurtuluş yolu da yoktur, onun için dönmek zorundadır. Mutlaka dönmüştür ve onunla aramızdaki mesafe, bir okun düşeceği kadar kısa bir mesafedir” diye geçirdi içinden ve kapıya doğru koştu. Nefes nefese kalmıştı. Yanık yanık inleyişlerle elini kapıya dayadı ve ondan destek almaya çalıştı. Artık dua etmenin bile faydası olmayacaktı. Gale yana gelmiş, şiddetli bir isteriye tutulmuştu. Nefsini kontrol altına almak için katlandığı onca riyazetin hiçbir etkisi yoktu artık! Hiçbir güç onu sakinleştiremiyordu...

Tüm Konya, kafesten uçan can kuşu Şemsettin'i görmek için büyük kale kapısına akın etmişti. Binlerce iltifat ve niyaz ile yuvasına dönen bir kuşu göreceklerdi birazdan... Halep'teyken verdiği sözden cayınca Bahaeddin müritliğini göstermiş ve "Dönmezsen benim de Hüdavendiğâr'ın da ölümünü görürsün" demiş ve böylelikle can kuşun önüne yem atarak yuvasına geri dönmesini sağlamıştı. Bahaeddin bilinmez ama dönmezse Hüdavendiğâr'ın yaşayamayacağı kesinlikle belliydi. Şems, Bahaeddin'in ısrarlarına dayanamayıp prensiplerinin dışına çıkarak beklenmedik bir biçimde dönmeyi kabul etmişti. Onca ısrar ve iltimasa olumsuz cevap vermekten utanmış, Bahaeddin'in yüce bir insan olduğunu ikrar ederek dönmeyi kabul etmişti.

Kale kapısı önünde sessiz bir bekleyiş vardı. Tüm Konya oradaydı. Kimisi meraktan gelmişti, kimisi de tarafsızlığını ve onu şehirden kaçırılanların kendileri olmadığını göstermek için. Fakat gelenlerin büyük bir kısmı Hüdavendiğâr'a olan saygılarından ötürü oradaydı. Onun mutluluğuna ortak olmak istedikleri için, sabahın ilk ışıklarıyla beraber etraftaki ovalara müphem bir parlaklık veren yarı sıcak öğlen güneşi altında beklemeye koyulmuşlardı. Yerden göğe doğru yükselen toz bulutları akasya yapraklarıyla dans ediyordu. Dilleri susmuş gözleri konuşan kalabalık pür dikkat kesilmiş, kafilenin görünmesini bekliyordu.

Derken uzaktan kafil e görünmüştü. Herkes galeyana gelmişti, en fazla da Fetihanlar. Heyecandan yerlerinde duramıyorlardı. Hep bir ağızdan bağırarak kafil e doğru koşmaya başladılar. Belki de Şems onları o hâlde kendisine doğru geliyor görseydi korkudan gerisin geriye kaçırdı. Mevlalarının kaçan avını yakalayıp elini ayağını bağladıktan sonra kendisine teslim etmek ve bir an önce onu çektiği o hicran azabından kurtarmak ister gibi bir hâlleri vardı. Şehrin en büyük kapısı ne daha önce ne de

daha sonra hiç görmediği samimi ve sıcak bir karşılama merasimine şahit oluyordu. Şems'i omuzlar üzerinde medresenin kapısına kadar götürdüler. Oradakilerin hepsi kendilerini bu sıcak merasime davet edilmiş gibi görüyordu. İzin alma gereği bile duymadan içeri üşüşenler, Hüdavendiğâr'ın o çok önemli vuslat anında ne yapacağını gözleriyle görmek istiyorlardı. Eğer bu buluşma anını âşık ve maşukun kendisine bırakacak olsalardı, onlar bu vuslat şerbetini bomboş bir çölde veya sonsuz bir okyanusta, tanınmayan küçük bir sandalda içmek isteyeceklerdi. Oysa kimse onların anlık heyecanlara gelen avamdan, yalancı gülücüklerden ve riyakâr insanlardan uzaklaşmak için ömürlerinin geri kalanını vermeye hazır olduğunu bilmiyordu.

Medresenin kapısı önünde Şems'i omuzlarından indirdiler. Çenk, davul ve zurna sesleri birbirine karışmıştı. Konya'nın en meşhur kavvalcılarını kırk kişilik bir ekiple ayrılık günlerinde Mevlânâ'nın Şems için yazdığı gazelleri canı gönülden okuyordu. Aşka gelmişlerdi, semah yaparak dönüyor, sinelerini dövüyorlardı. Yeri göğü baş döndürücü bir aşk havası kaplamıştı. Şems dönüp, bir gece vakti gizlice kaçtığı medresenin avlusundaki o küçük kapıya baktı. Yine her zamanki gibi dudaklarına o müdrik tebessüm oturmuştu. Bu sefer eli bağlı değildi ama o kalabalığın arasından kaçmaya imkân yoktu.

O anda kaçmasının önünü alan bir ilahi hükmün olduğunu düşündü. İlahi hikmete teslim olduğunu gösterir gibi göğe doğru baktı. Derken o şahin bakışları haremın damında duranlara ilişti. O harem denen düşman karargâhındakilerin kimisi peçeyle kimisi de yüzü açık bir şekilde ona sevgi duygularını gösterir mahiyette bakıyorlardı. Bir anlık gaflet, yüzümün ve hatta boynumun görünmesine neden olmuştu. Şems'in şahin bakışları minik bir serçenin billur gerdanını görmüş gibi birdenbire bana yöneldi. Duygularını yüzünden okumak mümkündü. Deniz mavisi gözlerim nabzının hızlı hızlı çarpmasına neden

olmuştu. Vücudundaki kan donmuş, yüzündeki tebessüm buhar olup uçmuştu. Kaçacak bir yol bulsaydı, mutlaka kaçardı.

Tüm dünyayı dolaşmıştı, Türkistan, Hindistan; Hristiyan, Müslüman, siyah, beyaz her türlüşünü görmüşü ama hiç kimse o an karşısında duran gözler kadar yüreğini bu derece sarsmamıştı. O gözler ki haremdede ikamet ettiğı günler içerisinde, hatta kaçtığı ve tekrar döndüğü gün bile, çıplak kılıç çekmiş Moğol askerleri gibi kalbine ve zihnine taarruz etmişlerdi. O ise onlarla dövüşerek gerisin geriye püskürtmüştü. Şimdi de düşlerde değil, gerçekte damda durmuş vücudunu ateşe veriyorlardı...

O ürkek gözlerini solgun gökyüzüne dikti ve tekrar söylenmeye başladı: “Ey haşyetli şekilde intikama maruz kalacak kişi, biliyorum bu, sorduğün sorunun bir cezasıdır! Kellimeni ya Hümeýra*’nın ne olduğunu bir ömür boyunca anlamadın, öyleyse dur anlatayım sana!” Onca kalabalığa aldırış etmiyor, gözlerini gökyüzünden alamıyordu. Derken ansızın bir erkek aslanın kükremesini andıran bir ses onu kendine getirdi. Ses Hüdavendiğâr’ın sesiydi. Yanına yaklaşarak onu öyle bir kucaklayıp sıktı ki, eğer onsuz geçirdiğı o üç ay içinde zayıf düşüp hastalanmamış olsaydı, o yaşlı adamın kemiklerini tuz buz ederdi.

Atılan naralar göğede kadar yükselmişti. Her kim düşüp bayılacak olsa ayaklar altında ezilirdi. Çalgıcılar sazlarına canlarını koymuş, en güzel nağmeleri seslendiriyorlardı. Melekleri görebilen gözler, onların ellerini birbirlerinin boynuna atmış kanat kanada dans edişlerine şahit oluyordu. Yer gök bu aşkın sayesinde ayakta kalabilmişti sanki. Her yerde ve her şeyde bu aşk vardı ve bu aşk her yerde ve her şeydeydi!

* Ey Hümeýra, konuş benimle anlamına gelen bu Arapça tabir, Mesnevi’de zikredilen bir tabir olup, Hz. Muhammed’in eşi Hz. Ayşe’ye sesleniş biçimini beyan etmektedir. Burada Şems-i Tebrizi hiç evlenmediğine vurgu yaparak kendini Mesnevi terminolojisine ait bir ibareyle yadrgıyor. (ç.n.)

Bir haftadan daha fazla bir süre tüm şehir Hz. Şems'in aşkın kucığına tekrar dönüşünü kutlamıştı. Çarşı pazar her taraf süslenmiş, ışıklandırılmıştı. Sanki iki başlı devi öldüren şehzade şehre geri dönmüştü. Her tarafta yemekler, ziyafetler veriliyordu. Şerbetler dağıtılıyordu. Dört taraf çalgıcılarla dolmuştu. Divanlar kurulmuş, şiir ve semah meclisleri dolup taşmıştı. Yaşlısından gencine, fakirinden zenginine, zahidinden fahişesine kadar kadın erkek tüm şehir Hüdavendiğâr'ın bu mutluluğuna ortak olmak istemişti.

Şehrin gerçek Hüdavendiğâr'ı olan Mevlânâ için bu inanılmazı güç bir olaydı fakat ikinci kez tüm şehri kendine teveccüh ettirmeyi başarmıştı. Sadece iki kişi ortalıklarda görünmüyordu. Şemsettin ve gazap ateşiyle dolu olan Alâeddin... Şems, Tanrı'nın kendisiyle neden oyun oynadığını anlayamamıştı. O dünyevi bağlılıklardan tek tek kurtulduktan ve nefisini arındırdıktan sonra durgun ve sınırsız bir okyanusa ulaşmıştı fakat yorgun ruhunun yabancı bakışlar altında Yusuf gibi berrek sularla dolu kör bir kuyuda tutsak edildiğini hissediyordu. Hüdavendiğâr'a olan saygısından ötürü bir köşeye çekilip de kendiyile olan hesabını göremiyordu. Yoksa başını bedeninden ayırarak onu o kara sevdadan kurtarmak için çekiç ile döverdi ama ne yazık ki böyle bir şey de mümkün değildi!

Tam zamanında tuzaktan kaçmıştı ama elini kolunu bağlayarak çok çabuk geri getirmişlerdi ve tüm o heybetine karşın hor hakir görülmüştü. Öyleyse tüm o riyazet ve nefis kırma-ların yararı neydi? Onca ders ve bahsin ne faydası olmuştu? Onca isyanın, küsüp gitmelerin, kızıp perhiz etmelerin? Bütün o derbederliklere ve dostu bulma çabasına ne olmuştu? Mahbubunun merhameti ve ona kavuşmanın verdiği güven, başını göklere çıkarmıştı ama nasıl olmuştu da o koca ormanın ortasında heves denen kaplanın pençesinde esir bir ceylan yavrusuna dönüşmüştü. Utanılacak şeydi doğrusu!

Onu yakından, çok yakından ve kendi halvetinde görmek istemesi, nasırlaşmış ve çatlamış elleriyle sıcak tenini okşamayı hayal etmesi, yaratıcıların en güzeline yol bulmak için mahlûkatın en mükemmeline cezp olmayı düşlemesi; Tanrı'm ne öldürücü bir hevesti böyle! Oradaki kız çocuğunun -yani benim- bedeninde, yaratıcı ve yaratılanın birleşimini görüyordu. İşte bu sevdâ onu bir girdap gibi etrafında sarıp sarmaldıktan sonra kendine doğru çekiyordu. Tanrı ona o gözlerle bakmıştı ve o kuvvet yorgunu ruhunu kendine cezp etmişti ve bakışlar onu fena makamına erdirmişti.

Kendini yitirmişti, kendini yitiren birini düşünüyordu. Tanrı'ya ulaştıracak yola açılan o küçük oyma kapıya sahip olsa ne olurdu sanki? Yeterince yaşlıydı zaten, onun zahiri bedenle bir işi olamazdı, yaşlı da olabilirdi gençte... Kesinlikle Tanrı'nın o harikulade mahlûkunu yanına çekmeliydi. Onu kendi, kendini de o yapmalıydı. Belki de Hz. Dost onu sadece kendi için yaratmıştı? Yoksa neden onu tekrar ona tutsak etmişti ve geri döndüğü o ilk saatten itibaren o gözleri gönül yolunun üzerine koymuştu. Evet, kesinlikle onun için yaratılmış olmalıydı! O ezelden beri onun için yaratılmıştı ve hiçbir suç, kabahat ve günah olmaksızın onun olabilirdi. Evet, olabilirdi neden olmasın? Hangi din, hangi örf, hangi kanun ve gelenek buna engel olabilirdi? Hem neden kendini bu kadar sıkıntıya atıyordu ki? Ne zamana kadar kaçabilecek? Ne zamana kadar böyle pejmürde ve derbeder yaşayacak? Daha ne kadar aç kalacak ve daha kaç vakit gönlünü alaşağı edecek? Neden ve ne zamana kadar?

Bu sefer kendine karşı iyi olacak ve yumuşak davranacaktı. Hakkını zamandan talep edecekti. Alinyazının hayal gibi elleriyle takdim ettiği hakkını almalıydı. İlk fırsatta Hüdavendiğâr'la konuşmalıydı. Fakat tüm o pervasızlık ve cesaretine rağmen ona ne diyeceğini bilmiyordu ve söze ne-

reden başlayacağını kestiremiyordu. Onunla her yalnız kaldığında ya herrû ya merrû demiş, ağzına geleni söylemişti ama şimdi kendisine bile yabancı gelen bir tür utanç duygusu konuşmasına mani oluyordu. Nitekim altmış yaşını geride bırakalı hayli vakit olmuştu ve o zamana kadar oturup da zamanı hesaplamamıştı. Çünkü zamanı ve zamanın neresinde durduğunu pek önemse miyordu. O zamana kadar vaktin sabit olduğunu düşünmüştü. Kısacası zamanla işi olmamıştı o güne kadar. Fakat şimdi aynada serzeniş ile kendine baktığında, beyni sulanmış bunak bir yaşlı görüyordu. Başında bu sevda olmasaydı aynada gördüğü şey, düşüncelerini meşgul edecek kadar önemli bir şey değildi onun için. Zaten bir ömür böyle yaşamamış mıydı? Oysa şimdi bambaşka bir olayla karşı karşıya kalmıştı. Peki, şimdi hangi yüzle kendisini Tanrı'nın nuru bilen bir adamın yanına gidip de, "Efendim, siz benim masumiyet, ulûhiyet ve kutsallığıma methiyeler dizelerken ben düşlerimde sizin üvey kızınızla oyunlar oynuyorum" diyebilirdi.

Birdenbire aklına dinini, dünyasını yitirmiş, ayakları önüne dünyanın en değerli elmaslarını dökmüş o eski müftünün ihlâsını ve kibirden kurtulup kurtulmadığını ölçmek gibi muzmir bir fikir geldi. Eğer kabul edip kızını bana verecek olursa gülerken ona şaka yaptığımı ve kendisini sınıdığımı söylerim, böylelikle Konya'nın çekilen namus kılıçları tekrar kınına girer. Peki, ama halk ne derdi? Böyle yapacak olursa halkın kendisine nasıl bakacağını tahmin edebiliyordu. O güne kadar tüm badireleri atlatmasının nedeni, hiçbir zaman kendi için bir şey istememiş olmasıydı. Birçok kez para pul sevda-lısı, makam düşkünü ve kibirli birisi olarak itham edilmişse de her seferinde bunların iftiradan başka bir şey olmadığını ispatlamıştı. İftiraları kendi lehine döndürerek kıskanç, zayıf karakterli dedikoducuları alaya alarak basit insanlar oldukla-

rını yüzlerine vurmaktan çekinmemiştir. Peki, bu konuda da aynı şeyleri yapabilir miydi?

Evet, bu şehirde babalar, ağabeyler kocalar kadınlara istediklerini yaptırıyor ve gönüllerinin arzuladığını onlara reva görebiliyorlardı fakat oradaki kadın-erkek ilişkilerinde dönüşü olmayan sürekli bir tenasübe dikkat ediliyordu. Bu tenasüp de kadının erkek için ve erkeğin de kadın için uygun olması şartıydı. Gerek parasal yönden, gerek makam ve yaş yönünden ikisinin de birbirine uygun olması gerekiyordu. Yani davul dengine, zengin zengine... Eğer taraflardan biri bu şartlara haiz değilse mutlaka geçerli bir sebebin olması gerekiyordu. Fakat o, bu şartların hiçbirine sahip değildi. O yaban ahuya denk hiçbir özelliği yoktu. İstemek için ağzını açsa rezil rüsva olurdu.

Onca derbederlik ve eş dostla cidal ettikten sonra yeni bir dost bulmuştu. Ama bu yeni dost onun dengi olamazdı, onunla arasında binlerce fersah mesafe vardı. Hem neden böyle uygunsuz bir şeyi aklından geçirmişti ki? Neden ortalığı karıştırması gerekiyordu? Tekrar içinden gelen o muzmir sese kulak verdi: "Bir ömür kendin için yaşadın ve yüreğini ayaklar altına alarak ezdin ve iki cihanda da gerçek dostu bulmak için yürüdün durdun. Şimdi o yaraladığın gönlün bir kereliğe mahsus senden küçük bir ricası var. Gönül o ceylanı arzuluyor, bir kez olsun onu sevindirebilirsin. Yaralarını sarabilirsin. Gel bir kere de ona uy!"

O, bu şehirde kimsenin kendisiyle aynı yastığa baş koymak istemeyeceğini çok iyi biliyordu. Fakat Hüdavendiğâr onun için yeri göğü bir etmeye hazırdı. Öyleyse ne bekliyordu. Neden bu kadar kuruntuydu? Neden o uzun ömründe bir kereliğine olsun teşne ruhunu Tanrı'nın zezem suyundan daha helal kıldığı o bal özülle doyurmuyordu? Bir müddet sonra korktuğu başına geldi ve yaşlı pirin ateh getirmiş aklı deli gön-

lüne teslim oldu. Artık yapacağı tek iş hiç zaman kaybetmeden ilk fırsatta konuyu Mevlânâ'ya açmak olacaktı. Sonrası Allah kerim...

Alâeddin ise ortalıklarda görünmüyordu. Zamanenin yaptığına şaşmamak elde değildi doğrusu! Şems'in giriftar olduğu vadide hayran olup dolaşması gereken kendisiyken kaybolmuştu. O da birçok kişi gibi yaşlı adamın leş yiyen bakışlarının, sevgilisinin yüzünde nasıl rahatladığını görmüştü. Hem de ikinci kez... Bir de Konya'nın riyakâr halkının, babası, ağabeyi ve Şems'le birlikte el ele verip kutladıkları o toplu günahlara da şahit olmuştu.

Birçok kez kendi kendine, "Ey ulu Tanrı'm! Sabrından hikmetinden sual olunmaz ki!" diye içерlenmişti. O ahlaksız çingenenin, Bahaeddin Veled'in ailesinin şerefini beş paralık eden o rezil adamın neden geri döndüğüne akıl sır erdiremiyordu. Oysa arkasından alnını şükür secdelerinden kaldırmamıştı. Şimdi her şey sil baştan ilk günkü gibi mi olacaktı? Yine o rezillikler, o bela ve musibetler ve o cehalet tekerrür mü edecekti? Nasıl olurdu da halk, daha birkaç gün öncesine kadar karşı çıktığı, canına kastettiği o afakî adamı bir gecede Sumnat* putuna dönüştürerek omuzlar üzerinde bir o tarafa bir bu tarafa taşıyabiliyordu? Medresedeki öğrencileri dahi günden güne azalıyor, babasının ve o Afakî'nin safına katılıyorlardı. Belki de ahir zaman dedikleri günler gelip çatmıştı yoksa bu kadar günah yapılır mıydı? İşlenilen her günahın sorumlusu o cibilliyetsizdi zaten.

Eskiden Konya'da Yahudi, Hıristiyan ve Mecusiler ile kıyı köşede sofi geçinen bazı kimselerin tekke ve zaviyelerinde raks ve semaha benzer çirkeflikler yaptıklarını biliyordu ama Müs-

* Sanskritçede ay ve sahip birleşmesinden meydana gelen bu kelime, Hint mitolojisinde sıkça kullanılan bir tabir olup, genel olarak puthanelere verilen özel bir isimdir. Aynı zamanda H. 416 yılında Sultan Mahmut Gaznevi tarafından fethedilen Hindistan'ın en büyük puthanesinin adıdır. (ç.n)

lüman büyüklerin meclisinde ise sadece mümin kavvallar olurdu ve bunlar sadece güzel şiirler okur, çalmak isteseler sadece def ve ney çalarlardı. O yermeci adam şehirlerine gelmeden önce döne döne kendinden geçerek nara atılan böylesine bir raksı ne ailesinde ne de Konya'nın en saygıdeğer şahsiyetleri arasında yer alan yakınları arasında görmemiş, duymamıştı. Şimdi ise her evde ve her köşe başında karanlık çöker çökmez semah meclisleri tertipleniyor, müzik sesleri yedi göğü geçiyordu. Daha vahim olanı ise bu duruma dindar geçinenlerin en ufak bir tepki göstermiyor olmasıydı.

Ama Alâeddin'i en çok korkutan şey bu değildi. O daha çok afakî adamın kendi evlerinde ebediyen kalmasından ve rezilliklerine burada devam etmesinden korkuyordu. Haremi ahlaksız işleri için bir sığınak olarak kullanmasından çekiniyordu. Böyle bir ihtimal söz konusuydu, zira o yabancının çekip gitmesinden sonra Hüdavendiğâr'ın perperişan hâlini gören harem sakinleri, döndüğü takdirde ona en küçük bir saygısızlıkta bulunmayacaklarına, ona kötü davranmayı akıllarının ucundan dahi geçirmeyeceklerine dair adaklar adanmış, yeminler içmişlerdi. Hatta onu üzdükleri için her gün tövbe bile etmişlerdi. Kendilerini sorguya çekmiş, gün boyunca bildikleri ne kadar dua ve münacat varsa hepsini tekrar tekrar okumuş, bir an olsun istiğfar etmekten geri kalmamak için de ellerinden tespihi düşürmemişlerdi.

O avare firarinin nedamet ağlarına takılıp bir an önce geri dönmesi için dört bir tarafa haberci göndermişlerdi. Zavallı harem kadınları, dışarıda cereyan etmiş onca tehdit, hakaret ve nefretten pek haberdar olamadıkları için afakî adamı kendilerinin kaçırttığını düşünüyorlardı ve onun firar etmesinin asıl sorumluları olarak kendilerini görüyorlardı. Onunla aralarındaki soğukluğu gidermek için Hüdavendiğâr ve Bahaeddin'in katlandıkları onca zahmete sırt çevirdikleri ve bu hususta ettikleri nasihatlere

kulak tıkadıkları için, onun küsüp o evden kaçtığını zannediyorlardı. Hâlbuki Hüdavendiğâr'ın huzurunda onu incitecek en ufak bir şey yapmamışlardı. “Zaten suskun dilimiz, yaptıklarına razı olmadığımızı gösteren yüz ifademiz her şeyi anlatıyor, daha ne diyelim?” demiş ve içlerindekileri sineye çekmişlerdi.

Hüdavendiğâr'ın, Şems'in cemalini tanıdıktan sonra değişen mizacı ve öfkeli davranışları onlara, “Bütün kabahat bizim, biz en iyisi durumu nasıl telafi edebiliriz, ona bakalım” dedirmişti. İşte bu yüzden, artık Alâeddin'in şikâyet ve telkinlerini duymak istemiyorlardı ve hareme adımını atar atmaz, herkes bir bahaneyle bir yerlere saklanıyor, kimse onunla karşılaşmayı arzu etmiyordu. Bir tek ben onunla konuşuyordum. Her ne kadar kendisine fazla yaklaşamayacak olsam da o hayatımın tek umudu, yalnızlığımın tek tesellisiydi. Bakışlarımın tek ortağı oydu.

Kerra Hatun'dan Evcî'ye kadar tüm kadınların Afakî'nin dönüşüne sevinerek mutluluktan ağladıklarını görünce gözlerine inanamamıştı. İnsanlar bu kadar mı saf olabiliyorlar, demişti kendi kendine... O yabancı her kim olursa olsun insanları büyülemeyi iyi biliyordu. Şems'in dönüşünden bir gün sonra hareme gidip kadınların sevindiklerini görünce sinirinden yerinde duramamış, öfkeyle sağa sola sataşmıştı. İşte öyle öfkeli bir anında göz göze gelmiştik onunla. Gözlerime bakınca, sevgilisinin yüzüne bakarken mat olduğu günah dolu ilk bakışları hatırlamış, içindeki vesvese ve yüzündeki öfke iki kat artmıştı. O uğursuz düşünceler kontrolünü yitirmesine neden olmuştu. İçinden bir ses ona, kötü bir şeylerin olacağını haber veriyordu.

O zayıf yapılı saf kadınlara güvendiği ve onlarla meşveret ettiği için kendinden utanıyordu. Tanrı boş yere, “Bir kadının tanıklığı yeterli değildir” demezdi zaten. Mutlaka bildiği bir şey vardı! Kolayca kandırılıp her şeyi rahatça unutabiliyorlardı. Âlim ve değerli babalarını bir şeyda bülbülüne dönüştü-

ren, onu çocuk oyuncağı hâline getiren ve aile haysiyetlerini hiçe sayan bir adamın yaptıklarını ne de çabuk unutmuşlardı? Derdini kimlere anlatacağını bilmeyecek kadar şaşkıındı. Kime içine dökebilirdi ki?

Büyük ağabeyi evlendikten sonra uzun bir süredir içini kemiren düşünceler daha da artmıştı. Artık evlenmeyi düşünmesinin vakti gelmişti. Onca gurbet, acı ve inzivadan sonra münferit gönlü için munis bir hayat arkadaşı bulmanın zamanı gelmişti. Zaten çoktan böyle birini gözüne kestirmişti ve o gözüne kestirdiği, son zamanlarda öyle bir arz-ı endam ediyordu ki züht, ibadet ve günahlardan sakınmakla elde ettiği tüm o vakar ve saygınlığını bir anda zayi edebilirdi. Sinesinin ardından geldiği rahatlıkla hissedilebilen o vahşi kalp atışlarına, yüz kızarmalarına, uykusuz kalınan gecelere ve o utanç verici düşlere giriftar olmamak için ne yapabilirdi acaba? Artık kendi için bir şeyler yapmalıydı ve diğerleriyle yolunu ayırması gerekiyordu. Fakat aylardır zihnini meşgul eden o düşünceleri dillendirmeye cesaret edemiyordu.

Birçok kez kedisini bir ana şefkatiyle seven dadısı Keremana ile konuşmak için karar almıştı, ama utanmış, konuşamamıştı. Bazen de Keremana'nın zaten her şeyi bildiğini düşünmüş ve onunla konuşmaktan vazgeçmişti. Anneannesini de iyi tanırdı. Eğer konuyu ona açacak olsa karşı çıkabilirdi. Karşı çıkmakla yetinmez, haremi komple ayağa kaldırır, onu yedi düvele rezil ederdi. Böyle bir durumda da bir daha adımını hareme atamazdı. Babasına da anlatamazdı. Hele hele onca muhalefetten sonra babası, hayırsız gördüğü evladını kesinlikle dinlemezdi. Gerçi her şey olduğu gibi kalacak değildi ya! Gün gelecek, her şey değişecekti ve inşallah babasının durumu düzelir düzelmez her şey onun lehine dönecekti. Şimdilik biraz daha beklemeliydi, düşlerini dizginlemeli ve büyük bir din âlimi olmak üzere hedefine kilitlenmeliydi.

Her zaman dedesinin ve babasının yerine geçmeyi arzulamıştı. Bir ömür boyu bu hedefine ulaşmak için çabalamış durmuştu. Oysa şimdi babası ondan yüz çevirmişti ve onu o büyük saadetten mahrum bırakmıştı. Özellikle de tüm arzularını altüst eden o yaşlı pirin dönüşünden sonra... Babasının artık ne medreseyle ne de oğlunun işleriyle uğraşacak vakti yoktu. Böyle bir şeye ilgi de duymuyordu zaten. Onda, o yaşlı garibana karşı dermanı imkânsız nefret oldukça babası da onun hiçbir teklifini kabul etmeyecekti. Öyleyse yavaş yavaş meşruyetini yitirmekte olduğuna dair hiçbir şüpheye yer kalmayan bir babanın yerine resmen geçmeyi nasıl umut edebilirdi? Eğer ulemanın sabrı taşacak olsaydı, kesinlikle babasının mürtet olduğuna dair fetvayı hiç zaman kaybetmeden yayınlarlardı. Tam bir cenderede ydi. Kendi kariyerine mi, babasının durumuna mı yoksa başka bir şeye mi endişelendiğini biliyordu.

Daha kötüsü, kaderini büyüklerinin tayin etmek istemesiydi. Ama o, onların bu çabasını boşa çıkarmalıydı çünkü onların tek düşündüğü Şems olmuştu. Yegâne sığınağı harem bile, o asi adamın tasarrufu altına girmişti. Haremdekilerin kendisinden kaçtığını açıkça görebiliyordu. Kimse onun itirazlarını duymak istemiyordu artık. Her zaman onu can kulağıyla dinleyen ve dertlerine ortak olan benim bile artık muhalif sözlerini dinleyecek takatimin kalmadığını düşünüyordu. O yabancının dönüşüyle elinin ayağına dolandığı açıkça hissediliyordu. Şems'in alaylı gülümsemelerle medresenin bahçesinden damda duran kadınlara, özellikle de bana baktığını hatırladıkça içindeki öfke daha da katmerleşiyordu. Oradakiler de onun bana baktığını görmüşlerdi. Öyle bir bakmıştı ki sanki tüm o kadınlar arasından bir tek beni tanımıştı ve sadece bana selam vermişti.

İşte bu sahneleri hatırladıkça namus damarı kabarıyor ve sinirinden küplere biniyordu. Sıkıttığı yumruklarını abasının altında gizlemeye ve kendine hâkim olmaya çalışıyordu. Ağ-

zımı burnumu parçalamamak için de kendini zor tutuyordu. Çünkü onun ya gelecekteki eşi olacak ya da kız kardeşi kalma-ya devam edecek olan benim, o melun adamın adını anmama tahammül edemiyordu. Bir daha onun yanında böyle bir halt etmemem için bana haddimi bildirmek istiyordu birçok kez. İşte öfkeden sıkıldığı yumruklarını bir delilik yapmasınlar diye abasının altında saklıyordu.

Tüm huzur ve metanetini yitirmişti. O yabancı burada oldukça ona rahat yüzü yoktu. Önceleri onunla baş edebileceğini düşündüğü için şimdiki kadar öfkelenmiyordu. Gerçi ona olan nefreti hiç değişmemişti ama nedense bu sefer onun ismini her duyduğunda kendini kaybedecek kadar sinirleniyordu. Fakat günün birinde sadık yârenleri ve Konya âlimlerinin de yardımıyla o gulyabaninin şerrini bertaraf edeceğinden emindi. Evet, bunu yapabilirdi ama şimdilik her şey aniden değişmiş ve dolambaçlı bir hâle gelmişti. Şimdilik etrafında kendisine yardım edecek kimsecikler kalmadığı gibi, öne sürecek bir bahanesi de yoktu. Hele bir de o aşüftenin döndükten sonra hareme yerleşmesi yok mu? İşi iki kat daha fazla girift kılan da oydu zaten. Hareme yerleşmesi yetmiyormuş gibi bir de ailevi konularda babasının danışmanlığını yapıyordu. Kendi mahremeleri arasında, evden biriymiş gibi rahatça dolaştığını gözleriyle görüyordu. Oysa yetmiş yıllık ömrünü ailenin yanında geçiren medresenin hadimi Şeyh Muhammed bile haremden öyle elini kolunu sallayarak dolaşmaya cüret edemezdi.

Artık hiçbir şey, içini rahatlatamazdı. Elini ayağını her hareket ettirdiğinde daha çok battığı bir girdapta gibiydi. Öyleyse her ne pahasına olursa olsun hiç zaman kaybetmeden aylardır zihnini kurcalayan düşüncesini babasına ve üvey annesi Kerra Hatun'a açmalıydı. İlk fırsatta bu işi bitirmeliydi artık. Sonra da eğer yaşananlar aynı minvalde devam edecek olursa o, en azından büyükbabasının da yaptığı gibi, karısının ve çocuk-

larının elinden tutarak başka bir şehre hicret edebilecek ve o günahkârları kendi günahları ile baş başa bırakabilecekti. Şam veya Halep'e gidebilirdi mesela...

Nihayet bir gün tüm cesaretini toplayarak Kerra Hatun'dan o acil ve önemli konuyu sevgili babasına açmak için uygun bir zaman ayarlamasını istedi. Alâeddin, Kerra Hatun'un çukurlaşmış bitap gözlerinde parlayan kıvılcımı gördüğünde onun konuyu anladığını sanmıştı. Baştan aşağı kıpkırmızı kesildiği için de kendine kızmıştı doğrusu. Beni her düşündüğünde neden bukalemun gibi renkten renge girdiğini bir türlü anlamıyordu.

Bu işi bitirmenin vakti gelmişti onun için. Tüm çaresizliklerine bir son vermeliydi artık... Elimden tutmalı ve beni kendisiyle dünyanın başka bir köşesine götürmeliydi. Ne de olsa Konya'da 'Müderrislerin Sultanı' olarak anılıyordu ve arkasında ailesinden kendine miras kalmış bir dünya dolusu iftihar vardı. İran, Rum ve Bağdat medreselerinin herhangi birinde parlak bir yıldız olabilir ve yeni bir hayata atılabilirdi. Bu düşünce, körpe yüreğini umutlandırmıştı. Gitti ve annemden gelecek iyi bir haberi beklemeye başladı. Ondan kendisine annelik etmesini umuyordu. Kocasının yanında az da olsa kalan değerini kullanarak babasının kendisine olan kızgınlığını yatıştırmasını ve böylelikle muradına ermeyi temenni ediyordu. Bağlanan kismetinin açılmasını ümit etti ve bekledi.

...Ama dünya ve dünya içindeki şeylerin, diğerine kavuşmayı bekleyenlerin değil, dileğine dört elle sarılan cesur ve yaratıcı insanların elinde olduğunu asla anlayamamıştı. Doğanın bu kanununu anlayamamıştı. Böyle olmadı mı saçını başını yolacağını, hasretten eriyip gideceğini ve sadece güçlülerden arta kalanı yiyeceğini kavrayamamıştı!

Kimya ve Saadet

Sonbahar henüz bitmemiştii ve havalar alabildiğince soğuktu. Bazen kar yağıyordu bazen de yağmur. Gündüzler platonik bozlak bir renge bürünmüştü. Zemheri kesilmişti her taraf. Yaşlılar, önümüzde çetin bir kış olacağını tahmin etmekte zorlanmamışlardı. Kimsesizlerin sokaklarda kedi ve köpeklerle koyun koyuna sokularak uyuyacakları dondurucu bir kış bizi bekliyordu... Şehir mezarlığının bahara kadar birçok yaşlıya ebediyen ev sahipliği yapacağını söylüyorlardı.

Son günlerde eli ayağı daha fazla titremeye başlayan yaşlı Mami'ye baktığımda onun önümüzdeki kışı kesinlikle atlatamayacağını düşünmüştüm. Bir ayağı üzengide gibi duruyordu. Ama onun kışa soğuğa aldırış ettiği yoktu hatta önümüzdeki Kurban Bayramından önce hacca gitmeyi bile düşünüyordu. Bir yıl sonrası için program yaptığını görünce açıkça gülmüştüm doğrusu... Bu kış öleceğini nasıl düşünmemişti, hayret!

Evin eski huzuruna kavuşması için ölümünü dört gözle beklediğimiz başka bir yaşlı daha vardı elbette. Yaklaşık iki yıldır o evdeydi ve her şeyi birbirine katmıştı. Evimiz eski haşmetini ve

şehrin en güzide evi olma özelliğini yitirmiş, âleme rüsva olmuş kalmıştı. Halkın maskarası olmuştuk hepimiz. Her kim hakkımızda bir şey uydursa bir ağızdan çıkıp bin ağza yayılıyordu. Bir zamanlar dişe dokunur birinin önünden selam vermeden geçmediği o ev, şimdilerde en kaba, en görgüsüz kişilerin uğrak yeri olmuştu. Harem, tabir yerindeyse köy konağına, edep ve erkân mahrumu bir avuç aleladdenin kahvesine dönüşmüştü.

Büyük bir kısmı merak ve boşboğazlık için gelirdi. Mürit olmak ve feyz almak için orada hazır bulunduklarını iddia eden o zavallıların kavgasız günü geçmezdi. Her gün içeriye girmek için mutlaka bir curcuna çıkarırlardı. Evin etrafındaki sokaklar dolup taşıyor, birçok gece sabahlara kadar semahaneye dönüşmüş medrese hücrelerinden, mutrib heyetinin göğün kulağını delen nağmeleri yükseliyordu. İtiraf etmeliyim ki gece yarıları atılan naraların gürültüsüyle uykudan sıçrayan ben bile kimi zaman o kendinden geçen, gecenin kalbinde müzik eşliğinde başka bir âlemde seyreden, mutluluktan etekleri zil çaldığı hâlde ruhu tuz buz olmuş bizlere aldırış etmeyen o toplulukta olmayı arzuluyordum.

Bir zamanlar annem ve Hüdavendiğâr'ın aşk yuvası olan üst kattaki harem odası artık Şemsile Hüdavendiğâr'ın halvetgâhına dönüşmüştü ve onlar orda bulunduğu vakit annem dâhil hiç kimse oraya giremezdi. Annem ise gitgide tam bir canlı cenaze olmuş çıkmıştı. Nur topu Melike ile Emirâlem'e değil süt vermek, onları kucağına almayı istemeyecek kadar bunalmıştı. Vaktinin büyük bir kısmını bahçedeki havuzun kenarındaki aslan yontusunun üzerine oturup o fildişine benzeyen uzun parmaklarına bakarak geçiriyordu. Ne düşündüğünü o kadar merak ediyordum ki... Zannedersem bir çıkar yol bulmaya çalışıyordu. İki koca yıldır elinden kurtulamadığı perişanlığını düşünüyordu galiba. Koskoca Celaledin-i Rumi'nin sevgili eşi Kerra Hatun muydu yoksa Muhammed Şah'ın rengi benzi

solmuş, yeni eşi esrarengiz bir yabancının esiri olmuş genç ve güzel dul karısı mıydı?

Şimdiki eşi, çocuklarını ve evini düşünmeyen, evin ihtiyaçlarıyla ilgilenmeyen, şeref ve gururu hiçe sayan biri olmuştu ama onu en çok kıran bu değildi. O, daha ziyade kalmak için değil, sadece bir şey sormak için dahi Şems yanındayken kocasının odasına giremiyor olmasına bozulmuştu. Kocasını yaşlı adamda fani olmuş gitmişti. Gerçi ilk günlerde o yabancının gideceğini umut etmişti ama onun gitmesiyle kocasının başına gelenleri görünce böyle bir şeyi umut etmeyi aklının ucundan bile geçirmiyordu artık. Sevgili kocasının durumu gözlerinin önüne geldikçe yaşlı adamın ölmesi veyahut gitmesi için ellerini duaya kaldıramıyor hatta gizlice içten bir ah bile çekemiyordu.

Öte taraftan evin tüm sıkıntılarına katlanmak zorundaydı. Bir de onların derdi vardı başında. Maddi sıkıntılar baş göstermeye başlamıştı. Zira yaşlı adam döndükten sonra her gece gruplar hâlinde gelen kalabalığı ağırlamak zorunda kalmışlardı. Dost düşman onlardan el etek çekmişti. Evin sorumluluğunu ise o durumda ondan başkası üstlenemezdi zaten. Lakin haremde baş gösteren nifak ve anlaşmazlıklar, mezkûr yerleşkenin yalnız bırakılan idarecisinin sinirlerini günden güne daha da geriye götürdü. Bir dönem altı çocuğun şefkatli babası olan sevgili eşi, çocukların her birini kendi hâline bırakmış sadece büyük oğluyla ilgileniyordu. Halvetgâhına tek girebilen ve sırlarının mahremi olan yine büyük oğluydu. Diğer çocukların ne gibi hisler taşıdığı, nasıl duygular beslediği babalarının umurunda bile değildi.

O günlerde annemi gönlü yaralı üzgün bir hâlde o buz kütleli yontunun üzerine oturmuş görünce kendi dertlerimi unuttum, ona acı mıştım. Bedeni dışarıdaki o keskin soğuğu hisset-

meyecek kadar donmuş görünüyordu. Uzun zamandır annemi öyle üzgün görüyor olmam, küçük kardeşlerimin, Alâeddin'in, Şemsettin, İlyas ve artık yetişkin bir kız olmuş Evcî'nin -ki sünnet mahalli tekrar iltihap topluyor ve her ay ölümün eşğine gelir gibi oluyordu- durumu, keza hor hakir bir şekilde yalnız bırakılmaya güç yetirememiş dadımın amansız ölümü ve daha sayamayacağım birçok neden, kendimi düşünmeme fırsat bırakmamıştı. Ama en fazla da annemin olup bitenlere duyarsız kalışına üzülmüştüm.

Bazen düşünüyorum da eğer Alâeddin de olmasaydı sanırım sıkıntıdan patlardım. O sıcacık ve içten tavırlarıyla arada bir hareme uğraması tüm dertlerimi unutturuyordu. Günde birkaç kelimelik de olsa hâlimi sorması, küçük kardeşlerini sevip onlarla oynaması, gündelik sorunlara teveccüh etmesi hatta kedilere gösterdiği şefkat ve merhamet, o sindirim zorluğu çektiğim metruk evde bir sonraki güne umutla başlamama neden oluyordu. Kimi zaman gelmeyecek olsa üzülüyor, neredeyse ağlayacak gibi oluyordum. Eğer kimsenin görmeyeceğinden emin olsaydım odama kapanır, o gelene kadar zırlı zırlı ağlardım. Fakat onu o geniş omuzları ve mağrur erkeksi yürüyüşüyle harem kapısından içeri giriyor gördüğümde gönlüm, medresenin yüksek duvarlarına başını dayamış yaslı yaseminlere hayat bahşeden bir güneş gibi açıyordu.

Bizim birbirimize olan bu bağlılığımızdan en fazla çocuklar kazançlı çıkıyordu. Annemden daha çok kendilerini düşündüğüm ve üzerlerine titrediğim çocuklar... Ben de Alâeddin de çocuklara bayağı bir zaman ayırıyorduk. Yan yana gelmemiz için iyi bir bahaneydiler. Sürekli üzerimizde olan gözlerin ikimiz de farkındaydık. Ama kız ve erkek kardeşlerimize yemek yedirmek veya onlarla oyun oynamakla meşgul olmak ne şeria mugayirdi ne de örfün buna bir itirazı olurdu. Bizim için bu bile yeterliydi. Yekdiğerine bakmaksızın aynı havayı soluyor ve

kalp atışlarımızı duyuyor olmak tüm sıkıntılarımızı unutturmaya yetiyordu. Daha fazla beraber olmaktan ve birbirimizin sıcaklığını daha çok hissetmekten başka bir arzumuz yoktu. Herkesin başını kuma sapladığı o günlerde biz ikimiz sevginin şarabıyla mutlu olmuştuk. Zaten öyle olmasa orası değil bir berzah mekânına, tam bir cehenneme dönüşürdü.

Neneci'nin tabiriyle, evliliği çoktan geçmiş benim gibi bir bakireyi istemeye hiçbir beyaz atlı prens gelmeyecekti. Hiçbir asilzade, babası ölmüş, üvey babası ise kendinde haysiyet bırakmamış, kısacası ahı gitmiş vahı kalmış bir adamın kızına talip olmazdı. Ne demişler; "Baht olmayınca başta, ne kuruda biter ne yaşta." Eğer böyle sürüp gidecek olursa çok geçmeden, Hüdavendiğâr'ın harem denen o hasretlik ocağında ebediyen yaşamaya mahkûm edilmiş, sönmüş sölpümüştü diğer karılar gibi olacaktım. Geleceğime dair düşlediğim bu emareler, günün birinde kendini bir dünya kraliçesi olarak tasavvur eden ruhumu ateşe verebilirdi. Fakat ben kendimi tüm bu gençlik sevdalarından soyutlamıştım ve Alâeddin'in aşk güneşinin sıcak ışıkları altında uykudan uyanır uyanmaz diğer günden kalan sevinçli bir ruhiye ile ikimizi bekleyen yeni bir güne hazırlanıyordum.

Kulaklarımızın duymaktan mahrum olduğu ortak bir sırrı paylaşıyorduk onunla. Dillerimiz, yalnız ve baş başa kaldığımız anlarda dahi bir kez olsun içimizdeki o ortak sırrı ifşa edecek cesareti bulamadı kendinde. Bu sır gerçek ve güzel bir nur olduğu kadar kendisine dokunulamamış ve betimlenememiş bir sırdı. Alâeddin bütün o züht, takva ve riyazetine rağmen her aşk kahramanının şekline girebiliyordu. Haremin dürdanesi ve benim efsanevi prensimdi. Düşlerimde onu istediğim kalıba döküyor, hoşlandığım her rolde onu oynatıyordum. İçimde olup bitenlerden haberdar olmasını ise hiç önemsemiyordum. Düşlerimde bile olsa onunla olmak bana yetiyordu. Onunla olmak bana mutluluk veriyordu ve yaşamdaki tek isteğim ha-

yal bile olsa onunla kalmaktı. Bugün yarın diyerek her gün yolunu gözlüyordum, en son düşündüğüm şey ise geleceğimdi.

Uzun bir aradan sonra bir sabah erkenden Neneci'nin de tavsiyesiyle gereksiz insanlardan bir nebze olsun kurtulabilmek için hamamın yolunu tuttuk. Yanımda Bahaeddin'in genç nişanlısı Fatma Hatun, Evcı ve birkaç yaşlı harem karısı vardı. Haremin o soğuk hamamında yıkanmak kelimenin tam anlamıyla bir işkenceydi. Oysa mermer hamamda bulunmak bile tatlı düşler kurmak için ilham olmaya yetiyordu. Küçüklüğüm-den beri bu hamama gelip onun o yarı aydınlık buharlı odalarında sıcak sulara dalmak hoşuma gidiyordu. Yeşil mermerden yapılan bu hamam Rumlardan kalma kadim bir binaydı ve eşrafa hizmet verdiği için de oldukça bakımlı ve temizdi.

Saray, bu kadim hamamın korunması için elinden geleni yapıyor ve hiçbir harcamadan kaçınıyordu. Tavan ve duvarlarında çıplak veya yarı çıplak Tanrı ve Tanrıça rölyefleri vardı. Seramiklerle örülmüş havuzları, renkli camlardan yapılan kümbeti ve dört tarafına yerleştirilmiş işlemeli aynaları, görenleri rüya âlemine sürüklüyordu. Bazı yobazlar duvarlarındaki bütün kabartmaları alçıyla sıvamak istemişlerdi fakat bunda pek başarılı olamamışlardı. Sadece müstehcen bölgeleri gizleyebilmişlerdi o kadar. Tanrıçaların, İmparatorların ve efsanevi yaratıkların yaşamlarını gösteren muhtelif sahneler ilk günkü gibi duruyordu. Hamama gitmek benim için, ruhumda, zihnimde ve bedenimde tertipleğim özel bir bayramdı. Halkın meraklı ve son iki yılda yaşananları ilk fırsatta yüzümüze vurmak istemelerini yansıtan bakışlarını saymazsak tabii...

O gün de Neneci'nin her zamanki gibi, kurban hayran olduğum, diyerek özenle beni yıkamasından sonra bedenimi sıcak havuzun mülayim dalgalarına bırakmış, yalın ruhumu ise her zamanki gibi hamamın renkli camlı kümbetinden sonsuz-

luğa doğru salıvermiştim. Onca ısrardan sonra ellerimi tutarak beni havuzdan dışarı çıkardıklarında, kendimi bayağı yorgun hissediyordum. Ağır bir uyku bastırmıştı. Hemen kendimi büyük aynanın önündeki sedirlerden birine atıverdim. Tavan-daki Tanrıça tasvirlerine baktıkça aramızdaki ortak noktaları bulmaya çalışıyordum. Nihayet aramızdaki benzerlikleri değil ama farklılıkları bulabilmiştim. Hamamın yüksek duvarlarını ve geniş tavanını boydan boya süsleyen Tanrıçalara baktıkça keşke ben de sizin gibi azade ve mutlu olabilseydim diye hayıflanmıştım fakat hiç üzülmemişim, katıksız bir zevkten mest olmuş bu anı bana yaşattığı için Tanrı'ya teşekkür etmiştim.

Kendimi izlemek, gerçek olduğumu hissedebilmek ve hasret çeken ruhum ile topraksı bedenim arasında kor bir alev yakmak için o sedirde tek başıma öylece uzanmak istemişim. Ruhla beden arasında bir ilişki kurmayı her düşündüğümde, derbeder ve ikna olamamış zihnim, ağır olmayan, rahatlatıcı bir özdeşliğe kavuşuyordu. Genç, güzel ve kendiyile barışık biriydim. O yaşlı acuzenin ailemizin başına getirdiği onca bela ve musibete rağmen yine de gelecek benim sayılırdı. Ne de olsa o bayağı yaşlıydı, bugün yarın ölecekti zaten. Benim önümde ise daha uzun yıllar vardı ve beni bekleyen güzel günlerden el etek çekemeyecek, uzun ve sağlıklı bir ömürden yüz çeviremeyecek kadar gençtim.

Genç olmasına gençtim ama tatmadığım elem kalmamıştı. Yeterince tecrübeli sayılırdım artık. Hem her yokuşun bir inişi olduğunu bilecek kadar da büyümüşüm. O kötü günlerden sonra mutlaka iyi bir günün geleceğini biliyordum. Mutluluğuma engel olan tek şey, o yabancının varlığı ve ailemiz üzerine yaydığı kara gölgesiydi. İnşallah en kısa zamanda ölürdü de bizden gasp ettiği mutluluk evimize geri dönerdi. Güzelliğimle büyüklerin tekrar beni konuşmasını sağlamıştım. Yine herkes benden söz ediyordu. Babası Hüdavendiğar, annesi Kerra

Hatun, isteyeniyi Çelebi Alâeddin olan bu güzellikteki bir kızın geleceğe dair endişesi mi olurdu? Günün birinde onun da bah-tı açılacak ve sevdiğine kavuşacaktı elbette. Neneci'nin kimi zaman beni kahkahalarla güldüren kinayeli sözlerine rağmen geleceğe dair bir korku duymuyordum. Özellikle de temizlediğim ruh ve bedenimin varlık âlemini güzel kokularla doldurduğu böyle bir anda...

Narin bedenini, tanyerinin ağarmasıyla yağmaya başlayan bahar yağmurları altında tertemiz yıkamış mutlu bir bülbül gibi, Fatma Hatun, Evcî ve diğer kadınlarla beraber hamamdan hareme geri döndük. Henüz kapıdan içeri girmemiştik ki bahçede olağan bir gürültünün koptuğunu fark ettik. Mutlaka kötü bir şeyler oluyor diye düşündüm. Etrafta kara kediler dolaşıyordu. Koridordan bahçeye girdiğimizde Keremana'nın havuzun yanında baygın yattığını ve diğer kadınların başında toplanarak onu kendine getirmeye çalıştıklarını gördük. Gördüğüm manzara karşısında aniden irkilmiş, kafamda ne kadar hayal varsa hepsi bir çırpıda uçup gitmişti. Koşarak yanlarına gittim. Ne olduğunu sorduysam da kimse cevap vermedi. Sadece kadınlardan biri eğilip Evcî'nin kulağına bir şeyler söyledi. Evcî cin çarpmış gibi dönüp bana baktıktan sonra çılgık çılgıca hızla mutfağa doğru koştu. Öbür taraftan Aya'nın odamda oturmuş ah vah ettiği işittim. Bir yığın ürkek ve yaşlı göz, mutfaktan, odalardan ve kapı arkalarından bana bakıyordu. Melike ve Emirâlem korkudan hıçkırıklarla ağlıyordu ama kimse onlarla ilgilenmiyordu. Kedilerim bile duvar üzerine çıkmış, ödle bakışlarla bana ve diğer kadınlara bakıyordular.

Mami ortalıklarda görünmüyordu. Annem de yoktu. Keremana'nın bayılması, harem kadınlarının elini ayağına dolayacak kadar büyük ve acı bir olay değildi ama neden öyle hancı sarhoş yolcu sarhoş olmuşlardı, anlayamamıştım doğrusu. Demek ki çok korkulu bir hadise yaşanmıştı. "Takdirle ya-

zılan tedbirle bozulmaz” dedim kendi kendime ama o menhus hava girmişti bir kere, ta genizlerime kadar... Kalbim, sonbaharda dalından düşen bir elma gibi pat demiş, yere düşmüştü. Her ihtimali düşünmüştüm ama ne olabileceğini tahmin edemiyordum. En sonda kadınlara dönerek, “Yeter artık be, birisi çıkıp da ne olduğunu anlatmayacak mı bana? Konuşsanıza dilinizi mi yuttunuz?” diye bağırdım.

O kadar bağırmıştım ki, beni görünce susan ve eteğime dolanan Emirâlem ve Melike tekrar ağlamaya başlamış hatta duvarın üzerinde duran kediler dahi dama doğru kaçmayı tercih etmişlerdi. Keşke onların yerinde olsaydım. Kadınlar mezar-
dan kalkmış birini görmüş gibi durmuş beni izliyorlardı. Ne yapacağımı bilmiyordum. Ama her neyse benimle ilgili olduğu belliydi. Odama doğru gittim. Kapıyı açtığımda Aya’nın saçını başını yolmuş bir hâlde duvara yaslanarak hüngür hüngür ağladığını gördüm. Hemen yanına oturdum. Yoksa yine Alâeddin ile olan ilişkimizi anlayan Keremana Aya’ya mı çıkmış, diye düşündüm. Mutlaka yine Aya beni savunduğu için kavga etmişlerdir, dedim kendi kendime.

Yavaş yavaş gözlerini açtı ve o fil gibi iri cüssesinde duran küçük gözleriyle, diğerleri gibi şom şom bana bakmaya başladı. Omuzlarını dürterek, “Ne olmuş? Aya ne olursun çabuk ol, söyle, ne olduğunu söyle! Keremana neden bayılmış söyle? Sen neden böyle başına toprak sürünmüşsün, söyle lütfen!” diye bağırdım.

Yarı açık gözlerle bana baktı ve anlaşılması zor bir ses tonuyla, “Canım, bir tanem, kurban olduğum” demeye başladı. Aman Tanrım! Önce herkes annem ölmüş gibi bana bakmıştı, şimdi de Aya ağlıyor, bana kurban hayran oluyordu. Ne kadar da aptalmışım ben! Annem... Evet, mutlaka annemin başına kötü bir şey gelmişti. Eğer öyle değilse neden ortalıklarda gö-

rünmüyordu? Zaten ilk günden bunca musibete takat yetiremeyeceğini biliyordum. Birkaç gün önce Mami, çok geçmeden onun da Gevher Hatun gibi kahırdan düşüp öleceğini tahmin etmişti zaten. O da onun gibi genç yaşta ölecek, demişti.

Etrafa bakındım ama annemden hiçbir eser yoktu. Gayri ihtiyari Hüdavendiğâr'ın halvetgâhına doğru koştum. Henüz ilk basmağa adımımı atmadan arkamdan gayri insani bir sesin beni çağırdığını fark ettim. Aniden olduğum yere çakılıp kalmıştım. Geri döndüm ve sesin geldiği yöne baktım. Aya'ydı. Koşup arkamdan gelmişti ve iki eliyle başına vuruyordu. Ağzı köpürüyordu. Derken zehirlenmiş bir fil gibi olduğu yere yığılıp kaldı. O da Keremana gibi bayılmıştı.

Ona doğru koşmak istemiştım ama dönemezdim çünkü annem ölmüştü ve bir an önce onu görmek istiyordum. Tek koruyucum, hayattaki her şeyim ölmüştü! Herkes Aya'nın başına toplanınca ben annemin aylardır kalmadığı odasına doğru koşmaya devam ettim. Basamakları bir çırpıda çıkarak artık kendisinin olmayan odanın kapısının önüne kadar geldim. Kapıda beklemiştim ve bir süre öyle kalmaya devam ettim. Tanrı'ya dua ediyordum: Ulu Tanrım! Ömrümün yarısını, hayır hayır hepsini veririm, ne olursun onu benden alma Tanrım! Onsuz bu dünyada ne yapabilirim? Keşke daha çok yanında kalsaydım, ona daha çok bakabilseydim keşke! İçimden bile olsa keşke ona bu kadar serzenişte bulunmasaydım! Kendisi kaderinin kurbanı olmuştu zaten, daha ne diye ben serzeniş etmişim ki? Şimdi ne yapacağım...

Korkudan kapıyı açamıyordum. Kalp atışlarım kulaklarımda çınılıyordu. Vücudumdaki bütün kan beynimde toplanmıştı sanki. Odasında beni nasıl bir manzaranın beklediğini bilmiyordum. Ölmüştü artık! Dayanamadı tabi... Lanet olsun o adama! Bir gün, sadece bir gün yaşayacak olsam mutlaka

ondan intikamımı alacağım! Kapıyı açtığımda annemin yerine onlarla karşılaşabilir miydim acaba? Haremdekilere annemin burada olup olmadığını sormalıydim. Doğru ya zavallı kadın özel odasını bile kullanamaz olmuştu! Benim biricik annem, bunca belaya katlanamadı tabii! Bugüne kadar yaşaması dahi bir mucizeydi. Akdeşan Türkleri reisinin biricik kızı, Muhammed Şah'ın el bebek gül bebek baktığı kadını ve Mevlânâ Celaledin-i Rumi'nin tekrar evlenmek için bizzat seçtiği eşi Kerra Hatun, öyle bir duruma gelmişti ki hizmetçileri dahi hâline acıyordu.

Tam bunları düşünürken kapının öbür tarafından nefes alışverişi mi yoksa ah ediş sesi mi olduğunu çıkaramadığım birtakım sesler duymuştum. Derken kapıyı yavaşça araladım ve dua ederek başımı içeriye soktum. Annemin, gözlerini tavana dikerek yatakta uzanmış cansız hâlini görünce öldüğünü anlamıştım. Tüm gücümle avazım çıktığı kadar bağırdım. Haykırışlarımı kendim dahi tanıyamamıştım. Cansız bedenine doğru koşmaya başladım. Ansızın yerinden doğrulup bana baktığını görünce korku, hayret ve mutluluk duygusundan hangisini seçeceğimi şaşırmıştım. Ona sımsıkı sarıldım ve bir müddet o şekilde ağlaştık. O zayıf bedeni kollarımın arasındaydı ve Tanrı onu tekrar bana bağışlamıştı. O hâldeyken bundan sonra sadece onun özel hizmetçisi kalacağıma dair kendi kendime söz verdim.

Yanına oturdum ve ellerini avuçlarımdan içine aldım. Boş yere endişelenmişim. Yaptıklarımı hatırlamış ve kendime kendime gülmüştüm. Aceleyle gözyaşlarını sildi ve sonra dönüp ürktüğü her hâlden belli olan gözleriyle yüzüme baktı. Kısık ve titrek bir ses tonuyla benimle konuşmaya başladı: "Kimyacığım bak, ne olursun böyle yapma. İnan çok korkuyorum. Herkes duyarsan -Allah göstermesin- delireceğini söylüyordu. Yavrum! bir tanem! Keşke babanın yerine ben ölseydim de bu

günleri görmeseydim” dedi ve sonra o solgun elleriyle başımı dertten, kederden yanmış sinesine dayadı.

Sinesi artık kırmızı güllerin kokusunu vermiyordu. Kalbi ürkek bir güvercininki gibi göğüs kafesine çarpıyordu. Ölene kadar kolları arasında öylece kalabilirdim. Birbirimize sarılmayalı bayağı olmuştu. Uzun zamandan beridir bu kadar yakından dokunmamıştım ona. İlgiyle ve o tığ gibi bakışlarıyla yüzüme bakmayalı yıllar olmuştu belki. Ona, “Asıl sen bizi korkuttun. Ödüm kopacaktı neredeyse” dedim. Peki ama annem ölmediğine göre o kızılca kıyamet neyin nesiydi? Ona, “Anne, bahçede... İlginç doğrusu?.. İyisin... Yani yaşıyorsun ya gerisi önemli değil... Ama... Ne olabilirdi acaba?” diye sordum.

Ansızın elleriyle kulaklarını kapatarak başını deliler gibi demir sandığın kenarına vurmaya başladı. Ne yapacağımı bilmiyordum. Hiçbir zaman onu böyle görmemiştim. En acı günlerinde bile ihtiyarını böyle elden bırakmazdı. Tam ağzımı açmış, “İyi de başımıza ne gibi bir bela nazil oldu?” diye soracakken bana döndü ve sımsıkı sarıldı. Boğazım düğümlenmiş, soruyu soramamıştım. Başımı omuzlarına dayayarak nemli elleriyle ıslak saçlarımı okşadı. Yanaklarını yanaklarıma yaslayarak daha sesli ağlamaya başladı. Ben de onunla beraber ağlamaya başladım ama nedenini henüz bilmiyordum.

Her ne bela ise benimle ilgili olduğundan şüphem kalmamıştı. Ama önemli değildi. Onun yaşıyor olması, bana sarılması ve teninin sıcaklığını hissediyor olmam yeterliydi. Kapalı gözlerimden dökülen gözyaşlarım onunkilere karışıyordu. Tam o sırada Alâeddin, Şemsettin ve Hüdavendiğâr’ı hatırlamıştım. Tanrı’m ne kadar da budalaymışım böyle, nasıl da şimdiye kadar düşünememiştim onları! Fakat yine de soru sormaya cesaret edemedim. Onlardan birine bir şey olduğunu duyacak güçte değildim. Düşüncelerim dört bir tarafa gidip geliyordu.

Kendi kendime, “Eğer onlar da annem gibi yaşıyorlarsa gerisi önemli değil” dedim. Ama ne olduğunu mutlaka öğrenmeliydim. Nihayet başımı kaldırarak, “Meraktan çatlattınız beni, ne olursun anne, ne oldu söyle? Çıldırmaq üzereyim. Bu kahrolası evde ne olduğunu kimse söyleyemeyecek mi bana? Allah aşkına biriniz söylesin bari? Çocuklar iyi, Hüdavendiğar... değil! Yoksa kardeşlerimden birine mi bir şey oldu?” diye ardı ardına sormaya başladım.

Günün birinde maviye çalan yeşil olduğunu iddia edemeyeceğimiz o koyu renkli gözleriyle tuhaf tuhaf bana baktı. Hamamdan döndükten sonra aşağıda, inanmak istemeyen endişe dolu gözlerle yüzüme bakan kadınlar gibi bakıyordu. Babamın öldüğü günü hatırlamıştım. O kusursuz zarif burnunu, elinde tuttuğu eski ipek mendille silerken itiraz mahiyetinde başını salladı. İtina etmeksizin bakışlarını elindeki yaraya tuttu ve öncekilerden daha iç yakıcı bir şekilde ağlamaya başladı. Belki de ölen bendim ama haberim yoktu. Artık iyice öfkelenmeye başlamıştım. Bütün akıl yetilerinden destek almama rağmen bir türlü ne olabileceğini tahmin edemiyordum. Onları yüzüme bakar bakmaz ağlatan şey ne olabilirdi acaba, diye düşünüyordum ama bir türlü aklıma bir şey gelmiyordu.

Ayağa kalktım ve sinirli bir şekilde, “Ya bana şimdi ne olduğunu söylersiniz ya da dama gider avazım çıktığı kadar bağırarak konu komşudan yahut sokaktan geçenlerden sorarım ne olduğunu?” diye bağırdım... Annem tavsif edilmesi imkânsız hasret dolu bakışlarla yüzüme baktı. Bir şeyler söylemek istiyordu sanki ama ansızın gözleri kaydı ve sırtüstü arkasında duran yatağa düştü. Diğerlerini çağırmanın bir yararı olmayacaktı. Kendine gelsin diye omuzlarını ovalamaya başladım. Birdenbire arkamda kuru ve titrek bir sesin ölüm, intikam ve nefret kokan bir tonla, “Düğün var anam, düğün var” diye söylendiğini duydum. Dönüp arkama baktığımda sesin yaşlı

Mami'ye ait olduğunu gördüm. Hayret, o burada ne arıyordu. Ömründe bir kez olsun annemin odasına çıkmamıştı oysa. Demek düğün vardı ha? Yani koca haremi yaslara boğan şey bir düğün haberiymiş öyle mi?

O kartal suratlı kadını ilk gördüğümde, "Bir gün mutlaka o kara gagasını göğsüme saplayacak ama hangi gün onu bilmiyorum" demiştim kendi kendime. Önce şaka yapıyor sandım. Belki de benle Alâeddin'in ilişkisine parmak basıyordu ya da ne bileyim, annemin söylemek istemediği bir sırrı ifşa ederek onun kendine gelmesini sağlamaya çalışıyordu. Ama her ne olursa olsun bir insanla alay edebilecek en kötü anı seçmişti. Öfkeden suratına bile bakmamıştım. Sırtımı ona çevirmiş, oturmayaya ve annemin omuzlarını ovalamaya devam etmiştim. Sözlerini duymamış gibi yaptım, hiç orali olmadım. Zira duyduğum şey değil beni, ölüyü bile güldürürdü. Kendi kendime, "Bırak, ayakta çatlasın cadaloz" dedim.

Tekrar pis pis sırtarak açtı o şom ağzını: "Kimya Hatun! Öyle bir çılgılık attın ki yüreğimizi ağzımıza getirdin kız. Biz de senin haberi duyduğunu, duyar duymaz da düşüp öldüğünü zannettik valla. Haberin yokken bu kadar bağıırıyorsun, başımıza ne taşların düştüğünü duyunca ne yaparsın acaba? Kime eş gideceğini bir bilsen..."

Kulağım onda değildi. Annem yavaş yavaş kendine geliyordu. Doğrulması için yardım ettim. Kafasının altına yastık koydum. Mami annemin başında dikilerek, "Anlıyorum seni Kerra Hatun, anlıyorum! Bayılmakta haklısın. Sen bayılmayacaksın da kim bayılacak. Kızın, o şaklabanın karısı olmaktansa biricik yavrum Gevher Hatun gibi düşüp can verse bile yeridir" dedi.

Rahatsızlığımı annemle paylaşmak için ona baktım. Yaşlı kadın bunamıştı ve ne dediğini bilmiyordu. O gün herkes bir acayıpti nedense! Fakat o anda anlamıştım olup biteni. De-

mek takdir buymuş! Yerimden kalktım ve koşar adımlarla ona doğru gittim. Henüz son kelimesini söylememişti ama o ferraş ağzı açık kalmış, korku dolu gözlerle bana bakıyordu. Karşısına geçip bana öyle bakmaması için başındaki örtüyü yüzüne çekmek istedim. Gayri ihtiyarı bağırarak, “Ne, ne, ne... Tevrizli ne yapmış?” diye sordum.

Halep’ten döndükten sonra haremde kimse onun adını Tevrizli veya Afakî diye anmıyordu. Tevrizli diyorlardı. Fakat ben her zaman mahalli aksanla ona Tevrizli diyordum. Hem çok saygısızlık içeren bir isim değildi onun için. Mami tıpkı bir kartal gibi bir bana bir anneme bakıyordu. En sonunda dayanamayıp açık açık, “Seni istemiş, Hüdavendiğâr da vermiş! Sen gelmeden biraz önce beraber çıktılar” dedi ve tekrar ağzı bir karış açık bana bakarak içimi paramparça etmeye başladı.

Allah’tan midem boştu, yoksa hepsini çıkarırdım. Fakat boğazımda yakıcı bir şeylerin kuruduğunu ve ağrısının beynime kadar vurduğunu hissediyordum. Galiba bu seferki şaka değildi. Ama konuyu tam olarak anlayabilmiş değildim. Duyduklarıma inanmak istememiştım aslında. Evet, Tevrizli böylesine gülünç bir istekte bulunmuş olabilirdi fakat o aşağıda gördüğüm sahneler de neyin nesiydi, diye düşünüyordum. Gönlüm tüm o gördüğüm şeylerin bir şaka olduğu umudunu yitirmemişti henüz. Güçlkle de olsa, “İyi de istemişse istemiş, siz niye bu kadar kendinizi paralıyorsunuz. O istemiş de sanki biz kabul mü ettik hemen... Olabilir belki yanlışlıkla halt etmiş... Her istediğini...” diyebilmişim. Mami omuzlarımdan üzerinden anneme manalı manalı bakıyordu. Galiba, “Bu zavallıya anlatıver” demek istiyordu. Yavaşça anneme doğru döndüm. Yeni yeni anlıyordum her şeyi. “Hüdavendiğâr da vermiş... Hüdavendiğâr da vermiş...” cümlesi havsalamaya iyice oturmuştu. Kendi kendime, “Demek ki hiçbir umut yok kızım, el açmaktan vazgeç artık” dedim.

Beynimin içinde bin ton ağırlığında bir çan zonk ediyordu. Anneme baktım. Aşağılanmış bir hâlde, utançla başını aşağı doğru sallıyordu. Dünyanın gelmiş geçmiş tüm kadınlarının utanç ve acısını yüzünden okumak mümkündü. Gözlerim yanıyor, gitgide görmemeye başlıyordum. Vücudumdaki kan dolaşımının çıkardığı aşırı sesten, kulaklarım duymamaya başlamıştı. Düşmemek için duvara yaslandım. Ne kadar çabaladıysam da kendimi toparlayamıyordum. Dengemi yitirmem an meselesiydi. Önceleri, “Tamam istemiş olabilir, genç kızlara talip çıkan birçok yaşlı erkek var, ne olacak ki! Öyle çok da acayip bir durum sayılmaz” diye düşünmüş; o alaycı yüzü aklıma geldiğinde de kesinlikle bizimle oyun oynuyor, demiştim kendi kendime. Belki de gerçekten ahmakça bir şaka yapıyordur, diye aklımdan geçirmiştim. Fakat aşağıdaki kadınların beni karşılayan o şüpheli ve anlamlı bakışlarını hatırladıkça, aynı şekilde o kepaženin Zerküp’ün evinde ve döndüğü günün ilk saatlerinde damdayken bana nasıl baktığı gözlerimin önüne geldikçe anladım her şeyin gerçek olduğunu. Evet, işim bitmişti artık.

Ayaktaydım ama bir ölü sayılırdım bundan sonra. Demek ki tüm o hercümerç ve o matem benim ölümüm içinmiş. Artık ölüme mahkûm edilmiştim. Ölüm fermanım ise binlerce müftü ve yüzlerce kadının hikmetli teyidi ile imzalanmıştı. Tevrizli seni istemiş, Hüdavendiğar da vermiş! Tüm çabası Tevrizliye ihlâs ve samimiyetini ispatlamak olan bir adam ona boş yere söz vermezdi. Söz verdi mi kesinlikle yerine getireceğini hepimiz iyi bilirdik. Ona söz veren adam ise kanunen, şer’en ve örfen babam, velim ve tüm ihtiyarımı elinde bulunduran kişiydi. Duyduklarım, o her gün kulağımıza gelen dedikodulardan biri değilse eğer ve Hüdavendiğar da gerçekten söz vermişse işim bitik sayılırdı artık ve ne yapsak boştu!

Tam olarak ne olduğunu henüz bilmiyordum. Her şeyi anlatmamışlardı çünkü. Anneme baktım. Bir parmak kadar

küçük görünüyordu. Karşımda duran kadın, birkaç dakika önce öldü sandığım için yıkıldığım kişi olamazdı! Onun için ne yapabilirdim ki veya o benim için ne yapabilirdi? O kartal kadının bekleyen gözlerine baktığımda ilk aklıma gelen şey, aşağıya nasıl döneceğim oldu. Kesinlikle o manidar bakışlara, ah vah etmelere, düşüp bayılmalara tahammül edemezdim. En iyisi yalnız kalmaktı. Her şeyi oturup sakın bir kafayla baştan sona tekrar düşünmeliydim. Her şeyden önce o koca ağzını açmış, küçük gözlerini kırpmaksızın beni izleyen kartalın ica-bına bakmalıyım. Umutlarını boşa çıkarmalıyım. Ona yem olmayacağını göstermeliydim.

Kendinden emin sade bir dille, “Olsun! Bunun için kıyametleri koparmaya ne gerek vardı? Herkes genç bir kızı istemekte serbesttir. Dünyanın sonu değil ya! Ne var bunda korkacak? Yüreğimi ağzıma getirdiniz. Ben de annem veya kardeşimin başına bir şey geldi diye endişelenmişim ki Tanrı’ya şükür ikisi de çok iyi...” dedim.

Mami gitmek için geri dönmüştü. Şaşırmadığını göstermek için de gözlerini gizlemeye çalışıyordu. Haremi yıllardır devam eden bir sıkıntıdan kurtaracak önemli bir olayın vuku bulmasına ramak kalmıştı. Onun için bu gelişmeden duyduğu sonsuz mutluluğu saklamıyordu. Çıkarken bize dönerek, “Keremana aşağıda can çekiyor. Alâeddin duyarsa kan döker, diyor...” dedi.

Daha fazla dayanacak gücüm kalmamıştı. Kendimi Hüdavendiğâr’ın özel kütüphanesine atıverdim ve arkadan kapıyı sürgüledikten sonra hiçbir şey duymamak için kulaklarımı kapadım. Yanlış düşünmüştüm. Sesler sadece dışarıdan gelmiyordu. Beynimin içinden, yüreğimden, ruhumdan kısacası her yerimden ses geliyordu. Zihnimde fırtınalar kopuyordu. En kötüsü ise duyduğum bu haberin bana tanıdık geliyor

olmasıydı. Sanki daha önce duymuş gibiydim. Belki de her zaman ondan haberdardım. Alın yazıma kazındıktan sonra, doğmadan önce kulağıma usulca söylenmiş takdiri ilahiydi sanki. Teslim olmuş ruhumun, onca velvelenin ardından başını kaldırarak takdiratına bakıyor olduğunu görüyordum. Yaşadıklarım tek tek gözümün önüne geliyordu. Hüdavendiğâr'ın annemi istemeye geldiği gün yaseminlerin görünmez bir dille benimle konuşması, İlyas'ın o karamsar bakışları, Şems'i ilk kez Selahattin Zerküp'ün evinde gördüğümde yaşadığım korku dolu anlar, geri döndüğü gün damda duran bana manidar bir şekilde bakması ki yılan görmüş küçük bir serçe gibi korkmuştum... Tüm bunlar zihnimde canlanmıştı ve beni bir an gerilere götürmüştü.

Evet, tüm bunları yaşamadan önce bile görmüştüm ve en son aldığım bu haber de işimin bittiğini gösteriyordu. Su akacak, yatağını bulacaktı. Hiçbir şekilde kurtuluş yolu görünmüyordu. Ellerim kulağımda olduğu hâlde çığlık atmak ve o şekilde dünyanın sonuna kadar koşmak istiyordum. Toz olup pencereden uçmak istiyordum. Gördüğüm bu rüyanın bitmesini arzuluyordum. Keşke uykudan uyandığımda namaz vaktinin geçiyor olduğunu görsem ve koşarak avludaki havuzun başına giderek abdest alsam, sonra da o aslan yontusunun üzerine oturarak, “Ne de saçma bir kâbus ama! En iyisi iki rekât şükür namazı kılıp iyi bir de adak adayayım” diyebilseydim. Keşke kütüphanenin kapısını açtıklarında beni rafta duran eski kitaplardan ya da tavandaki tahtalardan biri olarak görseydiler. Bir saat önce hamamdaki aynada cemaline bakarak övünen kendimden, şimdi nefret ediyordum. Tenimin üzerinde yaşlı bir yabancının elleri gezineceğine, kara toprağa yem olsaydım keşke. Gözlerim hür iradeleriyle odada hançer, bıçak veya daha değişik bir kesici alet arıyordu. Tek yol vardı; o da intihar etmek.

Evet, ama diğerleri ne olacaktı? Hüdavendiğâr, annem, Alâeddin, çocuklar? Bir anda giriftar olan o kara baht midemi bulandırmıştı. Yukarıya çıkan, midemdekiler değil de canımdı sanki. Fakat boğazımdan, elimde tuttuğum mendile akan şey sarı renkli acı bir salyadan başka bir şey değildi. Elimde tuttuğum mendile baktım. Etrafındaki eflatun renkli yaseminleri kendi ellerimle nakışlamıştım...

Mami'nin odadan çıkarken söylediği en son sözler kanımı dondurmuştu: "Eğer Alâeddin duyarsa kan döker..." Kan zaten boğazımdan dökülmeye başlamıştı. Sadece boğazım değil, gözlerim de kan ağlıyordu. Gözlerimden boşalan kanlı yaşlar, hamama giderken üzerime aldığım beyaz başörtüsüne dökülüyordu, tane tane... Kan hem benim çaremdi hem de Şems'in... Kapalı göz kapaklarımın ardında sadece kan görüyordum. Her yer kanlıydı. Sadece kan vardı...

Tüm gücümle kendimi kor gibi sıcak, kanlı bir girdaba attım. Kanlı girdap her dönüşüyle beni biraz daha aşağılara çekiyor, daha güvenli ve daha dertsiz bir yere götürüyordu.

Bakışlarıyla Toprağı Kimya Edenler

Sefer ayıydı, havalar ise alabildiğince soğuktu. Biraz daha sabretmesi gerekiyordu. Kavuşma gününü Rebi-ül Evvel ayının, yani baharın ilk günlerine bırakmıştı. Aşktan, âşıktan nasibini alamamış harem sakinleri, hoyratça kendisine sitem ediyorlardı. Hüdavendiğâr da kabul ettikten sonra nasıl bekleyebilirdi artık? Bekleyişle geçen her saniye, ömrü gibi uzun, zor ve meşakkatliydi. Tanrı'yı o genç kızda bulmuştu. Öyleyse hiç zaman kaybetmeden bir an önce ona kavuşmalıydı. Böylesine zaruri, kutsal ve yüce bir vuslatı, yaşlı karıların zihnindeki yıldız falı, zayıç hesabı gibi saçmalıklarla nasıl bekletebilirdi.

“Sefer ayında evlenmek uğursuzluk getirir” demişlerdi, o da önüne konulan tarihe öfkeyle itiraz etmişti tabii. Hüdavendiğâr ise aslında halkın diline düşmemek ve harem karılarının öfkesine mazhar olmamak için bir bahane ileri sürmek zorunda kalmıştı. Ona, “Kütüphanenin arkasında sizin için iki oda yapıyorlar, orası bitene ve gerekli eşyalar yerleştirilene kadar beklemek zorundayız” demişti. Fakat o bunları istemiyordu. Genç eşini bir an önce kolları arasına almaktan başka bir şey düşünmüyordu. Ev filan istemiyordu. Eşya ise hiç lazım değil-

di. İhtiyak ateşi ile üzerindeki siyah aba ikisine de yeterdi. Eğer yegâne dostu, gerçek hamisi Hüdavendiğar ve ona olan saygısı olmasaydı bir saniye dahi beklemezdi.

Vakit dardı, dizlerindeki derman tükenmek üzereydi. Avam ne derse desin umurunda değildi. Halkın yarısı, nasibine düşen saadeti kıskanmış, kıskançlıktan da kendini yemişti zaten. Neymiş efendim, yaşlı acuze o genç ve güzel kıza uygun değilmiş! Hasetçi sefiller, hepsi kıskançlık, başka bir şey değil! İçlerinde kalsın işte, bu dertle geberip giderler inşallah! O dem vurdukları gayret ve namusun bir zerresi yok onlarda! Doksan yaşındaki şalgam kafalı sultanlar istediğinde uygun oluyor da biz isteyince mi uygun olmuyormuş? Sultanın kuyruğunu tava sapına çevirirken bizimkini tenekeye bağlıyorlar!

Bir hemşerimiz sultan karısı olacak diye övünmeyi iyi biliyorlardı o zaman. Ama yedi düvelin padişahını dahi uşaklığa kabul etmeyen, sadece arşın gerçek padişahına teveccüh eden benim gibi birisi çıkıp isteyince hemen insafa geliyorlar. Neden? Çünkü o gönül gözü körelmiş bedbahtların nezdinde sade bir dervişim de ondan. Onun için kıza uygun değilmişim. Aşağılık herifler! Ne onlarla işim olur benim ne de sultanlarıyla! Elllerinden geleni ardına koymasınlar. Tek endişem bu ailenin ve kızın beni kabul etmemesiydi ki elhamdülillah o da halloldu!

En kısa zamanda benim, cismin üzerine dökülme gereği duymayan asıl kimya olduğumu herkes anlayacak. Bakırın üzerine dökülmeye ne hacet! Karşısında otursak kendiliğinden altına dönüşecek zaten. Kimya'yı da kimya ederim alimallah! Ham vücudumu altına dönüştürecek ve o külhan altını yaka-cak tezek etmezleri kıskançlıktan çatlatacağım... Tanrım... Sen de biliyorsun ki bu asi gönlümü tasarruf etmek herkesin harcı değildi ve hakeza bu gönlün hava ve heveslere kapalı olduğu-

nu da biliyorsun. Ben seni Kimya'da buldum. Senin vuslatına kavuşma aşkıdır beni bu dikenli yollara atan. Şehvet ateşinin kafama vurduğu gençliğime rağmen o Çin dilberlerini görmezden geldiğimi bilirsin. Benim şehvetle işim olamaz, bizden geçti. Her şey apaçık ortada, gördüğün gibi!

Herkese Tanrı'yı onda gördüğümü söyledim. Hz. Dost'un bizi bu daireye neden attığını kendisi daha iyi biliyor! Öyleyse bizim de sonsuza dek emrine teslim olduğumuz gibi buna da itaat etmekten gayrı bir seçimimiz yok. O zaman vuslat gününe kadar sabrı da senden diliyorum. Ona kavuştuktan sonra hayvanlarla aramızdaki farkı ona anlatacak, gül her ne kadar cemel sahibiyse de ömrü bir haftalıktır, diyeceğim. Çünkü o, kusursuz cemalini kara toprağa girene kadar kazılması ve ürün vermesi gereken bir tarla olarak görüyor. Ben ise o mükemmel cemalde seni görüyorum. Senin hüsnü cemalinin nişanesi olan şeye, benden daha layık kimse olabilir mi? Hz. Dost'un celalini sonuna kadar tecrübe etmiştik, şimdi sıra cemalini tecrübe etmeye geldi.

Kimya benim Hümeýra'mdır. Bunu bir tek Mevlânâ Celaleddin anladı. Diğerleri ise ne anlayabildi ne de anlama kaygısı taşıdı...

Vuslat Gecesi

Ayaklarının altında eriyen yeni yağmış karlar, karın rengi-
ni sarı gösteren kandilin gizemli ışıkları, uzaktan geldiği
belli olan kurt ürümleri, Hüdavendiğâr'ın ikametgâhından,
yeni eşinin kendisini beklediği gerdek odasına doğru giderken
o kısacık mesafede, onda garip duygular uyandırıyor. Her
şey hayal gibi görünüyordu. Kızgın çölün ortasında yolunu
kaybetmiş bir yolcuydu sanki! Belki de ruhu, yabancı bir boş-
lukta şaşkın şaşkın dolaşan bir ölüydü. Belki de bir ömür diyar
diyar aradığı şeyi şimdi kendini kandırarak elde ediyordu.

Gerdek odasına giren bir damadın hislerini taşımıyordu.
Şüphe tüm vücudunu kabzetmişti. Belki de nikâh merasi-
mi dışındaki diğer kutlamalara katılmamakla iyi etmemiştir.
Hüdavendiğâr'a, "Ben olmayayım da ne yaparlarsa yapsınlar
lütfen, beni düğün derneğe ortak etmesinler" demiştir. "Sadece
odayı boşalttıktan sonra bana haber verirsiniz sevinirim" diye
de ricada bulunmuştu.

Ağır ağır yürürken, "Aslında düğünde üzerime ne düşüyor-
sa en iyi şekilde yapmalıydım, böylelikle kapının arkasındaki o
yabancı dünyaya daha rahat adım atabilirdim" diye düşünmüş-

tü. Fakat “ahsen-ül halikin”^{*} ayetini okuduğu vuslat gecesinde -ki hayatının en kutsal gecesiydi- insanların yakınında olmak istememişti. Bütün geceyi ağlayarak, dua ve secde ederek geçirmişti ve bundan doyumsuz bir haz almıştı. Hayatının en kutsal anlarını yaşarken Tanrı’nın bir nişanesi olan helalinden başka kimseyle yüz yüze gelmek istemiyordu. Yârine kavuştuğu o vuslat anında kalp huzurunun olmasını yeğliyordu. Avamı görmek onu sinirlendirir, galeyana getirirdi. En azından o gece rahat etmeliydi. O vuslat onun için yâre kavuşma yolunda hiç karşılaşmadığı yeni bir hadiseydi. O, bu kavuşmaya dünya gözüyle bakmıyordu. Yârin yüzünü, karşısındaki mahbubenin güzel çehresinde görmüştü. Bu yüzden o günlerde daha çok kendisiyle halvet etmeye, manevi anları daha çok yaşamaya ihtiyacı vardı. Kâbe’deki yâri ziyarete gidecek kişinin, kendini önceden bu buluşmaya hazırladığı gibi hazırlamalıydı.

Uzun bir zaman kendisiyle halvet etmiş, doyumsuz münacatlarda bulunmuş, birçok kez vuslata erişmiş, Hüdavendiğâr ve biricik oğlu Bahaeddin dışında kimseyi de halvetine almamıştı ama nedense şimdi bir türlü kalbi huzuru yakalayamıyordu. Adımlarını daha da yavaşlattı. Birçok geceyi başındaki bu sevdıyla sabaha kavuşturmuştu, oysa şimdi arzusuna iki adım kala ne yapacağını bilmez olmuştu. Nereye gittiğini bilmeyecek kadar şaşkıındı. Hepsinden de kötüsü kapının ağzına geldiğinde daha önce hiç karşılaşmadığı bir duyguya kapılmıştı. Utanma duygusu!

Gülmesi tutmuştu. Utangaçlık kapıyı açmasına engel olduğu gibi, kalbinin küt küt atmasına ve ellerinin tir tir titremesine de neden oluyordu. Bahtına okkalı iki küfür bastıktan sonra genç bir damat edasında vafedilmesi imkânsız bir heyecanla kapıyı açtı. Kerpiç odanın nemli duvarlarından yükselen ko-

* Yaratıcıların en güzeli.

kular genizlerine kadar sirayet ederek onu kendine getirdi. Başını salladı ve “Samanı boş yere bayılanlara koklatmıyorlarmış” dedi kendi kendine.

Gözlerini ovuşturdu ve birkaç adım daha ilerledi. Oda bir mezarlık kadar sessizdi. Sadece sokak köpeklerinin havlamaları işitiliyordu. Galiba kurtları kaçırtmak için öylesine aralıksız havlıyorlardı. Yarı parlak mum ışıklarının müphem halesi altında rabbani güzelliği ile Tanrı’nın nurunu yansıtan ve vuslat heyecanını yaşayan birinin yerinde, rengi benzi solmuş, gözleri fal taşı gibi açılmış ürkek bir kız oturuyordu.

Diz üstü döşəğin kenarına çökmüş, sessizce dua ederken ansızın onun geldiğini fark ettiğinde cin çarpmış gibi yerinden doğrulup iki büklüm bir hâlde duvarın köşesine sığınan bendim. Eğer o, az da olsa kalmış şahsiyetini düşünmeseydi odaya girdiği gibi çıkar ve Halep’e varana kadar karlar üzerinde çıplak ayakla koşardı.

Bu rezalet de neyin nesiydi böyle? Onun böyle bir yerde ne işi vardı? Bunca yaşından sonra onunla alay mı ediyorlardı? Fare gibi ürkek bir kızla ne işi olabilirdi ki? Ey seni Cebbar! Anladım... Anladım seni. Şems’i kandıracağını mı zannettin? dedi ve arkasını döndü... Çıkıp gitmek istemişti fakat nereye gidebilirdi? Kendine gel be adam, dedi kendi kendine ve elindeki kandili kapının arkasına asarak kapının sürgüsünü çekti... Rüsvalıklarına bir yenisi eklenmesin diye oturup bir çare bulmalıyım, diye geçirdi aklından.

Bu arada sığındığım yerden kalkarak tekrar o kırmızıya çalan rengi beyaz tenime değen atlas döşəğin üzerine oturdum. Zira bana, “Mutlaka döşəğin üzerinde oturmalısın” demişlerdi. Damat da bir müddet sonra sessizce gelip yanıma oturdu. Dişlerimin gıcırdayan sesini duyabiliyordu. Bir an yüzüme baktı ve sonra hemen başını çevirdi. Gördüklerine inanmak

istemiyor gibiydi; korkuya, nefrete ve kaçmak istediğime şahit olmuştu. Aklında tasavvur ettiği rabbani tecellinin hiçbirini görememişti yüzümde. Öyleyse bu hadiseye bir son vermeli ve Çin'e kadar benden uzaklaşmalıydı. Güç de olsa bir an aklımdan geçenlere teveccüh etmeyip, "O büyümlü gözleri daha yakından tekrar keşfediyorum" demişti kendi kendine.

Korkudan dışarı fırlamış bir çift yabancı göz kendisine bakıyordu. O bakışların kendisi için ne kadar önemli olduğunu ve hâlâ kendisini ne derece değiştirdiğini kafası karışık bir şekilde öğrenmişti. Tekrar umutlanmıştı. Biraz daha yakınıma geldi. Gayri ihtiyari kendimi geriye doğru çektim. Yaşlı bedenini soğuk bir titreme kapladı. Yüzüme bakmaksızın yorganın bir ucuyla üşüyen ayaklarını örttü. Neden böyle birdenbire üşümüştü acaba? Daha öğle vakti Hüdavendiğâr'ın ısrarıyla hamama gitmiş ve o uzun ömründe ilk kez aynanın karşısına geçerek saçını başını taramıştı.

Onca riyazet ve seyr-i sülûk ile salıverdiği kendini aynada tekrar keşfetmişti. Keşfetmişti keşfetmesine ama gözü o aynada kendine iliştiğinde çok korkmuştu. Kendini bu gelin ya da daha iyi bir tabirle bu gelincik için mi o kadar süslemişti? Kurbanlık koyun gibi süslenmiş, kalantör bir damat olmuştu ama gelin hanım ona bir yabancı gibi bakıyordu. Son günlerde Konya'nın sevgilisi, nezaket sahibi ve bir o kadar da zeki olan Hüdavendiğâr'ın tüm nasihatlerine kulak vermişti oysa. Ne demişse harfiyen yerine getirmişti. Zira uzun zamandan beridir kendisini yeme içmeden eden ve kalbini avlayan o küçük ceylan yavrusuna dokunmak, bir kereliğine de olsa yüzündeki o Tanrı tecellisini veçhi cemalinde seyretmek istemiş, onunla Tanrı'yı daha yakından tanımayı arzulamıştı, hepsi o kadar.

İşte bu denli masum bir istekti onunkisi. Hz. Dost'a her türlü secde etmişti ve her çeşit saygıda bulunmuştu fakat bu

saygılardan sadece birini yerine getirmemişti; o da insan cema-
liydi. İnsan cemalinde gördüğü Tanrı'ya secde etmek istemişti.
Hiçbir zaman insanlarla anlaşılamamıştı. Zira onlarda Tanrı'ya
şükür ve secdeyi gerektirecek bir şey görmemişti. Hatta kimi
zaman oturmuş, şeytanla bile dertleşmişti fakat Hüdavendiğâr'ı
tanıdıktan ve benle karşılaştıktan sonra günde yüz kez "ahsen-
ül halikin" ve "tebarekallâh"* demişti.

Bu hâle gelmesinde elbette yıllar yılı süren ibadet, riyazet,
keşf-ül şühud ve seyr-i sülûk'ün etkisi vardı. Vücudiye felsefesi-
ne inanan bazı Hintlilerden, bir anlık cismani birlikteliğin bile
saliki, vahdet ve fenafillâh mertebesinin künhüne erdirebilece-
ğini duymuştu. Hindistan'da kaldığı süre içerisinde onların bu
tür düşüncelerine gülüp geçmişti, oysa sonradan bizzat kendisi
bu düşünceye giriftar olmuştu. O güne kadar kendisine uygun
bir eş bulmamasının nedeni ise bu kutsal gördüğü birlikteliğe
herkesin liyakati olamayacağını tasavvur etmesiydi. Yaraşır bi-
rini bulamamıştı o güne kadar. Belki de yanında oturan ben
bile onun o hayhuylu dünyası için yeterli değildim, kim bilir?

Kesinlikle değildim. Eğer ona ve dünyasına aşına olsaydım,
ne diye Hüdavendiğâr'dan düğün için gerekenlerin yapılmasını
istemişti o zaman? Ona kalsa böyle bir şey yapmayacaktı. Sırf
gönlüm hoş olsun, yeni bir hayata adım atarken mutlu olayım
diye düğün yaptırmıştı. Belki de çok yararsız olmamıştı düğün
yaptırmak. Zavallı yâreni, o kara kışta kendisini hamama gön-
dermek için ne kadar da ısrar etmişti. Saçını taraması, uzamış
sakalını ve tırnaklarını kesmesi ve üzerindikileri değişmesi için
ne kadar da dil dökmüştü. Bu tür âdetlere riayet edilmesi için
ne kadar da ısrarcıydı. Hatta konu tartışmaya kadar gitmişti.
Kendisine bu tür şeyler saçma gelebilirdi ama Hüdavendiğâr,
yârin karşısına çıkılacağında taranmayı, temizlenmeyi zaruret
bilirdi.

Hüdavendiğâr ile tanıştıkları ilk günden itibaren onu, hoşlanmadığı ve beğenmediği işler yapması için pek sıkıştırma-mıştı; fakat dostunun temizlik ve nezafete ne kadar önem verdiğine, her hâl ve şeraitte ne ölçüde düzenli olduğuna ve güzel kokular sürünmeyi ihmal etmediğine bizzat şahit olmuştu. Buna rağmen bir gün olsun o kötü kokusundan veya o paçavra kıyafetlerinden rahatsız olduğunu dahi belli etmemişti. Eğer bugün ondan ısrarla temizlenmesini istemişse mutlaka bir bildiği vardı ve ona duyduğu saygısından ötürü hamama gitmişti zaten. Fakat her ne hikmetse hamamdan çıktıktan sonra bir türlü ısınmamıştı. Siyah kaşmir abası bile ısınmasına yetmemişti. Pörsümüş iliklerine kadar donmuştu. Derisi mosmor kesilmişti. Ruhu, bedeni ve aklı o vuslat anında sıcak bir yataкта uyumaktan başka bir şeyi düşünemiyordu. Allah'tan ömründe sadece bir kez Mevlânâ'nın dediğini yapmıştı, yoksa ona uyarak her gün hamama gitmeye kalksaydı hayatı altüst olurdu.

Yüzüne yine o her zamanki ketum tebessüm gerilmişti. Güneşin karşısındaki kardan adam gibi yatağın üzerinde oturan bana baktı. İlk kez birine acıyordu. Sakına sakına ellerini uzattı ve kendisinden kaçırmak istediğim buz kesilmiş ellerimi tuttu. Konuşmak istiyordu ama söyleyecek kelime bulamıyordu. Zihninin de bedeni gibi donduğunu sandı. Hayır, hayır, belki de utandığından tek bir kelime edememişti. Konuşma yerine özür diler mahiyette tebessüm etmeyi tercih etti. Tebessümüne karşılık alamamıştı. Gelini yani beni de kendisi gibi yorgun, uykusuz ve üşüyor görünce birdenbire vücudunda tüm huzurunu kaçıran bir kabartı oluştu. Yavaşça yorganı kaldırdı ve üzerimi örttü sonra da boğazına kadar yorganın altına girdi. Rahat bir nefes aldığımı göremeden hemencecik uyudu.

Kadınların günler öncesinden, gerdekte nelerin yapılacağına dair anlattıkları o korku dolu anları yaşamıştım. Kaşla göz arasında uykuya dalan, o az konuşmayı tercih eden utangaç

damadın yüzüne bakınca onun, iki yılı aşkın bir süredir şehri birbirine katan, ahalinin uykularını kaçıran o yaşlı büyücü olduğuna inanamamıştım. Acaba önümdeki atlas yorganın altında uyuyan bu ak yüzlü, temiz ve utangaç adam, onun bunun iki başlı gulyabanidir dediği ve benim de zihnimde öyle canlandırdığım kişi miydi? Uyuduğundan iyice emin olduktan sonra yüzüne daha dikkatli baktım: Bir kandil gibi şeffaftı. Gören, bu kış buz gibi eriyecek ve inşallah bir daha da olmayacak, derdi.

Üzerimden bin tonluk yük kalkmış gibi hissediyordum kendimi. Böylesine rahat bir zıfafa yaşattığı için sessizce Tanrı'ya şükrettim ve yeni bir umutla başımı yastığa koyduktan sonra derin ve ferah bir uykuya daldım. Öylesine rahat bir uyku yüzü görmeyeli bayağı oluyordu. Haftalardır gelin olacağız diye ruhumuza aldırış etmeksizin bedenimize uygulanmadık işkence kalmamıştı. Alâeddin ile evlenecek olsaydım dahi zıfaf gecesine yetiştirilmek üzere yine aynı fiziki işkencelere maruz kalacaktım. Vücudum paramparça olmuştu hatta birkaç kez acıdan bayıldığımı bile hatırlıyorum. Konuşturmak için bir mahkûma işkence etmişlerdi sanki. O gece yaşadıklarım ile kadınların önceden söyledikleri arasında o kadar fark vardı ki gönlümde damada karşı bir tür mahcubiyet ve kadirşinaslık oluşmaya başlamıştı.

Aşk, Önce Kolay Göründü

Tavandaki pencereden süzülen güneş ışıkları, genç kızın zıfıf yatağındaki ibrişim yastığın üzerine dağılmış altın sarısı saçları üzerine tıpkı bir buğday tarlasına boşalan şelale gibi akmış ve o hoş renkli tenini denizden yeni çıkarılmış bir inciye dönüştürmüştü. Uyurken yüzü daha çocuksu görünüyordu. Tıpkı anne sütünü emdikten sonra huzur içinde uyuyan masum bir bebek gibi... Yaşlı damat, nefes almakta zorlanıyordu. Böylesine güzel bir uykuyu bölsün istemezdi. Seher vakti erkenden o alışık olduğu münacatlarını yerine getirmek için kalkmıştı. Bakışlarını yakınında uyuyan benden alamıyordu. Hiç de dün geceki kardan adama benzemiyor, diye geçirdi içinden. “Yatağımda yatan bu hilkat harikası kız benim mi yani?” diyor ve yaşadıklarına henüz inanamıyordu. O günkü münacatları farklıydı. O derviş gururu gitmiş, kırılğan ve ağlamaklı bir sesle şöyle dua etmişti:

“Tanrım! Yaptıklarından emin misin? Biliyorum, seni sittin sene yerine almış bin yıl çöllerde arasaydım da sonunda beni böyle bir dilberle aynı yastıkta yatırırdın. Biliyorum, tekrar beni bir hileyle aldatmak istedin, fakat bu sefer olmadı! Benimle oyun

mu oynuyorsun? Peki öyleyse bu şaşkınlık neden? Bak, orada uzanan naçizenin, bakışlarıyla yorgun bedenime nasıl hayat verdiğine bir bak! Tüm bunlar senin kaleminden çıkmadı mı? Senin bizle olan oyunun değil mi bu? Zaten ne çekiyorsak, şu kör olasıca kötülüklerin anası gözden çekiyoruz! Öfkelenip Âdem'e bağışladın o gözü, sonra onu cennetinden attın. Doğru, senin zail olmaz nişanelerinden birisidir, amenna, fakat ne yazık ki ne kemalden ne de marifetten nasibini alamamıştır ve diğer duyu organlarına oranla daha çabuk aldatılıyor ve aldatıyor. Zaten görevi bu onun. Gözü Âdem'e verdikten ve onu şeytanla beraber yeryüzüne sürgün ettikten sonra dünya bir an olsun rahat yüzü görmedi. Boşuna, çeşm kötülüğün çeşmesidir, dememişler.

Şu göz, tevhit ve mahiyeti renklere, şubelere ayırıyor; eğer o olmasaydı kesinlikle hiçbir girift konu kalmayacaktı. Eğer hakikati görme kabiliyetine sahip olsaydı, Âdem cennetten kovulmayacaktı. Tüm hicapların nefsidir o! Kalp gözümüzü köreltsin diye mi bu kör olasıca bir çift gözü verdin bize? Tek hedefi diğer duyu organlarını bataklığa çekmeye çalışan görme kaygısıdır onunki. Göz olmazsa mahiyet olmayacaktı ve mahiyetsiz bir dünyada hasseler tevhide koşacak, şeytan ortalıkta rahatlıkla cirit atamayacaktı. Hepimiz vücut ve vahdetin şarabıyla mest olacaktık.

Başımızda şeytanın bahçesini gören iki pencere açtın ve benim gibi birisi onları zahmetle kapatacak olsa dahi yine de kendiliğinden açılıveriyor. Yıllardır bu dünyada hiçbir vesvesenin batınımıza yol bulamayacağını ve senin aşkının ışıkları olduğumuzu hiç şüpheye düşmeden öğrendik. Bir ömür boyu gece gündüz zikrini eda ederek o ışıkları görmek için gökyüzüne bakmıştık... Şimdi ise kendin gelmiş, şurada yatan çocuğun gözlerinin ardından bizi izliyorsun. Kimsin sen söylemene! Rahman mısın? Rahim misin? Cebbar mı yoksa Muhil misin? Peki ama neden ben?

Yâri, yârenleri, anayı babayı, mülkü, memleketi, her şeyi senin uğruna terk ettim ve çıplak ayakla, kaba hırkayla Ceyhun'dan Ganj'a, Nil'den Hamun'a kadar durmaksızın seni aradım. Tam seni o söylediğim mahiyette bulmuş ve tanımış-ken önüme başka bir keyfiyet çıkardın. Ama şunu iyi bil ki, ben seni o keyfiyette de olsa açıkça görebiliyorum. Daha önce seni Kâbe'de, kalbimde, Hindikuş Dağları'nın ardından doğan güneşte, Ganj nehrindeki bir gün batımında, Konyalı çalgıcının elindeki çegânedен yükselen yakıcı namelerde gördüm. Ama o dilber benim gözümde senin kemalinin bir mazharıdır. Ona tapmak sana tapmaktır. Onu övmek seni övmektir. Biliyorum beni dinlersin, öyleyse bunu nasıl kabul etmezsin. Bu tuzağı yoluma koyan sensin. Katıksız aşkı hangi şekilde olursa olsun kabul ettiğini biliyorum. Haddizatında sen kendin aşk-sın ve aşk aynen sensin ve yine biliyorum ki bu aşk gönlümde oldukça sen bendesin, ben sendeyim..."

Gözünü, güneş ışıklarının altın sarısı saçlarına değdiği kızıdan alamıyordu. Ağlıyordu. Öyle bir hâldeydi ki eğer hâlâ naz uykusunda olmasaydı naralar atardı. Derken boğazında duran sesi bastırmak için secdeye gitti. Secdedeyken kendinden geçti. Ne kadar süreyle o hâlde kaldığını bilmiyordu. O hâldeyken kulağının yakınında alıp verilen sıcak bir nefesle kendine geldi. Nerede olduğunu bilmiyordu ve o uzun secdenin ardından belini doğrultabileceğine kendisi de inanamıyordu. Secde hâlindeyken yüzünü sesin geldiği tarafa çevirdi ve burnunun önünde gördüğü iki ürkek yeşil gözle aniden olduğu yerden sıçradı. Ondan daha fazla korkmuş olan kızcağız, cılız bir çılgılık atarak odanın diğer tarafına doğru kaçtı.

Tavandaki küçük pencereden içeriye süzülen ışıklar, odaya günü hediye ettiklerinde gelin hanım uykudan uyanmıştı. Ama o buz gibi odadaki sıcacık yorganın altından çıkmak istemiyordu. Bir an yutkunduktan sonra kapı eşiğinde namaz kılan yaşlı

adamı fark etti. Telaşlanmıştı. Her şey bir anda aklına gelivermişti. Damadın uzun secdelerini fırsat bilerek üstüne başına çekidüzen verdi. Pazartesi akşamı yaşadığı o olayları hatırladı ve bir güvercin ürpertisinde atan kan dolu yüreğini sakinleştirmeye çalıştı. Kendine iyice hâkim olduktan sonra bakışlarını yaşlı adama çevirdi. Secdeden kalkmasını bekliyordu ama nafile! Dakikalarca hatta saatlerce beklemişti ama yaşlı adam bir türlü secdeden kalkmıyordu.

Gitgide korkmaya başlıyordu. Ölmüş olabilirdi. Kadınlardan biri ona, genç kızlarla evlenen kimi yaşlı adamların gerdek gecesinde sabahı göremeden nasıl öldüklerini, canı canana nasıl teslim ettiklerini anlatmıştı. Gerçi o böyle olsun istemiyordu. Bir şeyler yapmalıydı. Ayağa kalktı ve ağır adımlarla gelerek yaşlı adamın başında durdu. Emekler gibi çöktü. Nefes alıp almadığını anlamak için başını uzattı. Tuhaf ama çektiği onca acıya rağmen içinden, “Tanrı’m, ne olur ölmesin” diye dua ediyordu. Ölmesini asla istemiyordu. Ansızın yaşlı adamın başını çevirerek garip bakışlarla kendine baktığını fark etti. Yüz yüze hatta burun buruna gelmişlerdi. Her ikisi de sıçramıştı. Yaşlı adam da çok korkmuştu. Tüm bunlar bir anda olmuştu. Sonra birbirlerine baktılar ve ikisi de gayri ihtiyari gülmeye başladı.

Yaşlı adam, dün gece mum ışığı altında mahbub çehresiyle kanını donduran o ürkek, endişeli ve kendisine bir yabancı gibi davranan kızıdan eser kalmadığını büyük bir keyifle izliyordu. Karşısında, utançtan kor gibi kızarmış masum bir yüzün, çocuklar gibi güldüğünü görüyordu. Yeni ergenliğe kavuşmuş iki körpe gözle kıza bakıyordu. Yaseminler gibi masmavi görünen boyun damarları onu heyecanlandırmıştı. O ürkmüş ceylanı daha fazla korkutmamak için ağır aksak ona doğru ilerledi ve ihtiyatla altın sarısı saçlarını okşadı.

Kız hiçbir tepki vermemiştir. Başını öne eğdiğini görünce cesaretlenmiştir. Kollarını kızın narin boynuna doladı ve hafifçe kendine doğru çekti. Yavaşça güzel başını omuzlarına dayadı ve gözlerini yumdu. Saçlarının güzel kokusu onu mest etmişti. O rayihalı saçlardan yükselen amber kokusuyla karışık aldığı her nefes onu başka bir âleme götürmüştü. Pek geçmeden ağır ağır dönmeye başladı. O güne kadar hiç böylesine güzel bir semahı tecrübe etmemiştir. Tüm mana, mefhum ve unsurları vahdete çağırın, sonra tekrar kesrete dönüştüren bir döngüydü. Kendisini, sevgilisini ve kâinatı tek bir unsur hâline getirip bölen bir semaydı. Göz alıcı, güzel ve alabildiğince büyüleyiciydi.

Damarlarında ezeli bir seyelan vardı sanki. Düşünceleri daldan dala atlamıyor, aksine geniş ve sonsuz bir semada kuşkanadıyla uçuyordu. Nefesi ona, sonsuz parçalardan vahdet âlemine geçişin en sahici anını tattırıyordu. Bir ömür boyu âlemin birliği ile birlik âleminin esrarını keşfetmek için didinmiş olmak bir tarafa, aşkın, aşığın, maşukun, zeminle zamanın ve kendisi ile kâinatın Tanrı ile bütünleştiği bu an bir tarafa... Kendini tavandaki pencereden süzülen ışıkla bütünleşerek göğe doğru uruc ederken görüyordu. Artık Hümeysra ile eşinin âlemindeydi. Kendi kendine, “Bu semahı tecrübe ediyor olmak bugüne kadar kaybettiğim her şeye değer” diyordu. Dün geceki şüpheleri aklından çıkarmıştı. Bundan sonra arama zahmetine katlanmadan, bulduğu yeni aşkının kölesi olabilirdi artık. O aşkı dünyaları verseler değişmeyecekti. “Her ne varsa burada var, gerisi hepsi yalan” diyordu döndükçe...

Onca derbederliklerden sonra nihayet güzel günlere kavuşmuştu. Yaşadığı aşka doymak nedir bilmiyordu. Maşukunu bir an olsun yanından ayırmıyor, onu sevip okşamaya doymuyordu. Vuslatın üzerinden haftalar geçmişti ama yaşlı adam hâlâ mestti. Sadece kendisinin bildiği bir mestlikti bu. Hüdaven-diğâr ile müritleri ve hatta sokaktakiler dahi onun değişen bu

hâline şaşırmışlardı. O eski kaba, dilini de diriliğini de bozan adam gitmiş, yerine yumuşak huylu, halim selim bambaşka bir insan gelmişti. Dostları onu alaya alarak her arkasını döndüğünde birbirlerine göz kırpmış, düşmanları ise onun bu yeni hâinden kendileri için gerekli ne varsa hiç zaman kaybetmeden çıkarmışlardı. Onun o saf ve çocuksu mutluluğuna dahi katlanamamışlardı. Herkes, böyle bir adamı aniden değiştiren şeyin ne olduğunu çok merak ediyordu.

Dostunun da düşmanının da duyduğunda inanmadığı bu evlilik haberi, ahalinin kulağına ulaşır ulaşmaz, Kimya ile Alâeddin'in aşkına dair mahrem mevzular da konuşulmaya başlanmıştı. Kimi çenesi düşük kiskanç tipler, Şems'in yeni eşinin de onun kadar mutlu olup olmadığını merak ediyorlardı. Gamin tek taraflı olabileceğini fakat mutluluğun karşılıksız olamayacağını bilmeyecek kadar aşkın kanunundan gafildiler bu sefiller.

Evet, Şems'in eşi de mutluydu. Değerli kocasını böylesine âşık ve mutlu gördükçe o da seviniyordu. Onunla yaşamaya bir türlü alışamamış olmasına ve bütün o gençlik sevdalarından vazgeçmesine rağmen yine de mutluydu. Fakat kendi için değil, Hüdavendiğâr ve annesine itaat edip onları sevindirdiği için... Ölüm ve itaat arasında bir tercih yapması gerekiyordu, o da tercihini büyüklerine itaat etmekten yana kullanmıştı. Ölümü tercih etseydi hem kendisini yakmış olacaktı hem de diğerlerini gözü yaşlı bırakacak, onları perişan edecekti.

Kitaplardan okuduğu kadarıyla intiharı tercih edenlerin akıbeti pek parlak değildi, hem bu dünyada hem de öbür tarafta... Öyleyse en iyisi, hasret çekerek de olsa, bu dünya hayatını noktalamalıyım, diye düşünmüştü. Çünkü intihar etse, öbür tarafta karşılaşacağı türlü işkenceler ona, bu dünyada o tutkun insana katlanmaktan daha ürkütücü görünüyordu. Bu dünya-

nın kahır, ebedi ve ilahi kahrın yanında hiç sayılırdı. Onun için Afakî ile evlenmeyi kabul etmişti.

Cevaplaması için kendisine verilen süre dolduğu gün, tüm arzularını ayakları altına almış ve suyu çekilmiş bir fidan gibi haremdeki kadınları dahi şaşırtan evet cevabını vermişti. Oysa annesi, “Kabul etmezsen Hüdavendiğar kesinlikle seni ona zorla vermez” demişti. Ama o, buna rağmen kabul etmişti. Tek ve son umudu Alâeddin ise onun için, Bakırcılar Çarşısında bağırıp çağırmaktan başka bir şey yapamamıştı... Öyleyse onu cezalandırmalıydı. Zaten onun vesveseleri, çekingenliği ve o kuru zahit inanışları olmasaydı, hadise o dereceye varmayacaktı. Eğer Alâeddin’de o iddia ettiği cesaretin bir zerresi olsaydı, şimdi böylesi acı bir kadere mahkûm olmayacak ve belki de her şey çok daha güzel olacaktı. Aşk batsın!

Ama kimi zaman, o kara diye adlandırdığı bahtından memnun kaldığı bile oluyordu. Çünkü yaşlı adam, hakkında duydukları gibi bir insan değildi. Yerden göğe kadar farklıydı. Hatta bazı yönlerden Alâeddin’den çok daha iyiydi. O at başı giden mahzun gencin aksine, yaşlı adam öyle bir aşk ve şevkle doluydu ki, bazen duvarları bile raks ettirirdi. Tüm o ilerlemiş yaşına ve yoksulluğuna aldırış etmeden, “Dünya müminin zindanıdır, derler; ama biz onda izzet, nimet ve sevinçten başka bir şey görmedik. Mutluluk, geçtiği yerde gül bitiren bir akar-suya, keder ise, her nerede oluşsa, kokmaya mahkûm olan bir su birikintisine benzer” derdi.

Giderek kocasına karşı gönlünde oluşan meylin en önemli sebebi ise; eşinin kendisinden harem kadınlarının gülüşerek dedikodusunu ettikleri türden şeyler istemiyor olmasıydı. Erkeğinin bir Gök Tanrı’ya tapar gibi kendisine taptığına şahit oluyordu. Günde yüz kez ayak parmaklarına kadar öpüldüğünü görmek, ona bağlılık duyulan sevgilinin gururunu ve-

riyordu. Bir ömür boyu acı çekmiş, dışlanmış, hor ve hakir görülmüş bir kız tabii ki kendine gösterilen bu sıcak ilgiden memnun kalacaktı.

Hayatı boyunca aradığı itibarı yeni yeni bulmuştu; işte sadet denen mutluluk, onun o fersiz gönlünde bir nilüfer gibi açıverdi. Bunu da kocasına gösterdiği sevgi ve saygıyla kazanmıştı kesinlikle... Hüdavendiğar, Şems'i etkilediği ve davranışları üzerinde etkili oldu diye onu övdüğünde, gururdan kanatlanıp uçar gibi oluyordu. Hüdavendiğar, "Şems-i Tebrizi'ye gösterdiğimiz onca iradetten sonra her ne kadar çağırsak da yanımıza gelmez oldu, Kimya ile kalmayı sohbetlerimize tercih ediyor artık" dediğinde, tüm dünyayı ayaklarının altına sermişlerdi sanki. Artık kelimenin tam anlamıyla bir melike olmuştu. Ayaklarını öpmek için müritlerin sıraya girdiği, Hüdavendiğar ve daha binlerce büyük insanın, önünde saygıyla durmak için yanıp tutuştuğu yegâne bir maşukun kalbinin melikesi olmuş, gönlünü fethetmişti. Yaşadıkları, düşlerini kurduğu prensesliğin ta kendisiydi.

Giderek kocasının ıslak nemli bir yaşlı olduğunu unutmuş veya göremez olmuştu. Tapılıyor olmaya göz yummuştu. O sarı saçlarıyla saatlerce oynanmasına müsaade ediyordu. Kendiyle her baş başa kaldığında, "Maşuk olmak ne de hoş bir duygu böyle" demeye başlamıştı. Şems ona aşk ve sonsuz bir değer armağan ediyordu, karşılığında ise saatlerce baş başa kalmaktan başka bir şey istemiyordu. O, söylentilerin aksine, yaşlı adamın kimi zaman gece boyunca teninde gezen ellerinde herhangi bir huşunet veya kabalık hissetmiyordu. "Eğer tek isteği buysa bırak, gönlü istediği kadar o buruşmuş endamına reva görmek istediklerini görsün" diyordu kendi kendine. Zira bu, böyle bir adamla yaptığı yeni evliliğin kendisine armağan ettiği o hoş ve zarif mefhumlar karşısında bir hiç sayılırdı. Hem kendisi hem de etrafındakiler, o yabancıyla yaşamının müm-

kün olamayacağını, olsa bile çok zor geçeceğini sanmıştı. Fakat evlendikten sonra onun, düşüncelere sığmayacak kadar büyük bir insan olduğunu görmüştü. Yumuşak huylu, âşık ve aşkının şiddetinden de kıskanç bir adamdı. Kimya'yı sadece ve sadece kendisi için istiyordu. Onu kimseyle paylaşamazdı.

O yontulmamış kereste adamla evlenecek diye ona gözü yaşlı bir şekilde ve vicdanı sızlayarak bakmış harem kadınları, onun her geçen gün artan mutluluğunu gördükçe öfkelenmişlerdi. Onlara göre, o kıza esrarengiz bir şeyler olmuştu. Hem de bi havalara girmişti. Kadınlar, oldukça mihriban, duygusal ve şırmarmaya başlamış kızın geleceğinden endişeli görünüyorlardı fakat harem âdetlerinden olduğu üzere o binbir gece masallarını andıran serüvenin devamını merak ediyorlardı. Zira her an harem o yeknesak gidişatını bozacak, o uzun ve soğuk kış gecelerinde kendilerini rahatsız edecek tehlikeli bir gelişme yaşanabilirdi.

Aslında onlar için, bu tür gelişmeleri merak etmek, hayatta kalabilmenin tek yoluydu. Ama bu sefer bekledikleri gibi çıkmamıştı. Zifaf gecesinin üzerinden günler hatta haftalar geçmişti ama bekledikleri havadislerin hiçbirisi yaşanmamıştı. Aksine Kimya Hatun'un gayet sakin bir şekilde günlerini geçiriyor, sorulan sorulara dahi cevap verme gereği hissetmiyor olduğunu görünce oklava yutmuş gibi geriliyorlardı. Alâeddin de ortalıklarda yoktu zaten. Ölüsüne bile dokundurmam, gerekirse ateşe veririm dediği şehri, dost düşman demeden terk etmişti veyahut terk edilmeye zorlanmıştı. Evliliği engellemek için tüm Konya'yı seferber etmişti fakat başarılı olamamıştı. Onca tehdit savurmuştu ama hiçbirini yerine getirmeden ortalıklardan kaybolmuştu.

Hüdavendiğâr ve Şems, alışkın olduğumuz buluşmalara gece gündüz devam ediyorlardı. Kâh müritlerle oturuyor kâh

yârenleri ile hasret gideriyorlardı. Kimya ise Şems olmadığı vakitlerde hareme uğruyor, hiçbir şey olmamış gibi gönlünün istediğiyle konuşuyor, çocukları oynatıyor, ev işlerine yardım ediyordu. Her gittiğinde ise mutlaka Aya'ya uğrardı. Dönme vakti geldiğinde de yeni komşularının bilgilerine hiçbir şey sunmadan doğruca odasının yolunu tutardı.

Çelebi Bahaeddin'in çocuk -boyu kadar dili olan çocuklardan- yaştaki nişanlısı Fatma Hatun gibi kimi meraklılar, işi daha da ileriye götürüyor ve kinayeli sözlerle ona taş atıyorlardı. O ise ya duymazdan geliyor ya da pek aldırmaz etmeden, "Laf ola beri gele!" diye cevap veriyordu. Bir gün Fatma Hatun Kimya'ya hitaben, "Biliyor musun? Köyde büyüyen kızlar daha cesur ve rüştlerini ispatlamaya daha müsaitler, çünkü küçüklükten itibaren koyun, horoz, tavuk, inek gibi hayvanların çiftleşmesine şahit oluyor ve geceleri de anne ve babalarıyla aynı odada uyuyorlar. Yani anlayacağın hiçbir konu onlar için örtülü kalmıyor" dedi.

Bunun üzerine Kimya, "Ben de rüştünü ispatlamış Fatma adında birisini tanıyorum. Yüzsüz olmasının yanı sıra yeni evlilerin özel hayatını merak edip boşboğazlık yapmakta üzerine yoktur. O küçük yaşına rağmen kısa bir sürede haremden merak, konuşulanlara kulak asmak, kinayeli laflar etmek, kıskançlık, hırs gibi her türlü gevezeliği öğrenmiş, oldukça yetenekli bir kızdır. Cinsel meselelere de özel bir ilgisi vardır" diyerek bir çırpıda Fatma Hatun'a ağzının payını verebilirdi ama bir asilzade oluşunu hatırlayarak onunla ağız dalaşına girmekten sakınmıştı. Eğer ona, kendisinin ne kadar gururlu ve asil bir insan olduğunu göstermeseydi, Kimya'nın başına getirmeyecek bela bırakmazdı ve hayatı ona zindan ederdi. Zaten o, ne onunla ne de bir başkasıyla kaş göz olmadı hiçbir zaman ve kendi dünyasında seyir etmeye devam etti. Çoğu zaman etrafındakilerin varlığını dahi hissetmeyecek kadar dalgındı. Küçüklüğünden

beri alışık olduğu bu durum, onun ayakta kalmasının belki de yegâne sırrıydı.

Yine bir gün kendisine kinaye ve dalavereyle şöyle dediler: “Birisi, ‘Gelinin hamama gittiğini gören olmamış, hamama gitmiyorsa peki nerede gusül alıyor?’ diye sormuş, Fatma Hatun da, kocası nenesinden daha yaşlı olan birinin gusül ihtiyacı olmaz ki, diye cevap vermiş.”

Bir başka gün hareme adımını atar atmaz avlunun bir köşesinde telaşlı telaşlı konuşan kadınları görünce nedenini sorar. Manidar gülücükler ve çeşitli şuhluklarla onu kışkandırmaya çalışırlar, nihayet her zamanki gibi Fatma Hatun yanına gelir ve onu kolundan tutarak duvarın altına doğru çeker, başlar fiskos fiskos konuşmaya: “Haremde herkes dün geceki olayı konuşuyor. Dediklerine göre dün Kerra Hatun, Hüdavendiğâr’ın kendisine olan ilgisizliğinden yakınmış. Gece olunca da Hüdavendiğâr kendisini özleyen eşinin yanına gitmiş ve tam kırk kere beraber olmuşlar. İlişkiye doymayan Hüdavendiğâr, Kerra Hatun’u dama kadar kovalamış ve bu sabah hamama giderken Hüdavendiğâr’ın ona tekrar göz kırptığını görenler olmuş. Hüdavendiğâr’ın komşularına göstermek için böyle bir şey yapmayı tercih ettiğini söyleyenler de var.” Sözlerini bitirdikten sonra da omzuna vurarak pis pis gülmeye başlar.

Tüm bu dedikoduların sebebi, Kimya’nın inanılmayacak derecede rahat ve arzulu görünmesindendi. Kimse bunun nedenini bilmiyor, yaşadıklarına bir anlam veremiyordu. Kimya, tüm bu çamur atmalar karşısında rahatsızlığını belli edecek en ufak bir itirazda bulunmamakla birlikte hiçbirini de umursamıyordu. Zira evdeki keşmekeşliklerle ilgilenmek âdeti değildi. Onun için önemli olan; Hüdavendiğâr’ın, annesinin ve Şems’in isteğini yerine getirmiş olmakla, etrafındakilere sevgi ve saygıyı göstermekti. İçinde bulunduğu mevcut koşullardan

herhangi bir şikâyeti yoktu. Genç ve hayatı seven bir kız olmuştu. Onca hakaret ve naçiz görülmelerden sonra zihnini, gamın ve kederin karanlık girdabından kurtarmak için, Şems'in katıksız aşkı ile yıkamak istemişti. O aşk ki onda ne riya vardı ne de dalavere...

Kimya'yı kaygılandıran ve onu ikilem içerisinde bırakan tek konu vardı; o da kocasının harem kadınlarından hoşlanmıyor olmasıydı. Kocasını onları sevmiyor diye ne onların kendi evine gelmesini istiyordu ne de onun hareme gitmesini... Fakat o, bu konuda kocasına uyamazdı. Zira buna uymak ailesinden kopmak anlamına gelirdi. Annesinden, kardeşlerinden, Aya'dan ve beraber büyüdüğü diğer kişilerden nasıl ayrılabilirdi. Aralarında sadece kerpiç bir duvar vardı, o kadar. Evinin penceresi dahi harem avlusuna bakıyordu. Gün boyu evde yalnız kaldığı için canı sıkılıyordu. Avludan kendisiyle konuşan harem kadınlarıyla nispeten de olsa bu can sıkıntısından kurtuluyordu. Küçük kardeşlerini oynatıyordu. Öyleyse ne yapmalıydı? En iyisi kocası evde olmadığı sıralarda oraya gitmeliydi.

Hayat yavaş yavaş olağan seyrine dönüyordu. Artık evli barklı biriydi ve evini temizleyip kocasına yemek yapmak gibi sorumlulukları vardı. Kimi zamanlarda kocası eve gelmeyecek olsa oturup bekliyordu. Onun sürekli yanında olmasını ve kocalık görevlerini yerine getirmesini temenni ediyordu. O uzun günlerde ev işlerini eksiksiz yerine getirmek, onun için tatlı bir uğraş ve boş zamanlarını değerlendirmek için de iyi bir fırsat oluyordu. Geri kalan zamanlarını ise kocasının hiç de hoşlanmadığı işlerle geçiriyordu; yani hareme, annesinin, çocukların, Evcî ve Aya'nın yanına gidiyordu.

Şems birçok kez, Kimya'nın hareme gitmesinden hoşlanmadığını dile getirmişti. Hayatında bir tek kadını sevmişti, o da Kimya'ydı. Diğer tüm kadınlardan nefret ederdi, asla ka-

dınlara güvenmez ve onları kötülüğün kaynağı olarak görürdü. Özellikle de haremdeki kadınların kendisini sevmediklerini ve bu evliliğine razı olmadıklarını bildiğinden, onların diline düşmemek için her türlü tedbiri almaya çalışıyordu. Öte taraftan harem ile medrese arasına inşa edilmiş bir odada oturan yeni bir gelini, buralara gitmekten alıkoymanın ne kadar güç ve yarsız olduğunu da biliyordu. Kendisi Mevlânâ ve müritleriyle otururken karısının evde tek başına kalmasına onun da gönlü el vermiyordu aslında, fakat evden her çıkışında, karısının hemen hareme koşacağı bir vesvese olmuştu onun için ve bu durumun yeni mutluluğunu sekteye uğratmasından korkuyordu.

Sorunlar bir tek bununla da kalmıyordu, onu asıl kaygılandıran kıskançlıktı. Bayağı bir zamandır gayret damarları kabarmıştı ve karısını kıskanıyordu. Özellikle de Alâeddin'in tekrar şehre dönmesi ve her gün hareme uğruyor olması onu bayağı bir kaygılandırıyordu. Evleneli iki ay olmuştu ama komşunun oğlu diye, her gün karısının bulunduğu odanın kapısının önünden geçen yakışlı Alâeddin'e tahammül etmek zorundaydı. Anne ve babasını görme bahanesiyle her gün evinin önünden geçiyor olması Şems'i endişelendiriyordu. Çünkü o da âşıktı ve hatta aşkın kokusunu binlerce fersah uzak bir mesafeden alabilecek kadar güçlü bir aşka sahipti. Gerçi genç eşinin eskiden Alâeddin'le birbirlerini sevdiğine dair kulağına bir şey gitmemişti. Böyle bir şeyi kendisine söyleyecek cesaret sahibi kimse de yoktu zaten. Fakat pireleniyordu işte! O saçları nerede ağartmıştı sanki... O, yeni yetme genç birisinin karısına ilgi duyduğunu, karşısında küçük bir açık vermesiyle açıkça anlayabilecek kadar akıllıydı.

Aynı evde büyümüş iki üvey kardeşin birbirlerini sevmesi yadırganacak bir hadise değildi ve o, her ne kadar olayın böyle olmadığını belli edecek bir açık aradıysa da bulamamıştı. Fakat tedbiri elden bırakmamalı, diye düşünüyordu kendince... Kıs-

kançlığı, genç delikanlının iyi veya kötü her ne bahane ile olsa evinin etrafında dolaşmasına razı olmuyordu. Alâeddin'in, evinin yakınında olması bir şekilde huzurunu kaçıyordu. Zira o büyük ağabeyinin aksine, öteden beri kendisine muhalifti ve açıkça kendisine düşmanlığını gösteriyordu. Herkes onların birbirlerini sevmediğini biliyordu. Doğal olarak Şems, saadetinin kimyası olan eşinin oturduğu bir evin çevresinde o asi çocuğun dolaşmasından rahatsız oluyordu. Fakat bazı şeyleri açıkça dile getiremiyordu. Eli kolu bağlı oturup, o asi çocuğun yağmalarını izlemekten başka bir şey yapamazdı; fakat böyle bir şey de onun yapısına tümüyle aykırıydı.

Ne zamana kadar öyle eli kolu bağlı oturup dişini sıkabilirdi! Daha ne zamana kadar güler yüzle o gence onu burada istemediğini anlatmaya çalışacak, genç adam ise umursamayacaktı! Gittikçe Şems'in vesveseleri artıyordu. Evin dışında, yolculukta, semah meclislerinde, misafirlikte, kavvali toplanmalarında, her nerede olursa olsun hiçbir yerde o vesveseler yakasını bırakmıyor, onu ve düşüncelerini alıp evin kapısına atıyordu. Kimi zamanlar ansızın çıkıp eve geliyor, ne olup bittiğine şöyle bir bakmak için karısını yokluyordu. Her şeyin yolunda gittiğinden emin olmak istiyordu. Böylesi bir hastalığa düşer olduğu için şeytana lanet ediyor, kendini kınıyordu. Karısını bir şekilde hoşnut ediyordu fakat sıra kendine geldi mi aynı özveriyi gösteremiyordu. Gitgide kendinden utanır hâle gelmişti. O kaplan gibi delikanlının yakınında olması ve ona düşmanca bakması, onu tedirgin etmiş, aklını başından almıştı.

Diğer taraftan Alâeddin, medresede öğrendiği tüm o hikmetli sözlerden, âlimlerin nasihatlerinden, üstatların tavsiyelerinden ve büyüklerinin sözlerinden gereken dersi bir türlü çıkaramıyordu. Her ne kadar kendini sakinleştirmek için uğraşıysa da boştu. İstidlalle hareket edenlerin ayağı, sadece aşk-

ta değil nefrette de tahtadan sayılırdı! Kötü bir sona maruz kalmamak için kendini bu sonsuz nefretten soyutlamalıydı.

Bir keresinde Kimya'ya, "En kısa zamanda elinden tutup seni buralardan kaçıracağım" demişti. Keremana'nın, kendilerini damda yakaladığı zaman arkasına bakmadan kaçan Alâeddin'in korkaklığını hatırlayan Kimya ise ona, "Asla böyle bir şey yapamazsın. Boşansam bile seninle gelmem, ölümümü görürsün ancak!" diye cevap vermişti. Hüdavendiğâr'ın da böyle bir şeye müsaade etmeyeceğini aslında çok iyi biliyordu. Her ne kadar düşünse de bir çıkar yol bulamamıştı. Sonsuz bir çıkmaza sürükleniyor gibiydi. Müderrislerin Sultanı, Konya ahalisinin biricik sevgilisi Hz. Mevlânâ'nın oğlu tüm o vakar ve heybetiyle ne yapabileceğini düşünüyordu fakat bir türlü işin içinden çıkamıyordu. Ne yapabilirdi acaba?

Sadece anneannesini, kardeşlerini ve diğer yakınlarını görmek bahanesiyle hareme gidebilen o genç ne yapabilirdi, onu düşünüyordu. Oysa medreseden Hüdavendiğâr'ın haremine sadece bu bahanelerle girebiliyordu. Ona, "Sokağı dön ve kadınların kullandığı kapıdan hareme gir" denilemezdi tabii fakat bu gelip gitmelere bir şekilde son verilmeliydi. Şems her ne düşündüyse de Alâeddin'in ayağını haremde kesecek bir gerekçe bulamamıştı. Öyleyse onun arzularını öldürmekten başka yapacak bir iş kalmamıştı. Kuşun ayağını bağlamalıydı. Evet, belki yaşlıydı, orada misafirdi, onlara medyundu ve o şahin bakışlı genç kuşun ayağını bağlamaya güç yetiremeyebilirdi ama kendi evinde beslediği kuşun ihtiyarı onun elinde sayılırdı. Tek aklına gelen tedbir bu olmuştu şimdilik. Onun için Kimya'ya haremdekilerle -kadın erkek fark etmez- görüşmeyi kati surette yasaklamıştı. Ondan izinsiz adımını dışarı atmamalıydı. Sadece özel günlerde kendisi veya Hüdavendiğâr'la beraber hareme gidebilirdi ancak.

Bir zaman sonra, karısının sözünü dinlemediğini ve yolculukta olduğu sıralarda hareme gidip gelmeye devam ettiğini öğrenmişti fakat buna rağmen sesini çıkarmamış ve genç eşinin yaptıklarını görmezden gelmişti. Karısının, yokluğunda koyduğu yasakları çiğnemesine müsaade etmişti. Zira o böyle yaptıkça kocasının eli güçleniyordu. Yeri geldiğinde karısına gereken dersi daha rahat verebileceğini ve etrafındakilerin de buna itiraz edemeyeceklerini düşünüyordu kendince. Fakat ne yapsa yine de rahat değildi. Şer'i bir özür, avamı ikna etmeye yeterdi ama yapacaklarını kendisine nasıl anlatabilirdi, onu düşünüyordu.

Yeni aldığı kararların üzerinden fazla bir zaman geçmemişti ki içinden bir ses ona artık mutluluğun sona ereceğini haber veriyordu. Kadınının günden güne eriyip solduğunu görüyordu gözleriyle. O yaşa kadar edindiği onca tecrübe vardı fakat o tecrübelerin hiçbirisi, eşinin gözleri önünde eriyip gitmesine mani olamamıştı. Dünyanın çeşitli tekke ve zaviyelerinde tecrübe ettiği riyazet ve nefis tezkiyelerinin de bir yararı olmamıştı. Kıskançlık, öfke ve şeytani vesveselere galip gelerek Tanrı'dan başkasına teveccüh etmemeyi öğrendiği tüm o dua ve zikirlerin, ona az da olsa bir yardımı dokunmamıştı. Ne o sonsuz aşklar ne de o tevessül ve tevekkül, onu içinde bulunduğu girdaptan çıkarabilmişti. Bütün bu ameller bir anda, gözüne çocuksu birer oyun gibi görünmeye başlamıştı.

Kendi kendisine seslenerek, "O Şeyh-i Kamil, dağların ardında uzlete çekilene ne de güzel söylemiş" diyor ve onun sözlerini tekrar edip duruyordu: "Eğer doğru sözlü ve cesursan ve İnsan-ı Kamil olmayı gerçekten arzuluyorsan insanların arasına karışmalısın, vahşi hayvanların arasında sen zaten İnsan-ı Kamilsin! Doğrusu o ki hakiki imtihan pek çetindir fakat gerçek olan da odur. Hakikat halkın rengine boyanmadan Hakk ile olmaktadır!"

Kendisinin nasıl bir belaya düştüğünü göremeyecek kadar cahil değildi. Bir şeylerden korkuyordu. Kendisini eleştirecek bir babayiğit anasından doğmamıştı. Onu tenkit edebilecek yegâne varlık, kendisini hasut bir deve dönüştüren o amansız aşktı sadece. Mest, pervasız bir kalenderken maşukun mela-metengiz bir yarı bakışıyla giriftar olduğu bu aşk, ona kızıyor-du sadece... Her gün binlerce kez ölüyordu. Aşk günden güne hayatı ona dar ediyordu. Mutluluğunun hürrem ağacı, hazan mevsiminin ortasında bir başına kalakalmıştı ve o, bunu göz-leriyle görüyordu.

Mutluluk ne de çabuk gelip geçmişti. Bir bahardan daha kısa sürmüştü. Bazen hiçbir şeyin değişmediğini, sadece kendisinin hülyalara kapıldığını sanıyordu. Kendisine daha dikkatli baktığında enderununda bir devin zincirlerini kopardığını görüyordu. Bir an önce zincire vurulmalıydı, geç olmadan mutlaka bir şeyler yapmalıydı. Artık daha fazla oturamazdı. Kendisini hayata bağlayan, yaşamın ayrı bir yüzünü kendisine tanıtan aşkının ölmesine seyirci kalamazdı. Olayın tek suçlusu anne ve babasını görme bahanesiyle hareme gelip giden o ham, fesatçı Alâeddin'dir, diyordu.

Kendisini sade, masum ve kıskanç bir âşık olarak niteleyen Şems, hiçbir şekilde onu haremden görmek istemiyor ve onun da bu yasağa uymasını bekliyordu. "Halkın ağzı çuval değil ki bağlayalım" diyordu. Eğer halk onunla eşim arasında bir ilişki olduğu iftirasını uydurursa o zaman istediğim kadar önlem alsam da fayda etmez, diye düşünüyordu kendi kendine. Hz. Dost beni acımasızca böyle bir imtihana tabi tuttu ve ne yazık ki ben bu imtihanı geçemedim, yenik düştüm. Sadece yenilmekle kalmadım, bir ömür boyu medrese, kitap, tahkik ve daha başka ne kadar kazanım varsa hepsini de bir anda yitirdim. Asıl imtihan şimdi başlıyor, bundan önce her ne varsa hiçbir iddiadan öte bir şey değildi...

Hayatında ilk kez başkalarının bakışlarından korkmaya başlamıştı. Hakkında ne düşündüklerini merak ediyor ve öfkeden ne yapacağını bilmiyordu. O heybet ve ihtişamından eser kalmamıştı. Artık her şey yer değiştirmeliydi. Hüdavendiğâr mürşit, kendisi de mürit olmalıydı bundan sonra. Eli ayağı birbirine dolanmıştı. Oyunu kaybeden o olmuştu. Kendisini sonsuz bir belaya kendi elleriyle atmıştı. Ruhumu rencide eden bu betimsiz beladan beni kimse kurtaramaz, diye düşünmeye başlamıştı. Bir an olsun sevgilisini düşünmeden edemiyor, onunla yatıp onunla kalkıyordu. Kıskançlık, gayret ve taassup, kendisinde züht, takva ve ilim bırakmamıştı. Artık dayanacak gibi değildi. Birkaç kez o hayali rakibin önünü keserek imayla onu tehdit etmiş fakat hayali rakip Alâeddin ise onun söylediklerine aldırış etmeden çekip gitmişti. İçindeki öfke yılanı gitgide daha da kasılıyordu. Derken bir akşamüstü silah kuşanarak tekrar onun karşısına çıktı ve çekip gitmesine izin vermeden açık bir dille onu tehdit etti. Ona, “Bir daha seni haremın etrafında göreceğim olursam başına geleceklerden sen sorumlusun” demişti.

Hüdavendiğâr’ın oğlu bile olsa tehdit ettiği adamın verdiği tezekküre riayet edeceğini sanmıştı. Fakat ertesi gün tüm Konya bir anda onun Alâeddin’i tehdit ettiğini konuşmuştu. Olay, yıldırım hızıyla her tarafa yayılmıştı. Herkes Şems’in yanlış yaptığında hemfikirdi. Ulema, Fetıyanlar ve şehrin ileri gelenleri Şems’i kınamışlardı. Hâl böyle olunca da eski defterler tekrar açılmıştı. Bu olay, Şems’in düşmanlarının ekmeğine yağ sürmüştü. Halkın büyük bir kısmının da zaten önceden kuyruk acısı vardı. Olay giderek büyümüşü.

Alâeddin’in hareme gelmekten men edilmesi, ulemayı bile Şems’e karşı tahrik etmişti. Minberlerde, “Gayretiniz nerede kaldı, bıyıklarınızdan utanmıyor musunuz? Yüzünüze peçe taksanız yeridir... Nerede görülmüş afakî, münasebetsiz birinin

şehre gelerek en sevilen âlimlerden birini kendisine şeyda ettiği ve onun hareminin en çok sevilen çocuğunu tehdit ederek yedi ceddinin evi olan hareme girmesini engellediği! Nerede görül-müş bir yabancının ev sahibini görmeye gelen yoksul müritler-den dahi para talep ettiği ve onlara hakaretler yağdırdığı! Ne zamana kadar bu adamı cesaretlendirmeye devam edeceksiniz? Gaflet uykusundan uyanmanız için daha neler yapması gere-kiyor? Her gün gelip tuttuğunuz kâseye işemesi mi gerekiyor? Yoksa kadınlarınızın hamamına kadar girmesi mi?” deniliyor-du... Minber sahibi ulemanın bu tahrikleri sonuç vermişti ve halk öbek öbek her mahfilde o yaşlı piri ve yaptığı saygısızlık-ları konuşmaya başlamıştı.

Yaşlı adam tekrar halkın hışmına maruz kalmıştı. Geçen birkaç ay içerisinde kazandığı onca saygı, aşk ve muhabbet bir gecede yok olup gitmişti. Her şey sil baştan geriye dön-müştü. Gençler onu gördüklerinde ellerini hançerlerine gö-türmeye, adamlar küfür ve hakaret etmeye, kadınlar ise lanet etmeye başlamıştı. Gerçi o, tüm bunları ulemanın bir mucizesi olarak görüyordu. Daha düne kadar kendisini Veli kabul eden, arştan gelen bir melek gören ulemanın bir mucizesiydi bu ki bir saniye içinde her şeyi ters düz etmeyi başarmışlardı. Onu, ölümü hak eden menfur bir yabancı et-miş bırakmışlardı.

Tek tesellisi Hüdavendiğâr, Çelebi Bahaeddin, Selahattin Zerküp ve genç mürit Çelebi Hüsamettin gibi kişilerin ken-disini yalnız bırakmamış olmasıydı. Onlar rahat etmesi için ellerinden geleni yapmaya devam ediyor ve bu konuda hiç-bir fedakârlıktan da kaçınmıyorlardı. En çok şaşırdığı şey ise onunla Alâeddin arasında cereyan etmiş bir hadisenin bu denli yayılmış olmasıydı. Babası ve ağabeyi hiçbir şey dememişken olayla uzaktan yakından ilgisi olmayanlar ayaklanmıştı. Onla-ra ne oluyorsa? Onlara ne, karısı ve kayınbiraderi ile arasında

neyin geçtiği? İşte bunları bir türlü anlayabilmiş değildi. Bunları düşündükçe ister istemez akli karışıyordu... Aynen siyah bir sülük gibi beynini emiyordu bu tür şeyler.

O, tüm yaşananları hayretle izliyordu ve tüm bu olanlardan, sağda solda ve hamamda mazlum olarak işaret edilen ve yaptıkları dedikodularla ateşe odun taşıyan harem kadınlarını, özellikle de eşi Kimya Hatun'u sorumlu tutmak istemiyordu. Eğer onlar laf taşımadıysa evinde olup bitenlerden kimin haberi olurdu. Acayip bir durumdu gerçekten. Giderek karısına karşı telafisi zor bir öfke hissediyordu. Eğer Kimya karşısına çıkmamış ve o büyülu gözleriyle kendisine âşık etmemiş olsaydı, başına bu belalar gelmeyecekti. Aşk ve ardından Kimya ile evlenmek bir sabah uykusu kadar tatlıydı ama onu yolundan alıkoymuştu. Kervan, sabah vakti yoluna çıkmıştı ama kervandan geri kalmıştı. Şimdi ise karşısında küllenmiş bir aşk ile bir yığın düşman duruyordu. İçerisinde binlerce kıskanç insanın yaşadığı bir şehirde yapayalnız kalmıştı ve o insanlar kılıçlarını çekmiş onun ölümünü arzuluyorlardı. Hem kendine hem de eşine lanet ediyordu. Ama ona daha fazla, çünkü onca hayal curcunasının içinde eşi en azından kendisiyle dert arkadaşı olsa başına bu kadar bela gelmeyeceğini ve böylelikle düşmanın öne süreceği bir bahane de kalmayacağını düşünüyordu.

Artık düşüncelerini bastıramayacak ve içindekileri dışa vuracak kadar öfkeliydi. En ufak bir şeye kızıp köpürüyor, bağırışları şehrin dört tarafından işitiliyordu. Herkes çok endişeliydi. Kızın yakınları herkesten daha fazla korkuyorlardı. Suçunu dahi bilmeyen birisi için kan ağlıyorlardı. Ama kimse ağzını açmaya cesaret edemiyordu. Yaşlı adam her an ve her saniye kendinden ve etrafından biraz daha nefret ediyor, tahammül sınırları gittikçe daralıyordu. Artık o genç ve masum karısına çok kötü davranmaya başlamıştı. Sevgili kocasının yegâne mutluluğu iken bir anda solan biçare kadın ise günden güne

daha da erimeye, daha fazla sönmeye başladı. Her çırpınıştta biraz daha çaresizleşen, balıkçı ağına takılmış tutsak bir balığa dönüşmüştü âdeta.

Derken yaşlı adamın karısına kötü davrandığını duymayan kalmamıştı. Konu komşu her gün bir başka şamataya şahit oluyordu. Bunak adam genç eşine düpedüz şiddet uyguluyordu. Şems'in yaptıklarını bilmeyen yoktu. Mevlânâ bile bir gün demiş, iki gün demiş nihayet günün birinde onu karşısına alarak yaptıklarının nedenini sormuştu. Şems'i üzgün gördüğü bir gece, fırsatı ganimet bilerek, ona olan iradet ve tükenmek bilmeyen sevgisiyle; "Şems'in (güneşin), bayağı bir süredir üzerimize neden solgun doğduğunu bilemiyorum doğrusu! Fırtınalar daha ne zamana kadar böyle devam edecek bilelim! İkiniz de oldukça mutlu görünüyordunuz. İkinizin de arzuladığı şeye kavuştuğunu sanıyorduk. Sizle tanıdığımız o lenduha kişilik ve ilmi büyüklükle ayağınıza serpildik. Cenabı âlileriniz hakkında söylenenler doğru mu?" diye sormuştu.

Şems Mevlânâ'ya şüpheyle ve kızarak şöyle bir baktıktan sonra biraz da gururla karışık şöyle cevap vermişti:

"Keşke diğerleri de sizin gibi bir ay parçası olsaydı da şu Şems'in (güneşin) nuruna biraz tahammül edebilseydiler, belki o nurun sayesinde kâinatın gelini olabilirlerdi. Fakat ne yazık ki etrafımızı yarasalar sarmış. Kördürler ve nura tahammülleri yoktur onların. Eğer ne olduğunu öğrenmek istiyorsanız size şu kadarını söyleyebilirim ki musibetlere katlanacak ve onları zikredecek güçte değilim!"

Ardından Mevlânâ söz almıştı:

"Vazifemiz, yarasaların varlık hikmetini bilmektir. Zannedsem bunu bilmek isteyen de başkaları değil, bizleriz. Yarasaların da neden kör olduklarını, en az bizim kadar bilmeleri gerekir. Hatta daha da ötesini düşünecek olursak gider o yarasaya

başvurur ve neden kör olduğunu bizzat ondan sorarız. Sözü bir yerden alan ikimiz emin olun, bunu yapabiliriz. Gider saygıda kusur etmeden körlüğün hikmetini sorabiliriz. Bunun hikmetinden biz aciz kalacak olursak diğerleri ne yapar peki? Siz sürekli halkın yaptığı cahilliklere tahammül etmiyor muydunuz ve hâlâ da öyle değil misiniz? Oysa sizi daha önce hiç bu kadar aşüfte ve aciz görmemiştik. Eğer bugün bu hâle gelmişseniz bunda mutlaka bilmediğimiz, daha önce hiç duymadığımız bir hikmet var demektir.”

Âşık Mevlânâ, maşukun gözlerinde çakan öfke şeraresini hemen görmüş dolayısıyla sözlerine devam etme gereği hissetmişti:

“Siz de biliyorsunuz ki söz konusu olan bizler değiliz. Sizin öfke ateşiniz bizlere vurdukça daha çok pişiyor, hatta yanıyordunuz ve yandıkça daha da iyi oluyoruz. Fakat herkes hararetinizi kaldıracabilecek güçte değildir. Bahsettiğimiz ateşiniz, değersiz evinde yanarsa helva değil belva (eziyet) olur. Oysa şimdi siz kalkmış, bu ateşi sevdiğiniz bir insanın evinde yakmışsınız. Herkesin mazlum ve nazenin bildiği birinin evinde... Biliyorsunuz, böyle bir ateş evden eve sıçrayacak bir alev topuna döner. Eğer tüm bu olaylardan onu sorumlu tutuyorsanız nasihat edin. Dinlemezse kulağını çekin fakat ne olursunuz kin gütmeyin. Kadınların hilesinden kendinizi korumanız gerekir. Bunlar dinin afeti sayılırlar. Kadın gibi kurnaz ve her şeyden haberdar olan bir zümreyi idare etmesini bilen efendimizden ders alın. Eğer yok diyorsanız, o zaman onlarla asla kaş göz olmaya değmez. En azından büyüklük göstermek gerekir. İyi adam, namusunun namert dillere dolanmasını ister mi?”

Şems olayın tahmin ettiğinden daha vahim olduğunu hemen anlamış, herkesin her şeyi bildiğini düşünmüştü. İçinden, kendisini ömür boyu kaçtığı avami kötülöklere düçar ettiği

için Kimya'ya ağır küfürler etti. Olay gerçekten de çok ciddi bir hâl almıştı yoksa seyr-i sulûk ile iki âlemi dahi ardı sıra bırakan Mevlânâ böyle bir tezekkürde bulunur muydu? Öyleyse artık dananın kuyruğunu koparmanın vakti gelmişti. Her şeye bir son vermeliydi artık. Arkasındaki yastığa gerilerek ağır ağır söze girdi:

“Birincisi; bilmelisiniz ki iyi adam ile âşık adam arasında fark vardır. İkincisi; şimdiye dek Kimya'ya tahammül ettiğim kadar kimseye tahammül etmedim. Başını pencereden çıkarak kanı beş para etmez insanları eve davet eden ve ‘Gelin, şu kocamın yaptıklarına bir bakın’ diyen kendisidir. Üçüncüsü; onu sevdiğimi sanmıştım. Ama yanılmışım; ben Tanrı'dan başkasını sevemem. Son olarak herkese hakkımı helal ettiğim gibi ona da hakkımı helal ediyorum...

Evet, ona hakkımı helal ediyorum. Zira tüm o vesveselere rağmen ondan iyi şeyler öğrendim. Bir ömür dilimize doladığımız ama amel etmediğimiz nasihatleri, onun ağzından tek bir cümle ile kapmayı başardım. Ondandır öğrendiğim şeyin ne olduğunu soracak olursan söyleyeyim: Ben, ondan, bu vadi-de sadece hamların çalışmadığını öğrendim. Yani Şeyh'imizin, ‘Binlerce yıllık keşf, şuhûd ve hankâh, halkın arasında olmanın bir gününe eşit olamaz’ dediği sözün ne demek olduğunu ben ondan öğrendim. Hakk'ı talep eden halkın arasına karışmalı ve menzilleri tek tek aşmalı, halvete çekilmemeli. Kimi zaman halvetteyken şahit olunan o müşahedeler beş para etmez, değersiz, alelade şeylerdir...

Şu, onunla rezil olduğumuz aşk serüveni ve o kız, onca zahmet, derbederlik, talep ve riyazetten sonra, yani tam yarım asır sonra bana bulmaktan ümidini yitirdiğim bir hakikati öğretti ve beni evi sırtında bir hâlde bu diyarlara çeken bir mektebin asıl mesajını, öz cevherini kulağıma fısıldadı. Oysa bu aşk fe-

laketinden önce o hakikatten gafildik. ‘Anladık, kavradık ve ulaştık’ dediğimiz o batıl sözlerden Allah’a sığınırız. Böyle bir iddia ham bir karasevddadır. Gençlik yıllarının hepsini sakınarak, korunarak geçirdik. Dünya denen erbabın kapısını çalmadık ve onunla meşgul olmadık. Onun yolunda yürümek umuduyla sık gözlü ağlar ördük ve sattık. Her türlü zorluğa göğüs gerdik. Şimdi o geçici mutluluktan da olduk. Artık yarı insan sayılırız. Ama tek nefeslik ömrüm kalsa bile cehaletin kapısını kapayacak ve ilim denen hicapları parçalayarak Tanrı’yı arayacağım. Yani ilk hâlime tekrar döneceğim.

Ey dost! Keşke hiç seni tanımasaydım. Fakat demin sizden işittiklerime binaen önceki hâlimden haberdar olmanızı sizin için bir zaruret görüyorum. Eğer zahmet edip sorduysanız pekâlâ iyi; fakat boşboğazların gelip de şu dünya ve ahretten olmuş hakire karşı zihninizi daha fazla bulandırmalarına izin vermeyiniz.”

Mevlânâ gönlünü almak istercesine tebessüm etmiş ve elini omzuna atarak ona, “Bu kadar karamsar olmamalısınız. İş yokuşa sürmek kadınların fitratında var biliyorsunuz. Bu dedikodular bizim âleme yol bulamaz. Sizin ağzınızdan birçok kez müjdesini verdiğiniz o güzel şeylerden birini dinlemek istiyorum” demişti.

Mevlânâ’nın kendisiyle hemdert olduğunu gören Şems onun bu ilgisinden hoşnut kalarak rahat bir nefes almış ve biraz soluklandıktan sonra konuşmaya devam etmişti:

“O güzel şeyleri sadece sizin hatıranız için söylüyorum. Bana ve şu dostluğumuza dair söz verin; eğer bir gün olmazsam bir daha beni aramayacaksınız. Beni ve sizinle olduğum günleri iyilikle yâd edeceksiniz. Bugün burada yaşananlar ve o firavun sıfatlı kişilerin bana yaptıkları sizi hiçbir şekilde benden soğutmasın.

Anlatılanlara göre, Hûten'in* yüksek yaylalarında küçük bir ceylan yavrusu yaşarmış. Güzellikte eşsiz bu ceylan yavrusu aynı zamanda oldukça zekiymiş. En yüksek yaylalar dışında başka bir yere gitmez, en güzel meralar dışında otlanmaz, en berrak sular dışında bir yerden de su içmezmiş. Kendinden gayet emin, gururlu bir hayvanmış. Boynuzları, kuyruğu ve derisi alabildiğince göz kamaştırıcıymış. O kadar kıvrak ve hızlıymış ki hiçbir avcının tuzağına düşmezmiş. Gün gelmiş, boy atmış, serpilmiş, palazlanmış ve diğer erkek ceylanlarla beraber hareket eder olmuş. Sürüyle beraber olduğu bir gün burnuna ruh okşayıcı çok güzel kokular gelmiş. Öylesine güzel bir kokuymuş ki burnuna gelen, baharın güzel kokuları ve sümbüllerin rayihası bir yerde toplansa yine de o kokunun yanında bir hiç kalırmış. Kendinden geçerek o güzel kokunun ardına koyulmuş. Aşkı sıkılmışlar da usaresinden bu kokuyu elde etmişlerdi sanki. Onu böylesine mest edebilecek tek şey, ancak aşkın usaresi olabilirdi... Öyleyse o aşkı ve o kokunun güzel kaynağını bulmalıydı...

Gittikçe gitmiş, her gittiği yerde o büyümlü kokuyu hissetmiş. Her vardığı yerde, kokunun kaynağını önünde duruyormuş gibi hissedecek olmasa durup dinlenecekmiş ama 'İşte buldum' deyip gitmedik dağ, bakmadık taş bırakmamış. Kuzeye, güneye, doğuya, batıya nereye dönse aynı koku burnunun dehlizlerine kadar geliyormuş. Her adım başı 'Kokuya ulaştım' demiş fakat bulamamış. Neredeyse delirecek gibi olmuş. Ama bulma ümidini de bir türlü yitirmemiş. Vazgeçmemiş. Derken koca bir bahar gelmiş geçmiş, ardından uzun bir kış fakat koku aynı şiddetiyle gelmeye devam ediyormuş. Şeyda bülbüller gibi o yayla senin bu yayla benim demeden her yeri dolaşmış fakat tekrar ilk başa dönmüş. Bir türlü kokunun kaynağını bulamamış.

* Doğu Türkistan ile Kaşgar arasındaki geniş ovaları olan bölgeye verilen isimdir. Ceylanlarıyla ünlü bu yer, divan edebiyatında güzel yüzlü dilberler için bir sembol olarak kullanılır. (ç.n.)

Taşı toprağı koklamış, bir şey bulamamış. Senelerce o kokuyu aramış. Gençlik gitmiş, yaşlılık yanına kâr kalmış. Ömrünün sonuna geldiğinde soğuk bir kış günü bir aslana yem olmuş. Aslan karnını parçalamış. Tam can çekişirken ömür boyu aradığı o güzel kokunun karnındaki miskten geldiğini anlamış. Gençliğini ve hayatını alıp kendisini zelil kılan o hakikati fark ettiğinde ise artık her şey için çok geç olmuştu...

Bu hikmetli hikâyeyi çocukken dinlediğimizde, biz o ceylanın yaptığı hataya düşmeyeceğiz diye kendimizle övünüyorduk. Oysa bir ömür boyu içimizdeki miski arayıp durduk... Şimdi de bak ne hâllere geldik. Zamane denen o acuze, vahşi bir aslan gibi karnımızı paraladı ve bizler de o ceylan gibi aradığımız şeyin içimizde olduğunu daha yeni fark ettik. Evet, o içimizde, şu vücut denen pörsümüş yatağın altında. Aynı şekilde tüm hicapların aslında tek bir hicap olduğunu da daha yeni anladık. O tek ve kalın hicap da, ben hicabından başkası değildir ki bir an önce ortadan kaldırılması gerekiyor.

Söyler misiniz, benim önceki cehaletimi itiraf etmekten başka bir çarem var mı? Tanrı'yı Kimya'da gördüğümü sanıyordum ama hiç de öyle değilmiş. Demek ki kör cahilmişim. Bu halkın ikiyüzlülüğe sevinmesine ve doğruya itiraz etmesine ne diyebilir veya ne yapabilirim ki? İkiyüzlü olacaksın ki halkın arasında rahat yaşayabilesin. Doğruluğa tutundun mu kendini dağda bayırda görürsün. Dokuz köyden kovulursun. Öyleyse gitmem gerekiyor, benim insanlarla işim olamaz. Şems'i babası bile bulamamıştı. Ona, 'Ben, evcil bir ördeğin kuluçkasındaki yumurtada bekleyen bir fırtına kuşuyum, yumurtadan çıktım mı doğruca denizlere uçarım, sen ise ölene kadar kör topal karada yaşamaya mahkûm olmuş bir kuşsun' demiş ve yanından ayrılmıştım.

Evet, halka nispetle ben her zaman bir fırtına kuşu oldum ve kimseye de sırrımı açmadım. Ben sırrımı ancak kendimi

kendisinde gördüğüm kişiye açarım. Sırrımı kendimle paylaşmakta bir sakınca görmüyorum. Eğer sana bunları anlattıysam bunun sebebi senin cemal aynanda kendimi görüyor olmamdır. Şimdi sana başka bir sır daha söyleyeceğim: Ey Şeyh! Zekâ ve akılda onca şöhretime rağmen inan ki mecalim kalmadı, bitap ve yorgunum ben Şeyh! Biliyorsun cehennem ehlinin büyük bir kısmı zeki geçinenlerdir. Zekâ ve akılları hicap olan akıllılar değiller miydi, zekâsını bir kenara koyup sırrı ifşa eden, darağacının adını kıyamete dek münevver eyleyen ve eylemiyle avamı kandıranları rezil eden Hallac'ı astıran!

Bizim başımıza ne getirecekleri ise gördüğün gibi malum değil. Hallacı astıran zihniyet bizi hay hay duman eder. Buradan gitmeliyim ve bu utancı üzerimden atmak için her şeye yeniden başlamalıyım. Şimdi bana ayan olmuş güzel bir sırrımı sana söyleyeceğim ve henüz vakit varken çıkıp gidecek ve her şeye sil baştan başlayacağım: Ey Şeyh! Bil ki ben bu zahiri aşkta ezeli ve sonsuz bir aşk gördüm. İçerisinde enva-ı maddenin yekvücut olduğu, itaat, kulluk, teslimiyet, huzur ve kendinden soyutlanmanın kaçınılmaz olduğu bir aşkı müşahade ettim. Yaratılışın gayesi, kâinatın ezeli cezbese ve varlığın kendisiyle hayat bulduğu özel bir aşktı bu... Bu aşkta bütün güzel sıfatlar mevcuttur. Sürekli o gizli ve deruni sesi derk etmeye çalışıyordum ki bu ses aşkların birinde vardır, diğerinde ise yoktur. İşte bu yüzden saliki dikkat etmesi için uyarırlar.

Nihayet çabalarım sonuç verdi ve batını aşkla şunları keşfettim: Ezeli aşkın kendisinden soyut olduğu esbabı mucibe*, tüm alamet, nişane ve tümel varlığın eserleri üzerinde dalgalanan esbabı** mucizenin aynısıdır. Esbabı mucibenin tümel varlığa tasarrufu ise söz konusu değildir. Esbabı mucibenin dünyada çok büyük ve önemli görevleri vardır. En küçük zerreden

* Gerekçe.
Nedenler.

en devasa parçaya kadar hiçbir şey onun tahakkümünden kurtulamaz. Bizleri de onun yüce tahakkümü altına vermişler ve onun gerçek künhüne varmak neredeyse mümkün değil. Fakat her ne hikmetse Dost, onun üzerine ant içiyor. Varlık âleminin üzerini örten o büyük sırrın ve Tanrı'nın yeryüzündeki hizmetçisinin ne olduğunu bilmek istiyor musun? İyi dinle öyleyse: O sır ve o esbabı mucibe Tanrı'nın adına ant içtiği zamandır ki şu dünyada birçok şeye tahakküm etmektedir.

Eğer inanmıyorsan bildiğin ve gördüğün her varlığı bir düşün. Tanrı'nın kemalinin açık bir ispatı olan güzelliklere şöyle bir bak. Gökyüzüne, yeryüzüne, yıldızlara, aya, güneşe, tebesüme, gençliğe, mutluluğa, bahara, kışa, dağlara, ovalara, nehirlerle, ormanlara, güllere, kadınlara, gün doğumuna ve gün batımına, her şeye şöyle bir bak, hepsini de zaman denen illetin pençesinde esir olmuş göreceksin. Eğer bunlara dikkatle bakacak olursan ondaki o yüce sırrı derk edersin. Bizler onun sınırları içinde bulunuyoruz. Onun sınırı ise bizim gaddar yârimizin sınırlarına kadardır. Kendini küçücük parçalara ayır-sa bile o sınırın ötesine geçemez.

Senin de çok iyi bildiğin gibi aşk da Tanrı'nın diğer nişaneleri gibi zaman denen o merhametsiz illetten âmânda değildir. Sadece bir hâlde onun elinden güvende olur; o da ilahi dergâhtan ve ezeli aşktan gelen hakiki bir cezbenin yansıması olursa ki bunun kendisi yaratılışın gayesidir. Evet, zahiri aşk, sadece ilahi aşkın bir yansıması olursa tedricen yok eden ve yeryüzündeki unsurları adım adım başkalaştıran zamanın elinden kurtulup kalıcı hâle gelebilir. Ne ilginçtir ki sadece Tanrı'nın sınırlarına nüfuz edemeyen, zamanın eskitmekten en çok hoşlandığı görüngü, zahiri aşklardır. Eğreti aşklara güven olmaz. Zira onda bilerek veya bilmeyerek de olsa binlerce hile ve göz alıcı renk söz konusudur. Oysa aşk renksiz oldu mu aşk olabilir ancak!

Birçok kez gerçek aşkla zahiri aşkın farkını söylemiştik ama şimdi onu daha iyi anladık. İkisi arasında yerden göğe kadar fark vardır: Bil ki ezeli ve tanrısal aşk tevehhüm (evhamlanmak) değildir. Safsata ve felsefe ise hiç değildir. Dokunabilirliğinin yanı sıra ispatlanabilecek bir şeydir. Tanrı'ya özgü bu aşk, yeryüzüne ait ne kadar müebbet zuhurat* varsa hepsinin anasıdır. Tüm sanatların anası da odur. İşte bu yüzden zaman denen illet, sanatın özünü aşındıramaz. Aşındıramadığı gibi her gün yalnız sanatlara bir yenisini daha eklemek zorunda kalır. Eğer rebap, çenk ve çegane seni alıp göklere götürüyorsa aşkın harareti ve yalnız sanatın bitimsiz gücü ile götürüyorlar. Hakeza yalnız, katıksız bir şiir, üzerinden binlerce yıl geçse dahi taravet ve canlılığından bir şey kaybetmiyorsa eğer, bu, ilahi aşkın sayesinde. İlahi aşkın büklüm büklüm onda görünmesindendir. Eğer sen Belh'ten ben de Tebriz'den kalkıp buralara kadar geliyor ve Konyalı kavvalın nağmeleriyle manevi bir âleme seyrediyor ve lahuti cilveleri müşahade ediyorsak bu, ilahi aşktır.

İşte tüm bunlar, yalnız sanatlar doğuran, zaman ve mekândan soyut olan bu aşkın sayesinde. Sazının tellerine aşkla vurmayan çalgıcı duyanların kulağını tırmalar çünkü onun aşkı zamana esir olmuştur, zamanın yarattığı mekânı aşktan yoksundur. Şu dünyadaki her şey ölümlüdür. En ölümlü olanı ise zahir aşklardır. Ne yazık ki biz de bir süre o zahir aşkın elinde oyuncak olduk. Neden? Çünkü baştan aşağı renkti. Eğer yoluma devam etmiş ve ilahi aşkı kendimde kalıtsal hâle getirmiş olsaydım, o zaman zahiri aşkın rengini sonsuz bir renge dönüştürebilirdim. Oysa şimdi ne kadar büyük bir hata ettiğimi anlıyorum. Tanrı'yı onda gördüğümü zannediyordum. Öyle olmadığı kesin, çünkü öyle olsaydı zaman onu öldüremezdi. Öyleyse gidip ilahi aşkı aramaya devam etmeliyim. Zamanın

* Birden oluveren şeyler. Hesapta olmayan umulmadık hâdiseler.

yakasına yapışarak ondan hakkımı geri almalıyım. Belki onda bir şeyler bulurum. Gerçi kendimden ve önümde beni bekleyen serüvenden pek umudum kalmadı ama şu kadarını söyleyebilirim ki, hiçbir şeyin belli olmadığı dünyada tek bir şey benim için malûm oldu; o da zamane insanları arasında ilahi aşka yetkin olarak bir tek seni görüyor olmamdır.

Ey Şeyh! İyi niyetle bizi talep ettin ve en kalın hicaplardan birisi olan ilim hicabını yırtarak, sonsuz kalabilmek için, sevilide fena olmak istedin. Ne mutlu sana! Bil ki yalız sanat ve ilahi aşkın bir tecellisi olan bu güzel şiirlerin baki kalacaktır. Zaman denen koca karı onlara hiçbir şey yapamayacaktır. Bin yıl geçse bile her sabah sözlerinin dalları üzerinde yeni, ter-u taze kırmızı güller açacaktır. İnanıyorum ki dünya var oldukça sen ve şiirlerin yaşayacaksınız, hatta dünya yok olsa bile yine yaşayacaksınız, zira artık sen ebediyet sınırının da ötesindesin.

Ve artık şunu da iyi biliyorum ki seninle işim bitti. Senin fakihlikten, ilim denen hicaptan ve o kahrolası medreseden kurtulman için çabaladık. Sen ise yüzyıllık bir yolu bir gecede kat etmeyi başardın. Eğer devamı gelsin istiyorsan kendini iyi tanı. Her ne ararsan kendinde ara... O Hûten ceylanının başına gelenleri aklından çıkarma. Artık senin bana ve benim gibilerine ihtiyacı yok...”

Şems'i dinleyen Hüdavendiğâr, söz buraya geldiğinde yerinden kalkmış ve ağlamaklı gözlerle ona bakmıştı. Hüdavendiğâr'ın hâlini gören Şems ise, en iyisi daha fazla konuşmamak olur, diye sözlerine devam etmemişti. Orada daha fazla kalmak istememişti çünkü Mevlânâ'nın üzüldüğünü görmek ona ağır geliyordu. Oğlu, öğrencisi, dostu, aşığı, maşuku, piri, muradı, müridi Mevlânâ'nın artık yekvücut olduğunu ve kendisine ihtiyacının olmadığını açıkça görmüştü. Sonuza dek belki de sonsuzdan da öteye o arı duru şiirlerde ya-

şayacaklardı. Orada başlarını birbirlerinin omzuna yaslayarak kâinatı dolaşmaya devam edeceklerdi. Fakat artık gitmeliydi. Hem de habersiz çekip gitmeliydi. Asla birbirleri ile vedalaşmadılar. Mevlânâ ile nasıl vedalaşabilirdi ki? Onda öylesine bir aşkın cezbesi vardı ki sanki bütün âlemi o avuç içi kadar olan bedeninde toplamıştı. Onun için onunla vedalaşmadan çekip gitmeliydi. Önceki gibi firar etmeliydi. Mıknatıs gibi her şeyi kendine çeken o aşkın cezbесinden kaçmalıydı. Kaderinden, o şehirden ve o aşktan kaçmalıydı...

O bir fırtına kuşuydu, yuvası ise sonsuz okyanuslar... Karada ne işi olabilirdi ki onun? Birçok ilde künyesi “Uçan kuş Şems” değil miydi? O damdan ve o bamdan (tuzak) nasıl uçacağını, nasıl kaçacağını iyi biliyordu. Kendi kendine seslendi: “Ey moruk kuş! Kendini uzun bir süre uçmaya hazırla bakalım!”

Son Uçuş

Göz kapaklarımın altından içeriye kırmızı renkte bir ışığın süzüldüğünü görebiliyordum. Tanıdık bir ses duyuyordum. Gözlerimi açtığımda İlyas'ı yukarıdaki kapıdan hareme girmeye çalışırken gördüm. Gözünü kan bürümüş bir grup medrese öğrencisi ve mürit, başının üzerine üşüşmüş onu dövüyorlardı. İçlerinden birisi, "Vurmayın ona! O Şibli'nin soyundan gelen isimsiz bir velidir" diyordu. Kulaklarını kapatmış, o yaşlı gözleriyle bana bakıyordu. Arkalarından çeke çeke onu dışarı doğru sürüklüyorlardı. Bir sepet dolusu kiraz yerlere dökülmüştü. Kadınların hepsi ağlıyordu fakat İlyas veya benim için değil, yere dökülen bir sepet kiraz için...

Bu kaçınıcı kâbustu gördüğüm, bilmiyorum. Zaten kâbus, rüya ve gerçek arasındaki farkı anlamayacak kadar bitap düşmüştüm. Güçlülük de olsa gözlerimi tamamen açtım. İlyas başucumda durmuş ağlıyordu. Halının üzerine ise bir sepet kiraz saçılmıştı.

Uzun bir aradan sonra yeniden Evcî'nin acı sesiyle uyanmıştım uykudan. Onu da zorla götürüyorlardı. Nereye götürdüklerini bilmiyordum. Evlendikten sonra onu azat etmiştim

fakat gitmek istememişti. Ağlayarak yanıma gelmiş ve “Niye beni buradan atıyorsunuz” demişti. Şems ile evliliğimizin tek senedi de elindeydi. Ben onu azat etme şartıyla Şems’le evlenmeyi kabul etmiş ve onlara imzalattığım senedi de Evcî’ye vermiştim. Fakat o, bir türlü gitmek istememişti. Ölene kadar halayık kalmak istiyordu. O yüksek duvarların arasında can vermeyi diliyordu. Belki de özgürlüğün ne demek olduğunu bilmiyordu. Nerede hatırlamıyorum ama bir yerde okumuştum; esir olduklarını bilmeyen insanların herkesi kendileri gibi gördüklerini. Zaten hepimiz tutsak olduğumuzun farkında olmadan tek bir yere tıkılarak esir hayatı yaşamıyor muyuz? O rüyamda gördüğüm özgürlüğün, şu dünyada düpedüz bir yalan olduğunu gayet iyi anlamıştım. Bizi ezelden beri esir yaratarak Harun Reşit’in zindanlarının yanında hiç kalan bu koca zindana imtihan etmek için atmışlar. Niçin? Doğrusu ben de bilmiyorum...

İkinci kez Alâeddin’in okuduğu ezan ve Mami’nin yaktığı ağıt sesiyle gözlerimi açtım. Başımda solgun yüzü ile annem duruyordu. Gözleri yoktu. Korkmuştum. Kaçmak istemiş-tim ama öylesine ağır bir ağrım vardı ki kaçamamıştım. Sanki dünyanın bütün yılanları omuzlarımı, boynumu sokmuşlardı. Omurga kemiğim bir yılan gibi bedenime sarılmıştı âdeta.

Şimdi de İlyas’ın sesiyle gözlerimi açabildim. Fakat göz kapaklarımı oynatamayacak kadar hâlsizim. Hiçbir şey hatırlamıyorum. Neden böyle yatağa bağlanmışım, bilmiyorum. Bebeğim nerede? Benim bebeğim küçük bir kuzudur. Hayır, benim bebeğim olamaz çünkü kocam yaşlı biridir. Bebek yerine bağ evi yolunda bir kuzu doğurdum ben. Küçük beyaz bir kuzu. Şimdi onu incitmeden yavaşça süt vermeliyim. Onu kucağıma alır almaz göğüslerim sütle doluyor. Getirir misin, nerede bebeğim? Ama aklıma geldi onu bağ evinin bahçesine bırakmışım. Şems onu incitir diye korkmuşum. Çünkü Şems

o çobanı hep kıskanırdı. Onun için kuzucuğumu bahçeden eve getiremiyordum. Getirecek olsam onu aldattığımı düşünebilirdi.

Bir şeyler hatırlıyor gibi oluyorum... Eve geç gelmişim ve o beni dövüyordu... Taş gibi ellerinden kurtularak sandığın üzerine çıktım. Haremdekilerden yardım isteyecektim... Ömrümde hiç kimseden o kadar korkmamıştım. Hançeresinden kulakları tırmalayan dehşetengiz, insanüstü sesler çıkıyordu. Anlamını bilmediğim küfürler ediyordu ama artık hiçbir şey hatırlamıyorum. Beni neden böyle bağlamışlar? Kocam nerede? Neden onun sesini duyamıyorum? Konuşulanlardan başımda birçok kişinin olduğu anlaşıyor fakat neden onun sesi gelmiyor?

Tekrar gözlerimi açtım. Başımda şehrin tanınmış hekimlerinden Eklemeddin duruyordu. Onu görür görmez tanıdım. O tombul ama sıcacık ellerini alnıma götürdü ve gözlerini yumdu. Sessizce bir şeyler söylüyordu. İnşallah beni iyileştirebilir! Kızarmış gözleriyle yatağımın etrafında ne bekliyor bu kadar insan? Nefes alamıyorum. Her ne kadar eve gitmeliyim desem de artık geç olmuştu. Şimdi kocam eve gelecek ve beni görmeyince yine sinirlenecek diyordum fakat kimse beni dinlemiyordu, sadece daha fazla ağlıyorlardı o kadar.

Hekim elini alnımdan çekti ve ağzımı açmamı söyledi. Ağzımı açamıyordum. Ağrıdan göz kapaklarını dahi tam açamayan ben, ağzımı nasıl açabilirdim? Dudaklarımı dahi oynatmadığımı gören hekim benden nasıl ağzımı açmamı istiyordu, şaşırmıştım doğrusu. İnce bir çubuk getirmelerini söyledi. Çubuğun üzerine bir sıvı dökerek dudaklarım arasından boğazıma indirdi. Boğazıma damla damla bir şeylerin değdiğini hissedebiliyordum. Benden yutkunmamı istiyordu. Her damlayı yutkunmak tarifi imkânsız bir işkenceydi. Bir ölüyor, bin diriliyordum fakat yutkunmazsam öksürecektim. Öksürsem Tanrı

bile yardımına yetişemeyecekti. Biçare hekim de yorulmuştu artık, bitkin bir hâlde muayene etmekten el çekti.

Elinin sıcaklığını hâlâ alnımda hissediyordum. Beklemekten başka çare yoktu. Beklemeyi gayet iyi öğrenmiştim zaten. Her ne kadar o damlaları yutkunmak zor olduysa da ağrıların yavaş yavaş azaldığını hissediyordum. Bana nispeten rahatlık bahşeden o sıvının içinde ne vardı acaba? Kuş tüyünden yapılmış bir yatakta uyuyor gibiydim veya bulutların üzerinde uzanmış göğü dolaşıyordum sanki. Geçmiş hatıralar gözümün önüne geldi. Daha önce hiç hatırlayamadığım hatıralar... Gerçek miydiler bilmiyorum. Onca gördüklerim arasında en iyi tanıdığım, kafatasımda yuva yapmış yavru kırlangıçlardı.

Birkaç gün önce mermer hamamdaki havuzun başında birkaç kadının oturup kocalarıyla yaşadıkları ilişkileri birbirlerine anlattıklarını ve arada bir de yaptıkları latifelerle gülüştüklerini hatırladım. Aralarından orta yaşlı ama oldukça ceberut görünen birisi ayağa kalkarak diğerlerini susturmuştu. Yeni duyduğu bir fıkrayı anlatmak istiyordu. Herkesin hazır olduğunu görünce başladı fıkrayı anlatmaya:

“Tanrı yaratılışın ilk gününde oturmuş her şeyi bölüştürüyordu. Bu bölüştürdükleri arasında tabii ki cinsel yetiler de vardı. Ondan bir kısmını hayvanlara verdi. En son yaratıldığı için de Âdem’e sadece kırk yıllık bir pay kaldı. Havva bunu öğrenince itiraz etti. Âdem’e Tanrı’dan daha fazla istemesini söyledi. Âdem de Tanrı’nın huzuruna çıkarak ondan kendisine daha fazla cinsel güç vermesini istedi. Tanrı ise artık çok geç olduğunu ve her şeyi paylaştığını söyledi ve ‘Git bak, eğer kimsede fazla varsa ondan iste’ dedi. Âdem de her kimi gördüyse ondan cinsel gücünden birazını kendisine vermesini rica etti. Ama maymun ve papağandan başka hiçbir hayvan ona cinsel yetilerinden vermedi. Onlar da insanı çok sevdiği ve bir

gün onun gibi konuşup onun gibi yürüyebilmeyi arzuladıkları için onun bu ricasını kabul ettiler. Papağan cinselliğinden yirmi yılını, maymun ise on yılını Âdem'e verdi. İşte onun için erkekler sadece kırk yıl sağlıklı yapabiliyor, on yıl yapmak için didiniyor ve son yirmi yılı ise konuşarak geçiriyor..."

Kadınların hepsi gülmüştü, sonra da dut yemiş bülbül gibi bir anda susuvermiş ve dönüp bana bakmışlardı. Zannedersem gülmediğim için bana bakmışlardı. Ne yalan söyleyeyim, fıkradan hiçbir şey anlamamıştım doğrusu. Sonra yanlarından kaçmak için arkamı döndüğümde bir anda ayağım kaymış ve havuza düşmüştüm. Ben henüz suyun altındayken onların attığı kahkahalar hâlâ kulağımda çınlıyordu. Suyun altındayken, keşke ölsem de bir daha onlarla yüz yüze gelmesem, demiştim. Havuzun altı karanlık, sıcak ve oldukça güvenliydi. Asla yukarı çıkmak istememişim.

Havuzun dibinde kalmaya devam ediyordum ki hekim tekrar bana bir şeyler içirmeye çalıştı. Her ne ise içmem gerektiğini biliyordum. Yavaşça suyun altında yüzmeye devam ettim. Kadınlar kahkaha atmaya devam ediyorlardı. Belki de inliyorlardı, bilemiyorum ama her neyse benim için pek de fark etmiyordu. Önemli olan; benim, sıcak, karanlık ve güvenli bir yerde bulunmamdım. Asla onların kahkahalarla gülüştükleri bir dünyaya dönmek istemiyordum. Sonsuza kadar o sıcacık suyun altında kalmak istiyordum.

Her şeyi yavaş yavaş hatırlamaya başlıyordum. Duvarda asılı bir tablonun önündeki perdeyi ağır ağır çekiyor gibiydiler. Her şey en ince ayrıntısına kadar gözlerimin önündeydi artık. Hatırlıyorum, bir akşamüstüydü. Sıkıntıdan tırnaklarımı kemirdiğim bir sırada, aşağıdan Evcî'nin beni çağırdığını fark ettim. Ne zaman benimle bir işleri olsa seslenmek için pencereye küçük bir taş atmalarını kararlaştırmıştık. Eğer uygunsam san-

diğın üzerine çıkıp pencereden cevap verecektim, cevap vermezsem hemen oradan uzaklaşacaklardı. Evcî'nin taş attığını anladığımda hemen sandığın üzerine çıkıp cevap verdim.

Evcî, "Hanımım, yarın hep beraber bağ evine gideceğiz. Aneniz size haber vermemi istedi. 'Kocasından izin alsın' dedi. 'Olmazsa ben kendim Hüdavendiğâr ile konuşurum' dedi. Elinizi çabuk tutun, yarın sabah hareket edeceğiz ona göre" demişti. Sonra da yalvarırcasına, "Hanımım, ne olursunuz siz de bizimle gelin. Gelmek için elinizden ne geliyorsa yapın lütfen" diye temenni etmişti. Sesinde coşkulu bir iltimas, belki de girift bir merhamet vardı. Öyle bir hâle gelmişim ki halayığım bile bana acıyordu.

Bu haberle birdenbire heyecanlanmışım. Sandığın üzerinden aşağıya indim. Şems'in korkusundan kimse yanıma gelemiyordu. Kaç hafta olmuştu ki dünya ile irtibatımı sadece bu küçük pencereden sağlayabiliyordum. Bazen de mecburen beraber hamama gidiyorduk o kadar. Hamamdan dönerken Aya'yla, Pir Cavit'in kabrini ziyaret etmeyi ve dileğimin ne durumda olduğunu öğrenmeyi o kadar çok arzuluyordum ki! Ziyarete gidecek olsam, ondan içinde bulunduğum keşmekeşliğe bir çare bulmasını dilerdim belki. Fakat Şems'in korkusundan bunu Aya'ya teklif bile edememişim. Zira Şems duyacak olsa büyük küçük dinlemez, herkesin gözü önünde ağzımın üstüne bir tane geçirirdi. Zaten yirmi dört saat gözü üzerimdeydi...

Genç bir kızın bunak bir adamın karısı olduğu görülmemiş bir şey değildi. Başıma gelenler; onun yaşlı olmasından değil, her gün sokaktaki insanlara yeni bir külfet getiren kötü bir şöhrete sahip olmasındandı. Alâeddin'i tehdit ettikten sonra halkın bana fahişe bir kadına bakar gibi baktıklarını hissediyordum. Kocamın yaptığını, şahit olduğu yasak bir ilişki dışında hiçbir şekilde tasvip etmiyorlardı. Onlara göre Alâeddin,

benim üvey kardeşim, çocukluk arkadaşım ve Hüdavendiğâr'ın yetiştirdiği iyi bir çocuktur. Şeriat ve sünnete bağlılığı herkesin dilindeydi. Zaten babasıyla arasının açık oluşunun nedeni de onun şeriata körü körüne bağlı olmasındandı. Öyleyse neden töhmet altında bırakılıyor ve iftiraya maruz kalıyordu. Hatta evine gitmesi, anne ve babasını görmesi bile engelleniyordu? Şüphesiz günahsız, temiz bir insan olduğu için başına bunlar getirilmişti. “Ateş olmayan yerden duman çıkar mı? Kurt ağacın içinde olmazsa bahçivana böyle gına gelir mi?” deniyordu hakkımda. Onun için kimseyle karşılaşmak istemiyordum.

Vaktimin büyük bir kısmını uyuyarak geçiriyordum. Dertlerimin en iyi dermanıydı uyku. Aynen Şems gibi ben de kirlenmiştim. En azından Alâeddin benim masum olduğumu biliyor, diye Tanrı'ya şükrediyordum ama ne onun ne de bir başkasının beni o kara leke ile görmesini asla istemiyordum. Kardeşim ile annemden bu konuda herhangi bir beklentim yoktu. Onlar da benim gibi o uğursuz halkaya giriftar olmuşlardı zaten. Birbirimize gidip gelmiyorduk. Şems'in tutumu onları canından bezdirmişti fakat Hüdavendiğâr'ın uyarısıyla aramıza giremiyorlardı.

O kadar yalnızdım ki, ev işlerini bitirir bitirmez odadaki büyük çeyiz sandığının üzerine çıkıp, o küçücük pencereden göğü izliyordum. Öyle anlarda neyi düşündüğümü ben de bilmiyordum. Okuma isteğim de kalmamıştı. Hem zaten yanımda hiçbir kitap yoktu. Kocam kitap okumamı istemiyordu. Okumanın hayatımı daha da karartacağını biliyordum. “Tutsak ne kadar az bilse o kadar iyidir” diye düşünüyordu. Keşke Evcî gelip de bana bağ evine gideceklerini söylemeseydi. Herkes de onun harem kadınlarıyla gezmeye gitmeme izin vermeyeceğini biliyordu. Benimle on kelime etse kesinlikle doku zu uyarı mahiyetindeydi. Daima kadınların yanına gitmekten men ediliyordum. Ama Evcî benim için bağ evinin ne demek

olduğunu çok iyi biliyordu. Belki de bir daha böyle bir fırsat ele geçmeyecekti. Bahar bitmek üzereydi ve ben henüz tek bir gül bile koklayamamıştım. Gelincikleri, laleleri, yoncaları görmeyi o kadar çok arzuluyordum ki! Yaseminler açmış, hatta solmaya yüz tutmuş olmalıydılar. Bahçedeki kulübenin salıncakları kurulmuştu mutlaka... Nilüferler... Uğur böcekleri... Tanrı'm! Keşke hiçbirini görmemiş olsaydım...

Ama hayır, mutlaka gitmeliydim. Her ne pahasına olursa olsun gitmeliydim. İstese de istemese de mutlaka çıkmalıydim bu zindandan. Bağ evi diğer yerlere benzemiyordu. Hem orada namahrem filan da yoktu. Medrese ve haremi iki sokak geçtikten sonra etrafta sadece boş tarlalar vardı bir de tek tük hiçbir şeyden haberi olmayan, şehirdeki insanların rezilliğinden bihaber masum çobanlar... Ve böyle bir şey, benim gibi halktan kaçmaya çalışan birisi için bulunmaz bir kaftan sayılırdı.

Balığın suya ihtiyacı olduğu gibi benim de bağ evine gitmeye ihtiyacım vardı. Bağ ve bozkırlar beni çağırıyordu. Mutlaka gitmeliydim. Ben doğayla doğmuştum. Doğasız yapamazdım. Gitme isteği bir şimşek gibi belleğimde çaktı. Evet, gidebilirdim, belki de oraya sığınır ve bir daha hiç dönmeyebilirdim. Ama bu çocukça düşünceye kendim bile gülmüştüm. Eğer öyle bir şey yapsaydım Şems oranın altını üstüne getirirdi ve beni savunacak bir Allah'ın kulu çıkmazdı, biliyorum. Belki sadece İlyas beni savunurdu ama o da artık çok yaşlanmıştı, elini kaldıracak güçte değildi.

Evlendiğim gün bana bahçeden topladığı çiçekleri verirken birbirimize bakamamıştık bile. İkimiz de bir şeylerden utanıyor gibiydik. Bin yaşında, kederli, yaşlı ve yıpranmış görünüyordu. En son o gün görmüştüm onu. Konuşmaksızın vedalaşmıştık. O kadar bitkin görünüyordu ki en kısa zamanda öler, diye geçirmiştim içimden. Ondan başka kimsem kalmamıştı.

Eğer kardeşim Şemsettin kardeşlik etseydi ve annem o kadar muhafazakâr olacağına annelik yapsaydı, belki de o hâlde olmayacaktım. Ya da Alâeddin boş boş konuşacağına gidip beni babasından isteseydi, olay buralara kadar gelmeyecekti. Herkes öncelikle kendini düşünüyordu. Ben ise ölümden gayri kurtuluşu olmayan tutsak ve yalnız bir kadın olarak tek başıma kalmıştım. Kocam ölseydi bile Hüdavendiğâr'ın haremünde ömür boyu bir dul olarak esir hayatı yaşamaya devam edecektim. Aynen diğer kadınlar gibi. Savaşların ve göçlerin dul bıraktığı ve zamanın buruş buruş ettiği kadınlar...

Şehirde hangi asilzade çıkıp da afakî bir adamın dul karısıyla evlenerek onu evine götürmeye cesaret edebilirdi? Böyle bir kadın huri bile olsa kimse onu almak istemezdi. Şems delisi ne kendinde ne de bizde haysiyet diye bir şey bırakmıştı. “İbrik kadar kocası olanın kulpu kadar rağbeti olurmuş” derler ya, aynen o hâldeydim!

Bağ evine gitmek için zihnimde binlerce mazeret uydurmuş-tum fakat kendim bile hiçbirine inanamıyordum. Gece yarısı olmuştu ama ben hâlâ oturmuş, ne olacak diye bekliyordum. Onu beklememenin ne kadar güzel bir şey olduğunu da o vakit anlamıştım. Ne zaman çıkıp geleceği belli olmuyordu. O gece de gelmemişti ve buna en çok ben sevinmiştim. Gelecek olsa gitmeme kesinlikle izin vermeyecekti. “Sen yoktun, onun için ben de gittim” diyebilirdim artık. “Ben gideyim de sonradan ne yaparsa yapsın önemli değil” dedim kendi kendime. Önemli olan, bağ evini uzun bir aradan sonra tekrar göreceğim olmadı.

Sabah erkenden kalmak üzere uyumak istedim. Fakat kordandan gözüme bir damla uyku girmemişti. Ezan sesiyle beraber yataktan fırladım. Bohçamı elime alıp haremle medrese arasındaki karanlık koridordan geçerek avluya geçtim. Koridor

çok karanlıktı çünkü artık kimse orada kandil yakma gereği hissetmiyordu. Avluya vardığımda kadınların abdest aldıklarını gördüm. Hava hafif pusluydu ve herkes kendi işiyle uğraşıyordu. Tanrı'ya şükür ki herkes muziplik yapamayacak kadar yorgundu.

Büyük salona geçtim. Uykudan zorla uyandırılmış çocuklar huysuz görünüyorlardı. Görmeyeli bayağı bir vakit olduğu için beni yabancı sanmışlardı. Annemle aramızda buzdan duvar örülmüştü sanki. Onu bir türlü bağışlayamıyordum çünkü evliliğiyle hepimizin hayatını karartmıştı. Fakat o gün mutluluktan dem vuracak, oturup sorunlarımızı konuşacak bir gün değildi. Bağ evine gitmek için orada bulunuyordum.

Diğer kadınlarla birlikte namaza durdum. Namazdan sonra hazırlanan kahvaltı sofrasında bir güzel karnımızı doyurduk. O gelmeden bir an önce yola çıkmak istiyordum. Gelecek olsa hiç gözünü kırpmadan yakama yapışır, arkasından sürükleyerek beni yeniden o mezara götürürdü. Nihayet uşaklar yolculuk için her şeyin hazır olduğunu haber verdiler. Kalbim küt küt atıyordu, bir an önce yola çıkmak istiyordum çünkü Şems genelde sabah erken saatlerde sema meclisinden çıkıp eve geliyordu. Gelecek olsa gitmeme izin vermeyeceğinden emindim. Güneş, pençesini haremın o yüksek duvarlarına attığı gibi yola koyulduk. Rahat bir nefes almıştım ve "İnşallah bir daha o duvarları görmem" diye dua etmişim. Yolda bir selin oluşmasını ve beni de kendisiyle birlikte alıp götürmesini veya bir yılanın çıkıp da dermanı olmayacak bir şekilde ayağımı sokmasını o kadar çok arzuluyordum ki! Zira dünya denen şu yerde ikamet süremın dolduğunu düşünüyordum...

Sabahın o nefis havası aheste aheste beni kendime getiriyordu. O dar sokaklardan geçip Konya'nın geniş ovalarının görüldüğü patika yolun başına geldiğimizde mutluluktan bayılacak

gibi olmuştum. Başı göğe değen dağların zirvesindeki karlar, eteklerindeki gelincikler, güneşin doğuşuyla tarlaları sulamak için önü açılan, yolun iki tarafındaki derme çatma su kanalları ruhumu şad etmişti. Yaban otlarının kokusu etrafa yayılmıştı. Uykulu oldukları her hâllerinden belli olan çobanlar, sürülerini meralara götürüyorlardı. Sürüden arda kalan ve acınacak hâlde meleyen küçük kuzular, çobanlardan yakınıyorlardı sanki. Onlardan birini kucağıma alıp okşamayı o kadar çok arzu ediyordum ki!

Küçükken en güzel kuzuyu kucağıma almak için iki ayağımı bir pabuca koyardım. Onlara karşı acayip hisler besliyordum. Onlara dikkat ettikçe içimdeki öfke ateşi kabarıyordu. İlerledikçe de vücudumdaki şevk rüzgârı daha da şiddetli esiyordu. Uzun zamandır kurumuş göz kapaklarımın ardında kokuşmuş kirli bir su birikintisine dönüşen o kadim gözyaşlarım, sessizce yanaklarımdan boynuma doğru süzülüyor, oradan da göğüslerimin içine girerek üzerimdeki gömleği ıslatıyordu. Allah'tan en önde giden bendim de kimse ağladığımı göremiyordu. İçimden yalnız olmak ve altımdaki atı dörtnala koşturarak yanmış yüreğimin derinliklerinden karlı dağların zirvesine hitaben feryat etmek geliyordu. Onlara feryat edecek olsam belki o kudret, ceberut ve özgürlüklerinden birazını bana hediye edebilirlerdi.

Neyse ki uzaktan bağ evi görünmüştü. Yine her zamanki gibi, bir anda oraya kavuştuğumuza şaşırmıştım. Onca yolu birkaç dakika içinde kat edip gelmiştik sanki. Uzaktan, geleceğimizden haberdar olan İlyas'ı gördüm. Kalburlaştığı uzaktan dahi belli oluyordu. Görür görmez bize doğru gelmeye başladı. Birazdan o vefalı insanı göreceğim, diye kalbim heyecanla atmaya başladı. Keşke boynuna asılabilseydim! Keşke başımı omuzlarına yaslayıp ağlayabilseydim! Onun değerini bilememişim meğerse! O benim her şeyimdi oysa! Tek dostumdu o

benim. Bakışlarıyla bana bir şeyler anlatmaya çalışmıştı fakat ben anlayamamıştım.

Yanımıza geldi ve atın yularından tutarak o simsiyah gözleriyle bana baktı. Yüzümde ne gördü bilmiyorum ama bakışlarını aniden benden kaçırdı. Elimi yüzüme çekerek yalancı bir tebessümle, “Merhaba İlyas emmi! Ne o cin mi gördün?” dedim. Heyecanlanmıştı. “Hayır hanımcığım, affedersiniz, gözlerim artık iyi görmüyor da!” diye cevap verdi. Aniden beni bırakıp koşar adımlarla annemin yanına gitti. Arkaya dönüp de ne yaptığına bakmamıştım fakat yüksek sesle anneme bir şeyler söylüyordu. Onu ilk kez böyle gerekli saygıyı göstermeden anneme itiraz ediyor görmüştüm. Birkaç kelimelik de olsa yüksek sesle anneme bir şeyler söylüyordu. Benim hakkımda konuşuyorlardı. Bir an arkama bakmadan oradan kaçmak istemiştım. Şaşırmıştım. Sağır ve dilsiz bir gerçek, bana yüzünü gösteriyordu...

İlyas’ın bakışları, üzerimde soğuk bir duş etkisi yapmıştı. Başıma kaynar sular dökülmüştü sanki. Aynen soğuk kış günlerinde havuzun üzerine döktükleri kaynar su gibi... Fakat ne yazık ki gerçek, İlyas’ın bakışlarındaydı...

Öyle eli kolu bağlı duramazdım. Ah vah etmenin yararı yoktu. Şems artık beni sevmiyordu ve her an, her saniye beni dövmek için bir bahane arıyordu. Bana işkence etmek için en küçük fırsatı bile kaçırmıyordu. Hatta yaptıklarını Hüdavendiğâr’a bile söylüyordu. Gideceğinden söz ediyordu ve “Eğer bu sefer gidersem bir Allah’ın kulu beni bulamaz” diyordu.

Gideceğinden her söz ettiğinde korkudan titriyordum. Ama şimdi karşımda duran evim, bana bir şeyler ilham etmişti. Bağ evini görünce Şems çekip gitmeden, tekrar canıma kast etmeden, yeni bir su testisini kafamda kırmadan, bir yığın riyakâr

ve namussuz adam başımda feryat figan etmeden onunla olan hesabımı kapamalıyım ve Hüdavendiğâr'a giderek onunla aramızdaki ilişkiye bir son vermesini istemeliyim, diye düşündüm. Bu evlilik macerasını Hüdavendiğâr ile bitirdikten sonra ondan izin alır, çeker evime gelirim, dedim kendi kendime... Evet, tek çarem bu kalmıştı ve Hüdavendiğâr'ın da insanlık göstererek bana yardımcı olacağından emindim. Görüşümü almaksızın, beni ve kaderimi düşünmeksizin o üstü başı dö-külen çapulcuyla evlenmeme müsaade eden kendisiydi. Şimdi sıra beni dinlemesine gelmişti. Hâlîme kendisi bir çare bulmalıydı. Hayır duasını kazanma ümidiyle ona itaat etmiş ve üzerime düşeni en iyi şekilde yerine getirmiştim. Artık sıra onda ve Mesih nefesindeydi...

Bunları düşündükçe aşırı derecede heyecanlanmıştım. Uzun bir aradan sonra ilk kez böylesine rahatlayabilmiştim. Geleceğime dair umutlarım yeşermişti tekrar. Evet, kesinlikle bağ evine geri dönmeliydim. Her ne şekilde olursa olsun Hüdavendiğâr'dan buraya dönmeme izin vermesini isteyecektim. İftiralarından ve dedikodulardan kaçıp buraya sığınacaktım. Zaten o kadar şefkatli ki kesinlikle, "Hayır" demez, diyemez.

İlyas'a, bana birkaç tane tavuk, horoz, kaz, ördek ve bir iki tane de beyaz kuzu almasını söyleyeceğim. Evcî'yi de yanımda getireceğim. Yemeğimi kendi ellerimle pişireceğim. Bundan sonra İlyas'a ben bakacağım. Zaten burada her şey var, bir eksiğimiz olacağını sanmıyorum. Burası benim cennetimdir. Şu baharı ve yazı atlattıktan sonra sonbaharda kış için odun toplayacağım. İlyas odunları kırar nasıl olsa. Sincap ve ceylanlara kış boyunca yemek vereceğim. Kulübenin önündeki asma ağaçtan topladığımız üzümleri kurutup kış boyunca cevizle birlikte yiyeceğiz. Sürüden elde ettiğimiz süt ile yayık peyniri yapacağız...

Neden şimdiye kadar bunları düşünemedim ben? O kadar umutsuz olmaya değmezdi işte! Hayat tüm zarafetiyle devam ediyor. Hayat sadece o unutulmuş hanede ve o kahrolası kokuşmuş şehirde ölmüş. Burası ise tüm canlılığı ile yaşama devam ediyor. Evet, kesinlikle tekrar buraya döneceğim ben! Bahar bitmeden önce buraya döneceğim, diye söylendiğim bir sırada eflatun yaseminlerle dolu dalların ve taşlık yolun beni teyit eder şekilde baş salladıklarını gördüğümde kendime olan güvenin daha da arttı. Zaten onlar sürekli benimle konuşurlardı. Bu sefer de bağ evine döneceğime dair her zamanki gibi benimle konuşmuş ve bana güven vermişlerdi. En kısa zamanda, bahar bitmeden...

Hafiflemiş bir kalp ve huzura ermiş bir ruh ile İlyas'ın alelacele oturmam için eyvana koyduğu küçük döşegin üzerine oturdum. Gerine gerine arkamda duran yastığa yaslandım. Eskisi gibi o taşlık yolda koşabilecek, kendimi bahçeye atıverecek güç ve isteğimin olmadığını nereden anlamıştı, bilmiyorum. Onca yalnızlık ve sıkıntıdan sonra tekrar aralarında olmak ilginçti. "İnsanlar mutsuz birini değil de mutlu birini gördüklerinde gülünç bir hâle geliyor, elleri ayakları birbirine dolanıyor herhâlde" demiştim kendi kendime. Öyle anlarda karşısındakine, "Pek de mutlu değilsin" demek istiyorlar galiba! Gece gündüz seni uyarıp, asalet ve mutluluğun gerçeklerini tecrübe etmen için didinip dururlar, sıkıntılı günlerinde ise vebadan kaçır gibi kaçır, hissettiğin şeylerin aksini ispat etmek için de ısrar etmezler. Yaşadıklarını ilahi iradenin ve kaderin kalbur sırtına atan birkaç göstermelik kelime, üç beş öğüt ve az sayıda vecizeli sözün dışında sana bir şey vermez ve ağır aksak himmet sahibi endamını Tanrı'ya havale ederek seni bir başına bırakırlar...

Aha şu harem kadınları daha birkaç ay öncesine kadar, hani Şems'in beni aşkın maviliklerinde boğduğu, överek yere göğe

sıgdıramadığı, hayatımda hiç tatmadığım mutluluğu bana tattırdığı, taparcasına beni sevdiği o günlerde her türlü hileye başvurarak düçar olduğum hayattan endişe ettiklerini bir şekilde belli etmeye çalışmamışlar mıydı? Aynı şekilde hayatımdaki olası eksiklikleri büyük bir olaymış gibi göstererek yüzüme vurmamışlar mıydı? Beni cinsel fıkralarına konu mankeni etmemişler miydi? Oysa Şems'in kör kıskançlığından kaynaklanan kavga ve gürültülerimizin hakeza Alâeddin'e yönelik yaptığı o iğrenç tehdidin, kısacası bedbahtlığımın her mecliste konuşulduğu şu günlerde hiçbirinin benimle işi olmuyor. Fatma Hatun benimle sürekli yüz yüze gelmemek için çocukları oynatıyormuş gibi yapıyor. Annem desen, birçok kez beni görmezden geliyor. Belki de elinden bir şey gelmediği, suçlu olduğunu bildiği için böyle yapıyordur, bilmiyorum. Belki de yüzüme bakmaktan utanıyordur, kim bilir?

Benim yerime artık Fatma Hatun'la dost olmuş Melike Hatun, küçük oflaz bir melek gibi havuzun etrafında koşuyordu. Bizimle beraber bağ evine gelen Fatma ve küçük kız kardeşi ise onları oynatmakla meşguldüler. İlyas namahremdir, diye yanımıza oturmayan harem kadınları örtülerini çıkarmış bahçede rahatça dolaşıyorlardı. Bir yandan konuşuyor diğer yandan kahkahalarla gülüyorlardı. Gören, onların haremın gizemli ve çileli varlıkları olduğuna kesinlikle inanmazdı. Onların mutlu hâlini gören ben bile şaşırıyıştım. Kişinin, akıl(lı) farz ettiği âlicenabın dayatmalarına maruz kalmadan, belirlenmiş duvarlardan uzak, tamamen vicdanının sesini dinleyerek daha güzel yaşayabileceğini düşünüyordum o sırada...

Aya nefes nefese kalmıştı. Elindeki kaysı dolu sepeti eyvanın bir köşesine indirdi. Daha sonra yorgun bakışlarını bana çevirerek: "Yesene anneciğim! Ye de biraz rengin benzin açılsın! Kurumuş bir gül gibisin. Şu hâline bir bak. Hadi ye de biraz etleç butlaç olasın, hadi yavrum! Allah belasını versin o..." dedi sonra

da yüzünü göğe doğru kaldırarak elbisesinin tozlu manşetiyle yanaklarına düşen yaşları sildi. Eğer Aya, İlyas ve Evci olmasaydı hayatım şimdikinden daha beter olurdu herhâlde, diye düşündüm kendi kendime. Onlar yanımda oldukları için Tanrı'ya bir kez daha şükranlarımı ilettim ve bir yandan kaysıları yerken diğer yandan da rahmetli babam ve dadım için dua ettim.

Öğle vakti gelip çatmıştı. Namazdan sonra yemek yenecekti. Melike Hatun'dan yaşlı Mami'ye kadar herkes eyvanda saf bağlayıp namaza durdu. Her nedense o gün Tanrı'nın huzuruna durmak içimden gelmiyordu. Ondan çok önemli bir ricada bulunmak için zihnim henüz gerekli berraklığa sahip değildi ve aklıma binlerce değişik fikir geliyordu. Özellikle de kadınların safında durduğumda. Benle onların istekleri arasında fersahlarca mesafe vardı. Benim arzularım neredeyse imkânsız gibi görünüyordu. Onları bekleyen sonu gördükçe tüm cesaret ve ümidimi yitiriyordum. O kadınlardan, genç veya yaşlı olsun fark etmez, her kime bakacak olsam kendi kendime şöyle söylemeye başladım:

Çocukken hareketli ve duduk dilli minik kuşlara benzerler, aynen Melike Hatun gibi. Biraz büyüdüler mi hayatın sırrını çözmek için sağa sola uçuşan meraklı, sessiz ve gizemli kelekler gibi olurlar, aynen Fatma Hatun'un küçük kardeşi Hediye Hatun gibi. Ergenlik çağından evlenene kadarki süreçte ise tavus kuşunu andırırlar. Bir içim sudurlar o sıralarda, oya gibi nazlıdırlar, aynen Fatma Hatun gibi. Anne olduktan sonra yavrularına su ve yem bulmak için çırpınan dişi kuşa benzerler, aynen Gevher Hatun ve annem gibi. Yavruları büyüdükten sonra kalınlaşmış ses tonları ve tulum gibi olmuş ağır bedenleriyle sağa sola emirler yağdıran, o güne kadar edindikleri tecrübelerle 'en iyiği bildiğini sanan' şişman, iddialı ve dişli bir kaza benzerler, aynen Keremana gibi. Gerçi Keremana'nın hiç çocuğu olmamış ama Hüdavendiğar'ın çocuklarını o büyüt-

muş. O gururlu ve şişman kazların neden zamanla kötü tıynetli, iğrenç sesli, halkın yaşam denen çöplüğünü karıştırarak ayıbını arayan, gözlerini bir an diğerlerinden ayırmayan, zayıf veya hasta birini gördüklerinde hemen feryat etmeye başlayan birer kargaya -aynen Mami gibi- dönüştüğünü ise kimse bilmiyor. En acı olanı ise kelebek ve tavusluk dönemlerinin bir göz açıp kapama gibi kısa bir sürede bitiyor olması; aynen bir rüya gibi. Kargalık günleri ise ne hikmetse uzun ve bitimsiz oluyor, aynen Şeb-i Yelda* gibi...

Asla o âlçak evreye teslim olamazdım ben. Kesinlikle karga olmamalıydım. Kelebek çağında kozaya girmiştım ve ölene kadar da orada kalabilirdim. Bir anda gözlerim o güzelim yasemin salkımlarına ilişti. Düşüncelerimi doğrulamak istercesine sallanıyorlardı. Demek ki henüz yaşamımın bir parçasıydılar. Ansızın Keremana'nın Allah Ekber deyişiyle kendime geldim. O kadar dalmışım ki rükûd (durgunluk) etmiş, rükûa eğilmemişim. Tanrı'nın beni affedeceğinden ise hiç şüphem yoktu. Zira o rahman ve rahimdi. Rahim olmayan biri varsa o da Keremana'ydı. Takva ve züht iddiasında bulunanların neden herkesten daha acımasız, ne diye merhamet ve insaftan bihaber olduklarını bir türlü anlayabilmiş değilim doğrusu! En iyisi dedim secdeye gideyim de yaseminleri yarattığı için Tanrı'ya şükredeyim.

Koca günü bu tür düşüncelerle geçirdim. Oradaki saatlerimi, en kısa zamanda buraya tekrar döneceğim diye düşleyerek, yaseminlerin bana söz verdiği o tatlı hayallerle geçirdim. Her birinin başında ayrı sevdalar yatan yol arkadaşlarımda bu kısa yolculukla bir şekilde ruh tazelediklerini görmüştüm. Herkes hâlinden memnundu. Her zaman akşama doğru döndüğümüz bu ziyaretten sabırsız kocam yüzünden bu sefer daha erken dönmüştük. İlyas son kez vedalaşıyor gibi anlamlı

* Mitraizm düşüncesinden kalan ve 21 Aralık tarihine tekabül eden yılın en uzun gecesi.

anlamalı bana baktı. En kısa zamanda döneceğimi bilsin diye içimden ona, dönmek için tasarladığım düşünceleri açıklamak geliyordu.

Şiddetle çakan şimşek herkesi ürkütmüştü. Henüz birkaç adım ilerlememiştik ki sabahtan beri birbirleri ile kavgaya tutuşan bulutlar nihayet bir olup üzerimize ağır bir bahar yağmurunu düşürmüşlerdi. Bağ evine geri döneceydik. Zaten yeterince gecikmiştim. Islak bir sessizlikle yolumuza devam ettik. Şehre yaklaştıkça o mutlu hâlimiz yerini endişeli bir bekleyişe bırakıyordu. Amansız bir ürperti gönül duvarımı tırmalıyordu. Korkuyordum ama kaderimden değil. Birazdan başıma gelecek olanlardan. Dayak yemekten, küfürlerle maruz kalmaktan ve o her zamanki günlük olaylardan korkuyordum. İçimden, inşallah eve gelmemiştir, diye Tanrı'ya dua ediyordum.

Şehrin ana kapısına vardığımızda hava açtı. Batmaya yüz tutmuş güneş kendini gösterdi ve kısa bir süre sonra da gökkuşağı görüldü. Gökkuşağını görünce Alâeddin ile damdaki ilk buluşmamızı hatırladım. Hatırlar hatırlamaz da dünyanın bütün gamını yüreğime döktüler sanki. Gökteki bu renkli kuşak, güzel bir günün son perdesi olabilirdi oysa! Derken arkadan yaşlı Mami'nin cırtlak sesini işittim. Sesi kağı arabasının çıkardığı bozuk bir ses gibiydi ama kaygılı bir sestti.

“Alacakaranlıktaki bu kırmızılık iyiye alamet değil! Kesinlikle bir şeyler oluyor” diyordu. Öyle bir şey söylemesini bekliyor gibiydim. Terden su gibi eriyip alayın ayakları altına aktım. O yaşlı ve uğrusuz karının kehanetlerine inanmamak için kendi kendime deliller getiriyordum. Bu tür şeyler genelde doğru çıkmaz, diyordum kendi kendime. Küçüklükten beri kulağıma ninni yerine, “Seni şehzadelere gelin edeceğiz” diye terane okuyan bunlar değil miydi? Evet, gelin etmişlerdi ama şehzadelere değil, soluduğum havayı burnumdan getiren derviş sıfatlı bir

softaya! İmdi kalkıp onlara mı inanacaktım. Hiç boşuna çabalamasınlar! Onlara inanan onlardan beter olsun, diyordum ama tedirginliğim artıyor, hâlîm gitgide daha beter oluyordu.

Haremin sokağına ulaştığımızda Hüdavendiğâr'ın ve medresenin özel hadimi Şeyh Muhammed'i gördüm. Endişesi yüzünden okunuyordu. Bizi görür görmez önce bana doğru koştu, sonra yönünü değiştirerek anneme doğru gitti. Sessizce kulağına bir şeyler mırıldandı. Beni ilgilendiren kötü bir durum olduğundan şüphem yoktu. Birçok kez bu tarz durumlar yaşamıştım ve kötü bir şeylerin olacağını veya olduğunu insanların bakışlarından anlayabiliyordum.

Annem, gözleri fal taşı gibi açılmış bana bakıyordu. Solgun yüzü kemik gibi bembeyaz kesilmişti. Çok kötü bir şey olmuştu mutlaka! Şems'in başına bir bela mı gelmişti yoksa? Dün gece eve gelmemişti zaten. Alâeddin ile tartıştıktan sonra onu ölümle tehdit ettiklerini kendisi söylemişti. Yoksa... Aman Tanrım! Dilimi eşek arıları soksun, neler saçmalıyorum ben böyle... Alâeddin elini onun kanına mı bulaştırdı yoksa? Tanrı'm, yardım et n'olursun!

Kimsenin yardımı olmadan attan indim ve bir ok gibi hızla odama doğru koşmaya başladım. Medrese ile harem arasındaki o karanlık koridorun başına geldiğimde arkamdan, Şeyh Muhammed'in avluda durmuş bana seslendiğini fark ettim. Yalvararak bana bağıırıyordu: "Küçük hanım durun! Tek başınıza gitmeyin o tarafa! Şems hazretleri sabahtandır medreseyi de haremi de başımıza yıktı. Yaralanmış aslan gibi sağa sola saldırıyor... Durun lütfen, gitmeyin oraya! Biraz sabredin, sonra bir büyüğinizle gidersiniz! Hatunum lütfen durun gitmeyin! Bari Hüdavendiğâr gelene kadar sabretseydiniz!" diyordu.

Şeyh Muhammed'in bana neyi haber vermek istediğini anladığımda nispeten rahatlamıştım. En azından onun başına bir

bela gelmemiştir. Bu bile yetiyordu. Fakat beni nelerin beklediğini düşünmek bile istemiyordum. Geri dönüp bu durumda ne yapabilirim diye düşünmek istemiştım fakat aniden o karanlık ve rutubetli koridorda, demir gibi sert iki pençenin omuzlarımı yerinden sökmek istercesine üzerime çullandığını hissettim. Elbisemin kolları cart diye yırtılmıştı ve o karanlık koridordan odanın içine nasıl fırlatılmışım, hatırlamıyorum.

Yaşlı adamın hangi güçle beni bir kedi yavrusu gibi duvardan duvara vurduğuna ve eşine o yüz kızartıcı küfürleri nasıl yakıştırdığına hâlâ şaşıyorum! Gözlerinden ateş püskürüyordu. Oysa onun artık benimle bir işi olmadığını ve tekrar Tanrı'yı aramaya koyulduğunu söylemişlerdi. İyi de Tanrı'yı arasaydı benimle ne işi vardı. Neden gözü dönmüş ve ağzından salyalar akararak bana saldırıyordu öyleyse? Onca küfür ve hakaretle mi Tanrı'ya ulaşacaktı? Anladım, beni binlerce parçaya ayırmadan sakinleşmeyecek. Öyleyse her ne pahasına olursa olsun bir şekilde elinden kurtulup bağa kaçmalıyım, diye düşündüm. Yaseminler beni bekliyordu çünkü. Sadece hayatta kalmak için dua ediyordum. Sonrası mı? Sonrasında Hüdavendiğâr'la konuşturdum. O ölümcül darbelerinden kurtularak kendimi sandığın üzerine attım. Küçük pencereden haremdekilere seslenerek yardım isteyecektim fakat... Sonrasını hatırlamıyorum... Evet, sonrasında ne oldu hiç bilmiyorum...

Beni bu şekilde yatağa onlar bağlamış olmalıydı. Başıma nelerin geldiğini en iyi bilen onlardı. Onun için başucumda oturmuş bana bakıp bakıp ağlıyorlardı. Geçmiş tecrübelerimden, onların aslında benim için değil de kendilerini rahatlatmak için ağladıklarını anlamıştım. Hiçbir zaman, hatta en zor anlarımda bile bana ağlamamışlardı. Zaten istenmeyerek dünyaya gelmiş, kendi hâlinde büyümüştüm, artık ister istemez ölecektim herhâlde. Yan dönmek istiyordum. Sırtım ateşler içinde kavruluyordu sanki. Yatağın içinde dönmenin hiç bu

kadar hoş geleceğini aklımın ucundan bile geçirmemiştim o güne kadar. Yatağın içinde bir kereliğine bile olsa şöyle rahatça dönmeyi Çin kraliçesi olmaya değişmezdim. Fakat ne yazık ki her tarafım sargılıydı. Gerçi sargılı olmasa bile o berbat ağrılardan dönemeyecektim...

Hekim yeniden başucuma gelmiş, yavaşça benle konuşmaya çalışıyordu. Konuştuklarını duyamıyordum, en kısa sürede öleceğim zannediyordum. Ölümü ne kadar sevdiğimi bilselerdi kesinlikle beni bir başıma bırakırlardı. Yalnız ölmeden önce başıma neler gelmişti bilmek istiyordum.

O anlaşılmayan fiskos konuşmalardan usanmıştım. Birisi çıkıp da bana ne olduğunu veya ne yapacaklarını söylemeliydi. Hekimin o semiz ve ferahlatıcı eli yine alnımdaydı. Uykuda olduğumu zannetsinler diye gözlerimi açmamaya karar verdim. Gözlerimi kapalı gördüklerinde uykuda olduğumu ve işitmediğimi sanarak sesli konuşabilirlerdi ve böylelikle ben de olup biteni rahatlıkla anlayabilirdim. İyi fikirdi!

Hekim yüksek sesle, “Ateşi gittikçe yükseliyor. Üç gün oldu bu hâlde, hiçbir şey de çıkarmadı henüz. İçinin temizlenmesi gerekiyor. Ateşi bu şekilde devam ederse korkarım havale geçirir ve boyun bölgesindeki aşırı iltihap nedeniyle onu kaybederiz. Şimdilik kene otu ile kenevir vereceğim. Eğer ateşi düşmezse yarın içini temizleriz. Boyundaki ağrı omuriliğe kadar vurabilir ve dayanılmaz bir acı verir ama içini temizlemezsek kesinlikle havale geçirir. Zavallı kızcağız, ne hâle gelmiş böyle” dedi.

Henüz sözlerini bitirmemişti ki odada bağırlar yükseldi. Herkes bir korodaydı. Kimisi ağlıyor, kimisi ah vah ediyordu. “Tanrı’m! Ne olursun...” demeler, falan filan... Ağrılarım el verseydi kahkahalarla gülecektim. Ne kadar da şaklatan ve yermeciyiz biz insanlar! Tanrı aşkına, yatağımın etrafında oturmuş ağlayan o insanlar kimdi? Gökten mi gelmişlerdi? Bunca

yıldır tüm varımı yoğumu hiçe sayan kişiler değiller miydi onlar? Şimdi ne olmuştu da hekimin dediğine göre üç gündür yandım anam ediyorlardı? Beni tanıyor muydular? Kim olduğumu, ne düşündüğümü ve ne çektiğimi biliyor muydular? Ölüm döşeğine düşmüş birine bakıp onun bu hâlimden kendi kahrolası kaderlerine bir nûşdarı* yapmaya veya bedbahtlığa düşer olmuş birinin aldığı son nefesleri görerek zillet dolu mutluluklarına yeni bir tecrübe katmaya gelmişlerdi! Onların bu hâli, benim için pek de şaşılacak bir şey değildi. Diğerlerinin giriftar olduğu belayı izlemek, onların yara bere içinde kalmış ruhları için bulunmaz bir devaydı...

Üç gündür o hâldeydim. Gözlerim kapalıyken hekimin umudunu yitiren konuşmalarını daha iyi anlamıştım ama yine de başıma ne geldiğini ve şu boynumun etrafında birikmiş ağrının nereden tebelleş olduğunu öğrenememiştim.

Tekrar ince bir ney kamışını dudaklarımdan ağzımın içine bandırdılar. Bu seferki damlalar, o tatlı şurubun aksine oldukça acı ve yağlı damlalardı. O ebucehil karpuzu gibi acı ilacı acılarımın üzerine damlattılar. Her bir damlası acılarıma bir yenisini ekliyordu. Dudaklarımı kapatıyordum ama zorla çenemi birbirinden ayırıyorlar ve o acı baharatlardan yapılma zehir gibi ilacı ağzımın içine damlatıyorlardı. İki büyük yılan gibi göğsümün üzerinde duran saç örgülerim ağırlık yapıyordu. Onlara ihtiyacım kalmamıştı artık. Kökünden kesseler gam yemezdim. Fakat birini Alâeddin'e diğerini de İlyas'a vermelerini çok isterdim doğrusu.

Karın bölgemde meydana gelen en küçük hareketle bütün bedenimi kaplayan yakıcı bir sızı hissediyordum. Başımdan ayak tırnaklarıma kadar her tarafım ateşler içindeydi ve Tanrı'm, ne olursun yardım et, diye yalvarıyordum... Ne yapmıştım da

* Tiryak, panzehir; yılan zehirine deva olan ilaç. Eski tıpta mide zayıflığına karşı kullanılan macuna da aynı ad verilirdi. Kelime mecazen şarap anlamına da gelir.

böyle bir sona müstahak görünmüştüm, bilmiyorum? Belki de o yavru kırlangıçların ahı tutmuştu. O anda birisi alnıma ıslak bir bez koydu, kuru ve yumuşak bir kumaşla da gözyaşlarımı sildi ve aynen annemin dudakları gibi o sımsıcak ve nemli dudaklarıyla alnımın boş kalmış köşesini öptü.

Annem değildi. Her kimse vücudundan eflatun renkli yasemin kokuları geliyordu. Bir anda kendime gelmişim sanki. O ana kadar neredeydi, neden gelmemişti acaba? Keşke daha önce gelseydi. Sırılsıklam olmuş vücudumu, o ferahlatıcı, ıtır kokulu tenine dayadı. Mükrim bir bedeni vardı. Gözlerimi açacak olsam gidecek sanıyordum. Ama gözlerimi açmak istiyordum çünkü hiç melek görmemiştim. Onun bir melek olduğuna nereden kanaat getirmiştım bilmiyorum. O bir melekti, yasemin meleği!

Peki ama neden bu kadar geç gelmişti? Sanırım üzerinde pembe, eflatun ve erguvani renkli ipek giysiler vardı. Onu bırakmamalıydım. Üzerime eğildiğini ve örülü saçlarımı göğsümün üzerinden kaldırarak yavaşça gömleğimin düğmelerini açmaya başladığını hissettim. O zarif elleriyle hiç ağrıtmadan göğsümü yardı ve kalbimin dağılan parçalarını topladı. Yüreğimi bir güzel yıkadı, parlattı. İçimde dünyanın gamından da kederinden de eser kalmamıştı artık. Sonra tekrar yavaşça kapattı ve üzerimdeki giysileri atarak boynuma yaseminlerden yapılma bir gerdanlık astı.

Bütün sancılarım geçmiş, rahatlık, berrak bir su gibi içime akmıştı. Yakınımdaki sesler mi kesilmişti, yoksa ben mi başka bir yere gitmiştim, bilmiyorum. İki elimle eteğine asıldım. Beni o gaileli hayata geri göndermesin diye kendisine yalvardım. Ellerimi, kırmızı güllerin kadife yaprağına benzer avuçları arasına aldı. Ona, “Sen yasemin meleği misin?” diye sordum. “Hayır” dedi. “Ben Kimya’yım, Hacer'im, Meryem'im,

Rabia'yım, Kerra Hatun'um, Evcî'yim, dadıyım, Aya'yım; ben kadını" dedi. "Ben seninle doğdum ama seninle ölmeyeceğim. Kaybettiğimi bulana kadar ölmeyeceğim. Bir sorum var, onun cevabını arıyorum. Cevabını bulana kadar da ölmeyeceğim. Ve selam olsun sana ey yorgun beden! Sonsuza dek rahat uyuyabilirsin artık!" dedi.

Başka bir şey sormadım. Çünkü artık burada hiçbir şeyin kelimelere sığmayacağını biliyordum. Ölssem bile birinin yerime aramaya devam edeceğini bilmek beni mutlu etmişti. Belki bir gün çektiğim acıların nedenini öğrenirim diye gitmesi için yavaşça ellerimi elinden çektim.

İpeksi ellerini bir nesim-i nevbahar gibi ağır ağır ellerimden çekti ve o yasemin kokusu gittikçe azalmaya başladı. Müezzinin biri kulağıma ezan-ı şerif okuyordu. Henüz vardım, henüz gökyüzü maviydi ve küçük garip bir yıldız tavandaki pencereden bana göz kırpyordu. Etrafımda ayakta duran insanlar yoktu artık ama horlama seslerini duyabiliyordum. Başımı çevirip de sesin geldiği tarafa bakamıyordum. Çok da önemli değildi zaten sesin kime ait olduğu. Kendimi tüy gibi hafif hissediyordum. Sanki hiç endamı yokmuş gibiydim. Keşke gözlerimi açık tutabilseydim. Böylelikle pencereden bana göz kırpan yıldızla daha rahat bakışabilirdim. Fakat sanki birileri onları bile ve zorla kapatıyordu.

Öteden bir hışırtı sesi gelip kulağıma oturdu. Herhâlde birisi namaza durmak için uyanmıştı. Keşke bende namaza durabilseydim. Vücudumun her zerresi secdeye kapanmak için can atıyordu. Bedenimi ulvi bir coşku sarmıştı. Fıkırdak bir fırtınakuşu gibi dalgaların üzerinde uçtuğumu görüyordum. Birden çığlık sesine benzer sesler işittiğimi fark ettim. Kulağım sesteydi. Giderek uzaklaşıyordu. Adım adım dış dünyayla olan irtibatım kopuyordu. Ayaklarımın altında sıcak bir girdabın

döndüğünü ve fırtınakuşu olan beni yuttuğunu seziyordum. Gayri ihtiyari dönüyor ve battıkça batıyordum. Hiçbir his, düşünce, direnç, sızı, korku olmaksızın bitimsizce batıyordum.

Aniden İlyas'ımın sesini duydum. Kulağıma dua okuyordu. Okuduğu duada "ölüm" ve "ölmek" gibi müphem kelimeler de vardı. Benden bahsediyordu sanki. Eğer henüz yarı kalmış işlerim olmasaydı, ölüm benim için en sevindirici haber olurdu. O yavru kırlangıçlara ne yaptığımı henüz itiraf etmemiştim mesela. Dadımdan helallik dilememiştim. İlyas'ı bana saf bir aşkı tattırdığı için öpmemiştim henüz. Rabia ve melekler için bir sepet kiraz toplamamıştım. Daha da önemlisi, vasiyetimi henüz yazmamıştım. Bağ evindeki yaseminlerin altına gömülmeyi isteyeceğim ve tüm özel eşyalarımı Evcî'ye bıraktığımı belirteceğim, havuzdaki meleğin elinde tuttuğu üzümü yiyebilmesi için suyu kapatmalarını söyleyeceğim, vasiyetimi yazmamıştım henüz.

Evet, vasiyetimi yazmalıydım. Alâeddin'e, hediye ettiği o kristal topu, aşkın kâsesine koymaktansa mezar taşım yapmasını söylemeliydim. Aşkı yasaklayan, hakkın soluk almasını önleyen bir imanın ancak şeytani bir iman olabileceğini, aşkını kuru bir imana kurban eden Alâeddin'e göstermeliydim. İman ancak aşktan doğarsa iman olur. Vuslata sebep, mutluluğa yol ve dostluğa izin verip ayrılığı ortadan kaldırabilirse iman olur. Aşktan gafil müminlerden Tanrı'ya sığınırım! Henüz yapacak çok işim vardı. Kendisine hediye ettiğim bir tutam saçımı geri almalıydım ondan.

Hüdavendiğâr'a, "Mademki hayatınızdaki kadınları seviyordunuz, mademki şefkatliydiniz neden birtakım konuşmalarınızda kadınları düzenbaz, tahripkâr ve her türlü bozukluğun sebebi olarak gösterdiniz ve onu, sözüne güvenilmeyen, dikkat edilmesi gereken kıt akıllı mahlûk olarak nitelediniz?" diye sormalıydım. Belki cevabını kendisi verirdi. Belki kendisi

gibi aşktan ve badeden mest olmuş birçok mütehassısın her ne kadar çabalarsa çabalasınlar kadını hor göremeyeceğini kendisi söylerdi. Annemi ve önceki eşini o denli seven, şimdi de aynı sevgiyi Fatma Hatun, Melike Hatun ve Hediye Hatun'a gösteren bir adam nasıl olurdu da kadınları böylesine irade zayıflığı ile suçlayabilirdi, anlayamıyordum doğrusu.

Hüdavendiğar'a, Melike Hatun'un bir kargaya dönüşmesini istemiyorsan eğer onu bağ evine yolla, şu haremden uzak tut onu" demeliydim henüz. Ona, sen ve senin gibi atabeyler kadına yaratıldığı gibi bakacak olursa dünyadaki birçok mesele kendiliğinden hallolur, demeliydim. Beni hangi hakla Şems'e verdiğini ona sormalıydim. Pazardaki o bahadır delikanlılara tebessüm hediye etmeliydim. Rahmetli kızından önce cennete gitmesi için o yaşlı Mami'yi öldürmeliydim. Annemi affetmeliydim. Şeyh Sadrettin Konevi'ye, eğer annenin sana lanet etmesini istemiyorsan şahsi çıkarların için dinde o kadar zorlayıcı olma, demeliydim. Gitmeden önce Şehname'yi yanıma almalıydim ama zannedersen tüm bunlar için artık geç olmuştu.

Beni kendi derinliklerine çeken o ketum güç alıştırma alıştırma geçmişimin şeridini paralıyordu: Gözlerimin önüne gelen bağ evi, harem, annem, Evci ve diğerleri binlerce yıl öncesine ait gibiydiler. Geçmiş seyrediyorum ama aynı zamanda gözlerimin önünden yeni perdelerin kaldırıldığını da görebiliyordum. Artık ne konuşabiliyor ne görebiliyor ne de duyabiliyordum. Etrafımı daha net görebiliyor olmama şaşırmıştım. Artık daha gerçek olmuştum, aynen dünyaya geldiğim gibi. Dahası dünyanın merkezi hâline gelmişim, yanımda ne eşyanın hakikatini öğretecek bir renk ne de düşüncelerimi tırmalayacak bir mefhum bulunuyordu. Orada ne ait olduğum bir yer ne de bana ait bir nesne vardı. Mevcudiyet denen öznenin ağırlığı, doğumun başlangıcıyla çalmaya başlamış ve zamanla ağırlaşmış o melodi ile beraber hafifliyordu...

Ölümün korkuyla yaşamaktan daha kolay olduğunu açıkça görebiliyordum. Artık hiçbir şeyden ve hiç kimseden korkmuyordum. Hatta okyanusun kenarında durmuş, öfkeyle avuçlarını sıkarak beni izleyen Şems'ten bile... Kendimi okyanusun ortasında uslu uslu dönen o sevimsiz devasa girdabın kollarına bırakmıştım. Kıvançla dibe doğru iniyordum.

Genç Şems mi yoksa köktenci Alâeddin mi olduğunu kestiremediğim biri, şefkatli bir yüz ve dert dolu bir gözle bana bakıyordu. Dalgalar ağır ağır sonsuzluğa sürüklerken beni, elimi ona doğru uzattım ve "Sultanım! İşlerini bitir de gel, seni bekliyorum. Biz birbirimiz için yaratılmışız! Binlerce naz ve sahtekârlıkla da olsa en sonunda birbirimize kavuşturdular bizi! Ben nereden bilebilirdim? Ama senin bilmen gerekirdi! Bir ömür boyu bilinmezliği araştıran sen değil miydin? Hayat boyu dağ taş demeden, o diyardan bu diyara, o tekkeden bu medreseye koşup arayan sen değil miydin? Peki, neden böyle oldu? Nasıl oldu da böyle yenildin? Nasıl böyle gafil olabildin? Gel ben seni bağışladım. Sen de beni bağışla! Tüm olanların sorumlusu ne sendin ne de ben. Tek günahkâr hicaplardır ve hacibin ısrarı! Gel, her ne olduysa oldu birbirimizi bağışlayalım! Bak, görüşmek için bizi ta buralara kadar çektiler! Buraya! Yüce sırra, uçuk renkli ve dalgasız geniş okyanusun kalbine! Hakikat, rengini belli etmeyen sedefin kalbindedir. Gösterişsiz, katıksız bir yaşam tarzındadır! Gel, her ne söylediksek her ne duyduksak şimdiye kadar, hepsi renkti, suretti, oyundu! Gel..." diye bağırdım.

Ve amma sen, sen ey benim mest kalenderim! Tüm o yaptıklarının anlamı neydi! İlkin gayet iyi gidiyordun, sonra ne oldu da gözünü boyattın? Acep ki henüz bile anlamış değilsin. Hâlâ bile ayıbını başkalarında arıyorsun. Kendi kendini kandırmayı omzuna atıyorsun ve şimdi daha zekiyim diyerek bulunduğun diyarı terk ediyorsun. Yarı diyarı bırakmış, teveh-

hüm iblisini kucaklamış, nereye böyle? Alâeddin misin? Şems misin? Tebrizli misin? Nişaburlu musun? Belhli misin? Konyalı mısın? Nesin! O aradığın düşman, ne zamanın kalbinde ne de mekânın karnındadır. Zaman ve mekân o açıkça hissedilen ulvi görevlerini yerine getirmek için tayin olunmuş iki bigü-nahtır. Heyhat! Ki düşman senin içinde gizlidir...

İnsanlardan büyük bir kısmının hikâyesi, rayihâsından bi-haber olan o Hûten ceylanının hikâyesinden ziyade, tiksindirici kokusunu fark edemeyip onu başkalarına nispet veren kokarcanın hikâyesine benzer. Takip ettiğin bu yolun seni yâre değil ancak diyara götüreceğini henüz kavrayamadın mı? Şöyle bir kendine bak, eğri oturup doğru konuş, nerede hata ettim, deme cesaretini göster. Ben nerede hata ettim ki Kimya'yı götürdüler de ben henüz buradayım, diyerek bir sor kendine bakalım! Neylersin ki artık kimse sesimi işitemiyor ama sen geride bıraktıklarına anlatabilirsin:

“Hakikat, güzellik ve yalın bir yaşamda olup alabildiğince yakınımızdadır ama maalesef dünya, baş döndürücü bir oyunun içinde bocalayıp durmaktadır: Avam kendi sevdasında, âlem kendi sevdasında, Şeyh, Sûfi de kendi sevdasında. Zaman ve mekân ise kendi işleriyle uğraşmakta... Gecikmiş olmaya-lım? Aşıl topuklarını göster onlara, nerede giriftar olduklarını söyle. Onlara sadece ve sadece renklerin ötesini keşfetmek, orayı görüp okuyabilmek için daha çok dua etmelerini hatırlat. Sadece renklerin ötesini bilsinler, başka bir şeyi değil. Zira bilenle bilmeyen hiçbir zaman bir olmadı, olmuyor ve olmayacaktır...”

*Nedir Aşk?
Kimdir Maşuk? Hangisi Âşık?
Payidar Bir Aşk*

Suçu, Tanrı'yı onda görmüş olmasıydı.

Suçu, Tanrı'yı maşuk(ta) görmesi idi:

“Ben Tanrı'yı Kimya'da gördüm.”

Tek konuştuğu şey aşktı.

Suçu, tüm o ilmine rağmen maşukun eğer âşık olmazsa ‘bu aşkın’ hakkını yerine getiremeyeceğini bilmiyor olmasıydı. Aşk, âşığın benliğine baskın çıkar, maşukun benliğine değil.

Ayrışım, maşuk, aşk ve âşık olma arasında yaşanır, aşk ve âşık arasında ise böyle bir ayrışım imkânsızdır. Maşuk isterse âşık olabilir isterse olmaz. Kendisine âşık olandan haberdar dahi olmayabilir ama bu aşk da değil!

Suçu, Tanrı'nın maşuk olamayacağını bilmemesiydi. Aşığın maşuktan üstün olduğunu hiçbir zaman bilemedi. Aynı şekilde âşıklık lezzetinin aşkın lezzetinden daha fazla olduğunu da fark edemedi.

Nice maşuklar, aşkın sevdasında olmadıkları için acı çektiler, acı verdiler. Oysa bu durum hiçbir âşık için söz konusu olmadı.

Tanrı'nın kendisi aşktır.

Hangi maşuk, "Yüz kez eğer tövbeni kırdıysan yine gel" diyebilir. Bu sözün kendisi aşk değil mi? Bu sözün kendisini maşuku için kendini paralayan bir aşığın hâlet-i ruhiyesi değil mi? Heyhat ki! O, maşukunu zorlu bir sınavdan geçirmek ve onu amansız bir takibe alabilmek için yüzünü gizleyen hilebaz bir âşıktır.

Aşk oyununu hafife alan hamdı. Onun ateşine düşmemek için İbrahim olmak gerekir. En son anlarda gözün, dostun cemaliyle münevver olması için talep vadilerinin toprağını bir ömür boyu arşınlamak gerekir. İşte ancak o zaman gerçek âşık olduğun anlaşılır. Orada sen âşık o maşuk, sen maşuk o âşık olursunuz. Zemin ve zamanda ikinizin bir olması için feryat ederler ve sen haykırırsın: Ben oyum, o da ben...

Vuslat anı, aşkın, aşığın ve maşukun bir olduğu andır.

(Öyle bir anda) Ene'l-hakk dersin, mest olmuş bir şekilde darağacına koşarsın ve diğerlerinin ne gibi bir işle meşgul oldukları kaygısını taşımazsın.

Mansur'un yolu tehlikeli bir yoldur. (O yolda ancak) Mansur olunmalıdır. Mansur olmak gerekir.

Arzu etmek imkânsız değildir. Aşkın yatağında bir olmayı arzulamayı, ana rahmindeyken ruh örtüsü altında bizlere hediye etmişler. Hangimiz ruh örtüsü altında bizlere verilen o gizli hediyeyi fark edip de İbrahim ile Mansur'un yoluna girebilmiş?

Can-ı canan ile aşk yaşamayı, koyun pazarındaki alım satımlara dönüştürdük. Babadan kalan miras meşgalelerini ana yatağına savurduk ve aynı yataktan hayatın bilinmezliklerine gafilce asıldık!

Onun da kendimizin de büsbütün bir nur olduğunu görememek ve kavrayamamak gaflet değil midir?

Bu çirkin hicapların ortadan kalkması ve nurların birbirine kavuşması için himmet etmek gerek...

*Şehvet ateşinden çektim seni
Başka bir ateşe attım seni
Benim gibi birinden söz mü?
Söz gibi ben de yuttum seni
Benimlesin, lakin benden bihaber
Göz yumdum büyüledim seni
Kem gözler değmesin diye sana
Kulağımı yumdum, dövdüm seni
Git de civanmertlik et, hoşgörülü ol
Ben hoşgörüyle nice gence rakip ettim seni...*

KİMYA HATUN

Mevlânâ'nın Üvey Kızı Kimya Hatun'un Gerçek Hikâyesi...

Kocasının ölümünden sonra Mevlânâ Celaleddin-i Rumi ile evlenen Kerra Hatun, yeni kocasının haremine yerleşir. Tabii sevgili kızı Kimya da onunladır. Kimya Hatun içine düştüğü bu yeni dünyada bir yandan kendini bulmaya çalışırken, diğer yandan da Mevlânâ'nın özel yaşamına şaşkınlıkla şahit olmaktadır...

İrfan ve tasavvuf dünyasının iki dev ismi, Mevlânâ ve Şems'in yaşamına dair birçok bilinmeyenin açığa çıkmasına yardımcı olacağını umduğumuz bu romanın asıl kahramanları, herhâlde kadın oldukları için tarih tarafından bir kenara itilmişlerdi. Yazar Saide Kuds, eski yazılar ve Şems ile Mevlânâ'nın karşılaşma kayıtlarını derinlemesine inceledikten sonra hayatı bu her iki adama da bağlı olarak geçen genç bir kadının hikâyesinin unutulduğunu fark etti. Ve biyografik bir roman dili ile anlattığı Kimya Hatun'un yaşamını tozlu sayfaların arasından çekip gün ışığına çıkardı.

"Kimya Hatun" Saide Kuds'un ilk romanıdır. Yazar, yayınlandığı tarihte İran'da büyük ilgi gören ve uzun süre en çok satanlar listesinde bulunan bu ilk romanıyla, İran'ın en prestijli ödüllerinden olan 2006 Parvin Etesami Edebiyat Ödülü'nü almıştır.

"Kitabınıza bayıldım. Tebrikler. Okuduğum en iyi kitaplardan biriydi. Kitaptaki tasvirler ve sahneler hayret verici derecede gerçekçi ve içten. Hikâye beni içine çekti ve Kimya'nın hayatını adım adım kendim yaşamış gibi hissettim..."

Farnaz Fasihi, Wall Street Journal

 www.instagram.com/yakamozkitap
 www.facebook.com/yakamozkitap
 www.twitter.com/yakamozkitap

www.yakamoz.com.tr

ISBN 978-605-384-327-6

9 786053 843276